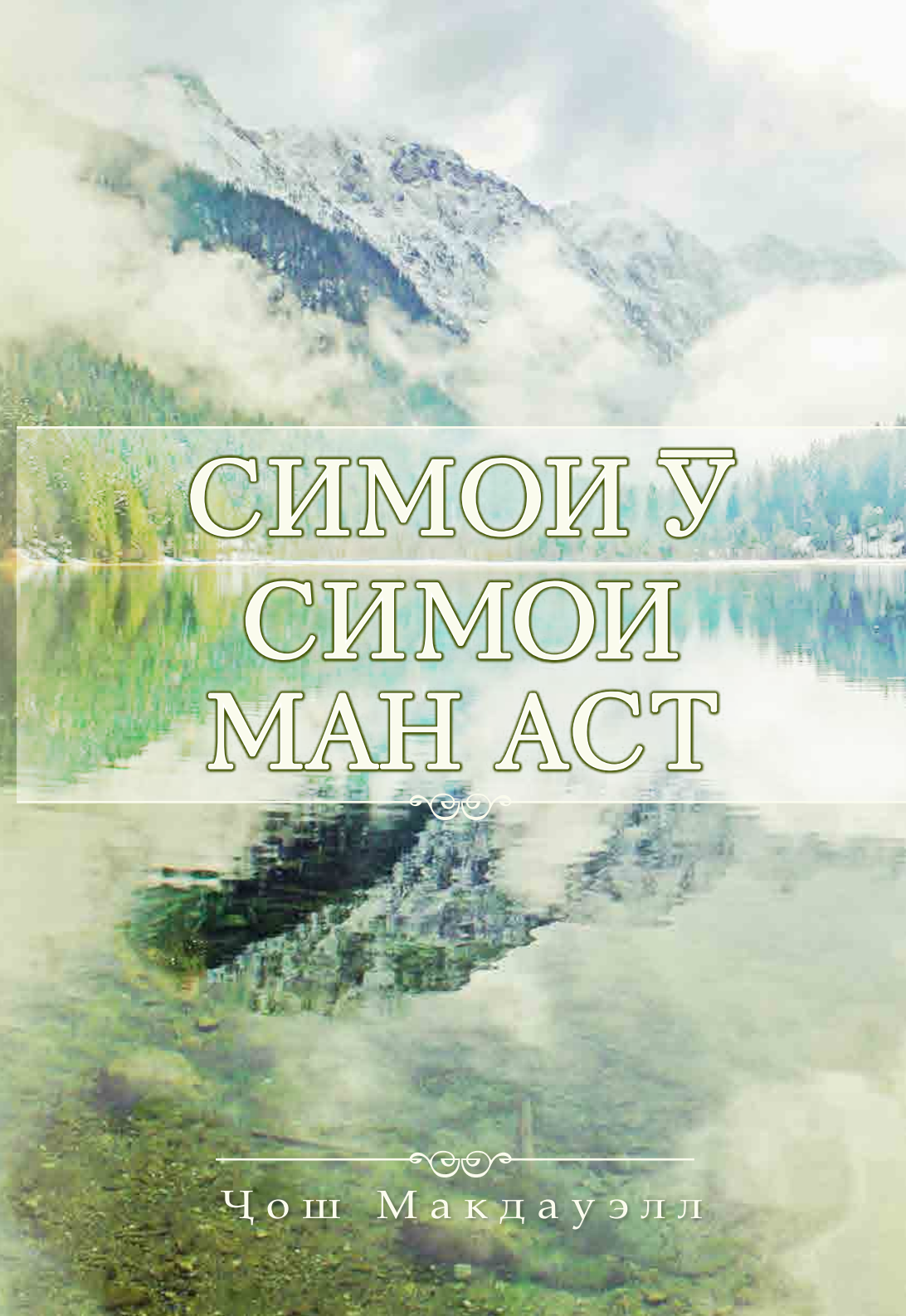

СИМОИ Ҷ СИМОИ МАН АСТ

Ҷош Макдауэлл

СИМОИ Ҷ
СИМОИ
МАН АСТ

Ҷош Макдауэлл

Originally published in English under the title
His Image, My Image by Josh McDowell
Original ISBN Nr: 978-0840744456

© 2008 for the Tajik edition.
Translated by permission. All rights reserved.

Напечатано в Турции
Тираж: 1500 экз.
ISBN: 975-462-0527

ХОНАНДАИ АЗИЗ!

Шумо дар даст китоберо доред, ки аз тарафи шӯъбаи нашриётии миссияи масеҳии „Ҳаёти нав“ омода шудааст. Ман дуо мекунам, ки ин китоб ба ҳама саволҳои шумо ҷавобгӯ буда, барои камолот дар ҳаёти шахсии масеҳӣ ёрӣ расонад ва имконияти ба воситаи калосоатон ба Масеҳ хизмат карданро фароҳам созад. „Ҳаёти нав“ (Кэмпус Крусейд фор Крайст), ки соли 1951 дар донишгоҳи Лос-Анҷелес (Калифорния) аз тарафи доктор Билл Брайт ва ҳамсараш Ванетт таъсис ёфтааст, бо масеҳиёни тамоми дунё ҳамкорӣ карда, ба иҷрои суҳанони Исо аз Инҷили Матто 28:19 ёрӣ мерасонад, ки гуфтааст: „Равед ва тамоми халқро шоғирд созед“.

Дар айни ҳол мо аз 150 мамлакатҳои дунё зиёда аз 40 ҳазор коргарон ва шахсони ихтиёрӣ дорем. „Ҳаёти нав“ соли 1992 дар Русия ҳамчун ташкилоти ғайритиҷоратӣ ба қайд гирифта шудааст ва то ҳол барои сохтану тараққӣ додани асос ва заминаи рӯҳонии библиявӣ барои ҳаёт ва ҷамъият кӯмак мерасонад. Мо инро ба василаи чопи Китоби Муқаддас, адабиёти масеҳӣ ва паҳнкунии таълимоти библиявӣ мекунем. Мо ҳамаро даъват мекунем, ки Китоби Муқаддасро омӯзанд ва аъзои ҷамоати калисои ҷои истиқомати худ шаванд.

Ман орзу дорам, ки шумо ба мо ҳамроҳ мешавед. Бигзор Худованд шуморо дар камолоти масеҳӣ ва хизмат ба Ӯ баракатҳои зиёд диҳад.

Дэн Питерсон
Директори „Ҳаёти нав“

ИН КИТОБ МЕТАВОНАД ХАЁТИ ШҶМОР ДИГАРГҶН СОЗАД!

Ҳангоми хондани китоб, мо аксаран ба хулосае меоем, ки бояд
— баъзе порча ва қоидаҳои принципиалии онро ба хотир гирем;
— барои ягон кас кори махсусе кунем;
— дар ҳаётамон чизеро дигаргун кунем.

Баъди ҳафтае, мо дар бораи ин вазифаҳои неке ки дар пеши худ гузошта будем, фаромӯш мекунем. Ана панҷ усули таҷрибавӣ оиди он ки...

Чӣ хел нақшаҳои некамонро ба одатҳои амалӣ табдил диҳем.

1. ВАРАҚАҲОИ АНДОЗАИ 3x5 СМ-РО ГИРЕД.

Он порчаҳо ва қоидаҳои принципиалиро, ки дар хотиратон гирифтаан меахед, ба варақаҳои 7.5x10.5 см нависед. Муддати 1–2 моҳ онҳоро бо худ гардонед. Ин варақаҳоро ҳама вақт хонда истед, чӣ дар навбати духтур бошед, чӣ дар интизории бачаҳоятон дар мактаб, чӣ дар мошин ва ё пеш аз хоб.

2. ДАР ТАҚВИМ (КАЛЕНДАР) РӯЗИ ТАҒТИШИ АСОСИРО ҲАТ КАШЕД.

Аллакай имрӯз дар тақвим он рӯзеро ишора кунед, ки дар як моҳ як бор, амалӣ гаштани нақшаҳои некатонро тағтиш мекунад. Агар нақшаҳои кашидаатонро то охир иҷро карда натавонистед рӯҳафтода нашавед... давом диҳед!

3. ОН САТҲОЕРО, КИ ЧҮДО ҚАРДЕД, АЗ НАВ ХОНЕД.

Зери порчаҳои асосӣ хат кашида, онҳоро гаштаву баргашта хонед... на тамоми китобро. Ҳангоме ки 90 маротиба онро хонед, беихтиёр он дар хотиратон нақш мебандад. Пешниҳоди ман 90 маротиба хондани ҳамаи ҷумлаҳои ҷудокардаатон нест, аммо принсипи гаштаву баргашта хондан ёрӣ медиҳад, ки „ин қоидаҳои принсипиали дар хотироти мо нақш бандад“.

4. ОН МАВЗӢ Ё ҚОИДА БОЯД ДАРҲОЛ ДАР КОР ИСТИФОДА ШАВАД.

Як зарбулмасали қадимае ҳаст.

Ягон чизро шунави ... фаромӯш мекуни,
ягон чизро бини ... дар хотир мегири,
ягон корро куни ... мефаҳми.

Он чизро, ки ёд гирифтед, аз рӯи имконият дарҳол дар коратон истифода баред, чунки дар ин маврид материалро беҳтар мефаҳмед ва он дар хотиратон мемонад.

5. ОН ЧИЗЕРО, КИ ДАР НАВБАТИ АВВАЛ МЕХОҲЕД АЗ ЁД КҮНЕД, БАРОИ ХҶД МҶАЙЯН КҮНЕД.

Аз худ пурсед: „Қадам 1–3 қоидаи ин китобро ман дар ҳақиқат меҷӯам дар зиндағиям истифода барам, то ки онҳо ба одати ман дароянд?“

Дар хотир доред, ки тамоми одамон бояд мубориза баранд, ки нақшаҳо ё фикрҳои неки онҳо чун одати ҳаррӯза шаванд... ин панҷ маслиҳат аз рафиқи муборизи шумо буд.

АРЗИ СИПОС

Бо ҳисси самимонаи ташаккур ва эҳтиром мебоҳам он касонро, ки дар кори ин китоб ёрии худро дарег надоштанд, ба шумо ёдрас кунам:

Уэйлон Уод — барои тадқиқотҳои васеи раваншиносӣ ва маслиҳатхонаш.

Марти Уилямс — барои он ки ин ёддоштҳоро навиштааст.

Дик Дэй — барои маслиҳатҳои донишмандона ва фаҳмиши шахсияш.

Д-р Лоренс Ч. Крэбб-хурдӣ — барои тафтиши дастхат ва сарсухан.

Д-р Роберт Сосӣ — барои тафтиши материал аз нуқтаи назари илоҳиётшиносӣ.

Д-р Морис Вагнер, муаллифи китоби „Ҳисси арзишнокии шахсӣ“, ки концепсияҳои тимсоли дохилиаш боиси амиқтар гардидани материалҳои бисёр бобҳо гардидаанд, хусусан бобҳои 10, 11, 12.

МУКАДДИМА

Агар шумо хаёлан касеро тасаввур карда тавонед, ки бо хурсандӣ мехостед он кас бошед ва худро рад кунед, аз ин бармеояд, ки шумо бо тасаввурот дар бораи худ мушкилиҳо доред.

Дар Донишгоҳ як донишчӯ наздам омада гуфт: „Ҷош, ман камаш 20 касеро медонам, ки меҳоҳам ба ҷои онҳо бошам, на ба ҷои худ“. Шояд ин ба шумо ҳам дахл дорад.

Ба ин ду саволи зерин шумо чӣ гуна ҷавоб медиҳед?

1. Шумо ҳамчун шахсият чӣ арзишнокие доред? На элементҳои кимиёвие ки бадани шумо аз ин таркиб ёфтааст, балки шахсияти ҳуди шумо чӣ арзишнокие дорад?

2. Аз кӣ будани худ розӣ ҳастед ё не?

Ба ин ду саволи боло чӣ гуна ҷавоб медиҳед? Шояд ҷавоби ин саволҳо барои ҳаёти ояндаи шумо калиде шавад, ки чӣ гуна хурсандиро эҳсос хоҳед кард, бо дигарон чӣ гуна муносибат хоҳед кард ва ба Худо чӣ ҷавоб хоҳед дод? Ин ҷавобҳои шумо на кӣ буданатонро, балки онро муайян мекунанд, ки худатон худатонро чӣ гуна тасаввур мекунед. Шояд ин саволҳо бароятон тамоман нав бошанд. Мумкин шумо ба худатон ягон бор ҳисобот надодаед, ки одамон арзиши ҳуқуқи худро доранд ва мо ҳама ба сурати Офаридгорамон офарида шудаем ва „тоҷи ҷалол ва шавкат бар сари мо гузошта шудааст“, чӣ хеле ки дар Забур 8:6–4 дар бораи мо гуфта шудааст.

Шояд шумо мисли бихевиористон бовар доред, ки ҳаёт тасодуфан дар галактикаи бузург пайдо шудааст, ва одамон мошинҳои пешакӣ ба нақша гирифташуда мебошанд. Ё ин ки шумо ба экзистенциалистҳо бовар доред, ки мо ҳарзаӣ бемаънӣ ҳастем ё мисли эволюционистҳо

фикр мекунад, ки мо ҳайвонҳое ҳастем, ки ачдоду насламон аз маймун баромадааст.

Аз дигар тараф, имрӯзҳо ба аксари одамон фикре маъқул аст, ки инсон тамоман мустақил ва соҳибхитёр аст. Онҳо арз мекунамд, ки илм ва техникаи имрӯза деворҳоеро, ки пештар моро побанд карда буданд, шикастанд ва ҳоло мо бо фикру андешаҳои қадима ва тарсу ваҳму гузаштагонамон алоқаманд нестем, ва мо ихтиёр дорем ҳаётамонро чӣ хеле ки хоҳем, ҳамон тавр гузаронем.

Имрӯз бисёр одамон ҳал намудани ҳама гуна мушкилоти дигарро афзалтар аз он медонанд, ки тамоми иқтисодии худро амалӣ гардонанд, арзишнокии худро пайдо кунанд ва дар айни замон як ҷузъи оламе бошанд, ки аз он чӣ тасаввур мекарданд, хеле бузургтар аст.

Агар мо ба инсон ҳамчун танҳо ба як ҷузъи ночизи олам нигоҳ кунем, ба осонӣ дармеебем, ки соҳаи арзишнокии шахсӣ ва аҳамиятнокӣ беҳад кам аст. Дар ин сурат натиҷа чунин мешавад, ки одамони эҳсосан захишуда ёрӣ мепурсанд. Онҳо ба ҷавоне бо номи Чеффе монанданд, ки ба ман навишта буд: „Ман барои он менависам, ки танҳоям ва гумроҳ шудаам. Ман ҳис мекунам, ки ҳаётро давом додан ҳоҷат надорад. Ҳар шаб бо ҷашмони пур аз ашк хоб меравам. Гоҳо ман мурдан меҷоҳам“.

Чудӣ Фостер (актрисае ки объекти муҳаббати фосиконаи Љон Хинтли буд ва сабабгори паррондани президенти Амрико Рейган буд) дар бораи ҳамин гуна мушкилие нақл кард, ки бо дугонааш, ки вай ҳам актриса буд, рӯй дод. Дар як мусоҳиба Чудӣ гуфт: „Аз ҳама хандаовараш ин аст, ки дугонаи ман яке аз духтарони зеботарини ҷаҳон ҳисоб мешавад, аммо ҳуди вай фикр мекунад, ки бениҳоят бадафт аст; вай ҳудашро баднамо меҳисобад. Бинобар ин вақте ки ба вай изҳори муҳаббат мекарданд, бовариаш намеояд. Вай тақрибан ин тавр фикр мекунад: „Худоё, агар Ту маро дӯст дорӣ, Ту бениҳоят меҳрубон ҳастӣ““.

Дар ин нуқтаи назари вай танҳо он чиз ҳақиқат аст, ки Худо вайро дӯст медорад. Хатои вай он аст, ки вай фаҳмида наметавонад, ки танҳо Худо ҳақиқатан арзиши ӯро медонад, зеро Ё Офаридгори ӯст. Танҳо Худо метавонад ташнагии вайро ба эътироф ва муҳаббат қонеъ гардонад. Ба одамон дониш дарур аст, ки онҳоро дӯст медоранд ва қадр мекунамд.

Маҳз дар ҳамин ҷо масеҳият, ки тамоман кӯҳна нашудааст, бо як шакли нодиру нотақрор ба эҳтиёҷоти одамони ҳозиразамон ҷавоб меғӯяд. Муносибатҳои шахсӣ бо Исои Масеҳ ба одам озодӣ медиҳад, то ҳамаи он чи бошад, ки мақсади офарида шуданаш аз он иборат буд.

Ҳангоме ки одамон Масеҳро қабул мекунанд, онҳо на танҳо ғалсафаи ҳаётиро қабул мекунанд. Онҳо муносибатҳои шахсии беҳамтову ягонаро бо Офаридгорашон барқарор мекунанд. Ин ҳамон алоқаест, ки имконияти бузурге медиҳад, ки на танҳо арзиши шахсии худро эҳсос кунанд, балки амалу кирдорҳои кунанд, ки аҳамияти ҳамешагӣ дорад. Масеҳиён медонанд, ки Худо, ки тамоми ҷаҳонро ҳукмронӣ мекунад, онҳоро қабул мекунад ва дӯст медорад. Онҳо метавонанд худро фарзандони Подшоҳ ҳисобанд ва онҳо ба таври муносиб рафтор карда, худро чун узви хонадони шоҳонаи масеҳият ҳис мекунанд.

Иҷозат диҳед, то фаҳмонам, ки чиро дар назар дорам.

Ҳар як шахсият, чун як офаридаи Худо, аҳамияти махсусе дорад. Вақте ки Худованд ба ҳаёти одам дохил мешавад, кадрӣ қимати ин инсон беохир, абадӣ ва нотақрор мегардад, бо сабаби Касе ки дар вай сукунат дорад.

Имрӯзҳо барои инсонҳо ҳолати қатъие ҳаст, то донанд, ки онҳоро дӯст медоранд ва онҳо заруранд. Бо мурури он ки мо ба асри 21 наздик мешавем, дар ҷамъияти атрофи мо ақидае афзалият пайдо мекунад, ки мо арзишнокии худро тамоман на он тавре баҳо медиҳем, ки дар асл ҳастем. Бароямон осонтар аст чунин фикр кунем, ки аз ҳама канда шуда танҳо мондаем, рӯҳан аз дигарон бурида шудаем ва моро танҳо истифода мебаранд, ғӯё мо дар механизме чун як винти хурдакае ҳастем. Аммо ҳис намекунем, ки моро дӯст медоранд ва кадр мекунанд.

Ин китоб барои он навишта шудааст, ки нақшаҳои Худоро нисбати худ донед. Аз рӯи таҷрибаам медонам, ки фаҳмиши дурусти масеҳиёнаи Худо, худ ва дигарон дар ҳаётатон қувваи озодкунандае шуда метавонад. Шумо дар ин мубориза барои шахсиятатон танҳо нестед. Аксарияти одамон, ҳамчунин ҳуди ман, аз чунин захмҳо ва дардҳои рӯҳӣ азоб касидаанд. Ҳатто агар мубориза душвор ва рафти шифоёбӣ азобовар бошад ҳам, меарзад, ки мубориза баред, ҳангоме кӯшиш мекунед, ки симои худро ба воситаи тасаввуроти Худо дар бораи шумо созед.

Ҳангоме ки дар амал принципҳои ин китобро истифода мебаред, худатонро ҷӣ хеле ки Худо шуморо мебинад, хоҳед дид. Ман дуо мекунам, ки шифо ва дигаргуншавии шумо имкон диҳад, ки симои илоҳии худро дар тамоми соҳаҳои ҳаётатон таҷассум намоед.

САРСУХАН

Ҳар як тамаддун ташвишҳои нодиру фарогиранда дорад. Дар ҷаҳони масеҳиёни муборизабарандаву сабзидаистода проблемаи худхурмааткунӣ солҳои дароз ҷои намоёнро ишғол мекард ва то ҳол он дар маркази диққат қарор дорад.

Саволҳое ки одамон оиди худхурмааткунӣ медиҳанд, хеле зиёданд ва муҳиманд. Масалан, оё масеҳӣ бояд болои симои мусбати худ кор кунад ё не? Ё ин саъю кӯшишҳо моро ба ботлоқи эгоизм медарорад ва аз наздикшавӣ ба Масеҳ дур месозад?

Шояд ин ҳама ташвишҳои мо дар бораи намуди зоҳириамон он „аспиртравӣ“ бошад, ки ба таври пинҳонӣ арзишҳои дунявиро ба калисои масеҳӣ медарорад? Ва шояд мо ба проблемаҳои асосӣ, ба монанди парҳезгориву тақводорӣ, итоаткорӣ ва қурбонии шахсӣ бениҳоят кам аҳамият медиҳем? Дар ҳоле ки маслиҳатчиёни зиёде моро водор месозанд қадру қиматамонро устувор намоем ва „худро дарёбем“.

Шояд симои солими ботинӣ баракати махсусе аст, ки ба воситаи он мо Худовандро мешиносем? Оё бо мурури он ки одам Масеҳ ва корҳои анҷомдодаи Ӯро дарк мекунад, бисёр захмҳои ботинӣ шифо намеёбанд? Ва мумкин ин шифо тасаввуроти беҳтаршудаи умумӣ дар бораи ҳудамон аст. Боз мумкин сабзиши рӯҳонӣ моро ба дарки ҷуқуртари арзиши шахсӣ ва таъиноти мо мебарад.

Саволҳо ва пурсишҳо дар бораи симои ботинии инсон ҳеҷ гоҳ нест намешаванд ва ин лозим ҳам нест. Онҳо, махсусан барои он ҳазорҳо одамоне муҳиманд, ки боинсофона ва боадолатона дарк мекунанд, ки дар таҷрибаи масеҳиёнаи онҳо чизе намерасад. Аммо боз зиёдтар одамоне ҳастанд, ки ноумедона зиндагӣ карда, ҳама вақт ҳудашонро мекурсанд, ки оё онҳо ба касе лозиманд ё не; ба тамоми қувваташон

мекушанд боварӣ ҳосил кунанд, ки ҳар он коре ки мекунанд, барои касе муҳим аст. Аксар вақт ҷавобҳои ин гуна саволҳо ба тасдиқоти холии арзишу қимати ягон кас оварда мерасонанд ва ҳаққонияти табиати гуноҳкоронаи инсонро сарфи назар мекунанд. Лекин, охир, ин ҳамон проблемае аст, ки худбаҳодиҳии манфиро сафед мекунад.

Аз тарафи дигар, одамоне ки ба гуноҳ аз нуқтаи назари Китоби Муқаддас нигоҳ мекунанд, баъзан ин гуна мушкilotи худхурматкуниро хеле осон ва содда ҳал намуда, чунин пешниҳодҳо мекунанд: „Бас аст нолакунӣ, кӯшиш кун, ки дуруст зиндагӣ намоӣ“ ё „танҳо ва Худо бовар кун, ки Ў чӣ мегӯяд, баъд дар хотир гир, дуо гӯй ва шаҳодат деҳ!“

Ҷош Макдауэлл китоби бениҳоят заруриро дар бораи худэҳтиромкунӣ навиштааст. Ин китоб ҳам ҳақиқати бадандоми фосидшавии инсонро ва ҳам ҳақиқати хурсандиовари арзишнокии инсонро мекушояд. Тарзи пешкаш намудани мавзӯҳои ин китоб ифодакунандаи ҳамдardӣ ба муборизаест, ки дар ботини шахсони зоҳиран хушбахт ва қаноатманд мегузарад.

Ҳангоме мутолиаи ин китобро сар кардам, аз худ мепурсидам, ки мабодо дарки амиқи ин китоб оиди он дарде худбаҳодиҳии паст ба кас расонда метавонад, ба он оварда нарасонад, ки дурнамои Китоби Муқаддасро сарнагун сохта, андешаҳои монанди: „Биёед одамонро зудтар хушбахт гардонем“ ва „Худро дӯст доред“ро чун шартҳои аввалини иттиҳоди қабул намоем. Шодии ман ҳадду қаноат надошт, ҳангоме ба ҷои ин ҳамҷоягии нодири (1) ҷавобгариӣ аниқ ба каломи Худованд ва (2) маҳорати дарк намудани моҳияти андешаҳои воқеии одамонро дарёфтам ва бо ҷӣ зиндагӣ мекунанд (Афсӯс ки ин ду заруриёти таркибӣ, ки бояд ҳамеша бо ҳам бошанд, кам мувофиқ меоянд!)

Ҳикояи софдилонаи Ҷош дар бораи муборизаи худ бо андешаи манфии решагирфтааш дар назари ман қисми бештар оптимистии ин китоб метобад. Хонанда дарҳол бо таҷрибаи дарки он ки мо дар Масеҳ кӣ ҳастем ва ба номи Ў чӣ кор карда метавонем, ҳамфикр хоҳад шуд.

Боз як фикри дигар. Ин рисолаи илмӣ нест. Дар ҳар як қисми китоб мисолҳо ва маслиҳатҳои аз ҳаёт гирифташуда дар бораи он аст, ки аз нуқтаи назари Китоби Муқаддас, дар ҳолатҳои ки инсон ҳудахро кам ҳурмат кунад, чӣ хел рафтор кардан даркор аст. Таносуби назария ва амалия хеле аниқ оварда шудаанд. Ҷош андешаҳои худро, ки ба мушкilotи худхурматкунӣ вобастаанд, асоснок кардааст. Ҳамин тавр, вай тасаввуроти абстрактиро бо он чи дар ҳаёти ҳақиқӣ вучуд доранд, қобили муқоиса кардааст.

СИМОИ ДОХИЛӢ: ИН ЧИСТ?

Оё шумо боре ба касе расмхоеро, ки дар ҳамёнатон нигоҳ медоред, нишон додаед? Албатта! Эҳтимол, шумо як лаззати даруние эҳсос кардед, хангоме расмҳои одамони ба шумо азиз ба он кас таассурот бахшид. Шояд, шумо ба вай портрети оличаноби падару модаратонро нишон додед. Шояд шумо калонсол ва оиладор ҳастед, ва то даме ки дӯсти шумо аз дидани расмҳои фарзандони зебои шумо ба вачд меояд, аз ифтихор гул-гул мешукуфед. Аммо вақте ки ин дӯстатон тасодуфан расматонро дар ҳуччати мошинронӣ бинад – ана ин гапи дигар. Ин сурати бадвоҳимаро танҳо ба фурӯшандагон нишон додан мумкин! Дар асл шумо тамоман дигар ҳастед!

Ба ҳар ҳол ҳар яки мо бо худ як портрети дигарро гирифта мегардад – симои хеле муҳимтар аз он сурате ки дар ҳамёнамон ҳаст. Равоншиносон ба он ном гузоштаанд (онҳо ба ҳама чиз ном гузоштаанд, ҳамин тавр не?) Он суратеро, ки мо ҳаёлан ҳудамонро тасаввур мекунем, симои дохилӣ меноманд.

Хулоса, хеле кам одамоне пайдо мешаванд, ки расми ҳуччати ронандагашон ба онҳо маъқул шавад. Портрети дохилиамон ҳам на ба ҳамаамон хуш меояд. Медонед, аммо аксариятамон дасту по хӯрда мешудем, агар дили мо мисли ҳамёнамон кушода шаваду ягон кас тасодуфан он симоеро, ки мо ҳудамонро тасаввур мекунем, бинад. Ғайр аз ин, ҳамеша касе ёфт мешавад, ки симои дохилиаш ғичим шуда, хату шаклашро гум кардааст, ба монанди сурате ки дуру дароз дар ҳамёнатон мегардондед.

Ҳоҷати гуфтан нест, ки занҳои хушандом ва мардҳое ки ба саёҳатчиёни чиддӣ монанданд, одатан диққати бештарро ба худ ҷалб мекунанд, назар ба онҳое ки намуди зохириашон на он қадар зебо аст

(албатта, аз нуқтаи назари дунявӣ). Айнан ҳамин хел он шахсияте ки симои дохилиаш саломату солим ва мусбат аст, аввалин шуда ба марраи зиндагӣ мерасад. Ин ба мо маъқул аст ё не, аммо он портрете ки дар ботинамон аст, он симои дохилиамон неқӯаҳволии рӯхонӣ ва эҳсосотиамон таъсири бузург мерасонад. Ҳамин тавр не?

Тадқиқотҳо нишон доданд, ки мо мекӯшем мувофиқи ин портрети ҳаёлии дохилӣ амал намоем. Агар мо ба худ маъқул набошем, фикр мекунем, ки ба ҳеҷ кас маъқул нестем. Ва ин таъсирашро ба ҳаёти ҷамъиятиамон, ба қорамамон ва ба муносибатҳои мо бо дигар одамамон мерасонад.

Ана барои чӣ як нависанда сатҳи нави фаҳмиши симои дохилиро чун як кашфиёти муҳими психологӣ ин аср муайян намудааст. Як равоншиноси масеҳӣ гуфтааст: „Тасаввуроти мувофиқу муносиб дар бораи худ (номи дигари симои дохилӣ) як чизи қиматбаҳост... аммо тасаввуроти номуносиб – монеа аст“.

Портрети ҳаёлии шумо кай ташаққул ёфтааст? Он ба чӣ монанд буд? Асосҳову заминаҳои он (барои ҳамаи мо баробар) дар лаҳзае гузашта мешаванд, ки духтур моро ба дастони модар мегузорад. Ҳамин тавр муносибатҳои мо бо падару модар ва дигар аъзоҳои оила сар мешавад. То 5–6-солагӣ тасаввуроти умумӣ дар бораи худамон, яъне дар бораи он шахсияте ки ба фикри мо, дар муносибатҳо бо дигарон ҳастем, чунон устувот мегардад, ки ба ҳар кӯшиши дигар қардани он зиддият нишон медиҳем.

ОЁ СИМОИ ДОХИЛИИ СОЛИМТАРРО ҚОР ҚАРДА БАҶОВАРДАН ИМҚОН ДОРАД?

Дар ин лаҳза баъзеи шумо метавонед гӯед: „Оҳ, наҳод заминаи ман бад бошад! Набошад, ана барои чӣ ман ин қадар душворӣҳои зиёде дорам!“ Шояд, инро ба шумо мушовиратон гуфта буд ва дар натиҷа шумо тайёр ҳастед аз баъзе тағйиротҳои муҳим даст кашед. Охир, кӣ метавонад заминаи шуморо аз нав созад?

Ман дар ин ҷо барои он ҳастам, то ба шумо гӯям, ки автопортрети шумо дар як ҷо ба таври ҳамешагӣ саҳт қарда нашудааст, ба монанди сурате ки дар қисчаи пластикии ҳамёнатон аст. Шумо метавонед онро тағйир диҳед. Шумо метавонед ақидаи дурусттару солимтареро дар бораи худ ба вуҷуд оваред. Албатта, қамбудихо, доғҳои ноаён ва майлҳои табиӣ метавонанд рӯз аз рӯз тасвиrho вайрон қунанд, аммо ба ҳар ҳол, агар шумо ба худ аз назари Худо нигоҳ қунед, ин омили вайроншавӣ қамтар ҳоҳад шуд.

Оё шумо ягон бор пай бурдаед, ки сурат дар равшании дуруст тамоман дигар хел аст ё чӣ хел сояи сиёҳе онро вайрон месозад? Хушхабар дар бораи он ки ба фикри Офаридгор, мо чӣ гуна арзиши бебаҳое дорем, метавонад автопортрети дохилиамоноро шӯълавар созад. Аз тарафи дигар, гуноҳе ки аз табиати пургуноҳи мо мебарояд, метавонад ба ин симои даруниамон сояи бебебе партояд.

Онҳое ки маро медонанд, ё тарҷумаи ҳоли маро „Чустучӯи скептик (шаккок)“ хондаанд, фаҳмидаанд, ки барои тасаввуроти хуб дар бораи худ дар ҳаёти ман чӣ гуна заминаи кӯчаке гузошта шудааст. Агар ман ба ғаму ташвишҳои мазкур роҳ медодам, ки фикри маро дар бораи худ муайян созанд, ман аз хашму ғазаб пур мешудам. Аммо азбаски ман (1) шахсан Худоро ба воситаи Исои Масеҳ шинохтам, (2) хангоми Каломи Ӯро омӯхтан феълӣ атвори Худоро қабул кардам ва (3) ба дигар масеҳиён иҷозат додам, ки барои ислоҳи худогоҳӣ ба ман кӯмак кунанд, имрӯз ба дараҷаи зиёд худро ҳамон хел мебинам, ки Исо маро мебинад. Ва рӯз то рӯз ба ман он чизе ки дар автопортретам мебинам, маъқултар мешавад.

Шумо низ метавонед ин гуна тағйиротро хис кунед. Биниши шумо оиди худатон метавонад бо роҳи фаҳмишу истифодабарии он принципҳои библиявие ки шумо дар ин китоб хоҳед ёфт, ба барнома дароварда шавад. Ман мехоҳам ба шумо ёрӣ расонам, то худро он хеле бинед, ки Худо шуморо мебинад. Ман мехоҳам ёрӣ расонам, ки кӣ будани худро кашф намоед; шумо шахсияти махсусе ҳастед ва тавре офарида шудаед, ки Худо он тавр шуморо мебинад (Румиён 12:3).

АРЗИШНОКИИ ШАХСӢ ЧӢ МАӢНО ДОРАД?

Он тавре ки шумо дар бораи худатон фикр мекунад, он симои офаридаи худатон ё ҳисси арзишнокии шахсиатон, ба тамоми ҷабҳаҳои ҳаётатон таъсир мерасонад. Истилоҳоти дигар, ки аз рӯи маъно ба арзишнокии шахсӣ хеле наздиканд, худхурматкунӣ ва тасаввуроти умумӣ дар бораи худ аст. Ҳарчанд ин калимаҳо аз ҷиҳати маъноӣ аниқашон гуногунанд, аксар вақт дар ҷои якдигар истифода мешаванд.

Симои дохилиамон як структураи муайяне дорад, ки аз он хулосаҳои ташкил ёфтааст, ки мо дар бораи худ фикр карда, ба он расидаем. Агар падару модар, бибию бобои мо ҳар вақт такрор кунанд, ки мо нодон ҳастем, мо ба он бовар карданро сар мекунем ва он тавр рафтор мекунем, ки гӯё мо ҳақиқатан нодон ҳастем.

Баҳоҳои мо дар мактаб он фикреро, ки дар бораи худ дорем, инъикос мекардагӣ мешаванд.

Мисол, шумо зани ҷавони хонашин ҳастед. Агар ба шумо санъати хӯрокпазиро наомӯхта бошанд, ва шавҳаратон ҳама вақт шуморо бовар кунонад, ки монанди модари вай ҳеҷ гоҳ хӯрок пухта наметавонед, имкон дорад, ки шумо ҳамин тавр ҳеҷ гоҳ дар хӯрокпазӣ маҳорат пайдо карда наметавонед. „Ҳамаи он чи ман мепазам, бемаза аст“ – шумо метавонед ба худ ва атрофиёнатон гӯед (ин, албатта, фикрро дар бораи қобилиятатон дар майнаи шумо пурқувват мекунад). Аммо дар асл метавонед хӯрокпазиро хеле бомаҳорат ёд гиред, аммо эҳсосоти он ки шумо он қобилиятро надоред, ҳалал мерасонад, ки ҳамаи он корхоро дуруст ба анҷом расонед. Ва ин ҳиссиёти нобоварӣ решаҳои худро дар гузоштаатон ва ҳам дар зиндагии ҳозираатон дорад.

Ҳарчанд тасаввуротҳои мо дар бораи худ метавонанд дар ҳушу ёди бешууроонамон чуқур реша давонда бошанд, аммо умед ҳаст. Қисми тасаввуроти даруниамон дар бораи худ тағйиротнок ва динамикӣ аст. Ин қисм бо якҷоягии ҳаёти ҳаррӯзаи мо месабад ва тараққӣ мекунад. Ин ба матое монанд аст, ки онро мебофанд ва ба як чорчӯбаи дохилии саҳт мекашанд, то ки ҳисси зоҳирии (бошууроонаи) онро, ки мо кистем, пайдо мекунам.

Як шиноси ман аз шахре омада буд, ки дар калисои он одамон ба ҳама чиз мағрурона муносибат карда, дар ҳама чиз камолотро талаб мекарданд. То он даме ки вай дар он ҷо зиндагӣ мекард, дар назараш метофт, ки вай боз ва боз бояд худро намудор кунад. Ҳисси худбаҳодиҳии вай ба тасдиқоти ҳаррӯза аз тарафи шавҳар ва фарзандонаш мӯҳтоҷ буд. Дар муҳити нав вай бо муносибатҳои гарму самимӣ вохӯрд. Вай дар калисои нав ба худ зуд як машғулияти муносиб ёфт, ки аз он обрӯи баланд ёфт. Худбаҳодиҳии вай ва ҳисси арзишнокии шахсиаш беҳтар шуданд, чунки вай ҳис кард, ки ўро чуноне ки ҳаст, ҳамон тавр қабул карданд, монанди он ки Худо ҳам ўро чуноне ки ҳаст, қабул карда буд.

МО БОЛОИ БАҲРИ НОРОМУ ПУРТАЛОТУМ ШИНО МЕКУНЕМ

Соҳтори устувори симои дохилии шахсро, ки аз синну соли бачагӣ ташаккул ёфтааст, ба сутунҳои кишти калони бодбонӣ монанд кардан мумкин аст. Бодбонҳое ки ба сутунҳо бардошта шудаанд, ҳамон соҳтори тағйирёбандаи ҳамон шахсиятест, ки ба фикратон, шумо ҳастед. Бодбонҳо ба сутунҳо вобаста ҳастанд, онҳоро бод ба

гардишу ҳаракат мебарорад. Нуқтаи назари шумо оиди худатон дар муоширати ҳаррӯзаатон бо дигар одамон мадду чазрҳо дорад.

Вақте шумо аз атрофиён идеяҳои мусбату гуворо ҳосил менамояд, шамоли саҳт сӯи бодбонҳои киштиатон мевазад ва шумо роҷеъ ба хеш нағз фикр мекунад. Ин вақт шумо аз худ ва аз он чи дар зиндагӣ карда истодаед, қонеъ ҳастед. Зеро киштии умри шумо пеш ҳаракат карда истодааст. Вале гоҳ-гоҳ киштии шумо аз ҳаракат бозмеистад, зеро алоқа ва ё ҳамкориҳои доимӣ бо дӯстон ва дӯстдоштаатон надоред. Гоҳе ин тавр ҳам мешавад, ки киштии шумо ба зарбаҳои саҳти мавҷу тӯфонҳои фалокатбор ва гирдобҳои даҳшатнок дучор мешавад, яъне борони таънаву маломат аз тарафи одамони бегона ва ҳатто худатон ба саратон мебаронад.

Бодбонҳо дар тӯхфонҳои зиндагӣ мебаранд. Ҳангоми тӯфонҳои ҳаробкунандаи ҷудошавӣ, аз қор ронда шудан, ғавти хешони наздик баъзе киштиҳо ба соҳили сангзор бароварда партофта мешаванд ё ин ки тир ва сутунҳояшон мешикананд. Ин гуна киштиҳоро таъмиру тармим қардан мумкин аст, аммо ин қор тӯл мекашад ва меҳнати зиёдро талаб мекунад.

Аммо қисми зиёди тире сутунҳои киштиҳои мо барои он қифоят мекунад, ки бодбонҳоро бардорем. Дар онҳо танҳо гоҳ-гоҳ бодбонҳо мебаранд.

Одамони дорои эҳсосоти хубу солими арзишноқӣ худро аҳамиятнок ҳис мекунаанд. Онҳо боварӣ доранд, ки муҳим ҳастанд ва ҷаҳон хуб мешавад, зеро онҳо дар ин ҷаҳон ҳаёт ба сар мебаранд. Ин гуна одамон метавонанд ба одамони дигар ҳамқорӣ намоёнд, ва низ онҳоро қадриноса кунанд. Аз ин гуна шахсон умеду шодмониву боварӣ бармеояд. Онҳо ҳиссиёти худро бо хубӣ дарк мекунаанд. Онҳо худро хурсандкунандаи Худо ҳис мекунаанд — киштии онҳо бо боварӣ ба пеш ҳаракат мекунад, бо бодбонҳои қушода. Онҳо ба худ ҷун ба қисми арзишноқи офариниши Худованд, ки шоистаи муҳаббат аст, боварӣ доранд — табиатан гунаҳкор, аммо дар назди Худо қароратёфта ва бо Ё оштии шуда, то ҳар чизе шаванд, ки Худо меҳонад, то онҳо бошанд.

МО ХУДАМОН АЗ ХУД МЕДУЗДЕМ

Симои номувофиқи ботинӣ моро аз қувват ва истеъдоди барпо намудани муносибатҳо бо дигарон маҳрум месозад, ҷунки камбудии худамон моро фуру бурдааст.

*Симои дарунии номувофиқ моро аз
нерӯ ва истеъдоди барпо кардани
муносибатҳо бо дигарон маҳрум
менамояд.*

Ин махсусан он вақт ҳақиқат аст, ки мо дар ҳузури одамон қарор дорем, ки камбудҳои моро ба ёдамон меоранд, ё ин ки фикрашонро оиди мо қадр менамоему меҳом ба он таъсир расонем. Дар чунин шароит мо он қадар ба худ диққат медиҳем, ки ба дигарон таваҷҷӯҳи кофӣ зоҳир намуда наметавонем. Дар натиҷа моро метавонанд бе парво ё ҳавобаланд ҳисобанд. Ҳисси номувофиқати мо ба зоҳир намудани меҳробонӣ ва ғамхорӣ ба дигарон ҳалал мерасонад.

Ана мисол: Як донишҷӯ, зоҳиран бисёр хуб, ба ман навиштааст: „Ман дар бораи худ фикр мекунам, ки чӣ тавр нобарор ҳастам. Ман хеле метарсам, ки одамон роҷеъ ба ман чӣ фикру гумон мекарда бошанд. Худро қабул намудан бисёр мушкил аст. Ман то ҳол аз нигоҳ қардан ба чашми одамон ё ҳатто дар байни одамон будан метарсам. Ман худро латта-путтаи нодаркор эҳсос менамоям. Ман хеле метарсам, ки одамон маро рад мекунад“.

Одамон идораи симои номувофиқи дарунӣ фикрҳои таърифи ё танқидии одамони дигарро оиди он ки худро чӣ гуна ҳис мекунад ё дар ин ё он лаҳза роҷеъ ба худ фикр мекунад, омили ҳалқунанда меҳисобанд. Одамони бо баҳодиҳии паст ба худ ғулуманд ба ақидаи дигарон. Онҳо барои ҳуди худ будан озод нестанд.

Боб – хушлибос, нозукпарвард, марди диққатҷалбкунанда аст. Ў чунон худбодар метобад, ки худ аз худ тимсоли он принципҳое мебошад, ки чун лектори масъалаҳои водоркунандаҳо таълим медиҳад. Ў ҳамеша ба тоҷирон оиди масъалаҳои водоркунандагӣ лексия меҳонад, ки дар ба худ боварӣ дошта бошанд, то ки муваффақ бошанд. Ў дастфишории устувор ва боварибахш дорад. Ҳамаи рафтори ӯ беҳатарӣ, муваффақият ва боварио талқин менамояд. Аммо ӯ дар идора-офиси рӯхшинос чӣ кор мекунад?

Бо мурури он ки ӯ нақл мекард, ки чӣ тавр ўро занаш рад мекунад, намои боварӣ ба ҳудаш барҳам меҳурд. Муноқишаи ҳонадорӣ сабабгори он шуд, ки эҳсосоти нӣҳонии ношоистагӣ зоҳир шуд. Билл рӯҳафтада шуда буд ва иқрор шуд, ки метарсад бе ёриву дастгирии занаш ноком мешавад. Пардаи ҳамешагии ҳаётдӯстонаи симои ӯ дарид ва аз паси он сохтори ботинии сусту пинҳони он намоён гардид.

Бисёр афсӯс, аммо бисёр одамон худро на тибқи дастовардҳои давраи калонсолӣ, балки мувофиқи он тасвири худ қабул менамоёнд,

ки дар солҳои аввали умрашон шакл гирифта буд. Бисёр одамони зоҳиран хушбахту бобарор ва пайваста азоби даруниро эҳсос менамоянд. Онҳо аз сабаби худбаҳодиҳии пасте ки дар ҷавонӣ эҳсос карда, дар тафаккури худ ғунҷониш дода буданд, акнун азоби рӯҳӣ мекашанд. Симои дарунии онҳо (бодбонҳои киштиашон) сахту мустаҳкам менамояд, аммо асос (тиру сутунҳо) ҷарс ва зудшикан мебошанд. Дар ҳолатҳои душвор ин номувофикии худбаҳодиҳӣ маълум шуда меистад.

Одамоне ки арзишнокии худро суст дарк мекунанд, интизор мешаванд, ки дар ҳаёт онҳоро фиреб мекунанд, рад менамоянд, муҳокимаву ғайбат менамоянд. Бадиҳоро мунтазир шуда, онҳо бисёр вақт худашон он ҳолатҳоро ба миён меоваранд, ки аз он метарсанд. Кӯшишу талошҳои онҳо ба мағлубият табдил меёбад, дигар ба ҳеҷ кас бовар намеkunанд, аз ҳама гумони бад менамоянд.

Барои мисол Каринро гиред. Вақте ки ин зан ба машварат омад, ба лаклак монанд буд: баландқомат, лоғару камгӯшту хароб ва ҳамидақомат. Рафтори ӯ ба шахси рӯҳафтода, таназзулфто ва номувофиқро мемонд. Либосҳои ӯ аз камбағаливу нодорӣ ва ҳаёт дар фермае дар Ғарби Миёна ҳикоят мекард. Рафтору кирдораш нишон медод, ки ӯ роҷеъ ба худ ягон хубиеро фикр намекунад. Ӯ ба як писарчаи тарсзадаю ваҳмзадаи кӯчагӣ монанд буд. Нигоҳи ӯ парешон чун роҳгумзадаю овора буд.

Гӯё узвҳои Карин бо тамоми ҳасти мегуфт: „Ман ба ҳеҷ кас маъқул намешавам. Ҳатто диққати касе ба ман ҷалб намегардад, зеро ман арзандаи назари касе нестам“. Ӯ ба қароре омад, ки барои машварат назди мушовир равад, чунки саҳт боварӣ дошт, ки ба шавҳараш — роҳиб лозим меояд, ки аз қор равад, агар ӯро хангоми он амале ки барояш одар шудааст, дастгир кунанд — дуздии хурд аз мағоза ва дар ҳамин гузаштаи на чандон дур муомилаи дағал бо кӯдаке ки парастории ӯро боварӣ карда ба ӯҳдааш гузошта буданд.

Ҳамон тасаввуроти нохубе ки Карин нисбат ба ҳудах дошт, ба он оварда расонд, ки як фаҳмиши нодурусту номувофиқе нисбати шаъну шарафи ҳудах пайдо гардид. Худи ҳамин қачфаҳмии ӯ инчунин ба он бурда расонд, ки ӯ гуноҳҳо содир кард, одатҳои бад ба ӯ ёр шуданд. Инҳо дар навбати худ ӯро боз ҳам чуқуртар ба худ фуру бурданд ва фикрҳои нохубашро нисбати худ боз ҳам нохубтар сохтанд.

Оё ақидаи нохуби Каринро нисбати шаъну шарафи худ ба сӯи хубӣ тағйир додан имкон дорад? Имрӯз агар шумо Каринро вохӯред, тамоман як зани дигареро мебинед: зани гул-гулшукуфони роҳиб, ки соҳиби се фарзанди дӯструяк мебошад.

МО БА ХАЁТ АЗ ПУШТИ АЙНАКИ ЧИРКИН МЕНИГАРЕМ

Симои ботинии шумо монанди айнак аст, ки шумо бо он ба воқеият менигаред. Дар асоси он чи бо ҳамин айнак мебинед, ҳамон рафтореро интиҳоб мекунад, ки дар ҳамин вазъият мувофиқ медонед. Агар айнаки шумо воқеиятро нохубу носоз нишон диҳад, рафтори шумо ба воқеият мувофиқат намекунад. Ҳар қадар ки симои дарунии шумо солимтар бошад, айнаки шумо ҳамон қадар имконият медиҳад, ки воқеиятро тавре ки ҳаст, бинед, ва рафтори шумо ба он бештар мувофиқат хоҳад кард.

Ин ба сурати кӯхнаи доғи сиёҳ дар қоғази сафед монанд мебошад. Баъзе одамон ин нуқтаи сиёхро мебинанд ва тамоми диққати худро ба он менигаронанд. Дигарон он фазои сафедро мебинанд ва дар атрофи он мутамарказ мешаванд. Ин ба дидани дурнамо вобаста аст.

Ин ба ҳамин андоза нисбати ҳисси арзишнокии худ, ки Мэрилин дошт, дуруст аст. Ў зани қариб сисолаи дилкашу ҷаззобест. Андом ва рағҳои таранги ҷеҳраву руҳсори ӯ баёнгари проблемаҳои ӯ буданд. Дар тӯли якчанд сол дӯстонаш ӯро водор мекарданд, ки барои ёри муроҷиат кунад, то ки худэҳтиромкуниашро баланд бардорад. Ў дӯстони зиёде дошт, аммо боварӣ дошт, ки ӯро дӯст доштан имкон надорад. Мэрилин тамоман рад мекард, ки ӯ ба ягон нафаре дар ҳақиқат лозим бошад.

Мэрилин мисоли одаме аст, ки мувофиқи симои дарунии худ рафтор мекунад. Ў худро аз ҷиҳати шахвонӣ паст мешуморад ва ҳамин тавр рафтор мекунад. Диққати нодуруст ва ғалати ӯ ба рафторе ки эътибори ӯро паст мезанад, тасаввуроти ӯро оиди ҳадаф боз ҳам вайронӣ нодурусттар мекунад.

Агар шумо худро бебарор ҳисоб намоед, шумо албатта бебарор мешавед, новобаста ба он ки муваффақиятҳо ва пешравиҳои зиёдеро меҳедад. Аз тарафи дигар агар худро босалоҳият ва лаёқатманд ҳисоб кунед, ба зиндагӣ бо неқбинии бештар муносибат мекунад ва ба таври бехтарин рафтор менамояд.

Худро чӣ тавр ва дар қадом зина дидани шумо калиди дари ҳамаи хушбахтиҳо ва қомебиҳо дар ҳаёти шумо мегардад. Чон Де Вин, муаллифи китоби „Шумо чӣ қадар қадру қимат доред?“ аҳамиятнокии масъалаи мазкурро ба таври зерин мефаҳмонад: „Худро чӣ гуна баҳо додани шумо муҳимтар аз он аст, ки дигарон оиди шумо чӣ фикр доранд“. Ў меғӯяд:

„Ман чӣ қадру қимате дорам?
Хушбахтам ё бадбахтам,
Дар ҳаяҷонам ё маҳзунам,
Ҳаётро дӯст медорам,
Ё роҷеъ ба худкушӣ фикр карда истодаам.

Агар фикр кунам, ки қимати баланд дорам –
арзишам зиёд аст – он гоҳ корҳоямро хуб иҷро менамоям,
бо ҳамсарам муносибати хуб мекунам,
ва худамро ба дараҷаи олии нағз эҳсос менамоям.
Аммо агар фикр кунам,
ки ман арзише надорам,
Кор карданам намеояд,
Ва ман бовар мекунам,
ки ҳамаи корҳои ман бефоида ва футурравандаанд“.

ҲАНГОМИ ТАШАККУЛ ДОДАНИ ТАСАВВУРОТИ БЕШТАР МУСБАТ ОИДИ ХУД

Ба симои дарунии худ нигоҳ кунед, то аз кучо оғоз карданатонро фаҳмед. Шумо аз он ки дар ҳамин лаҳза чӣ ва кӣ ҳастед, розиед (агар мо фикр кунем, ки шумо дар оянда ба баланд шудани обрӯи худ умед бастаед)?

Оё ақидаи шумо оиди он ки дар муқоиса бо дигарон кӣ ҳастед муболиғанок аст (ё ки шумо бо чунин тасаввурот оиди худ мубориза мебаред)?

Тасаввуроте ки шумо нисбати худ тартиб додед, ба худатон ҳам маъқул нест?

Панҷ сифати қавӣ ва панҷ сифати сусти худро қайд намоед.

Сифатҳои қавӣ:

.....

.....

.....

Сифатҳои суст:

.....

.....

.....

Тартиб додани кадом рӯйхати сифату хислатҳо барои шумо душвортар буд?

Оё ин оиди симои ботинии шумо чизе гуфта метавонад?

.....

НОМИ НАВ БАРОИ КОНСЕПСИЯИ БИБЛИЯВӢ

Масеҳиёне ки муаллим ва мушовир шуда кор мекунанд, нисбати рӯхшиносӣ дигар хел фикр мекунанд. Назарашон аз назари ҳаммаслакони дунявияшон фарқ мекунад. Мо хизмати худро бар он ақида асоснок менамоем, ки Худо ба офаридаи Худ ғамхорӣ менамояд. Мо бовар мекунем, ки Худо аз пурии дили ҳамдard ва меҳрубонаш Худро ба инсоният ошкор намуд ва ҳамаи он чи Ӯ ба мо намуд, ҳақиқат аст. Ин ошкоршавӣ бо ду роҳ ба мо мерасад:

Аввал Худо худро ба мо ба воситаи дигар қисматҳои офариниши худ ошкор сохт. Дар Нома ба Румиён 1:20 гуфта мешавад, ки дар ҳар кас далели мавҷудияти Худо ҳаст, ки ба воситаи офаридаҳои Ӯ дода шудааст, ин бошад тамоми табиат ва тамоми инсониятро дар бар мегирад, ҳамчун як қисмати он. Худоро аз рӯи ашёи офаридааш шинохтаанд. Теологҳо инро „кашфиёти умумӣ“ меноманд.

Дар Навиштаҷот инчунин навишта шудааст, ки Худо ба башарият амр кард, ки бар офаридаҳои Ӯ ҳукмронӣ кунад, зердаст будан намояд ва барои он ҷавобгариро ба ӯҳда бигирад (Ҳастӣ 1:28). Ба хоҳири ҳамин фармон илм ва усули илмӣ барои омӯзиши инсон ва рафтори ӯ пайдо шуд. Мушовирони масеҳӣ инчунин боварӣ доранд, ки тарзи илмӣ барои таҳқиқ ва омӯзиши ҳамон қисматҳои офаридаи Худо, ки дар Китоби Муқаддас ёдовар нашудаанд, аз ҳама системаҳои омӯзиш ва тадқиқот бехтарин аст.

Тавассути шахсияти Исои Масеҳ ва ба воситаи Китоби Муқаддас Худо худро ба воситаи дуҷум ошкор кард. Илоҳиётшиносон инро „ошкоркунии махсус“ меноманд. Бисёре аз олимони дунявӣ ин шакли ошкоркуниро ба амалу кор наздик ва муносибатдошта намендонанд, ҳатто ғайриимкон мешуморанд. Вале аз байни мо касоне ки шахсан

Худоро медонанд ва касоне ки аз рӯи шуглаш ба одамон дар асоси Китоби Муқаддас кӯмак мекунанд, ба ошкоркунии махсус бодикқат муносибат мекунанд. Мо бовар дорем, ки бо хоҳиши Офаридгор он ба мо дониши махсус медиҳад, дониш роҷеъ ба „муаммои ҳаёт“, ки аз сарчашмаи дигаре гирифтани мумкин нест.

Мо боварӣ дорем, ки Китоби Муқаддаси қисми навишташудаи ошкоркунии Худо мебошад, ки Ӯ ба мо ҳамчун асоси ҳақиқати дақиқ додааст. Ба воситаи Китоби Муқаддас мо метавонем он чизеро, ки мо аз таҳқиқотҳои илмӣ ё омӯзиши кашфиётҳои умумӣ ҳосил кардаем, тасдиқ намоем, ё аз он даст кашем. Бе Китоби Муқаддас ҳамчун дастури раҳнамои методӣ, ки ҳақиқати ёфтаи моро тасдиқ мекунад, мо дар ақидаҳо ва нозу нузи мағруронаи ақли заифи худ саргуму подархаво мемонем.

ОӢ КОНСЕПСИЯИ БИБЛИЯВӢ АСТ?

Шояд идеяе оиди симои дарунӣ ҳамагӣ нозу нузи фаҳмиши ноқиси мо, боз як кӯшиши дар маркази диққат гузоштани фаҳмиши худхоҳонаи мо бошад?

Агар мавҷудияти тасаввуроти умумии шахсият оиди худ мумкин бошад, пас онро метавонем бо панҷ ҳиссиётамон муайян созем: бо он ки мо мебинем, ҳис мекунем, мешунавем, мечашем ё ламс мекунем, пас метавонем онҳоро бо усули илмӣ исбот намоем. Симои дарунӣ танҳо як истилоҳ аст, ки онро барои фаҳмондани он чи роҷеъ ба худ фикр мекунем, истифода мебарем. Вагарна симои дарунӣ худ ба худ дар алоҳидагӣ вучуд надорад.

ОӢ мумкин аст дар асоси ошкоркунии махсус, яъне Китоби Муқаддас роҷеъ ба мавҷудияти симои дарунӣ хулосабарорӣ намоем? ОӢ ҳамин гуна ақида ё консепсияро дар Китоби Муқаддас пайдо карда метавонем? Агарчи мо намехоҳем рӯҳшиносии худро бо илоҳиётшиносии худ тафсир намоем, дар айни замон маълумотеро, ки аз рӯҳшиносҳо мегирем, бояд бо мақсади муайян кардани он ки он истифода барем, ки оӢ маълумотҳо барои фаҳмидани худ ба мо мадад мерасонда бошанд. Мухим он аст, ки ақидаҳои монро аз ғалбери гузаронем ҳоҳ ба рӯҳшиносӣ тааллуқ дошта бошанд ё не, ин танҳо аз ғалбери Каломи Худо.

Дар боби якум симои дохилӣ чунон чизе муайян карда шуда буд, ки мо фикр мекунем ва эҳсос менамоем, тасаввур менамоем. Ҳамин ки мо бо чунин муайянкунӣ розӣ шудем, он гоҳ ёфта метавонем, ки дар бисёр ҷойҳои Китоби Муқаддас нишон дода шудааст, ки мо

худро чӣ гуна қабул кунем, дар бораи худ чӣ фикр кунем. Ана баъзе аз порчаҳои он:

„Аз рӯи рақобат ё шӯхратпарастӣ ҳеҷ коре накунед, балки бо фурутани яқдигарро аз худ авло донед. Ва ҳар яке на танҳо дар бораи ҳудаи, балки дар бораи дигарон низ ғамхорӣ намояд. Зеро дар шумо низ бояд аини ҳамон ҳиссиёте бошад, ки дар Исои Масеҳ буд“ (Филиппиён 2:3–5).

„Зеро ба ҳасби ғайзе ки ба ман ато шудааст, ба шумо меғуям: дар ҳаққи худатон бештар аз он чи шоён аст, фикр накунед, балки хоксорона, ба андозаи имоне ки Худо ба ҳар кас насиб кардааст, фикр ронед“ (Ба Румиён 12:3).

„Пас, мудоме ки шумо бо Масеҳ эҳё шудаед, он чиро, ки дар афроз аст, бичӯед, ки он ҷо Масеҳ ба ямини Худо нишастааст. Дар бораи он чи дар афроз аст, фикр кунед, на дар бораи он чи бар замин аст. Зеро ки шумо мемуред, ва ҳаёти шумо бо Масеҳ дар Худо ниҳон аст; Вақте ки Масеҳ, ки ҳаёти шумост, зоҳир шавад, шумо низ бо Ӯ дар ҷалол зоҳир хоҳед шуд... Ва одами навро дар бар кардаед, ки вай дар дониш ва шабоҳати Офаринандаи худ нав мешавад“ (Қўлассиён 3:1–4, 10).

„Хуллас, эй бародарон, ҳар он чи рост аст, ва ҳалол аст, ва боинсоф аст, ва пок аст, ва ҳушоянд аст, ва шоёни таҳсин аст, ва ҳар эҳсон ва ҳамде ки бошад, – дар бораи онҳо фикр кунед“ (Филиппиён 4:8).

Порчаҳо ва иқтибосҳои дигар низ зиёд овардан мумкин аст (Матто 6:19–21; 25–34; Юҳанно 13:1–3; Румиён 12:16; Филиппиён 4:7) барои исботи он ки Китоби Муқаддас эътироф мекунад, ки одамизод нисбати худ ҳиссиёт ва қувваи фикрронӣ дорад ва онҳо ба рафтори одамон таъсир мерасонанд.

МИСОЛҲОИ РОҶЕЪ БА СИМОИ ДАРУНӢ ДАР КИТОБИ МУҚАДДАС

Аз нависандагони имрӯза, ки асархояшон тамоюхеле пештар аз асри XX пайдо шудааст, имрӯз чӣ меғуфтанд. Қариб се ҳазор сол пеш Сулаймон-подшоҳ оиди он ки инсон чӣ фикр мекунаду чӣ кор менамояд, фикрҳои хирадмандона баён намудааст. Сулаймон менависад: „Зеро, чӣ гунае ки ӯ дар дили худ мулоҳиза мекунад, ҳудаи низ ҳамон гуна аст“ (Масалҳо 23:7).

Доктор Эрл Радмахер як тафсири хеле хуби аёниро рочёъ ба машварати шоҳ Сулаймон ба одаме ки тайёр буд, ба кори нохубе бипечад, овардааст.

„Ӯ (шоҳ Сулаймон) ҳолатеро тасвир мекунад, ки ҳокими сарватманди тавоное меҳоҳад як меҳмонро дар базм фиреб диҳад. Барои он ки меҳмонро ғорат намояд, сарватманд вонамуд мекунад, ки гӯё нисбат ба меҳмон эътиқоду эътимоди саҳт дорад. Аммо ҳамин ки чизи меҳостағиашро ба даст овард, меҳмонро чун картошкаи гарму сӯзоне ки дастро месӯзонад, партофт. Шоҳ Сулаймон машварат медиҳад: „Ба зоҳир бовар накунад. Ашӯхо на ҳамеша он тавре ҳастанд, ки менамоянд. Инсон на ҳамеша ҳамонест, ки оиди худ, меғӯяд. Мақсади гуфтор ва рафтори ӯ мумкин он бошад, ки туро фиреб диҳад. Ва дар охир табҳо он чи дар дили одам ҳаст, тасвири ҳақиқии он шахс аст“.

Шумо медонед, ки ин кор чӣ гуна амалӣ мегардад, ҳамин тавр не? Инсоне ба инсони дигар метавонад то беҳи гӯшояш бихандад, дасти ӯро фишор диҳад, вонамуд намояд, ки ба ҳамсӯҳбаташ таваҷҷӯҳи самимӣ дорад. Ҳол он ки заррае аз таваҷҷӯҳ дар дили ӯ вуҷуд надорад. Мумкин ки як ду маротиба шумо низ ҳамон „одами дигар“ будед, ба ҳамин хотир дигар ба зоҳир бовар намекунад. Акнун шумо фаҳмидед, ки шоҳ Сулаймон оиди чӣ огоҳ карда буд: „Дар қалби ӯ чӣ фикре бошад, ӯ ҳамон гуна одам аст“.

Холо ман меҳоҳам рочёъ ба „дил“ сӯҳбат кунам ва фаҳмонам, ки ин калима чӣ маъное дорад, чунки дар замони навишта шудани Китоби Муқаддас маънои он аз маънои имрӯза фарқ дошт. Шумо метавонед ба ягон кас бигӯед: „Ман шуморо аз тахти дил дӯст медорам“, аммо дар замони навишта шудани Китоби Муқаддас шумо бояд чунин мегуфтед: „Ман шуморо бо тамоми гурдаҳоям дӯст медорам“ ё ки „Бо тамоми рӯдаҳоям“. Дидед, дар замони қадим гурдаҳо маркази ҳиссиёти одам ба шумор мерафтааст, дил бошад маркази ақлу хирад буд. Ҳамин тариқ маънои ин суханони Сулаймон: „Одам дар фикраш, қалбаш чизе ки бошад, ӯ ҳамон ҳел аст“ чунин аст: „Одам дар маркази тафаккури чуқури худ чизеро фикр кунад, ӯ ҳамон ҳел мешавад“. Яъне дар тахти дилаш чӣ фикре дошта бошад, маводи кориаш ҳамон аст ва аз ҳамон мавод рафтору кирдори ӯ таваллуд мешаванд“.

Ояти дигаре, ки аз он ҳақиқатан вучуд доштани тасаввуроти умумӣ оиди худро пайдо карда метавонем, Ададҳо 13:33 аст. Дар он ҷо гуфта шудааст: „Ва дар он ҷо баҳодурони бани Анокро дидем, ва мо дар пеши чашми худамон мисли малахе намудем ва дар чашми онҳо низ чунин будем“. Қосусон, ки ба ҷустуҷӯи замини ваъдашуда фиристода шуданд, бо маълумоти худ баргаштанд ва хабар доданд, ки дар он замин бузургҷуссаҳо зиндагӣ мекунанд ва ба ҳамин сабаб ҳамаи онҳо, ғайр аз ду нафар – Еҳушаъ ва Колеб, маслиҳат доданд, ки дар он замин намонанд, ҳатто агар он сарватманд бошад, чуноне ки Худо ваъда дода буд. Гап дар сари он аст, ки Еҳушаъ ва Колеб худро назар ба дигарон тамоман дигар хел қабул менамуданд.

Қисми зиёди онҳо, вақте ки ба бузургҷуссаҳо назар меафканданд, худро дар пеши писарони Аноқ мисли малах диданд ва тарсиданд. Ин порча нишон медиҳад, ки худро чӣ гуна қабул кардани онҳо инчунин ва ба он ки душманонашон онҳоро қабул карданд, таъсир расонд – душманонашон онҳоро чун малаҳҳо маҳсуб карданд. Ҳамин тариқ, чуноне ки қосусон худро медиданд, ба биниши вазъият аз ҷониби онҳо таъсир гузошт.

Аммо мавриди Еҳушаъ ва Колеб тамоман фаҳмост, ки онҳо худро малаҳ ҳисоб накарда буданд. Онҳо худро дар партави ҳузури Худо диданд, бо боварӣ, ки метавонанд ин заминро талаб кунанд. Гап дар он аст, ки онҳо ба худ баҳои ҳаққонӣ доданд. Онҳо мағрур ва ё худбод набуданд. Онҳо мисли бисёриҳои дигар дар тарсу ҳарос ва нобоварӣ ба қувваи худ набуданд; онҳо роҷеъ ба худ ва роҷеъ ба Худо фикри баде накарданд. Баръакс, онҳо ба Худо боварии бузурге доштанд – худбодарӣ не, балки боварӣ ба худ, ба Худо ва ба ваъдаҳои Офаридгор.

Порчаҳои дигаре ки ҳақиқати мавҷудияти симои дарунии инсонро нишон медиҳанд айнан ҳамин тавр ҳақ ва рост будани ин консепсияро намоиш медиҳанд. Дар онҳо роҷеъ ба Қобил гуфта шудааст, ки як вақте худдориро аз даст додааст (Ҳастӣ 4:5–7); Довуд, ки Нотон ўро ба гунаҳкорӣ фош намуд (2Подшоҳон 12; Забур 51), шохидии диловаронаи Петрус роҷеъ ба он ки Исо кӣ буд ва даст кашидани вай ҳатто аз шиносӣ бо Ӯ (Луқа 22:33, 34, 54–62).

Омӯзиши ҳаёти мардону занон, ки дар Китоби Муқаддас навишта шудааст, аз нуқтаи назари он ки имони онҳо чӣ гуна бо симои дарунӣ алоқаманд аст, ҷолиби диққат буда метавонад. Мисоли хубтарин фарқи байни номаҳое мебошад, ки Павлус ба Титус ва Тимотиюс навишта буд. Дар ин номаҳо бо мисолҳои бешуморе нишон дода шудааст, ки Тимотиюс назар ба Титус симои дарунии бисёр суст дошт.

Инро ба ёд оварда, мо метавонем фаҳмем, ки чиро Павлус ба Тимотиус хотиррасон менамояд, дар бораи пайғамбарҳои гузаштагон ва „гузоштани дасти пирон“ ба сари ӯ ёдрас мекунад (1Тимотиус 1:18; 4:14), даъват менамояд, ки оиди бахшоиши хизмат ба Каломи Худо камари ҳиммат бандад. Ва худаш фикре накунад ва ба дигарон ҳам роҳ надиҳад, то фикр кунанд, ки ба сабаби ҷавониаш хизмати бекадр мешавад.

Баъд Павлус ба Тимотиус дастури калоне дар бораи он медиҳад, ки ҷи гуна ба одамоне ки дар байнашон хизмати ӯ мегузарад, муомила намояд. Ӯ ба Тимотиус хотиррасон менамояд, ки Худо ба мо „рӯҳи тарс“-ро намодааст (1Тимотиус 4, 5; бо 2Тимотиус 1:7 муқоиса кунед).

Дар Номаи 2 ба Тимотиус, Павлус диққати бисёро ба он медиҳад, то Тимотиусро рӯҳбаланду боумед созад, ва он бовариеро, ки ба ӯ дошт, зикр мекунад.

Нома ба Титус тамоман дигар аст. Ӯ ба Титус ҳамчун ҳавворие ки ба вай дастуроти мушаххаси ахлоқӣ-насиҳатӣ, медиҳад, рафтор кардааст, на чун шубоне ки вазифаи худро иҷро мекарда бошад.

Дар ин пайғом ҳеч чизе нест, ки Титусро рӯҳбаланд карда, эътиқодашро боз ҳам қавитар намояд. Маълум мегардад, ки Павлус инро зарур наҳисобидааст.

Павлус ба афкор, имон ва эҳсосоте ишорат мекунад, ки одамоне бояд нисбат ба худ эҳсос намоёнд, вақте мегӯяд, ки дар ҳар яки мо бояд ҳамон гуна эҳсосот бошад, ки дар Исои Масеҳ аст (Филиппиён 2:5–16). Павлус ба симои дарунии худ таъия мекунад, вақте менависад: „Аммо бо файзи Худо он чи ҳастам, ҳастам“ (1Кўринтиён 15:10). Ва Павлус боз гуфтааст: „Ҳар кас амали худро имтиҳон намояд, ва он гоҳ фақат дар худ фахр хоҳад дошт, на дар дигаре“ (Ғалотиён 6:4).

То ҳол мо симои даруниро ин гуна муайян намудем: „Он чи аз рӯи фикру ҳиссиёти худ ҳастем“. Барои ба он тасвияи ҳақиқатан библиявӣ додан биёед онро андаке васеътар мекунем. Симои солими дарунӣ онро ифода мекунад, ки бояд худро ҳамон гуна бинед, ки Худо шуморо мебинад – на зиёду на кам.

*Симои солими дарунӣ маънои онро
дорад, ки бояд „худро ҳамон тарзе
бинед, ки Худо шуморо мебинад – на
кам ва на зиёд“.*

Ман маҳз ҳамин тасвияро дар назар доштам, вақте ки ба китобунвони „Симои Ў... симои ман аст“-ро гузошта будам. Ба тарзи дигар, симои солиму сихати мо онро ифода мекунад, ки мо бояд ба худ ба таври ҳақиқӣ баҳо диҳем, чуноне ки дар Каломи Худо муаррифӣ шудаем. Ман илова мекунам: „... на кам ва на зиёд“. Барои он ки баъзе одамон роҷеъ ба худ ақидаи муболиғанок доранд (мағрурона), дар ҳоле ки дигарон ба худ баҳои сазовор ё арзанда намедиханд (фурутании дуруғин). Гоҳо ин аз ғурур ба миён меояд. Дар баъзеи дигар ҳолатҳо он аз камдонишӣ сарчашма мегирад. Лекин мо ба фаҳмидани нуқтаи назари воқеӣ ва библиявӣ зарурат дорем.

Маданияти имрӯза дар ҳамаи соҳаҳо рафтори ба Китоби Муқаддас бегонаро тарғиб карда истодааст. Бисёр вақт даъвои башардӯсти мекунанд, ки метавонанд библиявӣ тобанд, аммо дар асл ягон асосе аз Китоби Муқаддас надоранд. Баъзе аз ин гуна изҳорот хеле барҷаста менамояд. Аз ҳамин лаҳза мо тасвияи дар боло овардашудаи „симои солими дарунӣ“-ро қабул мекунем: „Худро ҳамон гуна дидан лозим аст, ки Худо моро мебинанд – на кам ва на зиёд“. Ба ҳамин тариқ, мо оиди худ тасаввуроти дурусти библиявии эҳсосотӣ ва ақлонӣ хоҳем дошт.

ОЁ АРЗИШНОКИИ ШАХСӢ МАФҲУМИ БИБЛИЯВӢ АСТ?

Барои бисёре аз масеҳиён эътироф кардани ягон хел арзишнокии худ хичолатовар аст. Онҳо имконияти дӯст доштани худ ё мақбул донистани худро рад менамоянд. Ба сабаби гирифтани сабақҳои илоҳиётшиносӣ, онҳо худро ҳамеша гуноҳкоре меҳисобанд, ки ҷояш дӯзах аст, ё як кирми нотаवоне ки метавон зераш кард. Вақте ки онҳо ақидаи симои мусбати даруниро бо он чи аз Китоби Муқаддас медонанд, мутобик қардани мешаванд, хеле азоб мекашанд. Ном ба Румиён, боби 12, ояти 3: „Дар ҳаққи худатон бештар аз он чи шоён аст, фикр накунад, балки хоксорона, ба андозаи имоне ки Худо ба ҳар кас насиб кардааст, фикр ронед“-ро иқтибос оварда, онҳо мегӯянд: „Ана, дидед, ба шумо зарурат надорад, ки ин қадар дар бораи худ баландфикрӣ кунед. Шумо худатонро бояд фуру нишонед“.

Рӯҳшиносони ҳозиразамони дунявӣ дар ин тафаккури илоҳиётшиносона номуташакилиро мебинанд. Рӯҳшиноси маъруф Ролло Мэй гуфтааст:

„Дар он доираҳое ки ба одамон бадбинӣ таҳқир ва нафратро нисбат ба худ меомӯзонанд, албатта ҳеҷ гоҳ шарҳ намедиханд, ки барои чӣ касе ин қадар бетарбияву бадахлоқ, бедикқат бошанд, ки ҷамъияти худро ба дигарон бор кунад, ҳол он ки ӯ худааш ин ҷамъиятро ҷохил ва нобудшаванда ҳисоб мекунад. Ғайр аз ин, боз дигар зиддиятҳое низ ҳастанд, ки дар таълимоти онҳо маънидод ва шарҳ дода намешаванд. Ин таълимот чунин меҳисобад, ки мо бояд „ман“-и худро бад бинем ва ҳамаи дигаронро нағз бинем ва албатта интизори он бошем, ки ҳамин дигарон моро нағз мебинанду эҳтиром менамоянд – ҳамин гуна махлуқони нафратовар; ё ин ки ҳар қадаре ки худро нафрат намоему „ман“-и мағрурро сарқӯб кунем, ҳамон қадар зиёдтар Худоро дӯст медорем. Ҳамон Худоеро, ки дар ҳолатҳои истироҳат ба хатогӣ роҳ дода, ҳамин „ман“-и ҳақирро, „ман“-и разилро ба вучуд овард“.¹

Дар Нома ба Румиён боби 12, ояти 3 Павлус намегӯяд, ки мо набояд роҷеъ ба худ хушбин бошем. Ӯ гуфтааст, ки мо набояд дар ҳаққи худ бештар аз он чи дар асл ҳастем, фикр кунем. Агар дигар хел карда гӯем, дар муҳокимаронӣ оиди худ мо бояд ҳаққонӣ бошем ва Китоби Муқаддасро риоя намоем. Ана барои чӣ Павлус илова карда буд, ки мо бояд „ҳоксорона фикр кунем...“.

Феъли „фикр кардан“ ба забони юнонӣ маънои „фикр кардан ё ки касеро ба тарзи муайян эҳсос намудан“-ро дорад.²

Дар Нома ба Румиён 12:3 он маънои „ташаккул додани фикр, муҳокима ё ҳиссиёт роҷеъ ба худ“-ро дорад. Павлус чунин мешуморад, ки ин гуна ақида дар натиҷаи худбаҳодиҳии воқеӣ ташаккул ёфта метавонад.

Дар ин оят Павлус мақсад нагузоштааст одамонро маҷбур кунад, то дар бораи худ ақидаи мусбат надошта бошанд. Баръакс, мо роҷеъ

¹ Rollo May, "Man's search for himself", New York: W.W. Norton and Co., Inc., 1953. p.100.

² Walter Bauer, "A Greek-English Lexicon of the New Testament", trans., William F. Arndt and F. Wilbur Gingrich, Chicago: University of Chicago Press, 1957, p.874

ба худ бояд тасаввури солимро парвариш намоем, ки бо он чи Худо оиди мо меғӯяд мувофиқат кунад. Дар ин ҷо худ ба худ маълум мешавад, ки Павлус қисман ба он така кардааст, ки эътиқодмандонро аз ғурур ва рӯҳияи ҳавобаландӣ огоҳ намояд. Аммо, аз тарафи дигар, ӯ огоҳ мекунад, ки фурутанӣ дурӯғин низ хатар дорад. Дар ин ҷо мо мебинем, ки Павлус аҳамиятнокии онро эътироф мекунад, ки одам бояд тасаввуроти лозимро роҷеъ ба „ман“-и худаш дошта бошад, ҳамон гуна ки баҳои ҳаққонӣ ва воқеии истеъдод ва лаёқатҳоеро, ки Худо ба он одам додааст, дар бар гирад. Масъала дар ин ҷо асосан дар он аст, ки онҳо барои нафъи тамоми бадани Масеҳ истифода шаванд. Комилан равшан аст, ки одамон дар истеъдод, лаёқатҳои рӯҳонӣ мухталиф мешаванд. Ғамхории асосии Павлус ягонагӣ дар бадани Масеҳ буд. Барои он ки тамоми ин рангорангию мухталифӣ ба ягонагии муттаҳидӣ биёянд,

масеҳиён ҳатман бояд ба худ ва ба он тӯҳфаҳои ки Худо ба онҳо дод, баҳои воқеӣ диҳанд, то ки онҳо ба Ӯ хизмат кунанд. Албатта, онҳо бояд инро тавре кунанд, ки худро бо дигарон қиёс накарда бошанд, то бинанд, ки аз онҳо афзалтар мебошанд ва ё не. Павлус гуфта буд: касе ки худро бо дигарон муқоиса мекунад, „беақл аст“ (2Кўринтиён 10:12). Ӯ ҳамчунин махсусан таъкид мекунад, ки мо набояд лаёқати истеъдодҳои худро барои аз дигарон беҳтар ҳисобидани худ ва фахр кардан баҳо диҳем. Мо бояд худро ва лаёқатҳои худдоди худро асоси хизмати худ ба дигарон ҳисобем.

МАН БАРОИ МАСЕХ ЧӢ АҲАМИЯТЕ ДОРАМ?

Дар назар буд, ки ҳисси аҳамиятнокии барои Масеҳ ва барои якдигар бояд таҷрибаи ҳамешагии ҳаёти мо бошад. То чӣ андоза олидараҷа аст — худро софдилона баҳо дода тавоништан ва дар натиҷа аз боиси он худро нороҳат ҳис накардан!

Масеҳиёне ки ба фикрашон, мо бояд шахсияти худро ба нестӣ расонем ва худро паст занем, таъкид намудани он далелро фаромӯш мекунам, ки инсоният низ барои Худо арзиши зиёд дорад. Аммо ин арзишнокии на аз он бармеояд, ки мо аз худ чӣ сохтаем, балки аз он чи Худо барои мо ва дар мо кард. Мо гуноҳкорони фуруғалтида мебошем, аммо ба ҳар ҳол ба сурату шабоҳати Худо офарида шудаем. Дар асл мо тоҷи офарини Ӯ будем — ва ин ба тамоми инсоният арзишнокии назаррас медиҳад.

Дар Навиштаҷот зикр шудааст, ки мавҷудоти инсонӣ аз бисёр ҷиҳатҳо мавриди ҳусни тавачҷӯи Худо қарор мегиранд. Онҳо қуллан

офариниши Худо мебошанд (Ҳастӣ 1), ба сурати Худо офарида шудаанд (Ҳастӣ 1:26, 27) ва ҳар кадом метавонанд фарзандони Худо гарданд (Юҳанно 1:12, 13). Шумо аз пайи Фрэнсис Шеффер такрор карда метавонед: „Одам гуноҳкор ва оличаноб аст“. Дар Паймони Кухан муаллифи Забур ба вачд мегӯяд, ки мо „аз фариштагон фақат андак кам“ офарида шудаем (Забур 8:6) ва Худо ба мо мақсади махсусе додааст (Ҳастӣ 1:28). Муаллифони Паймони Навин ҳамчунин эътироф мекунанд, ки мавҷудоти инсонӣ — офаридаҳои махсусе барои Худованд мебошанд. Худованд бо мақсади кафорат намудани гуноҳҳои мо ба ин ҷаҳон омад (Юҳанно 3:16). Ҳатто фариштаҳо ба мо хизмат мекунанд, чунки мо ворисони наҷот ҳастем (Ибриён 1:14; Забур 90:11, 12; Дониёл 6:22; муқоиса кунед бо Матто 4:11) ва Худи Исо барои мо дар абадиёт ҷой омода мекунад (Юҳанно 14:1–3).

Ҳамин тариқ, аён мегардад, ки инсоният дар назди Худо арзиш дорад — чун навъи башар ва чун ҷамъияти афроди ҷудогона.

Ҳисси арзишнокии худ — гоյи барои Навиштаҷот бегона нест. Он дар маркази раванди кафораткунии Худованд қарор дорад. Оне ки барои мо муздро пардохт, медонад, ки дар асл мо чӣ арзиш дорем. Арзише ки Худо барои мову шумо пардохтааст — Исо аст (1Қўринтиён 6:20; 1Петрус 1:18, 19). Агар ягон вақт ба худ нархнома часпонда метавонистед, дар он бояд „Исо“ навишта мешуд. Марғи Ў дар салиб музди гуноҳҳои мо буд. Барои Парвардигор шумо „арзиши Исоро доред“, чунки Ў барои шумо маҳз ҳамин нархро пардохт кардааст. Ин тасдиқи арзишнокии шумост аз ҷониби Ў. Ва ақидаи Худо оиди шумо ва арзиши шумо — ҳақиқат аст.

Аммо мо бояд фаҳмем, ки ин арзишнокии ботиниро танҳо аз боиси он дорем, ки Худо бароямон чӣ қард ва моро қӣ қард. Ин арзишнокиро ҳуди мо ба даст наовардаем — бо қардан ё нақардани қоре онро сазовор нашудаем. Дар нома ба Эфсўсиён 1:18 Павлус оиди арзишнокии ботинии мо навиштааст: „То шумо бидонед, ки умеди даъвати Ў аз чӣ иборат аст, ва сарвати ҷалоли мероси Ў барои муқаддасон чӣ гуна аст“.

Ҳамин тариқ, Навиштаҷот мафҳуми арзишнокии худро тасдиқ мекунанд, бе он ки гуноҳолуд будани инсонро рад карда бошанд. Дар давоми ҳазорсолаҳо файласуфон ва илоҳиётшиносон бо ин ду ҷиҳати табиати мо мубориза мебарданд. Аз як тараф, мавҷудоти инсонӣ, ки ба сурати Худо офарида шудаанд, арзиши зиёд доранд ва ба рафтори дўстдорона, хайрхоҳона, олиҳиматона қобилият доранд. Аз тарафи дигар, мавҷудоти инсонӣ гуноҳкорони афтода мебошанд, ки барои бисёр воқеаҳои даҳшатовари таърих масъулият доранд. Мо Неронҳо

ва Гитлерхоро офаридем. Арзишнокии инсон, ки бо гуноҳкорӣ, худпарастӣ ва ғурури ӯ муҳолифат дорад, тазоди бузургтарини таърих аст.

Аммо меҳрубони Худованд ҳатто дар он зоҳир мегардад, ки бо вучуди гуноҳкорони афтода будани одамон, Ӯ ба ҳар ҳол онҳоро ба қадри кофӣ арзишнок меҳисобад, то онҳоро дар ивази нархи баландтарин – хуни Масеҳ – кафорат намояд. (Ниг. Луқо 15). Ин ягона ҳалли парадокси табиати инсон аст, парадоксе ки рӯҳшиносони дунявӣ онро маънидод карда натавонистанд. Танҳо бо роҳи даҳолати меҳрубонаи Худо ин ду тамоюли ботинии инсонро оштии додан мумкин аст. Чунин оштии ҳалли илоҳӣ мебошад ва ба шуур ва фаҳмиши инсон бегона аст.

ОЁ ХИССИ АРЗИШНОКИИ ШАХСӢ ҲАМОН ҒУРУР НЕСТ?

Аксарияти масеҳиён маънои фарқи ғурур ва арзишнокии шахсиро дуруст дарк карда наметавонанд, аммо ин фаҳмишҳо аз ҳамдигар хеле фарқ доранд. Арзишнокии шахсӣ — боварӣ ба он аст, ки шумо арзиши ҳақиқӣ доред, чунки Худо шуморо ба сурати Худ офаридааст ва Исо барои гуноҳҳои шумо ҷон додааст.

Ғурур ба худ нигаронида шудааст. Решаи ғурур лаззате аст, ки дар худ меёбед, аз боиси он чи, ба фикратон, бо ҳаётатон кардед ё дар оянда мекунед. Ғурур – ҳисси афзалият, тарзи худписандонаи фикрронӣ аст, ки дар натиҷаи худбаҳодиҳии нодуруст дар муқоиса бо дигарон зоҳир меёбад (1Кўринтиён 4:6, 7, 18, 19; 8:1, 2; 13:4).

Дар тамоми Навиштаҷоти Муқаддас огоҳии Худовандро ёфтан мумкин аст, ки Ӯ ғурур ва худписандиро қабул надорад: „... чунки Худо ба мағрурон муқобилат мекунад, вале ба фурутанон ғайз мебахшад“ (1Петрус 5:5; Яқуб 4:6, 10). Баъзан масеҳиён қапкуноро дар он хоҳишҳо дида наметавонанд, ки одамон онҳоро таърифу тавсиф кунанд, на Худоро барои он чи дар ҳаёташон кардааст. Ин тарзи фикрронии ҳаёти ғалотиён буд: „Ва Худоро ба хоҳири ман мадҳ мегуфтанд“ (Ғалотиён 1:24) ва таҳрифи ҷавоби муаллифи Забур, ки гуфтааст: „Туро ҳамд хоҳам гуфт, барои он ки ба таври хеле аҷоиб офарида шудаам“ (Забур 138:14).

Ман дар ин китоб кӯшиш надорам, ки ғурур ва ё фурутанин бардурӯғро ташвиқ кунам. Ман меҷӯям фаҳмиш, хурсандӣ ва шукргузориро барои ҳамаи он корҳои ки Масеҳ барои ҳар яки мо кардааст, ҳавасманд гардонам.

МУВАФФАКИЯТИ МО БА ВОСИТАИ МАСЕХ МЕОЯД

Имрӯзо масеҳиёни зиёде чунин меҳисобанд, ки ҳатман ғолиб баромадан лозим аст, одаме шудан даркор аст, ки комёбиҳо ба даст даровардааст. Ин ҳам метавонад фикри ғурури мо шавад, чунки дар ҷои аввали зиндагиамон мақсад ё натиҷаи ниҳой истодааст, на Исои Масеҳ, ки сарчашмаи комёбиҳои мост.

Барои ба масеҳиёно омузондани он ки онҳо бояд ғолиб бароянд, баъзеҳо аз ин оятҳо истифода мебаранд: „Худоро шукр, ки ба воситаи Худованди мо Исои Масеҳ ба мо ғалаба бахшидааст“ (1Қуринтиён 15: 57) ва „Аммо бар ҳамаи ин мо ба воситаи Дӯстдорамон пурра ғолиб меоем“ (Румиён 8:37).

Баъзан дар ин ҷо аломати зада дар ғолиб шудан монда мешавад, на дар фикри умумие ки дар ин ду оят аст, ки комёбиву муваффақият танҳо бо „қувваи Исои Масеҳ“ ба даст оварда мешавад. Агар мо ин ибораро таъкид накунем, таълимоте ки масеҳиён бояд ғолиб бароянд, метавонад ғуруро ҳавасманд кунад. Аммо агар мо онро фаромӯш насозем, он ба пайдоиши симои солими дарунӣ ва асосҳои ахлоқии имон мусоидат хоҳад кард.

Ғурур дар натиҷаи худро таърифу тавсиф кардани одам пайдо мешавад, дар ҳоле ки вай фаҳмида наметавонад, ки Кӣ моро ин тавр кард. Элизабет Скоглунд менависад:

„Ақсарияти одамон на он қадар хуб мефаҳманд, ки байни ғурур, фурутанӣ ва худҳурматкунӣ чӣ фарқ вуҷуд дорад. Душворӣ дар он нест, ки худҳурматкунӣ дар Навиштаҷоти Муқаддас ихтилоф дорад, балки калимаҳои „ғурур“ ва „фурутанӣ“ дар партави Навиштаҷот дуруст фаҳмида нашудаанд. „Ғурур“ дар мазмуни библиявӣ баҳодиҳии беинсофонаи худ мебошад. Фурутаниӣ ҳақиқӣ — ҷалб накардани диққат бар шахсияти худ мебошад. Ин маънои онро дорад, ки худро дӯст дошта ва қабул карда, ман мӯхтоҷ нестам, ки ҳама вақт ба худ ва дигарон исбот намоям, ки чӣ арзиш дорам“.

Ман ҳатто давом дода, „фурутанӣ“-ро ин тавр муайян мекардам — „донистани он ки шумо кистед ва донистани он ки кӣ шуморо ин гуна кардааст ва Худоро ҳамду сано гуфтан барои ин“. Мо аз чӣ бошад, ки фурутаниро бо худпасткунӣ шабохат медиҳем: „Ман ҳеҷ ҳастам. Аз дастам ягон кор намеояд. Ман бетакдир; ман — гуноҳкор; Худо маро истифода бурда наметавонад; оҳ, чӣ хел ман вайроншудаам

ва г. “. Фурӯтани ҳақиқӣ на танҳо гуноҳкорӣ, камбудӣ ва вайронии худро эътироф кардан аст, балки фарқ кардани он симои Худованд, ки дар мо нақш бастааст ва маҳорату истеъдодҳои зиёду сифатҳои шахсӣ аст, ки ба инсон ато шудаанд. Дар фурӯтани мо тарафҳои сусту боқуввати худ, нуқсонҳо ва қобилиятҳо, он чи мо дар он маҳдудем, ва он чи танҳо ба мо тааллуқ дорад, дарк мекунем – ҳамаи ин дар партави он аст, ки мо дар Масеҳ кӣ ҳастем. Ҳамин тавр, фурӯтани на танҳо шукронаи мо барои қобилиятҳои мо, балки ба Худо боварӣ кардани камбудӣҳои мо аст.

Ман шохиди як рафторе будам, ки аз фурӯтани шаходат меод. Ин дар конфронси имондорон соли 1983 дар Амстердам шуда буд, дар он чор ҳазор имондорон аз тамоми дунё, махсусан мамлакатҳои ҷаҳони сеюм иштирок доштанд. Дар вохӯри бо Билли Грэм, ки ба саволҳо ҷавоб мегуфт, як африқоӣ дод зад: „Билли, агар ту сафедпӯст ва амриқоӣ намебудӣ, ҳозир дар кучо мебудӣ?“ Ин кинои марди зангиро, албатта, ба осонӣ фаҳмидан мумкин аст. Ҳамаи одамони ҷамъомада дар интизори ҷавоби Грэм хомӯш монданд. Билли худро ягон дақиқае гум накарда, бо қатъияти тамоми ва бо муҳаббат ҷавоб дод: „Ман он ҳастам, ки бо лутфи Худо ҳастам“.

Боз дақиқае хомӯшӣ буд, аммо баъд қарсақзании пурмавҷ танинандоз гардид. Билли Грэм медонад, ки вай кист ва Кӣ ӯро ин тавр кардааст, ва ӯ Худро барои ин ҳамду сано меғӯяд. Тасаввуроти солим дар бораи худ дарки симои Масеҳро низ дар бар мегирад, ки як узви ҷудонашавандаи ҳастии мост.

Фурӯтани аксар вақт канали ҷалоли Худо мегардад. Офаридгорамонро на танҳо бо қобилиятҳои мо ҷалол додан мумкин аст, балки аз тарафи камбудӣҳои мо низ. Ана ҳамин аст фикри асосии тарҷумани ҳоли ман „Ҷустуҷӯи скептик“, ки онро Ҷо Массер навиштааст. Ҷо Массер ба бисёр камбудӣҳо ва сустӣҳои ман ишора карда, менависад, ки қуввати қобилияти ҷалол додани Худо маҳз дар онҳо бештар зоҳир шудааст. Ҳамамон аз камбудӣҳо ва сустӣҳо ҳолӣ нестем. Оё аз онҳо нафрат мекунем, ё мо онҳоро воқеъбинона қабул карда, ислоҳ мекунем ё беҳтар мекунем?

Худбаҳодиҳии солим омили асосии наздикшавии мо ба Худо аст; он фаҳмиши моро ба Худо баландтар мебардорад, ба Худое ки ин арзишу қиматро ба мо додааст. Ҳисси гурур, баръакс, моро ба худпарастии ғайбӣ ва ғасб кардани ҳуқуқи идоракунии ҳаётамон, ки танҳо ба Худо тааллуқ дорад, оварда мерасонад. Тасаввуроти солим дар бораи худ ҳамчунин дар рӯҳи мо арзиши одамони дигарро боло мебардорад, чунки мо бояд дар бораи дигарон „болотар аз худ“ фикр кунем.

Агар чунин тасаввуротро дар бораи худ надошта бошем, мо касоне мешавем, ки ҳама вақт бо мӯҳтоҷиҳои худ ва танҳо бо худ банд ҳастем. Мо ҳама вақт худро „худнамоӣ мекунем“, то ки дигарон моро қабул кунанд.

Ҳамон лаҳзае ки мо ба худ он тавре ки Худо моро мебинанд, назар мекунем ва ба худ ҳисобот медиҳем, ки мо кӣ ҳастем – ба шабоҳати Худо офарида шудаем ва Худо моро дӯст медорад, қабул дорад ва мебахшад – ҳамон лаҳза аз худғамхорӣ озод шуда, мӯҳтоҷиҳо ва душвориҳои дигаронро бехтар мефаҳмем.

Даъват ба хизмати Худо, ба фикрам, аз тасаввуроти солим дар бораи худ тавлид мегардад. Агар шумо аз боиси тасаввуроти бад оиди худ аз тарафи дигарон хатарро ҳис кунед, кӯшиш мекунед, ки ин хатарро яктарафа кунед ё дигаронро аз будашон бадтар тасаввур кунед ва ё бо тамоми қувват кӯшиш мекунед, ки худро бехтар нишон диҳед. Аниқтараш, ба назаратон менамояд, ки ба шумо хатари ҳамеша ба дигарон хизматкунӣ таҳдид карда истодааст, ҳол он ки гап танҳо дар сари он аст, ки бояд ба касе ҳамчун ба шахсияти аз худатон муҳимтар муносибат кунед. Баъзе масеҳиёне ки дар бораи худ тасаввуроти он қадар хуб надоранд, фикр мекунанд, ки агар онҳо дар хизмат бошанд, Худо ва дигарон дар бораи онҳо ақидаи хуб пайдо мекунанд. Аммо масеҳие ки дар бораи худ тасаввуроти мувофиқ дорад, хизмат ба дигаронро бе ягон шарт ба дӯши худ мегирад.

ЧИРО МУҲАББАТИ МУКАРРАӢ БА ХУД ХИСОБИДАН ЛОЗИМ АСТ?

Заминае ки аз нуктаи назари Навиштаҷоти Муқаддас ва равоношиносон ба дараҷаи баробар асоснок аст, он қоидае аст, ки шумо фақат дар мавриди қабул кардани худ дигаронро дӯст медоред. Ибораи: „Ёри худро мисли худ дӯст бидор“ панҷ бор дар Китоби Муқаддас омадааст (Ибодат 19:18; Матто 19:19; Марқӯс 12:31; Луқо 10:27; Румиён 13:9). Исо ин ҳукмро аз ҷиҳати аҳамиятнокӣ дуҷум меҳисобад. Имрӯзҳо нависандаҳои масеҳӣ ва имондорон инро истифода бурда, консепсияи арзишнокии шахсӣ ва муҳаббат ба худро асоснок мегардонанд.

Аммо дар навбати аввал бояд қайд кунем, ки дар ин порча ба мо фармони худро дӯст доштан дода нашудааст. Ин муҳаббат монанди як чизи додашуда қабул шудааст. Исо ва муаллифони Навиштаҷот ақида доранд, ки муҳаббат ба худ – ҳисси табиӣ инсон аст. Ба фикри онҳо, одамоне ки ба онҳо мурочиат мекунанд, аллакай худашонро дӯст медоранд.

Павлус дар Номаи худ ба Эфсӯсиён чунин як тахмини монанд мекунад: „Ҳамин тавр бояд шавҳарон занони худро мисли ҷисми худ дӯст доранд; он ки зани худро дӯст медошта бошад, худро дӯст медорад. Зеро ки ҳеҷ кас ҳаргиз ҷисми худро бад намебинад“ (Эфсӯсиён 5:28, 29). Азбаски Навиштаҷот муҳаббати табиӣ ва муқаррариро ба худ тасдиқ мекунад ва моро ҳидоят намекунад, ки ба худ нафрат дошта бошем, мо ба ҳулосае омада метавонем, ки ҳиссиёти муҳаббат ва ғамхорӣ ба худ пурра аз рӯи Китоби Муқаддас мебошад. Китоби Муқаддас ақида дорад, ки мо аллакай худамон дар бораи беҳдошти худ ғамхорӣ зоҳир мекунем.

Фаҳмидан муҳим аст, ки мо набояд инкишоф додани худҳурматкунии солимро ба вазифаи аввалиндараҷа табдил диҳем. Дар асл тасаввуроти мусбат дар бораи худ натиҷаи дуҷумдараҷаи кӯшишҳои шинохтани Масеҳ ва ба Симои Ў мувофиқат кардан аст. Худҳурматкунии солим мақсади ниҳоии мо нест. Мақсади мо ин аст, ки Масеҳро бо тамоми пуррагиаш шиносем.

*Худҳурматкунии солим мақсади ниҳоии
мо нест. Мақсади мо ин аст,
ки Масеҳро бо тамоми пуррагиаш
шиносем.*

ҲАНГОМИ ТАШАККУЛ ДОДАНИ ТАСАВВУРОТИ МУСБАТ ДАР БОРАИ ХУД

Рӯйхати тарафҳои боқуввати худро ки дар охири боби аввал аллакай қайд шудаанд, нависед. Пас, ҳар яки онро дар алоҳидагӣ дида баромада, муайян созед, ки оё ин метавонад сабаби ғурури бардурӯғ („Ба он чи ман дорам ё ба он чи ман кардаам, назар кунед“) ё худбаҳодиҳии қонунӣ („Худо ин сифатро бо лутфи зиёд ба ман ато намудааст, ки он қиматеро тасдиқ мекунад, ки ман дар назари Ё доро мебошам“) шавад.

Тарафҳои боқувват	Ғурур	Худбаҳодиҳӣ
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

Камбудихои худро, ки дар охири боби аввал қайд карда будед, рӯйнавис кунед. Пас онҳоро аз назар гузаронида ба қароре оед, ки оё метавонед онҳоро мисли як заминаи худпасткунӣ ё фурутанӣ бардурӯғ истифода баред ва ё ҳар яки онҳоро ба Масеҳ месупоред (2Кўринтиён 12:9).

Тарафҳои суст	Худпасткунӣ	Супоридан ба Масеҳ
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

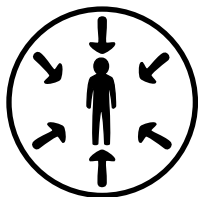

ОКИБАТИ ТАСАВВУРОТИ ФИКРИИ БАД ДАР БОРАИ ХУД

Симои дохилии бади инсон ба худӣ ва ба муносибаташ ба ҷаҳони атроф таъсири калон мерасонад. Одамоне дар бораи худ тасаввуроти носолим доранд, бо тарс ва рӯҳафтадагӣ ба ҷаҳон муносибат мекунад ва хавф доранд, ки барои ҳалли душвориҳои дунё қобилиятҳои намерасад. Воқеаҳои нав ва ғайриҷашмдоштро онҳо таҳдид ба хушбахтӣ ва бехатарии шахсиашон мепиндоранд, ки махсус барои зарба задан ба онҳо андешида шудаанд. Ба андешаи онҳо, дунё онҳоро тела дода, ба онҳо фишор меорад.

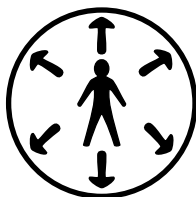
Ҷоанна, зани соҳибҷамол меғӯяд: „Калимаи „қирм“ он чиро ки ман дар бораи худ фикр дорам, пурра ифода намекунад. Қирм метавонад ба тағи замин даромада пинҳон шавад; он аз пушташ пай намегузорад. Ман зиёдтар ба он шуллуқҳои бадафте монандам, ки дар рӯи ҳавлиам зиндагӣ мекунад. Ҳар чое ки онҳо ҳазида раванд, аз пасашон ин пайи расворо мегузоранд. Ман ҳам монанди онҳоям; ба қучое ки равам, ҳама чизро вайрон мекунам“.

Чунин шахсон ҳамаи он чизро, ки дар сари роҳашон рӯй медиҳад, қабул мекунад, ба ҷои он ки каме фикр карда, кӯшиш кунанд, ки онро тағйир диҳанд. Онҳо худро қурбоние мешуморанд, ки ба қапқони муҳити душманона афтадаанд.

Ҷаҳон

Аз тарафи дигар, одамони дорои худхурматкунии солим фикр мекунанд, ки ба майдонталабии ҷаҳон бояд зиддият нишон диҳанд ва ин имконияти нишон додани қувваи худ ва боварӣ ба Масеҳ аст. Ин гуна одамон дар он ақидаанд, ки бо ёрии Масеҳ метавонанд ба дунёи худ таъсир расонанд ва бо лутфу марҳамати Худо метавонанд атрофи худро дигаргун кунанд. Онҳо бовар доранд, ки вазифаашон он аст, ки Масеҳ ба воситаи онҳо қор қарда метавонад, ва онҳо бояд бо ҳаёташон қорҳои муҳими таъиноташон абадиро ба иҷро расонанд.

Ҷаҳон

Симои дохилии бад ба одамон гуногун таъсир мекунад, ҳама ҷизҳои барои ҳама якхела ҳастанд. Баъзе одамон ин таъсирро дарк мекунанд, дигарон — не, худро беихтиёр фиреб медиҳанд.

МО ҶАҲОНРО БА ВОСИТАИ СИМОИ ҲАЁЛИИ ХУД МЕБИНЕМ

Дарк ва шарҳи ҷаҳони атрофи мо, зери таъсири ана ҳамоно сурате ки мо барои ҳудамон кашидаем, қарор дорад. Тасаввуроти бад дар бораи худ он маълумотҳоеро, ки мо аз одамон қабул мекунем ва шарҳи воқеаҳои зиндагиро вайрон мекунад. Ана барои ҷӣ симои бади фикриро ислоҳ қардан хеле душвор аст. Вай тамоми пайғомҳои мусбатро ҳам аз тарафи Худо ва ҳам одамон чун филтр намегузаронад. Аммо ин пайғомҳои мусбат ба мо хеле заруранд, агар хоҳем ки фикр дар бораи худро тағйир диҳем.

Ҳамаи онҳое ки вақти дароз мушовир ё маслиҳатчи шуда қор мекунанд, аҳамият додаанд, ки ҷӣ хел бисёр одамон таърифу тавсифро нисбати худ рад мекунанд ё қабул надоранд. Ҳамаи мо бо одамоне шинос ҳастем, ки вақте онҳоро таъриф мекунед, шарм дошта, дасту по гум мекунанд. Аммо дар бораи худ ягон таъриф ва суханони мусбат нашендан — боз ҳамоно ҳолате аст, ки барои тағйирёбии мо ҳалал мерасонад. Дар як қунҷи диламон мо аллақай ба як қароре омадаем, ки ҷӣ арзиш дорем. Ва то даме ки ин қарорамонро иваз накунем, симои ҳаёлии худро иваз қарда наметавонем.

Одамоне ки симои дохилии заиф доранд ба худашон ҳам маъқул нестанд. Барои онҳо ҳатто изҳор кардан душвор аст, ки то чӣ андоза дар бораи худ бад фикр мекунанд. Чӣ хеле ки бо Ҷоанна буд, ҳиссиётеро, ки онҳо доранд, метавон монанди „нафрат ба худ“ муайян намуд.

Одамоне ки симои дохилии заиф ё носолим доранд, дар асоси рафторашон дорои чунин омилҳо ва водоркунандаҳо ҳастанд:

1. Нигоҳи ноумедона ба ҳаёт.
2. Норасоии боварӣ дар малакаҳои иҷтимоӣ.
3. Ҳассосияти саҳт ба ақидаи дигарон
4. Шармгинӣ нисбати намуди зоҳирӣ, сифатҳои қорӣ ё мартаба.
5. Одамони дигар рақиб ҳисоб мешаванд, ки онҳоро мағлуб кардан лозим аст, на ин ки онҳо рафиқанду онҳоро дӯст доштан лозим.
6. Ҳисси мард ё зан будан танҳо ба воситаи ғолибиятҳои шахвонӣ эҳсос мешавад.
7. Майл ба он ки касе ё чизе бошад, ба ҷои он ки ором шуда, хурсандӣ кардан, ки ҳоло ӯ кист.
8. Ақидаҳо дар бораи ҳозира мисли як чизи нолозим, ва ба ҷои он диққатро ба дастовардҳои гузашта равона кардан ё бо орзуҳои оянда банд шудан.
9. Тарс дар назди Худо ё боварӣ доштан ба он ки Худо ба ғазаб намеояд ё ба Ӯ ҳаёти вай шавқовар нест.
10. Одати ҳаёлан ҳолатҳо ё сӯҳбатҳои гузаштаре тақрор кардан ва ба худ савол додан, ки ҳамсӯҳбат чиро дар назар дошт.
11. Ақидаи танқидӣ ё маҳкумкунанда дар бораи дигарон.
12. Мавқеи мудофиавӣ дар рафтору сӯҳбат.
13. Ақида дар бораи он ки „Ман танҳо ҳамаи ин аробаро мекашам“.
14. Истифодаи ғазаб чун воситаи муҳофизат аз ҳафагиҳои имконпазир.
15. Саъю кӯшиши ба дигарон часпидан.
16. Ба қабули таъриф қобилият надоштан.
17. Одату рафторҳои мағлубона.
18. Одати ба дигарон иҷозати „поймол кардан“-и худро додан.
19. Тарси танҳо мондан.
20. Тарси муносибатҳои шахвонӣ, чунки онҳо ба муносибатҳои дилгиркунанда ва ногувор оварда метавонанд.
21. Ба шахс бовар кардан ё қабули муҳаббати Худо ва муҳаббати шахси дигар душвор аст.

22. Вобастагӣ ба моликияти ки ҳисси беҳатариро таъмин мекунад.
23. Ба изҳори ҳиссиёт қобилият надоштан.
24. Одати лақабҳои манфиро истифода бурдан, вақте ки дар бораи худ гап мезанад.
25. Ташвиш ё интизории ҳодисаҳои бадтар.
26. Тамоюли аз қафои халқ рафтан ва аз рафтори мустақилона гурехтан.
27. Расмиятпарастӣ ва хурдагирӣ кардан дар ҷузъиёт.
28. Ҳамеша дар мавриди маросимҳо ва дар гузаронидани онҳо хурдагир будан.
29. Ҷаҳонро душманона ва фишордиҳанда қабул кардан.
30. Дар вазъиятҳо ва ё муносибатҳои манфӣ ва нохуб саъю кӯшиши ба дигарон партофтани ҷавобгарӣ.
31. Зарурияти тартибу низомии саҳти ҳаёти ва идоракунии берунӣ.
32. Вичдони беҳад ҳассос.

Аввалан меҳодам огоҳ кунам: дар ин марҳила хеле эҳтиёт шавед ва аҳамияти ин рӯйхатро мувофиқа наҷамед. Симои ҳаёлии бад ягона сабаби пайдошавии ин омилҳо нестанд. Сабабҳои зиёди дигар буд метавонанд. Мисол, сабабҳои аксари тамоюлотӣ зикршуда ғуноҳдорӣ ё исён буд метавонад, ки инсон аз он тавба накардааст. Баъдан он далел, ки инсон худҳурматкунии хеле паст дорад, маънои онро надорад, ки ҳамаи ин омилҳо дар ҳаёташ ҳастанд.

Одамони дорои худбаҳодиҳии паст аксар вақт он гуна ҳаёт ба сар мебаранд, ки онро ҳоксории дутарафа номидан мумкин аст. Онҳо ё худро пасту хор карда, умеддоранд, ки ягон кас бо ин розӣ нашуда, онҳоро таъриф мекунад, ё ягон каси дигарро хору залил карда, худро болотар мебардоранд.

Худро қабул накарда, дигар касро дӯст доштан ё қабул кардан душвор мебошад. Агар худро солимона қабул накунад, шумо ҳамеша кӯшиш мекунад, ки худро ба худ ё ба дигарон нишон диҳед. Ва тарзи ҳаёти шумо кӯшиши *ғирифтани* мешавад, ба ҷои *додан*.

Агар шумо симои дурусти фикрӣ надошта бошед, ба шумо душвор мешавад, ки худро он тавре ки ҳастед, қабул намоед. Шумо он шахсиятеро ба дигарон нишон хоҳед дод, ки дар ҳақиқат он шумо нест. Вақте ки дар чунин замина никоҳ баста мешавад, ҳатто дар оилаҳои масеҳӣ низ дар муддати кӯтоҳ мушкилиҳо ва нофаҳмиҳо сар мезананд.

СИМОИ ДОХИЛӢ БА ИЗДИВОЧ ТАӢСИР МЕРАСОНАД

Имрӯз симои дохилии бад яке аз сабабҳои асосии пайдо шудани мушкилиҳо дар ҳаёти зановуӣ шудааст. Агар шумо худро қабул накунад, чӣ хел умедвор мешавад, ки рафиқи ҳаётиатон шуморо он тавре ки ҳастед, қабул намояд? Албатта не, ва шумо ба сохтани намо ё деворе дар гирди худ сар мекунад. Дар натиҷа он касе ки ҳамсари шумо гаштааст, бо ин намо ё девор никоҳ бастааст, на бо одами ҳақиқӣ. Ҳангоме ки ин воқеа рӯй медиҳад, намо ё девор кушодтар ва кушодтар шудан мегирад ва дар охир он муносибатҳои наздиктарине ки дар аввали издивоҷ буд, нопадид мегарданд. Одамоне ки худро бад қабул мекунанд, диққаташонро ба он ҷалб мекунанд, ки ҳолати муҳтоҷҳои худашон амалӣ гарданд (ва ин амалро аксар вақт нобарор анҷом медиҳанд), на хоҳишу дархостҳои ҳамсарашон. Ин амал рӯйрост ба он чизе ки Ролло Мей гуфта буд, мувофиқат мекунанд. Ролло Мей дар бораи он масеҳиёне гап зад, ки онҳо ба худ хеле хоксорона муносибат карда, фикр мекунанд, ки рӯҳонӣ будани онҳо ҳамин тавр зоҳир мешавад.

Ҳатто дар беморхонаҳои шахваттерапияи Мастерс ва Чонсон ба ҷиҳатҳои ҷисмонии душвории шахвонии мизочон аз 10% камтар вақт сарф мешавад. 90% вақти он ба ҳалли душвории худхурмакунӣ ва муошират сарф мешавад. Аксар вақт сарчашмаи мушкилиҳои шахвонӣ маҳз дар ҳамин ниҳонанд, на дар ҷиҳатҳои ҷисмонӣ.

Дар ҷамъияти имрӯза набудани омилҳои мутлақ ва муносибатҳои бад ба худ боиси он мешавад, ки мо шахватро барои худсобикуни истифода мекунем. Аммо дар натиҷа ба ҷои ин танҳо худамонро ва дигар касро таҳқир мекунем.

Ҳамин тариқ, бисёрии он чи мо дар амалияи шахвонӣ мушоҳида менамоем, натиҷаи он аст, ки одамон мекушанд, то худро зоҳир созанд. Шумо бояд исбот кунед, ки мард ҳастед ва метавонед занро қаноатманд намоед. Шумо бояд исбот кунед, ки зан ҳастед ва метавонед ба таври шахвонӣ ба мард ва ба худатон маъқул шавед.

Асосан ин фишор аз ҳисси „ман ба худам маъқул нестам ва ман бояд собит кунам, ки чӣ арзише дорам“ бармеояд. Вақте ки ба худ он тавре ки Худо шуморо мебинад, нигоҳ мекунад, медонед, ки шумо кӣ ҳастед ва аз ростӣ ба худатон маъқулед – тарафҳои боқуввату сусти худро эътироф намуда – ҳангоме бо имон итоат мекунед, фишори шахси ба худатон баробар ба шумо таъсир карда наметавонад. Агар шумо танҳо буда, бо симои дохилиатон ҳамаш хуб бошад, ба шумо

ёрии дӯст ё дугонаатон лозим нест, ки худхурматкуниатонро баланд гардонед. Агар шумо зандор бошед, ба шумо лозим нест, ки рафики ҳаётиатонро барои баланд бардоштани арзиши худ истифода баред. Ба шумо лозим нест, ки худро ба худ ё дигарон нишон диҳед, то ки худро қабул намоед. Шумо бо он баҳое ки Худо ба шумо додааст, қаноатманд ҳастед.

ҲАНГОМИ ТАШАККУЛ ДОДАНИ ТАСАВВУРОТИ МУСБАТ ДАР БОРАИ ХУД

Забур 138, ояти 13–16-ро хонед. Он чизеро, ки ин оятҳо ба шумо дар
бораи худатон меғоянд, бо суханони худ навишта гиред.

.....

.....

.....

.....

Оё шумо метавонед Худоро шукргузорӣ кунед, ки шуморо маҳз ҳамин
таври офаридааст? („Ҳа“ ё „Не“ ҷавоб диҳед).

Агар „не“, оё метавонед Худоро аз рӯи имон шукргузорӣ намоед ва
Ӯро илтимос кунед, то нишон диҳад, ки ҷӣ хел метавонед барои он
шукргузорӣ кунед, ки Ӯ шуморо офаридааст? („Ҳа“ ё „Не“ ҷавоб
диҳед).

Он дуои шукргузорӣ ба Худоро (то он дараҷае ки метавонед) барои
он ки Ӯ шуморо чунин кардааст, нависед.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ЧӢ ТАВР ШУМО ДАРК КАРАЁД, КИ КӢ ХАСТЕД?

Аз давраи хурдсолӣ мо маълумотро қабул мекунем — аз одамоне ки барои мо намуна ҳастанд, ва аз ҳамсолонамон, бинобар ин метавонем дар се ҷабҳаи муҳимтарини ҳаёт худро баҳо диҳем: намуди зоҳирӣ, сифатҳои қорӣ, аҳамиятноки. Ҳамаи ҷавобҳо ба ин саволҳо якҷоя қисми зиёди он чизеро ташкил мекунанд, ки ба фикри мо ҳастем, — симои даруниамон.

Ҷавоби дигарон на танҳо дар хурдсолиамон, балки дар синни калонсол буданамон низ ба мо хеле муҳим аст. Ҳатто калонсол шуда, мо ҷамъкунии тасдиқоти онро идома медиҳем, ки мо кӣ ҳастем ва дар бораи худ чӣ фикр дорем. Ҳарчанд баҳои ибтидоӣ оиди худ дар синни хурдсолӣ ташаққул меёбад ва онро тағйир додан хеле душвор аст, мо ҷамъовари маълумотҳоро аз дӯстон ва ҳамсолон давом медиҳем, то донем, ки имрӯз мо кӣ ва чӣ ҳастем.

МАН ЧӢ ХЕЛ БА НАЗАР МЕНАМОЯМ?

Ҷеймс Добсон дар китоби „Пинҳон шав ё ҷустуҷӯ кун“ менависад, ки дар фарҳанги мо намуди зоҳирӣ арзиши баланд дорад. „Ман чӣ хел ба назар менамоям?“ — ана саволи аввалине ки мо ба он ҷавоб меҷуем. Мо аз рӯи таъриф ё ба писханди одамони дигар симои ҳаёлии худро месозем. Мо худро аз рӯи аксуламали онҳо ба намуди зоҳирии худ баҳо медиҳем.

Аҳамияти ин соҳа барои худхурматкунии мо бо он миллионҳо доллар, ки мо ҳар сол барои либос, косметика ва воситаҳои нигохдории зебӣ сарф мекунем ва он миқдори вақте ки танҳо барои санҷишу ба тартиб овардани курта ва намуди зоҳириамон сарф кардаем, тасдиқ

мегардад. Имрӯз тамоми одамон аз бинӣ то ноф ботартибу озода ва тарангкашида ҳастанд! Ва агар мо мисли „расми зебо“ ба назар намоем, чунин меҳисобем, ки дар мо ягон камбудӣ нест.

Аҳамияти зебоии ҷисмониро метавон бо он мушкилоте ки Сюзенро рӯ ба рӯ шудааст, тасвир кард. Ин зани ҷавон аз рӯи вазифаи кориаш бояд тамоми рӯз дар ҷамъияти занони ҷавону зебо гузаронад. Он чи вай чун номувофиқии ҷисмонӣ дар худ ҳис менамуд, намегузошт, ки дар кор худро ором ҳис кунад.

Дар давраи хурдсолӣ модар ба Сюзен мегуфт, ки баданаш хеле бад офарида шудааст. Аммо аз рӯи талаботи ҳозиразамон вай диққатҷалбкунанда аст. Ба ин нигоҳ накарда Сюзен худро нисбат ба занҳое ки бо вай кор мекарданд, бадафту бадандом меҳисобид. Вай боварии калон дошт, ки ба ягон мард маъқул намешавад, чунки қаду қомати вай „комил“ набуд. Ин ҳиссиёти нобоварӣ доимо ба вай ҳалал мерасонд ва дере нагузашта вай ҷои корашро аз даст дод.

Сэм дар натиҷаи ҳодисаи нохуш рӯяш бадафт шуда буд. Ҳангоме ки нав роҳгардиро ёд гирифта буд, таркише лабҳои ӯро кафонда, пора-пора кард. Қӯшишҳои ҷарроҳии пластикӣ бемуваффақият ба анҷом мерасиданд ва ҳолат ислоҳ намешуд. Дар синни наврасӣ вай азоб мекашид, чунки писарон, махсусан духтарон ӯро қабул намекарданд. Вай ҳаёти танҳову гӯшаниширо мегузаронд. Дар баъзе лаҳзаҳо ӯ то 10–12 соат дар як ҳафта дар дунёи синамо ҷои ғурез меёфт. Дар мубориза барои эътирофкунӣ, бадандомии вай ва — чун натиҷа — рад шуданиш ба он оварда расонд, ки Сэм хеле гапдaro ва нарм шуд.

Мову шумо низ дар мавриди он, ки дар бораи шаклу андомамон чӣ тасаввуроте дорем, таъсирпазир мешавем. Он чизе ки мо дар оина мебинем, аксаран дар асоси гуфтаҳои атрофиён, ки мо онҳоро мешунавем ва дар ёд мегирем, маънидод карда мешавад. (Баъзе одамон шояд ақидаи дигар доранд, аммо мо онҳоро ё намешунавем ё шунидан намехоҳем). Махсусан ин дар солҳои мактабӣ бисёр воқеъ мешавад.

Волидайнӣ Боб ба вай садҳо маротиба метавонистанд такрор кунанд, ки ӯ писари зеботарини шаҳр аст. Вале вақте ки Боб ба мактаб рафт, бачаҳо ҳамавақт ӯро мезаданд, ба фикри онҳо вай дар ягон кор ғуноҳкор буд. Ҳамеша бачаҳое ҳастанд, ки аз мактаб ба хона бо ҷашмони пур аз рашк меоянд, чунки онҳоро масҳара мекарданд, ки онҳо фарбеҳ ё малламӯй, чингиламӯй ҳастанд, доғи кунчитак ё дандонҳои дарози баромада доранд.

Зарурати доштани намуди зоҳирии „комил“ на танҳо ба намуди ҷисмонии мо паҳн мегардад. Аксар вақт одамон дар фикранд: „Ох,

агар ман ин мошинро медоштам ё ин рафикро медоштам, он гоҳ маро эътироф мекарданд. Ва он вақт ман ҳам метавонистам дар бораи худ беҳтар фикр кунам“.

МАН ЧӢ ХЕЛ КОР МЕКУНАМ?

Саволи дуоми муҳиме ки мо ба худ медиҳем – „Ман чӣ хел кор мекунам?“ – ба сифатҳои кори мо дахл дорад. Чуфти вай боз як саволи дигаре аст: „Дар муқоиса бо дигарон ман чӣ хел кор мекунам?“ Мо дар ҷамъияте зиндагӣ мекунем, ки бештар ба сифатҳои кориамон таваҷҷӯҳ мекунад. Ана барои ҳамин мо кӯшиш мекунем симои ҳаёлиамонро дар асоси он созем, ки чӣ дар ҷаҳми наздикону хешамон комёбӣ ё нокомӣ аст.

Агар тасаввуротамон дар бораи кордониамон рӯякӣ бошад, вақте ки дигар кас ба комёбӣ ноил мегардад, мо таҳдидро эҳсос мекунем. Ё ин, ки агар дар бораи камбудииҳо ва сустииҳои дигарон шунавем, дар диламон эҳсоси гурур боло мегирад.

Ин хеле хуб аст, ки шумо омада натавонистед. Ин гуна ҳиссиётро ман аз таҷрибаи шахсиям хуб медонам. Яке аз мавъизакунандагони масеҳии машҳур дар мамлакат Дик Пернелл, яке аз дӯстони беҳтарини ман аст (мо дар як хобгоҳ зиндагӣ мекардем, вақте ки дар коллеҷи Уитон таҳсил мекардем). Ман номзадии ўро барои баромад дар конфронси намоёндагии одамони танҳо дар Флорида ба ҷои худам пешниҳод кардам, чунки худам наметавонистам дар он иштирок кунам. „Вале мо Дикро наmeshиносем“, – гуфт ташкилотчи конфронс. „Фақат ба суҳанони ман бовар кунед, – гуфтам ман. – Вай ба онҳо маъқул мешавад“.

Вақте ки конфронс ба анҷом расид, раис ба ман занг зада, шӯҳикунон гуфт: „Гӯш кун, мо хеле розӣ ҳастем, ки ту омада натавонистӣ!“ Тахминан барои чанд дақиқа Дик бароям як таҳдиди калоне намуд – пеш аз он ки ман ин эҳсосотро бартараф кунам. Дартар, ман тавонистам ин воқеаро ба дигарон нақл карда, чунин гӯям: „Медонед, ин воқеаи ҳайратангезтаринест, ки ман дар ин сол шунида будам!“

Чанд моҳ гузашту маро боз ба семинари одамони танҳо дар Чикаго барои баромад даъват карданд, ин дафъа барои ҳаёти як ширкати ҳавопаймой. Ва боз ман рафта натавонистам ва Дикро пешниҳод кардам. Дар тайёра ман бо стюардессае вохӯрдм, ки дар конфронс иштирок дошт. Вай гуфт: „Чӣ хел хуб, ки шумо касал шудед! Ҳама ба Дик ошиқ шуданд!“ Медонед, ин дафъа маро як ҳиссиёти

миннатдорӣ нисбати Дик барои қобилияти нотақрори бо одамон гап зада тавонишонаш фаро гирифт.

Ба хона баргашта ман ба ҳамсарам гуфтам: „Баъди он ки ман ду маротиба Дикро ба ҷои худ пешниҳод кардам ва баъди фаҳмидани он ки ӯ ба одамон хеле маъқул шудааст ва онҳо хурсанданд, ки ман омада натавонишам, ман боварии қатъӣ дорам, ки тасаввуротам дар бораи худ хуб аст“. Агар ин воқеа чанд сол пеш ба вучуд меомад, ин гуна фикру мулоҳизаҳо ба дӯстии ману Дик таҳдиди калоне медошт. Аммо ҳоло ман мехоҳам, ки садҳо чун Дик бошанд, ки маро иваз карда тавонанд.

Васвасаи қормандӣ. Шахсе ки мекӯшад симои дохилиашро ба воситаи кор боқувват гардонад, ӯ бемории қорқуниро дорад. Дар аксарияти мо нишонаҳои ин беморӣ вучуд дорад. Рӯҳонӣён ва қорғарони масеҳӣ аксарият вақт аз ин проблема азоб мекашанд. Мо худро танҳо он вақт хеле хуб ҳис мекунем, ки хеле банд ҳастем, агар бисёр қор қунем ва аз соатҳои дарози қорӣ чун сағ монда шавем. Худқабулқунии мо он вобаста аст, ки мо худро ҷи гуна дар қор нишон медиҳем. Як зан гуфта буд: „Ман бегоҳӣ дар ҳақиқат худро нағз ҳис мекунам, вақте то он дараҷае монда шуда бошам, ки базӯр ҳаракат карда тавонам!“

Як дӯсти ман меғӯяд, ки ин гуна тарзи амал ба вай шинос аст ва ӯ ҳамеша бо ин мубориза мебард. Ӯро дар як оилаи дӯстдор ва пурмуҳаббат тарбия кардаанд, аммо ба ҳар ҳол, ҳар қадар вазифаро хубтар иҷро кунад ҳам, волидайнаш мехостанд, ки вай боз ҳам беҳтар кунад. Ба вай ҳеҷ гоҳ намеғуфтанд, ки вай хуб қор қард. Розигии волидайнро, хусусан падарро, гирифтани номумкин метофт. Вай дар назари худ як ҳари машҳуре менамуд, ки мекӯшид сабзии дар таги биниаш овезонро қапад, чун як бодпо ё даванде аст, ки харғӯшгаеро ба даст оварда наметавонад. Вай хеле мутаассифона гуфт: „Ман ҳама вақт ба зина часпида, зӯр мезанам, аммо ба қуллаи он расида наметавонам“.

Имрӯзҳо ҳам вай чунон қор мекунад, то розигии падару модарашро шунавад. Ҳар дуи онҳо вафот карда бошанд ҳам, он меъёрҳое ки онҳо дар фарзандашон тарбия кардаанд, зинда аст. То ҳол вай зидди хоҳиши дарунии ба ин меъёрҳои волидайнаш мувофиқат қардан мубориза мебарад.

Агар хоҳиши санҷидани майли қордӯстдорӣ дошта бошед, ба он аҳамият диҳед, ки оё дарҳол ором шуда, истироҳат карда метавонед. Оё метавонед як-ду рӯз руҳсатӣ гирифта, ягон қор нақунед? Оё метавонед дуру дароз шинеду ягон қор нақарда, ягон чиз нахонда, ҳеҷ ташвише надошта бошед? Қордӯстдорҳо ба асабонияти

калон дучор мешаванд, вақте ба дастовардҳои онҳо ин вобастагиро (рӯзҳои истироҳат, рухсатии якмоҳа) ва ё ҳолатҳои новобаста ба онҳо (беморӣ, пирӣ, аз кор баромадан) ҳалал расонанд. Одамоне ки ба касалии коркунӣ гирифторанд, бояд ҳамеша ягон кор кунад, то ки худро нағз ҳис кунанд.

ТО ЧӢ АНДОЗА МАН МУҲИМ ХАСТАМ?

Саволи сеюм, ки одамон ба худ медиҳанд, то муайян созанд, ки онҳо кӣ ҳастанд, „То чӣ андоза ман муҳим ҳастам?“ аст. Гап дар бораи статуси мо меравад. Он ба қобилияти идора кардан ё таъсир расондан ба одамони гирду атроф ё нуфузе ки мо дар дохили гурӯҳи худ дорем, вобаста аст. Одамони зиёде чунин ҳисоб мекунанд, ки агар ба вазифаи баланд дар сиёсат ё дар тичорат соҳиб шаванд, худро бовариноктар ҳис мекунанд ва атрофиён низ онҳоро беҳтар қабул мекунанд. Магар хандаовар нест, ки тоҷирҳои бобарору корчаллон то ҳол худро ноком меҳисобанд!

Ҳамаи мо аллакай оиди худ тасаввуроти фикрие ташаккул додаем, ки бар таҳсин ва розигии падару модарамон асос ёфтааст.

*Ҳамаи мо оиди худ тасаввуроти фикрие
ташақкул додаем, ки бар таҳсини
розигии падару модарамон асос
ёфтаанд.*

Дар давраи хурдсолӣ моро як фикр ба ташвиш меандозад, ки оё волидайнамон моро хеле дӯст медоранд ва то чӣ андоза мо барояшон муҳим ҳастем?

Дар китоби У.Хю Миссилдайн „Кӯдаки дохилии гузаштаатон“ метавон мисолҳои зиёде ёфт, ки инро тасдиқ менамояд.

„Эҳсосоти қобилиятнокӣ, қордонӣ ва аҳамиятнокӣ кӯдак дар натиҷаи он диққате ки волидайн ба вай медиҳанд, бедор мешавад. Вай дар муҳаббат, розигӣ, ё аҳамияти онҳо ба ҳолатҳои худ акси худро „мебинад“ ё ҳис мекунад.

Барои меҳру муҳаббат ва диққати падару модарро ба даст овардан кӯдак тамоми имову ишораҳои падару модарро аз худ мекунад, ҳатто фикру ақидаҳои онҳоро дар бораи худ ва дар бораи ҷаҳон қабул мекунад. Аз ҳама чизи муҳим дар ин муносибатҳо... он аст, ки волидайн фарзандро чӣ гуна қабул мекунанд. Ва дар навбати худ ин онро муайян месозад, ки кӯдак худро чӣ гуна мебинад. Вай дигар

роҳбалад ё оинае надорад, то бинад, ки чӣ хел одам аст ва ўро дўст медоранд ё не.

Мо ки чӣ қадар ба волидайнамон муҳим будани худро, аввало, аз рӯи он миқдори вақте ки онҳо бо мо мегузаронанд, муайян мекунем. Аллақай дар овони наврасӣ мо фаҳмида мегирем, ки чизҳои муҳимтар вақти зиёдтарро мегиранд, назар ба чизҳое ки камтар муҳиманд. Кӯдаке ки ҳама вақт бояд ҷои худро ба кор, телевизор ё рӯзнома диҳад, ҳис мекунад, ки ўро дўст намедоранд.

Духтари дўстам сесола буд, вақте ки ин душворӣ дар назди дўстам ва ҳамсари вай кўндаланг истода буд. Онҳо навақас ба хонаи нав кўчида буданд ва то баногўш ба қору бори ҳхавлӣ банд буданд. 20 буттаи азалияро (растание ки нигоҳубини зиёди маҳсусро талаб мекунад) шинонда, ҳамсараш тамоми рӯзро бо паи нигоҳубини ин ё дигар растаниҳо мегузаронд. Рӯзе духтараш сахарӣ мушоҳида мекард, ки чӣ тавр модараш азалияҳоро нигоҳубин карда, хушу ҷонаш дар ин растаниҳо буд. Аз қаъри дили кӯдаки сесола чунин саволи ҳайратангезе баромад: „Модарҷон, оё маро ҳам чун ин гулҳо саҳт дўст медорӣ?“

Дар кӯдакӣ мо мафҳуми „аҳамиятнокии афзалатар“-ро –иерархияи аҳамиятнокиро дарк мекунем. Чизҳо ва одамони муҳим дар навбати аввал меистанд, ба онҳо вақти зиёд ва аҳамияти зиёд сарф мешавад. Мо худро аз рӯи вақту аҳамияте ки ба мо ҷудо карда мешавад, баҳо медиҳем.

КАЛОН ШҶУДА, ХУДБАҲОДИҲИРО ДАВОМ МЕДИҲЕМ

Ҳарчанд мо қайҳо кӯдак нестем, аммо ба муносибат ва ақсуламали атрофиён тақия мекунем, то ба ин се савол ҷавоб ёбем: „Ман чӣ тавр ба назар менамоям? Чӣ хел қор мекунам? То чӣ андоза муҳим ҳастам?“

Ҳангоме мефаҳмем, ки одамон қоро ба таври қусбат қабул мекунамд, мо аз худ қозӣ ҳастем. Аммо вақте муносибат ва ақсуламали онҳо манфӣ аст, мо худро бад ҳис мекунам. Қай аз ин, чӣ ҳеле ки аллақай зикр қардем, симои дарунии қайриқаноатманди мо, ки дар бачағиамон ташаққул ёфта буд, ҳамеша маҷбур месозад, ки муносибат ва қабули қусбатро қодида қирем ва танҳо ба чизҳои манфӣ диққат қунем.

Мо ба қили қирк, ки ба занҷири дучархағӣ баста аст, монандем. Мо савол медиҳем, ки чӣ хел як занҷири қурд қили қалонҷуссаро дошта метавонад. Ромқунандаи қил меғуяд, ки на занҷир ўро меқорад; балки хотираи қил ўро аз қурез нигоҳ меқорад.

Вакте ки фил хеле чавон буд, қуввати кам дошт, то занҷирро канда, ба озодӣ барояд. Он вақт ӯ дар хотир гирифт, ки ин занҷир аз вай боқувваттар аст ва инро фаромӯш накард. Дар натиҷа фил, акнун як ҳайвони калон ва аллакай пурқувват, дар хотир танҳо онро дорад, ки кӯшиш карда буд, ки занҷирро канад, аммо натавонист. Ҳамин хел вай дигар нақӯшид, ки инро такрор кунад. На занҷир, балки хотираи вай ӯро дошта истодааст. Албатта, тасодуфан фил ошкор мекунад, ки метавонад занҷирхоро канад ва он гоҳ ба соҳибон идоракунии вай душвор мешавад.

Симои дохилии мо низ ин хел аст. Мо дар бораи тарафҳои сусту боқуввати худ аллакай дар кӯдакиамон медонем ва ин хотирот моро дар калонсолагиамон побанд мекунад. Таҷрибаи мо – ҳам хуш ва ҳам талх – дар зершуури мо нақш мебандад ва мо дар зиндагӣ рафта истода, ҳоло ҳам бовар дорем, ки он одаме бо он камбудиҳои пештара мондаем. Ҳиссиёте ки дар кӯдакӣ доштем, дар ёд ҳастанд... ва то ҳол зиндаанд ва ба ёди мо мерасонанд, ки ҷаҳони атроф аз мо боқувваттар буд ва то ҳол ҳамин тавр мемонад.

Аммо монанди филе ки ба озодӣ канда шуда мебарояд, мо метавонем аз ин бандҳои дарунӣ халос шавем. Ва ин эҳсосоти эътироф ё радқунӣ моро дигар аз сифату қуввате ки Худо ба мо додааст ва акнун ба мо тааллуқ дорад, ғофил нигоҳ намедоранд.

ҲАНГОМИ ТАШАККУЛ ЛОДАНИ ТАСАВВУРОТИ МУСБАТ ДАР БОРАИ ХУД

Дар нома ба Эфсӯсиён боби 1, ояти 11 гуфта мешавад: „Аз боиси он чи Масеҳ кард, мо барои Парвардигор ҳадяҳо шудем“

Калимаи „ҳаловат бурдан“ чӣ маъно дорад?

.....

Кӣҳо „ҳадяҳо“ шуданд?

Ин ҳадяҳо барои кӣ оварда шуданд?

Бо ин ҳадяҳо Ё чӣ кор мекунад?

Оё он маънои онро низ дорад, ки Худо аз шумо низ ҳаловат мебарад?

Дар нома ба Ибриён (12:2) меҳонем: „Ва ба Сарвар ва Комилкунандаи мо, яъне Исо, назар дўзем, ки Ё ба ҷои шодие ки Ёро дар пеш буд, ба хорӣ безътиной намуда, ба салиб тоб овард ва ба ямини тахти Худо бинишаст“.

Калимаи „шодӣ“-е ки дар ин оят аст, ба кӣ тааллуқ дорад?

.....

ҲАМРОҲИ ПАДАР ВА МОДАР БА ВОЯ РАСИДАН

Оё боре фикри онро кардаед, ки инсон аз рӯи кадом нақшаи Худованд инкишоф меёбад? Шахсияти солим ва симои дохилии пурра аз ҳеҷ чиз, тамоман тасодуфӣ пайдо шуда наметавонад. Аз рӯи фикри аниқе ки Худо ба нақша даровардааст, ду одам — яке мард ва дигаре зан — бояд насл диҳанд. Зарурати волидайн на танҳо ба биологияи таваллудкунӣ, балки ба рафти тарбияи шахсиятҳои солим ва инсонҳои дорои тасаввуроти мувофиқ дар бораи худ вобастагӣ дорад.

Худо чунин раванди сабзишро фикр карда баромадааст, ки дар он насли одамон дар тӯли солҳои дароз бояд аз марҳилаҳои гуногуни вобастагӣ гузарад. Ин равандест, ки аз тараққиёти ҷисмонӣ, рӯҳӣ ва ҳиссиётӣ иборат аст. Ва чун натиҷаи бевоситаи он, Худо раванди тарбияро муқаррар намудааст. Ҳар ду раванд дар Нақшаи таълими инсонии солими Ё нақши асосиро мебозанд.

Аҳамияти ин ду равандро бо таҳлили вақте ки барои ҳар кадоми онҳо даркор аст, фаҳмидан мумкин аст. Рафти сабзиши ҷисмонӣ одатан 18 солро дар бар мегирад, рафти тарбия низ тақрибан ҳамин қадар. Ин маънои онро дорад, ки қариб ними умри одам дар раванди тарбия мегузарад; ё ўро волидайнаш тарбия мекунад ё ў худаш дар ин нақш баромад мекунад.

Масалан, оилаҳои Риз дар тӯли 36 сол вазифаи падару модариро ба ўҳда доштанд. Байни хурдтарин ва калонтарини 4 фарзанди онҳо 18 сол фарқ буд. Ба он боз 18 солро, ки ҳуди волидайн тарбия мегирифтанд, ҳамчун кунед, ва дар натиҷа ним аср мешавад, ки пушти ин машғулият гузаштаанд. Он солҳое ки Ризҳо бибию бобои аҷоиб барои 13 набераашон гардида буданд, ба ин ҳисоб намендарианд.

Азбаски ба раванди сабзиш ва иҷрои вазифаи волидайн Худо қисми калони ҳаёти кӯтоҳи моро таъин кардааст, ин вақт бояд барои Ё муҳим бошад. Аз аввал Ё ин ду равандро чун заминаи асосӣ барои ташаккули шахсиятҳои солим ва тасаввуроти мувофиқи онҳо дар бораи худ муқаррар кардааст. Яке аз намудҳои бузурги ғаёлият, ки инсонҳо метавонанд ҳаётанонро ба он бахшанд, иҷрои Аҳкоми аввалини Худованд аст – борвар ва афзун шавед!

ВОЛИДОН – НАМОЯНДАГОНИ ХУДО ҲАСТАНД

Чӣ тавре ки аллакай гуфта шуда буд, инкишофи тасаввуроти фикрии мо дар бораи худ аз муносибат бо волидон сар мешавад. Аксар вақт ин симои фикрӣ аз он шахсиятҳои намунавие ки мо дар кӯдакӣ ба онҳо итоат мекардем, сарчашма мегирад. Аз онҳо мо донистем, ки мо кӣ ҳастем. „Кӯдак чӣ гуна шахсият будани худро аз рӯи аксуламали волидон ба худаш кашф мекунад“.

Он усуле ки падару модар моро баҳо медоданд, ба шуури ҷавони мо мегузашт. Мо худро дар партави фикри онҳо ва рафторе ки бо мо менамуданд, медидем. Аз рӯи муносибати онҳо ҳис мекардем, ки онҳо нисбати мо чӣ эҳсос менамоянд. Ин таҷриба фаромӯш шуда бошад ҳам, барои ташаккулёбии тасаввуроти мо дар бораи худ хизмат расондааст.

Ҳамин тарик, маҳз таҷрибаи ҳаррӯзаи кӯдакии мо (на танҳо ва на ҳатман таҷрибаи ҷароҳатнок) муайян сохтааст, ки чехраи дохилиамон чӣ гуна хоҳад буд. Муҳити умумӣ дар оилаамон беш аз ҳама ба ташаккули ақида дар бораи худамон мусоидат кардааст, назар ба дигар воқеаи алоҳида. Мо муҳити умумии оилаамонро қабул карда, ин эҳсосҳоро дар қалбамон устувор кардем. Бояд фаҳмид, ки таъсири падару модар дар кӯшишҳои дигаргунсозии симои дохилиамон қисми муҳиме аст.

Хуқуқшинос ва нависандаи машҳур Сесил Осборн мегӯяд: „Кӯдак оиди худ тасаввуроти аниқ надорад. Вай худро танҳо дар оинаи баҳодиҳии падар ва модараш мебинад... Кӯдаке ки ба ӯ доимо мегӯянд, ки вай ганда ё танбал, нобарор, нодон, тарсончак ё ноӯҳдабаро аст, ҳамон тавре ки волидайнӯ дигар шахсони намунавӣ барояш инро талқин карда буданд, рафтор мекунад“.

Ларри, масалан, аз асабонияти саҳт ва надоштани боварӣ ба худ азоб мекашид. Дар синни 26-солагӣ вай ҳанӯз намедонад, ки дар ҳаёт чиро ба даст овардан меҳаҳад. Вай хеле мутаассир, ба худ нобовар ва шахси нопурра буд. Падараш ҳамеша ӯро „аблаҳ“ меномид (ҳатто имрӯз ҳам падараш ӯро ин тавр номида, мегӯяд, ки аз вай ҳеҷ чиз намебарояд).

Симои дарунии Ларри пурра вайрон аст. Вай ҳис мекунад, ки маҳз он касе ё чизест, ки падар дар бораи вай меғӯяд.

ОЁ ҲАСТУРААМАЛИ ОИЛАИ ХУБ ВУЧУД ДОРАД?

Равоншинос Стенли Куперсмит дар китоби „Заминаҳои худхурматкунӣ“ тавсифҳои баъзе оилаҳоро медиҳад, ки эҳсоси худхурматкунӣ дар фарзандонро устувор мегардонанд. Тавсифи муҳимтарин — муносибати эътироф ва муҳаббати бешарт аст. Ин муносибатҳои муқарраркардашуда аст, ин он чизест, ки вобаста ба рафтори кӯдак дода ва гирифта намешавад.

Тавсифи ҳоли дуҷум фаҳмиш аст. Кӯдакон фикр мекунанд, ки волидон ҳамеша медонанд ва дарҳол мефаҳманд, ки онҳо худро чӣ хел ҳис мекунанд. Агар ба бачаҳо иҷозати изҳор кардани эҳсосҳои худро надода бошанд — ҳиссиёти мусбат ё манфиро — он гоҳ онҳо доништа наметавонанд, ки оё онҳо фаҳмиданд ё не. Онҳо худро нодаркор эҳсос мекунанд, чунки ҳиссиёти онҳо нодаркор ҳастанд.

Дар асари Куперсмит он ҷоеро қайд кардан шавқовар аст, ки ӯ меғӯяд, ки кӯдакони дорои ҳисси дурусти худбаҳодиҳӣ, мисли ҳамсолони худ, ки ба худ боварӣ надоранд, бисёр вақт ба таъсири интизомӣ рӯ ба рӯ мешаванд. Фарқи натиҷаҳои таъсири интизомӣ, аз он ҳисоб ҳосил мешавад, ки диққати волидайн ба ҷиҳатҳои гуногуни раванди тарбия равона карда мешавад.

Кӯдаконе ки худбаҳодиҳии бехтаринро намоиш додаанд, барои рафтори ноҷо ё қасдгирона ба ҷазо гирифта шудаанд. Он бачаҳое ки худбаҳодиҳии суст доштанд, барои он ҷазо дода мешуданд, ки „бачаҳои ганда“ буданд. Хеле муҳим аст, ки байни рафтори кӯдак бад аст ва ҳуди кӯдак, ки ӯро дӯст медоранд, фарқ гузошта шавад.

Агар волидон медонистанд, ки то чӣ андоза онҳо дар инкишофи фарзандонашон муҳиманд, онҳо зиёдтар мекушиданд, ки дар муносибатҳо бо фарзандон мавқеи мусбатро ишғол кунанд. Мутаассифона, аксар вақт тамоми ин хел нест.

*Агар волидон медонистанд, ки то чӣ
андоза онҳо дар инкишофи
фарзандонашон муҳиманд,
онҳо зиёдтар мекушиданд, ки дар
муносибатҳо бо фарзандон мавқеи
мусбатро ишғол кунанд.*

Вале ба волидони мо, ки аксарияташон худ аз худбаҳодиҳии паст азоб мекашанд, душвор аст, то он чизеро, ки худашон надоштанд, ба мо диҳанд.

Азбаски онҳо худашон номукамалии шахсии худро эҳсос менамоянд, ба онҳо осонтар аст ба мо, кӯдакон, маҳз ҳамин ҳиссиёти манфиرو диҳанд.

ҲАМСОЛОН ҲАМ НАКШ МЕБОЗАНА

Сарчашмаи дуюме ки ба тасаввуроти мо дар бораи худ таъсир мекунад, он маълумоте аст, ки мо аз дӯстон, ҳамсинфон ва муаллимон мегирем. Ҳамсолони мо ҳам ба ташаккулёбии тасаввуротамон ёри мерасонанд. Онҳо ё он чизеро, ки дар хона ба мо ёд дода буданд, ё тасдиқ мекунанд рад мекунанд.

Як духтараки хурдакакero тасаввур кунед, ки дар хона ба ӯ мегуфтанд, вай зебо ва доно аст. Рӯзе ӯ ба мактаб рафта, дар он ҷо саҳт ранҷид, чунки ӯро малламӯй ва доғи кунҷитакдор номиданд. Ё писараки хурдакакero мегирем, ки худро як варзишгари хуберо меҳисобид, то он даме ки ба синфи якум рафт ва дар он ҷо фаҳмид, ки вай ноӯҳдабаро аст ва он кореро, ки дигар бачаҳо мекунанд, карда наметавонад.

Кӯдакон бераҳм буда метавонанд. Шӯҳӣ ва лақабҳои онҳо метавонанд хафа кунанд. Онҳо метавонанд ҷиҳатҳои мусбати тасаввурот дар бораи худро тамоман бурида партоянд. Ҳар қадаре ки мо дар синни кӯдакӣ эҳсосноктар бошем, ҳамон қадар захмхое ки ҳазлу шӯҳҳои ҳамсинфонамон расондаанд, чуқуртар аст.

Аз тарафи дигар, як омӯзгори семинария нақл кард, ки чунин раванд дар мавриди вай ба фоидаи вай ҳал шудааст. Вай дар шароити оилавии шиддатнок калон шудааст. Вақте ки ӯ хеле хурд буд, модараш онҳоро партофта рафт. Падараш шахси ҳарбӣ буд, ва бача асосан бо бибию бобояш зиндагӣ мекард.

Чанд соли аввал дар мактаб барои вай бадтарин буданд. Ба гардани вай хеле барвақт тахтачаи кӯдаки душвортарбияро овехтанд. Аммо рӯзе, ҳамгеме ки вай ба синфи дигар гузашт, дар назди дар ӯро муаллимаи оқиле пешвоз гирифт. Вай рост ба чашмаш нигоҳ карда, ӯро ном гирифта, гуфт: „Ман дар бораи ту ҳамаашро шунидам ва ба ягонтааш бовар намекунам“. Ин рӯз дар ҳаёти ҷавони вай рӯзи дигаргунӣ кулӣ буд – меғӯяд акнун муаллима. Касе ба ӯ бовар кард!

Ёрдамчиёни падару модарон ва шахсиятҳои обрӯманд (одатан муаллимон, тренерон ва ҳешони наздик) метавонанд баъзан барои бачаҳои бепадару модар баллони начотдиҳанда бошанд.

Ғайр аз ин, таъсири асосиро ба тасаввуроти кӯдакон дар бораи худ бародарон ва хоҳарон мерасонанд, ҳар чанд ин одатан таъсири он қадар боқувват нест, назар ба падару модар ва ҳамсолони берун аз хона. Дар баъзе ҳолатҳо, тасаввуроти кӯдаки ягона, ки ҷои ўро наводид нав пайдошуда мегирад, тамоман тағйир меёбад. Баъзан ду писарбача ё ду духтарча, ки синнашон начандон фарқ дорад, метавонанд ба симои дохилии якдигар таъсири сахт расонанд. Фарзанди калонӣ, ки нақши падару модари майдаякхоро мегирад, инчунин метавонад тасаввуроти дигаргуншуда дар бораи худ дошта бошад.

ХУДО БАРОИ ВОЛИДОН ИДЕАЛҲОИ ОЛИЕ ДОРАД

Раванди идеалии тарбия, ки Худо қор қарда баровардааст, аз он иборат аст, ки ҳар як кӯдак бо падар ва модар муносибатҳои наздик ва мусбат дошта бошанд, яъне маълумот ва таъсир ҳам аз тарафи падар ва ҳам модар баробар бошанд. Инкишофи солими шахсияти инсон дар давоми 18 соли кӯдакӣ ва наврасӣ ин ҳамкориҳои нуфузҳои занона ва мардонро талаб мекунанд.

Нақшаи Худо барои фарзанди инсон чунин аст. Ягон бачаи ҳайвон ин гуна талабот ё зарурият надорад, зеро ягон махлуқоти офаридашудае чунин шахсияте чун одам надорад.

Барои фарзандтаваллудкунӣ ду волид заруранд; онҳо инчунин барои он заруранд, ки ба кӯдаконашон ҷиҳатҳои фарқкунандаи Худоро кушода диҳанд. Якҷоя, дар робитаи „ҷисми ягонаи худ“, волидайн хусусиятҳои Худоро ба фарзандонашон мегузаронанд ва намоиш медиҳанд. Ба воситаи ин ҳамкорӣ кӯдакон он қисмҳои таркибиро қабул мекунанд, то ки шахсиятҳои солиме шаванд ва ҳаёташонро ба Худо, волидайн осмонии худ, боварӣ кунанд.

Аммо баъзан падару модарон мақсадҳои дарозмуддатро ба қурбонҳои вазиғаҳои бевосита меоранд. Онҳо қарор медиҳанд, ки фарзандони ором ва хубтарбияёфта дошта бошанд; кӯдаконро бо тарсондан ба итоаткорӣ маҷбур месозанд, ва дӯстони волидонашон ҳамеша қайд мекунанд, ки то ҷӣ дараҷа онҳо хуб тарбия гирифтаанд. Падару модарон метавонанд то ин дараҷа бераҳм бошанд, ки бачаҳоиашон ҷуръат намекунанд аз хати қашидаи онҳо бароянд – аммо ин нодуруст аст.

Дар тарбияи фарзандон воситаҳои натиҷаро муайян месозанд. Бо истифодаи воситаҳои дуруст ҳама гуна кӯдакро муваққатан мумкин аст маҷбур созед он тавре рафтор кунанд, ки волидайн мехоҳанд. Аммо дараҷаи қомеъии тарбия волидайнро он вақте ки кӯдак 6 ё 16

сол дорад, намесанчанд, балки вақте ки вай 36 сол дорад! Солҳои дароз волидайн бояд дар назди самари меҳнаташон зиндагӣ кунанд. Натиҷаҳои ҳақиқии ин заҳматхоро дар давраи калонсолии онҳо дидан мумкин аст.

Худо инкишофи шахсияти инсонро раванди дуру дарозе кардааст. Ӯ қарор дод, ки ҳатто Писари одамии Ӯ аз зан-модар мешавад. Дар наводиаш ва кӯдакиаш тарбияи Исо аз тарбияи дигар одамон дар чандон фарқ нашофт. Рафти тарбия барои Ӯ бекор карда нашуда буд; онро барои он истифода бурданд, то ба Ӯ ёри диҳанд, ки мард гардад.

Дар асоси Навиштаҷот мо метавонем се қисми таркибии муҳими раванди тарбияро ҷудо кунем. Ҳарчанд Китоби Муқаддас ба мо дастуруламали батафсил дар бораи тарбия намоиҳад, аз он метавонем донем, ки стратегияи Худо дар ин мавзӯ аз ҷиҳат иборат аст.

Қисми таркибии аввал *намуна* аст. Волидайн барои фарзандонашон намуна мебошанд, ҳақ инро дарк кунанд ё не. Савол дар он аст, ки онҳо ҷиҳат намуна буда метавонанд, Фарзандон суханон, рафтор ва одатҳои волидайнашонро мушоҳида карда, ба онҳо тақлид мекунанд.

Ҷиҳат хеле ки волидайн фикр кунанд, онҳо он тавр фикр карданро меомӯзанд ва ҷиҳат хеле волидайн ҳис мекунанд, онҳо низ он тавр ҳис карданро меомӯзанд ва он ҷиҳат интиҳоб мекунанд, ки волидайн онро интиҳоб кардаанд ва ҳамон тавр рафтор мекунанд, ки волидайн рафтор мекунанд.

Қисми таркибии дуюми рафти таълиму тарбия *таълим* аст. Падару модар бояд ба кӯдаконашон принсипи тартиботҳои барои зиндагӣ зарурӣ ёд диҳанд. Ин ҳама ҷиҳат дар бар мегирад: аз бастани бандиҳои пойафзол то ҳақиқати Китоби Муқаддас, ки Худо Кист. Аз нуқтаи назари Китоби Муқаддас таълим на танҳо аз нишондодҳои дахлӣ иборат аст, балки ҳангоми зарурат, дар тартибу интизоме ки таълимро қавитар мегардонад.

Қисми таркибии сеюм аз он иборат аст, ки барқарор кардани муносибати ёд гиридан. Волидайн бояд фарзандонашонро дӯст дошта, бо онҳо боэҳтиёт ва мулоим муносибат кунанд. Ҳамаи ин се қисми таркибӣ барои рафти тарбия муҳиманд, аммо муҳимтаринаш маҳз сеюмаш мебошад. Бе муносибати пурмеҳру муҳаббат ва эҳсосан наздик ду қисми таркибии аввал ба ҳаёти кӯдак таъсир расонда наметавонанд.

ДАР КИТОБИ МУҚАДДАС ДАР БОРАИ СЕ ШАХСИЯТИ СОЛИМ ГУФТА ШУДААСТ

Агар волидайн имрӯз метавонистанд ба ҳаёт стратегияи ибтидоии Худоро татбиқ кунанд, онҳо кӯдакони дорои шахсиятҳои солимро ба дунё оварда метавонистанд, ки онҳо ҳаёташонро ба Падари Осмониашон боварӣ мекарданд. Дар Навиштаҷот дар бораи се шахсияти солиме нақл карда мешавад, ки чун намунае барои мо хизмат кардаанд, ки мо бояд аз рӯи нақшаи Худо кӣ бошем. Ин ду нафари аввал – Одам ва Ҳавво то ба гуноҳ ғалтидан мебошанд. Ин ду офаридаи беайби Худои комилро мушоҳида карда, мо то андозае фаҳмида метавонем, ки аз ҷиҳати равоӣ солим будан чист. Шахсияти сеюми ҳақиқатан солим Исои Масеҳ аст. Шахсияти Ӯ бо гуноҳ олуда набуд, бинобар ин дар Ӯ шахсияти ҳақиқатан солим таҷассум гардид.

Аҳди Ҷадид Исои Масеҳро чун намуна барои калоншавии масеҳии мо пешкаш менамояд. Гаштаву баргашта муаллифони Навиштаҷот Ӯро ба мо чун намунаи он ки чӣ бояд шавем, мисол меоваранд. Ҳар касе ки Масеҳро эътироф мекунад, бояд дар охир мисли Ӯ шавад.

(Ғалотиён 4:19): „... ки барои таваллудатон ман аз нав азоб мекашам, то даме ки дар шумо Масеҳ сурат бандад!“

(Эфсӯсиён 4:13): „То даме ки ҳамаамон ба ягонагии имон ва шиносоии Писари Худо, ба дараҷаи шахси комил, ба андозаи бузургии пурраи Масеҳ бирасем“.

(Эфсӯсиён 4:15): „Балки дар муҳаббат ростиро баён намуда, мо дар ҳар чиз ба Он ки Сар аст, яъне ба Масеҳ нумӯ ёбем“.

(Қўлассиён 1:22): „... то ки шуморо назди Худ муқаддас ва бе айбу нуқсон ҳозир кунад“.

(Қўлассиён 1:28): „... то ки ҳар касро дар Исои Масеҳ комил гардонда, ҳозир кунем“.

Масеҳиён бояд ҳаётеро ба сар баранд, ки ба ҷаҳон хусусиятҳои феъли Масеҳро намоиш диҳад. Албатта, сухан дар бораи он аст, ки онҳо набояд айнан мисли Масеҳ рафтор кунанд, балки дар ҳамаи сифатҳои шахсиашон ба Ӯ монанд шаванд. Ҳавворӣ Павлус дар се ҷои Аҳди Ҷадид мефаҳмонад, ки монанди Масеҳ будан чӣ маъно

дорад. „Аммо самари Рӯҳ инҳост: муҳаббат, шодмонӣ, озоиштагӣ, пурсабрӣ, меҳрубонӣ, марҳамат, имон, фурутанӣ, парҳезгорӣ...“ (Ғалотиён 5:22, 23). Дар порчаи дуум дар номаи 1 ба Тимотиюс, боби 3, оиди сифатҳое гуфта мешавад, ки ба ускуф заруранд. Хулосаи ҳамаи ин дар номаи 1 ба Титус (1:6–8) ҳаст: „Агар касе беайб ва соҳиби як зан буда, фарзандони имондоре дошта бошад, ки дар фиску фучур ё беитоати мазаммат нашудаанд. Зеро ки ускуф бояд, чун муваккали Худо, беайб бошад, на худписанд, на хашмгин, на бадмаст, на муштзӯр, на тамаъкор. Балки меҳмоннавоз, хайрхоҳ, боисмат, боинсоф, парҳезгор, худдор“.

Аз ин се порча тасвири ботафсиле бармеояд, ки инсони ба Масеҳ ҳақиқатан монанд чӣ гуна бояд бошад. Чунин одам мева ва самари Рӯхро зоҳир мекунад ва сифату хусусиятҳои кашишро нишон медиҳад. Ин се номгӯй то имрӯз беҳтарин тасвири хусусиятҳои шахсияти ҳақиқатан солим мебошанд.

Аксари масеҳиён дар ақидаанд, ки „чун Масеҳ шудан“ мақсаде аст, ки онҳо сӯи он рафта истодаанд. Аммо баъзе масеҳиён душвориҳои аллакай мавҷудро бо худҳурматкунӣ боз ҳам вазнинтар мекунанд, вақте худро дар замони ҳозира бо Масеҳ муқоиса мекунанд – бо Масеҳ, ки намунаи бузургтарин дар ҷаҳон ба шумор меравад. Чунин одамон аксар вақт умедашонро гум мекунанд, чунки ҳис мекунанд, ки ҳеҷ гоҳ ба он меъёрҳои Ё мувофиқат намекунанд. Онҳо на ба раванд, балки ба ҳуди мақсад таваҷҷӯҳ мекунанд.

Масеҳиён бояд дурнамои мувозинатнокро пайгирӣ кунанд, ки дар он худро мебинанд. Онҳо бояд бо майлу хоҳиш интизор шаванд, ки монанди Масеҳ шаванд (ки ин моро хоксор ва ба роҳбарияти Худо ҳассос месозад). Инчунин онҳо бояд ба қафо нигоҳ карда бинанд, ки то Исоро қабул кардан онҳо кӣ ва чӣ буданд (ин моро водор месозад, ки шукргузор бошем ва умед мебахшад). Чунин мувозинат ба масеҳиён иҷозат медиҳад, ки дар баҳодиҳии худ „хоксорӣ“ ва „фурутанӣ“-ро нигоҳ доранд (Румиён 12:3).

ВАЙРОН КАРДАНИ ИДЕАЛИ ХУДОВАНА

Баъди ба гуноҳ ғалтидани инсоният ба ҷаҳон гуноҳ ворид гашт ва идеали Худо вайрон карда шуд. Бо сабаби гуноҳ падару модароне ки метавонистанд ба таври зарурӣ ба фарзандонашон сифатҳо ва хислатҳои фарқкунандаи Худоро нишон диҳанд, аз байн рафтанд. Фарзандони онҳо дар муҳиту муносибатҳои ба воя мерасиданд, ки ба онҳо дар бораи Худо тасаввуроти бад меод. Вақте ки табиати

гуноҳкорунаи ин кӯдакон ин симоҳои вайроншударо медид, на шахсиятҳои солиму пурра, балки шахсиятҳои гуноҳкоруна ва носолим пайдо мешуданд, ки дертар дар фарзандони онҳо зоҳир мешуд. Китоби Муқаддас пайдошавии ҳамин гуна гардиш ва таъсири онро ба наслҳои оянда дар боби 20:5 ва 34:7 китоби Хуруҷ нишон медиҳад.

Рафти таълиму тарбия акнун на он тавре буд, ки Худо ба нақша дароварда буд, бинобар он мӯҳтоҷҳои эҳсосоти ва рӯҳонии кӯдакон ғайриқаноатманд мемонд. Аз боиси гуноҳи волидайн дар майнаи сари онҳо тасаввуроти нодуруст дар бораи Худо пайдо мешуд ва онҳо ба Худо боварӣ надоштанд. Заҳмҳои чуқуре ки кӯдакон дар рафти чунин тарбия мегиранд, онҳоро ба баъзе намудҳои гуноҳ таъсирпазир мегардонад. Ҳамаи одамон „табиати гуноҳолуд“ доранд ва ҳамаашон гуноҳ содир мекунанд, аммо одатан дар он соҳаҳои таъсирпазирӣ, ки дар кӯдакӣ пайдо шудаанд. Баъзе зинокорон дар ҳаёт ҳеҷ касро зада наметавонанд. Дигароне ки одаморо куштаанд, фиреб кардани дӯст ба ғушаи хотирашон ҳам намеояд.

Ҳангоме ки гуноҳ ба ҷаҳон дохил гашт ва падару модар қобилияти қаноатманд кардани мӯҳтоҷҳои ирсии фарзандонашонро надоштанд, фарзандон барои қаноатманд кардани эҳтиёҷоти худ ба ҷаҳон рӯ оварданд. Волидайн ба онҳо муҳаббати солиро надоданд ва кӯдакон муҳаббати гуноҳкорунаро ҷустуҷӯ мекарданд. Ва имрӯз ин раванд ҳатто дар оилаҳои масеҳӣ беист рафта истодааст.

МО МАРҲИЛАҲОИ ТАЪСИРИ ВОЛИДАЙНРО АЗ НАЗАР МЕГУЗАРОНЕМ

Дар ҷаҳорҷӯбаи нақшаи олии Худо нақши волидайн дар инкишофи фарзандон бо намунаҳои равшан муайян шудаанд. Инкишофи кӯдак аз се марҳилаи таъсири волидайн иборат аст.

1. *Марҳилаи ҳар ду волидайн* (аз рӯзи таваллуд то 3-солагӣ). Дар ин марҳила кӯдак волидайнашро чун хӯрокдиҳанда мешиносад.
2. *Марҳилаи волиди ҷинси муқобил* (аз 3-сола то балоғати ҷинсӣ). Волиди ҷинси муқобил дар инкишофи шахсият нақши хеле муҳимро мебозад.
3. *Марҳилаи волиди ҳамҷинс* (аз балоғати ҷинсӣ то синни калонсолӣ). Волиди ҳамҷинси фарзанд барои инкишофи вай таъсири бениҳоят калон расонда метавонад.

Хеле муҳим аст, ки дар муддати раванди тарбия ба кӯдак ҳам падар ва ҳам модар таъсир расонанд, аммо инчунин зарур аст, ки

дар ҳамаи ин марҳилаҳо таъсир дуруст бошад. Ана ҳамин чиз рафти тарбияро чунин душвор ва мураккаб месозад.

Дар оилаҳои нопурра намунаи волиди ғоибро метавонад баъзан биби ё бобо пурра созад, чунон ки бо Билли рӯй дод. Модари Билли – зани аз шавҳар ҷудошуда – дар корхонаи ман кор мекард. Падараш гум шуда, ҳеҷ вақт Биллиро надид. Дар охири кор модараш қарор дод, ки наздиктари волидайнӣ худ кӯчад, то ки падари вай ба Билли таъсири мусбат мардона расонда тавонад. Ин 10 сол пеш буд. Агар шумо бо Билли имрӯз вохӯред, мефаҳмед, ки қарори кӯчидани модари Билли оқилона буд.

Марҳилаи ҳар ду волидайн. Аввалан, аз рӯзҳои аввали ҳаёт то 18 моҳагӣ, ҳар як кӯдак бештар ва зан вобастагӣ дорад. Дар ҳақиқат, муҳаққиқон ба мо мегӯянд, ки дар муддати ин 18 моҳ кӯдак ҳар ду волидайнро чун модар қабул менамояд. Ва барои падар муҳим аст, ки дар ин марҳила ҳарчи бештар дар иҷроиши функцияҳои модарона иштирок кунад.

Тақрибан дар синни 3-солагӣ кӯдак ошкор месозад, ки вай ба падар ё ба модар монанд аст. Ин дарккунии монандии аниқӣ анатомӣ ба яке аз волидайн ибтидои тағйири муносибат ба ҳар ду волидайн мебошад.

Марҳилаи волиди ҷинси муқобил. Тахминан аз 3-солагӣ то синни балоғати ҷинсӣ дар инкишофи кӯдак волиди ҷинси муқобил аҳамияти калони равонӣ дорад, ҳарчанд волиди ҳамҷинси кӯдак нақши муҳими мувозинаткунанда дорад.

Он шавқмандие ки кӯдак ба волиди ҷинси муқобил дорад, бо нақшаи Худо вобастагӣ дорад. Худо он хел таъинот кардааст, ки шавқмандии кӯдак бо мақсади инкишоф аз рӯи арзҳои ҷинсӣ равона карда шавад, инчунин барои барномарезии ояндаи муносибатҳо бо ҷинси муқобил. Ин нишонаи таъсири волиди ҷинси муқобил ҳамон вақтест, ки дар бораи кӯдакон чун „писараки модараш“ ё „духтараки падараш“ мегӯянд. Ин он вақтест, ки кӯдак меҳаҳад волид танҳо аз он вай бошад.

Дар тӯли ин марҳила волиди ҷинси муқобил кӯдакро барои он тайёр мекунад, ки вай дар муносибатҳои калонсолона бо ҷинси муқобил худро гум накунад. Дар ин вақт кӯдак ба микдори зиёди муҳаббат, диққат, навозишу меҳрубонии волиди ҷинси муқобил эҳтиёҷ дорад. Тадқиқотҳо нишон медиҳанд, ки дар ин синну сол маҳз лаззати гарму меҳрбор аз сӯҳбат бо волиди ҷинси муқобил инсонро бо муносибатҳои шахвонии калонсолонаи солим тайёр мекунад.

Боз ва боз исбот карда шудааст, касоне ки дар ин марҳила микдори кофии муҳаббат, лутф ва меҳрубониро аз волиди ҷинси

муқобил надидаанд, дар синни калонсолӣ дар муносибатҳои шахвонӣ душвориҳои зиёд доранд. Духтаре ки дар оғӯши падар худро бароҳат ҳис карданро ёд гирифтааст, одатан худро дар оғӯши шавҳараш низ бароҳат ҳис мекунад. Писаре ки аз модари худ ба вачд меомад, комилан метавонад аз ҳамсараш лаззат барад.

Тақрибан то 10-солагӣ кӯдак эҳтиёҷ дорад, ки волидайнӣ чинси муқобил ўро ба оғӯш гирифта, бӯса кунад, навозиш кунад, бо вай гуштин гирифта, фишор диҳад. Дар ин марҳила муҳаббати солим „бениҳоят зиёд“ буда наметавонад.

Марҳилаи волиди ҳамҷинси худ. Ин марҳилаи сеюм дар инкишофи кӯдак аст, ки дар як вақт бо балоғати чинсӣ сар шуда, то синни калонсолӣ давом меёбад, вақте ки таъсири бештарро волиди ҳамҷинси кӯдак расонда метавонад. Маҳз ҳозир кӯдак мӯхтоҷ ба намунаи он аст, ки зан ё мард будан чӣ маъно дорад – то ки марҳилаи тайёри ба калонсолиро сар кунад, ҳарчанд волиди чинси муқобил ҳоло ҳам муҳим аст. Дар ин марҳила инсон мансубияти чинсии худро инкишоф ва мукамал менамояд. Муносибати мусбат волиди чинси муқобил ба кӯшишҳои кӯдак, ки меҳодад мисли модар ё падар шавад, барои он зарур аст, ки монандии нақши инкишофёбандаи чинсии ўро тасдиқу мустаҳкам намояд.

Ҳангоме ки мо таваллуд меёбем, дар бораи худ тасаввурот надорем. Он оҳиста-оҳиста тараққӣ меёбад, рӯз ба рӯз, дар ҳолате ки мо муносибат ва муҳити атрофро ба худ мекашем. Тасаввуроти дурӯст дар бораи худ аз сифати муносибатҳо байни мо ва онҳое меояд, ки дар марҳилаҳои аввали ҳаётамон нақши муҳимро мебозанд.

ВОЛИДАЙН АТОИ ХУДОВАНД ТАҒИН ШУДААНА

То зангирӣ ман дар хонаи Паула вақти зиёди худро гузаронидаам. Вай волидайнӣ бениҳоят хуб дошт. Вай ҳеҷ гоҳ нашунидааст, ки онҳо ҷанҷол мекунанд ё чӣ хел падараш ба модараш овоз баланд кардааст. Ман аксар вақт мегуфтам: „Худоё, барои чӣ ман чунин падару модаре надорам, ки якдигарро дӯст доранд?“ Ман дар ёд надорам, ки кай падарам маро ба оғӯш гирифта буд ва ҳатто надидаам, ки модарамро ба оғӯш гирифтааст. Модари ман вазни зиёдатӣ дошт. Бо сабаби бемории ғадудҳояш вай ба касалии фарбеҳӣ гирифтор буд. Дар натиҷа ман ҳамеша худро фарбеҳ меҳисобидам, гарчанде фарбеҳ набудам. Падарамро майзадаи кӯчагӣ меҳисобидам. Гарчанд мо лаҳзаҳои хубе низ доштем, ҳаёти оилавии мо бо як қатор санҷишҳо, бадбахтиҳо ва дардҳои рӯхонӣ сиёҳ гашта буд.

Ман ҳама вақт ба Паула ва оилаи онҳо ҳасад мебурдам, то он вақте ки дар охир чанд сол пеш дарк кардам, ки Худо волидайнӣ маро интиҳоб кардааст. Ман фаҳмидани онро сар кардам, ки Худо ба ман аз онҳо тамоми хислатҳои онҳоро додааст. Ҳатто аз ҷаҳони аз гуноҳ хасташуда ман дарк кардам, ки маҳз Худо маро он тавре кардааст, ки ман ҳастам ва падару модарамро истифода бурдааст, то маро ташаккул диҳад.

Ин фикр ба ман ёрӣ дод, то давом диҳам, вақте ки чанд сол пеш тарҷумаи ҳоли ман навишта мешуд. Дар аввал ман саҳт тарсидам, ки баъзе одамон аз гузаштаи ҳаёти ман баъзе чизро мефаҳманд. Занам ҳатто гуфт: „Азизам, оё ту боварӣ дорӣ, ки меҳоҳӣ одамон инро хонанд?“ „Не, — ҷавоб додам ман, — аммо ҳоло хеле дер шудааст“.

Ин як санҷиши азобноке буд, ҳангоме ки Ҷо Массер ба гузаштаи ман чуқуртар шинос мешуд, то ки тарҷумаи ҳоли зиндагиамро нависад. Ӯ дар хотироти ман азобҳои зиёди кашидаамро бедор кард. Аммо дар анҷоми кор ин ба ман кӯмак кард. Имрӯз ман ба Падари Осмонии худ гуфта метавонам: „Ташаккур барои волидайнӣ заминиам, ки ба ман додӣ.“

Худо тамоми шароитҳои ҳаётамонро қабул мекунад, моро дар ин вазъиятҳо навозиш мекунад ва баъд дарду аламҳои моро истифода бурда, ба мо имконияти барои дигарон хизмат карданро медиҳад (2 Қўринтиён 1:3, 4). Худо Нома ба Румиён (8:28)-ро истифода бурд, то ки ба ман дар бораи падарам хуб фикр карданро ёд диҳад: „Дар баробари ин мо медонем, ки ба дӯстдорони Худо, ки мувофиқи пешбинии Ӯ даъват шудаанд, ҳама ҷуз бар нафъашон ёрдам медиҳад“. Ман ҳатто барои падари майзадаам миннатдор ҳастам, чунки Худо ин вазъиятҳоро аниқ истифода бурдааст, то ба ман имконияти ба дигарон хизмат карданро диҳад.

Шояд шумо низ акнун беҳтар фаҳмидани баъзе камбудиҳои волидайнатонро сар мекунад. Агар ин тавр бошад, шумо бояд гуфта тавонед: „Раҳмат, ба Ту Худованд, барои падару модарам. Ман оиди кӯдакиам на ҳама чизро мефаҳмам, аммо боварӣ дорам, ки Ту он тавре мекуни, ки ҳамаи ин ба некӣ оварда расонад“.

ҲАНГОМИ ТАШАККУЛ ДОДАНИ ТАСАВВУРОТИ МУСБАТ ДАР БОРАИ ХУД

Сифатҳои шахсии падару модаратонро номбар кунед, ки онҳоро волидайнӣ хуб гардидаанд (ё метавонистанд гарданд).

.....

.....

.....

.....

.....

Муҳаббати падару модаратонро баҳо дода, гӯед, ки оё онҳо ба шумо дар бораи Худо Падар тасаввуроти дуруст додаанд?

.....

.....

Номҳои якчанд одамонро гӯед, ки ҳаёти онҳо ба шумо кӯмак мекунад, то чӣ будани Худоро ҳис намоед.

.....

.....

.....

.....

.....

ХИКОЯХОИ КҶДАКӢ

Аз волидайнӣ худ миннатдор будан (муҳим нест, ки то чӣ андоза онҳо вазифаҳои волидиرو бад иҷро мекарданд) як чиз аст ва чизи тамоман дигар он аст, ки натиҷаҳои ин тарбияро бартараф карда, аз онҳо барои ҷалоли Худо истифода барем. Аммо бо меҳрубонию ӯ ин корро қардан мумкин аст. Барои ба шумо умеди тағйир додани симои дохилиатонро додан, иҷозат диҳед, ки ман дар бораи гузаштаи шахсии худ ва гузаштаи дӯстам О'Нейл нақл кунам.

ХИКОЯИ О'НЕЙЛ

О'Нейл дар шаҳраки хурдакӣ дар шимоли шарқии Техас ба воя расидааст. Волидайнӣ ӯ одамоне бехтарин буда, ӯро аз тамоми дилашон дӯст медоштанд. Аммо ба О'Нейл ин ин кофӣ набуд.

Падараш аз тасаввуроти бад дар бораи худ азоб мекашид ва бинобар ин кӯшиш мекард ин ҳолатро бо меҳнати вазнин ислоҳ наояд. Падари О'Нейл дар бачагаш шароитҳои хеле бадро паси сар карда буд, ки бо саъю кӯшиши худ ба як обрӯву мартаба расида буд ва метавонист муҳаббаташро танҳо бо таъминоти моддии хонаводааш изҳор кунад. Вай ҳеҷ гоҳ О'Нейлро ба оғӯш намегирифт. Ҳеҷ гоҳ намегуфт, ки ӯро дӯст медорад ва бо ӯ фахр мекунад.

Модари О'Нейл зане буд, ки пазмони муҳаббат шуда буд. О'Нейл фикр мекард, ки вай ҳамин ҳел ҳеҷ гоҳ муҳаббатро надид. То охири ҳаёташ вай мекӯшид, ки дили муштоқи муҳаббаташро дар зери ҳар гуна вазифаҳои ӯронад — калисо, ташкилотҳои занона ва дигар ҷамъомадҳои халқӣ, ки тамоми вақташро мегирифтанд. Аз сабаби тарсу ваҳмҳои вай ҳеле сиёсатнок ва молпарастӣ бадхашм гашта буд.

Чун фарзанди калонӣ дар байни се кӯдакон дар ин оилаи на он қадар тифок, О'Нейл мекушид меҳру муҳаббат, розигӣ ва таҳсини волидайнашро сазовор гардад, ва ҷунон шахсе шавад, ки онҳо меҳостанд. Вай писари гапгир, бобарор буд ва ҳама вақт ўро чун намуна барои додору хоҳараш нишон медоданд. (Дар натиҷа додарааш то ҳол аз ў хафа аст.)

Ҳаёти О'Нейл хеле душвор буд. Чун „писараки модараш“ бо бачаҳои ҳамсол занозанӣ карданааш манъ буд; ҳама вақт модараш ба байн медаромад. Ҳангоме О'Нейл ба синфи охири мактаби миёна гузашт, ў лолочаи мактаб буд. Як бача ҳар саҳар ўро бо як лаззате азоб медод, ба занозанӣ даъват мекард, масҳаракунон ашки чашмонашро меовард. Ў як даҳшати ҳаёти О'Нейл гашта буд, як писараки дигар аз мактаби ибтидоӣ низ. О'Нейл ғурехта наметавонист, аммо аз занозанӣ қардан метарсид. Вай фикр намекард, ки метавонад худро муҳофизат кунад. Ҳамсинфонаш қарор доданд, ки вай то дараҷае нозук аст, ки бояд таҳпӯшаки тӯрдор пӯшад. Лақаби „Тӯрак“ он писханде буд, ки он солҳо ўро бо он азоб медоданд.

Ва боз чизӣ дигаре ки қорро бадтар мекард, тарси ниҳонии О'Нейл буд, ки ягон кас дар бораи бемории пешобравии шабонаи ў хабар меёбад. То 15 солагӣ вай ҳатто дар хонаи дӯсташ хоб рафта наметавонист ва ин ҳиссиёти танҳой ва номукаммалии ўро боз ҳам чуқуртар мекард.

Падараш бемории ўро фаҳмида наметавонист. Вай аз О'Нейл хафа мешуд, гӯё писараш қасдан ин қорро мекард, то ки вайро ба хашм орад.

Баҷонрасонӣ, энурез ва душвории муқаррарии наврасӣ солҳои ҷавонии ўро ба як даҳшате табдил доданд. О'Нейл дӯстони наздик надошт ва ў хост, ки бойскаут шавад. Аммо дар ин ҷо ҳам ўро писханду масҳара дунболагир шуд. Ўро тарсу ҳарос ва набудани худхурматкунӣ азоб медод. Вай аз хашму ғазаб пур мегашт, аммо ягон роҳи оромшавиро намеёфт.

Баъди ҷанде ў футболро барои худ қушод ва ҷисман боқувваттар гашт. О'Нейл бадани пурқувват ва қобилияти хуб дошт (илова ба ин, ўро аз зарбаҳои саҳт либоси варзиши ҳимоя мекард). О'Нейл ҳатто рақибонашро ба замин зада мепартофт. То вақти дохилшавӣ ба коллеҷ хашми вай нисбати дигарон паст шуда буд ва ў дар ҳаёти яқум бозӣ мекард. Аз ин лаҳза сар қарда ҳамсинфон ба ў бо як ҳурмату эҳтиром муносибат мекардагӣ шуданд. Вай худро ҳурмат қарданро ёд мегирифт.

Дар охир О'Нейл душвории энурезашро бартараф намуд ва ҳаёт ба назараш неқ намуд. Вақте ки вай дар синфҳои болоӣ буд, гурӯҳи

онҳо ба бозии ҳалқунанда барои ҷойи аввали штаташон рафт. Аммо О'Нейл ягон баҳои баланд нагирифт. Касе, ки дар он ноҳия мукофотҳои варзиширо тақсим мекард, падари О'Нейлро дӯст намедошт. Албатта, ин писарашро низ хеле чуқур захмнок кард. Вай ҳеҷ гоҳ бо рафтораш ин лақаби „Тӯрак“-ро аз худ дур карда натавонист.

Аммо дар синни наврасӣ О'Нейл барои худ як ҷои беҳатарро пайдо кард. Гурӯҳи ҷавонони калисо дар ҳаёташ ҷои муҳимро ишғол кард. Дар калисо О'Нейл пай бурд, ки метавонад „моҳии калон дар ҳавзи хурд“ шавад. Ӯ сарвари гурӯҳи синфҳои болоӣ шуда, сазовори тавсифу таърифҳои калонсолон гашт. Як рӯзи тобистон дар лагери калисо вай қарор дод, ки ҳаёташро бо хизмати ҳамешагии масеҳӣ пайванд мекунад.

Мартабаи О'Нейл дар коллеҷ аз изтиробӣ саҳт сар шуд. Муаллими варзиш дар донишгоҳ гуфт, ки ба ӯ стипендияи варзиширо таъин мекунад. Аммо хангоме ки вақти имзои ҳуҷҷатҳо расид, ин муаллим аз фикраш гашт ва гуфт, ки О'Нейл на он қадар хуб аст, то дар гурӯҳашон бозӣ кунад.

О'Нейл ба ғазаб омада, қарор дод, ки ба муаллим ва ба ҳудаш исбот мекунад, ки вай дар Донишгоҳ футбол бозӣ карда метавонад. Ба Донишгоҳ бе стипендия дохил шуда, ва исбот карданро сар кард, ки вай варзишгари хуб аст. Баҳори соли аввали хониш О'Нейл аъзои гурӯҳ шуд, стипендия гирифта, ба хобгоҳи варзишгарон кӯчид.

Аммо ба тренири асосӣ вай маъқул набуд. О'Нейл сигор намекашиду арақ наменӯшид, вай тамоми сол машқ мекард ва ўро писари хуб меҳисобиданд. Тренер ҳама вақт дар ў камбудихо мекофт ва тўхматҳои бардурўгро ба гарданаш бор мекард, ба ҳаракати бозингарони эҳтиётӣ мешинонд, ба ў таърифнома намедод, ҳарчанд вай сазовор буд. О'Нейл қариб буд, ки дигар ба ин беадолатиро тоб наоварад бардоштан надошт, аммо вай дар бораи фалсафаи падараш фикр кард: „Агар вай бо ин зиндагӣ карда тавонист, ман метавонам бе ин умр ба сар барам!“

Рӯзҳои истироҳат дар коллеҷ барои О'Нейл лаҳзаҳои танҳои ва азоби рӯҳӣ буданд. Баъзан ўро ҷунун ҳашму ғазабе фаро мегирифт, ки меҳост худкушӣ кунад. Вай ба мошин менишаст ва охишта аз кӯча гузашта, нигоҳ мекард, ки кадом духтаракеро қапад ё ба ягон ҷанҷол шарик шавад. Ҳамаи ин вақтҳо вай тайёриро ба қори рӯҳонӣ давом медод, ҳарчанд хуб мефаҳмид, ки таҷрибаи масеҳиёнааш кофӣ нест. Баъди чанд вақт рафтори вай рафиқони гурӯҳашро водор сохт, ки ба ў лақаби наве гузоранд. Аввало ин „Воиз“ буд, аз сабаби рӯҳонӣ шуданаш; баъдтар вай „Элмер Гентри“ шуд.

О'Нейл ханӯз ҳам дӯсти наздике надошт. Вай ба ягон кас иҷозат намедод, то бинанд, ки дар ботин чӣ гуна писараки хурди тарсончак аст. Вай боварӣ дошт, ки ба ягон кас маъқул намешавад, чунки вай, албатта, ба худаш маъқул нобуд. Ва боз ӯ танҳо монд ва хомӯшона азоб мекашид.

Тобистон, баъди тамомшавии соли аввал дар коллеҷ, О'Нейл аввалин бор дар бораи Инчили Масеҳро шунид. Агар онро дар калисои шаҳраки ӯ мавъиза мекарданд, О'Нейл ҳеҷ чизро намешунид. Ӯ Масеҳро қабул карда, интизор буд, ки акнун ҳаёташ комилан тағйир меёбад. Аммо ба назар метобид, ки ҳеҷ чиз тағйир наёфта истодааст. Танҳои вай, ҳиссиёти нопуррагиаш ва қаҳру ғазабаш гум намешуданд. Дар натиҷа вай аз пештара бадбахтар гашт. Вай медонист, ки Масеҳ дар ҳаёташ буд, аммо ҳаёташ аз пештара фарқияте надошт.

Дар курси охир О'Нейл бо ҳамсари ояндааш шинос шуда ва онҳо дар таътили байни ду семестер хонадор шуданд. Хонадоршавӣ ҳиссиёти нопуррагиашро зиёдтар гардонид. Вай бо ҳамсараш сӯҳбат карда наметавонист, зеро метарсид, ки ба вай иҷозат медиҳад ӯро шиносад. Никоҳи онҳо аз рӯи одат давом меёфт.

Баъди коллеҷ О'Нейл ва ҳамсараш дар лагери масеҳӣ дар Калифорния кор ёфтанд. Ин тобистон дар ҳаёти О'Нейл гардиши муҳиме шуд. Дар лагер вай бо мушовири масеҳие шинос шуд. Ӯ дар О'Нейл умеро бедор карда тавонист, ки вай метавонад дигаргун шавад. Баъди як сӯҳбати дарози баъди хӯроки нисфирӯзӣ ҳаёти О'Нейл комилан ба тағйирёбӣ сар кард.

Ҳамаи солҳои баъди ин тобистон мушоҳида кардан мумкин буд, ки чӣ хел Худо кор мекард, то ба дардҳои ӯ, танҳой, ғазаб ва ҳисси нопуррагиаш дармон диҳад. Дар тӯли соатҳои зиёде О'Нейл мекушид худро фаҳмад. Вай дуо мекард, Навиштаҷотро меомӯхт ва аз бисёр одамон маслиҳатҳо мегирифт. Вай ҳамроҳи ҳамсараш соатҳои зиёдеро ба таҳлили худ бахшид. Баъзан вақтҳои буданд, ки барои мубориза қариб қуввате намонд, аммо имрӯз О'Нейл он одаме нест, ки шумо ҳозиракӣ дар борааш хонед. Вай дигар шуд. Симои дохилии вай дигар шуд ва дигаргуншавӣ давом ёфта истодааст.

Имрӯз дар вай он алам нест, ҳарчанд дарди бачагиаш то ҳол метавонад ӯро ба ғияб водор созад. Вай аз ин гуна ҳафагиҳои зиёде гузаштааст ва метавонад рӯйро ба ғояд, ки барои дарду аламҳои аз сар гузаронидааш миннатдор аст. Натиҷаи он ба қобилияти солҳои зиёд ба садҳо одамони азобкашидаву ранҷида ёрӣ дидан мубаддал гаштааст.

„Муборак аст Худо ва Падари Худованди мо Исои Масех, Падари марҳаматҳо ва Худои ҳар тасалло, ки моро дар ҳар андӯҳи мо тасалло медиҳад, то ки мо андӯҳгинонро дар ҳар андӯҳашон тасалло дода тавонем бо ҳамон тасалло ки худамон аз Худо меёбем“ (2Кўринтиён 1:3, 4).

ХОТИРАҲОИ ЧОШ

Падару модарам ду синфро тамои карданд. Дар шаҳраки хурде ки ман дар он ҷо ба воя расидам, омӯзгорони забони англиси мекушиданд ба ман грамматикаи дурустро омӯзонанд, аммо он ҳеҷ гоҳ ба сарам намедаромад. Дар натиҷа, ҳангоме ки кор ба англисии комилан дуруст расид, ман ҳеҷ чизро намедонистам! Ман ҳамин ҳел ҳеҷ гоҳ наомӯхтам, ки инкори дубора чист. Ман намедонистам, ки агар мубтадо дар шумораи танҳо бошад, хабар низ бояд шумораи танҳо дошта бошад. „Онҳо рафт“ – ин ҷавоби дурусти тарбияи ман буд.

Дар синфи дуум миссис Даэл кӯшид маро, ки чаптаст будам, маҷбур созад, ки бо дасти рост нависам. Ман бояд дар сари миз мешиштам вай ӯ мегуфт: „Аз кубикҳо хонача соз“. Агар ман дасти чапамро дароз кунам, вай бо хаткашак ба дастам зада, мегуфт: „Ист, нағзакак фикр кун. Инро бо дасти рост кун!“ Ин гуна тарбия ба он оварда расонд, ки ман ба камбудии нутқ гирифта шудам. Ҳар боре ки ман метарсидам, монда мешудам ё асабӣ мешудам – одатан дар мактаб – забонам мегирифт. Дар натиҷа ҷавоби ҳаёлии ман ба кӯшишҳои хонума Даэл ин гуна ташаккул ёфтанд: „Худат хонаи аблаҳонаатро соз!“

Дар синфи панҷум ман бояд Мурочиати Геттисбергиро нақл мекардам. Дар назди ҳама ҷаноби Эллиот гуфт: „Нақл кун! Забонатро дуруст карда, нақл кун!“ Ман аз ҷоям ҷаста хеста, дар ҳузури ҳамаи дӯстон гирён аз синф баромада рафтам.

Вақте ки бародари ман аз коллеҷ ба хона бармегашт, ҳама вақт нутқамро ислоҳ мекард. Вақте ки вай дар наздам буд, ман аз кушодани даҳонам метарсидам. Ман фикр мекардам, ки вай мекушад даҳони маро бандад. Дар сарам фикре ҳам намеомад, ки он азобҳои ки ӯ маро медод, ҳамааш танҳо ба ғайри ман буданд.

Ба болои ҳамаи ин боз майнӯшии падарам низ буд. Дӯстонам ба мактаб омада, шӯҳихое ба ман мепартофтанд, ки падарам майнӯши асосии кӯча аст. Онҳо ҳамин ҳел ҳеҷ гоҳ нафаҳмиданд, ки то ҷи дараҷа ин шӯҳихо маро меранҷонданд. Рӯям механдид, аммо рӯхам зор-зор мегирифт.

Баъзан ман модарамро дар оғил дар болои ахлоту пору хобида медидам — падарам ўро чунон мезад, ки вай аз ҷояш хеста наметавонист. Ду бор модарам аз хона баромада рафтааст.

Вақте ки дўстонам наздам меомаданд, ман падарамро аз хона бароварда, дар оғил мебастам ва мошинамонро дар паси бурчи силос пинҳон мекардам. Мо ба дўстонамон мегуфтем, ки вай ба кучое рафтааст.

Фикр намекунам, ки касе бештар аз он ки ман падарамро бад медидам, касеро бад дида бошад. Чанд бор аз барои хашму ғазаб қариб вайро мекуштам.

Дар бораи симоям чӣ гўям! Ман худам аллергия доштам!

Барои камбудихоямро рӯпӯш кардан ва ба азобдихандагонам маъкул шудан, ман дар хочагии хона, дар мактаб ва варзиш низ хеле саъю кўшиш мекардам. Дар натиҷа ман дар хонишу варзиш хеле пешқадам шудам, агарчи интизор будам, ки ҳам дар ин ва ҳам дар он ноком хоҳам шуд.

Ҳангоме ки ман ба коллеч дохил шудам, грамматикаи сусту нодурустам ошкор шуд. Он то дараҷае бад буд, ки ба ман гуфтанд, ки ман „духони ҳаққонӣ“ ҳастам. Ман дар синф аз баланд гап задан шарм медоштам. Дар ёд дорам, чӣ хел дар дарси забони англисӣ, вақте ки муаллим пурсид: „Боб дар кучост?“ Ман баланд гуфтам: „Вай худро нек ҳис намекунад“. Дар назди тамоми синф д-р Хэмптон гуфт: „Чаноби Макдауэлл, вай худро нағз ҳис намекунад“. Ман ба вай бо як нофаҳмие нигоҳ мекардам. Ман фарқи байни „нағз“ ва „нек“-ро намедонистам.

Баъд як муаллим гуфт, ки ман ду афзалияте дорам. Якумаш, ин қобилияти муттаҳид намудани далелҳову фактҳо барои исботи ягон қоида. Дуюмаш — қувва ва қатъияти бузург. Вай ба ман маслиҳат дод, ки дар бораи касби ҳуқуқшинос фикр кунам. Вақте ман умедро ба ҳаёте дидам, ки дар он одамон маро эҳтиром мекунанд, шуури ман аз ин имконият пештар рафт. Ман нақшае кашидам, ки он бояд маро дар 25-солагӣ ба губернатори штат Мичиган шудан оварда мерасонд. Даври аввал президенти синфамон интиҳоб шудани ман буд, ки дертар инро аз рӯйхати худ чун амалигашта хат задам.

Аз қувваи боваркунонии соҳибгаштаам фахр карда, ман қарор додам, ки рад кардани масеҳиятро мавзӯи кори курсиам интиҳоб намоям ва ҳамаи ин бо сабаби робитаҳои нохуб бо як гурӯҳи инҷилий. Аллакай нақшаи кори курсиро сар карда, ман бо як гурӯҳ донишҷӯёни масеҳӣ вохӯрдм. Аз як сол зиёдтар ман бо онҳо дар бораи ҳаққонияти масеҳият баҳс мекардам. Аммо баъди он ки ман ҳамаи шаҳодатҳоро чуқур омӯхтам, фаҳмидам, ки онҳоро рад карда наметавонам.

Лекин ман зиддият ханӯз ҳам нишон меодам. Агарчи Исо мӯъџизаҳо меофарид ва аз марг эҳё шуд, Ӯ ба назарам нодоне менамуд. Ман намехостам, ки касе вақти хуши маро халалдор созад. Баъди якуним сол, тамоми шаб бе хоб ин тарафу он тараф тоб хӯрда ва ҳамаашро фикр карда баромада, ман тан додам. Ман ба Худо гуфтам: „Берун аз хоҳиши ман, фикр мекунам, ки бовар дорам Ту ҳастӣ“. Ман ба Ӯ иқрор шудам, ки хато кардам – гунаҳкор будам – ва аз Ӯ хоҳиш кардам, ки маро бахшад. Ман аз Ӯ хоҳиш кардам, ки ҳаётамро гирифта, онро ба ҳаёти дӯстон – масеҳиён монанд кунад.

Аввалҳо ман ҳис намекардам, ки бехтар шудааст. Ростагро гӯям, бадтар мешудам, аз худам мепурсидам, ки маро ба чӣ кашида истодаанд, оё ин қарори ман шитобкорона набошад.

Аммо тақрибан баъди 6–8 моҳ ман ошкор кардам, ки ҳаётам тағйир ёфта истодааст. Ба ҷои ташвишҳои беист ба шуури ман сулҳу оромӣ фаруд омад. Ман дигар бесабабу босабаб хашмгин намешудам. Одатан ман ҳатто тоқат карда наметавонистам, ки ягон кас ба тарафам ноҷоя нигоҳ кунад. Дар соли аввали хониш ман қариб як касро мекуштам. Ман намекушидам, ки феъламо иваз кунам. Аммо вақте ба як ҳолате афтодам, ки бояд маро хашмгин мекард, мушоҳида кардам, ки қаҳру ғазабам гум шудааст.

Лекин бисёр камбудихоро бартараф кардан лозим буд. Қадам ба қадам, баъзан ин қадамҳои бузурге буданд, ҳама чиз тағйир меёфт. Вақте ки ман ба Уитон Коллеҷ гузаштам (мактаби масеҳиён), бо хоҳиши ҳама чизро ба Худо додан мубориза мебудам. Ман намехостам ин корро кунам, чунки фикр мекардам, ки Ӯ мехоҳад, то ман худро ба хизмати масеҳӣ бахшам. Ин барои ман фақат як маъно дошт – гап задан. То ин вақт дониши бади грамматикаи ман ва лакнати забон хеле зоҳир мешуданд, бинобар ин, „ҳама“ он чи ман ба Худо дода метавонистам, хеле кам буд.

Дар охир ман гуфтам: „Худоё, фикр намекунам, ки ман ягон маҳорати хуби мавъизакунӣ дорам. Ман ягон қобилияте надорам (дар ҳақиқат онҳо буданд, аммо ман фикр мекардам, ки нестанд). Забонам мегирад, дар вақти тарс ман ба забони англисии хеле бад гап мезанам. Ана бин, инак ҳамаи камбудихоям, ва Ту шояд намехоҳӣ, ки ман ба Ту хизмат кунам. Аммо агар Ту тавонӣ ҳамаи ин камбудихоро гирифта, бо онҳо ягон коре кунӣ, ман тамоми ҳаёти боқимондаам ба Ту хизмат мекунам!“

Дар дастони Худо, ки имкониятҳои беохир дорад, ин камбудихо тарафҳои боқувваттарин шуданд ва ба ман имконияти ба миллион одамони қариб тамоми мамлакатҳои ҷаҳон дар бораи Ӯ гуфтанро

доданд. Ман боварӣ дорам, ки ҳоло бо ҳаёти ғайритабӣи зиндагӣ мекунам, ҳаёте ки аз сарҳади маҳдудиятҳои ман берун аст, чунки дар он воқеияти Худо ҳаст.

Албатта, дар баромадҳоям бо грамматика ҳамааш хуб нест. Ҳар боре ки даҳонамро мекушоям, камбудиҳои худ ва лутфи Худоро дарк менамоям. Аммо инро низ дарк менамоям, ки ин ба Ӯ бефарқ нест. Аз ин сабаб метавонам боинсофона гӯям: „Ташаккур Худоё, барои кӯдакӣ ва волидайнам“. Агар онҳо намебуданд, ман он касе ки имрӯз ҳастам, намешудам.

Ва ман „боварӣ дорам, Ӯ, ки дар шумо ба кори хайр шуруъ намудааст, онро рӯзи Исои Масеҳ ба анҷом хоҳад расонд“ (Филиппиён 1:6).

ХАНГОМИ ТАШАККУЛ ДОДАНИ ТАСАВВУРОТИ МУСБАТ ДАР БОРАИ ХУД

Ин суҳанонро дида бароед: „Ман оне нестам, ки бояд мебудам, аммо Худоро шукр, ман оне нестам, ки будам, ва бо лутфи Худованд ман оне нестам, ки мешавам“. Сипас фикр карда бароед, чӣ хел ин ба шумо тааллуқ дошта метавонад.

Номбар кунед, ки дар кадом панҷ муносибат шумо оне нестед, ки бояд мебудед.

.....

.....

.....

Номбар кунед, дар кадом панҷ муносибат метавонед ба Худо раҳмат гӯед, шумо ҳоло он касе нестед, ки пештар будед.

.....

.....

.....

Панҷ хусусиятеро номбар кунед, ки умед доред бо лутфи Худованд дар оянда дар шумо зохир мешаванд.

.....

.....

.....

ХОДИСАИ ПАДАРИ ГУМШУДАИСТОДА

Муҳаққиқон пешгӯӣ мекунанд, ки то соли 1990 аз чор як кӯдаки ШМА дар оилаи нопурра зиндагӣ мекунад, ки дар он волиди мемонда қариб ҳама вақт модар аст. Ин тамоюл аллақай чанд сол пеш аён гашт.

Миқдори боз ҳам бештари кӯдакон – чун он дутое, ки ҳозиракак дар бораашон хондед – аз падаре азоб мекашанд, ки ҷисман дар хона аст – шабро дар хона мегузаронад – аммо ҳамеша бетараф аст, фарзандҳоро дӯст намедорад, онҳоро аз худ дур мекунад ва вақти хеле камро бо онҳо мегузаронад. Ин ҳолат ба монанд аст, ки бачаҳоро ба мағозаи қаннодӣ оварда, ба онҳо имконияти чашидани ширинихоро намедиханд.

Дар мақолаи худ барои маҷаллаи „Макколлз“, ки номашро „Падари амрикоии гумшудаистода“ мондаанд, Макс Лернер навиштааст, ки нақши тағйирёфтаистода ва таъсири падар яке аз масъалаҳои хеле муҳим ба шумор меравад.

„Падари гумшудаистода дар структураи тағйирёбандаи оилаи имрӯзаи амрикоӣ омили марказӣ ба шумор меравад. Гумшавии вай барои ҳамсар ва духтаронаш натиҷаҳои муҳим дорад, аммо ба фикри ман, таъсири ҳалқунандаро ба писаронаш мерасонад“.

Марҳум д-р Пол Попено, директори пештараи Институти муносибатҳои оилавии Амрико, дар як мақола, ки номаш „Барои чӣ падарон нобароранд?“ буд, ақидаашро хеле боқувват ва фаҳмотар гуфтааст. Вай навиштааст: „Фикр дар бораи он ки фарзандони ҳама

чинс метавонанд ба қадри кофӣ ба ҷаҳони бисексуалӣ бо намунаи як волид мутобиқ шаванд, хеле зараровар мебошад. Аз синни навзодӣ онҳо ба намунаи волидайнӣ ҳар ду чинс мӯҳтоҷӣ доранд“.

Дар соли 1960 камтар аз даҳяки кӯдакон бо яке аз волидайн зиндагӣ мекарданд, лекин соли 1978 панҷяки кӯдакон. Ва чӣ хеле ки мо мебинем, ин таносуб тангтар мешавад.

Ин гуна рақамҳо моро ба ташвиш меандозанд. Миллионҳо кӯдакони нав таъсири баробари падару модарро эҳсос карда наметавонанд. Аз ин ҷо душвориҳо дар ҳаёти ин кӯдакон ва дар оянда ҳангоми калонсол шудани онҳо пайдо мешаванд. Ин захмҳои эҳсосии онҳо ба ҳаёти шахсии онҳо, ба издивоҷи онҳо ва ба чӣ гуна падару модар шуданашон таъсир мерасонанд.

Як дӯсти ман ин мушкилиҳоро дар инкишофи шахсияти кӯдак вақте дарк намуд, ки директори кадрҳои Кемпус Крусейд фор Крайст шуд. Аз рӯи вазифаи хизматӣ вай бо хатмкунандагони коллеҷ, ки дар шахраки донишҷӯён кор кардан меҳостанд, сӯхбат мекард. Вай пай бурд, ки занҳо-хатмкунандагон оиди худ тасаввуроти солимтар ва бовариноктар доранд ва дарки мансубияти ҷинсиашон назар ба мардон бехтар аст. Мардҳо симои дохилии сустрар ва эҳсоси сусти тааллуқ ба ҷинси мардона доштанд. Ҳамаи довталабон бехтаринҳои хатми худашон буданд: роҳбарони ташкилотҳои студентӣ, варзишгарони номӣ ва олимони бомаҳорат. Вале ба ҳар ҳол мардон назар ба занҳо дар дарки мансубияти ҷинсӣ ва худбаҳодиҳии дарунӣ на он қадар бовариноқ буданд.

ТАЪСИР НАМУДАНИ ПАДАР БА ПИСАРОН

Дар фарҳанги мо расму одат аст, ки дар марҳилаи таъсири волидии „волидайнӣ ҳамчинс“ (аз синни балоғати ҷинсӣ то калонсолӣ) нақши намунаро барои духтарон дар хона модар мебозад. Дар ин солҳо духтарон одатан муносибатҳои бо намунаи нақши зан муносибатҳои зичтар доранд, назар ба писарон бо намунаи нақшии мард. Аксар вақт падар тамоман дастнорас ҳастанд ё аз ҳаёти писаронаш барканор аст. Дар натиҷаи муносибати зичи духтарон бо намунаи нақшии зан, онҳо нигоҳи солим ба худро доро мешаванд.

Агар ман қувваи сохирӣ медоштам, ки ақалан ягон падидаи фарҳангиро иваз диҳам, ман ҳамаи он чизе ки ба падари ғоиб, сусту дур ва бемайлу хоҳиш тааллуқ дорад, тағйир меодам. Ягон душвории дигар мисли ин, ба ақидаи ман, ба ҷамъияти мо ин қадар саҳт таъсир намерасонад.

Гаролд М.Вос, доктори тиб, равшиносии асосӣ ва психоаналитик дар Фонди Меннинчер, шаҳри Топека Штати Канзас, дар китоби худ „Оилаи ахташуда“ менависад:

„Натиҷаҳои давомноки ҷуқур ва ҷиддӣ он вақт пайдо мешаванд, ки асбоби дарунии оилавӣ аз меъёр берун мешавад. Қариб ҳар як беморе ки ман шахсан табобат кардаам ё табобаташро мушоҳида кардаам ва ё дар вақти корҳои тадқиқотиам омӯхтаам, вазъияти оилавии нодуруст доштанд. Аз ҳама зиёдтараш намунаи оилае буд, ки модар афзалиятнок ва аггрессивӣ, аммо падар – сусту беирода буд. Баъзе аз ин падарон дар қори худ қавиירוла ва аггрессивӣ, аммо дар муносибат бо занҳояшон хеле беирода буданд. Дар ҷунин никоҳҳо занҳо „шим доштанд“..

Дар намунаи дигар модари заиферо мебинед, ки меқӯшад, фарзандонашро нигоҳубин кунад, ва падар – золим бо феъли диктаторӣ аст, ки наметавонад бо зан ва фарзандонаш муносибатҳои наздик пайдо кунад. Ҳарчанд дар назари аввал метобад, ки ҷунин падар сарвари оила аст, аммо дар асл қисми зиёди ҷавобгарӣ ва қувва ба дӯши зан меафтад, ғайр аз он марҳилаҳое ки будани падар дар натиҷаи ғазабнокиаш ва қариб ҳамеша аланғаҳои бефикраш эҳсос карда мешавад. Баъзе занҳо аз рӯи зарурат маҷбуранд, ки ҳам нақши падар ва модарро иҷро намоянд. Ин занҳо метавонанд латифу нозуқ бошанд, аммо аз набудани падар тамоми ҷавобгарӣ ба гардани онҳо меафтад; таъсири ин гуна ҳолати оилавӣ ба бачаҳо ва ҳам ба худӣ онҳо хеле манфӣ аст. Имкон дорад, ки падару модарон молпараст бошанд ва ҳамеша тарсу ваҳм ва душманиву адоват ҳис кунанд. Дар баъзе оилаҳо ҳатто нишоне аз сохтори роҳбарикунанда нест. Баъзе волидайн вазифаҳояшонро гоҳ-гоҳ иҷро мекунанд. Ҳамаи ин гуна ҳолатҳо дар оила ба инкишофи шахсияти кӯдак таъсири манфӣ мерасонад.

Падарону модарони боирода ва боқувват (ба маънои зан – ҳислати боқуввати занона маънои аггрессивӣ надорад), ки якдигарро дӯст медоранд, бо якдигар ҳамкорӣ мекунанд ва нақшҳои онҳо аниқ кашида шудаанд, фарзандони солимро ба воя мерасонанд. Агар ин сохтор вайрон шавад, дар кӯдакон вайроншавиҳои эҳсосоти гуногун ба вуҷуд меоянд“.

ИНКИЛОБИ САНОАТӢ ВА ПАДАР БУДАН

Равшан аст, ки ин душворӣ бо ибтидои инкилоби саноатӣ ва шаҳришавии ҷамъият пайдо шудааст. То вақте ки фарҳангамон кишоварзӣ ва деҳотӣ буд, падар дар ҳаёти хона ва инкишофи кӯдак омили асосӣ ва муҳим ба шумор мерафт. Азбаски кор ва касби вай дар атрофи хона марказонида шуда буд, як робитаи калон бо фарзандон вучуд дошт, махсусан, барои он ки онҳо одатан якҷоя кор мекарданд. Норасоии вақтгузарониҳои берунӣ чун телевизор, маъноӣ онро дошт, ки бегоҳӣҳо дар муҳити оила мегузашт ва фарзандон имконияти зиёди гуфтугӯ кардан бо падарашон доштанд.

Имрӯз падар берун аз хона кор мекунад ва фарзандон ҷои қори падарро кам мебинанд. Баъзан онҳо ҳатто намедонанд, ки вай бо чӣ кор машғул аст. Онҳо метавонанд бо падар дар ноништа ё хӯроки нисфироӣ вохӯранд, аммо баъзан ҳатто ин ҳам муяссар намегардад. Баъзе падарон тамоми ҳафта аз пайи кор ин ҷо — он ҷо сафар мекунад ва дар рӯзҳои истироҳат аз хастагӣ хеста наметавонанд. Вақте ки гап дар бораи ҳаёти фарзандашон меравад, онҳо қариб ҷои ҳолӣ хастанд. Таҳқиқот нишон додаанд, ки падари миёнаи амрикоӣ аз 6 дақиқа камтар дар як ҳафта бо кӯдакаш сифатнок вақт мегузаронад.

Кӯдаконе ки аз муносибатҳои таъсирбахши модар маҳруманд, камтаранд; хусусан аз он сабаб, ки дар ҷамъияти мо барои кӯдакони бемодар назар аз кӯдакони бепадар ивазқунандагон, занони бонуфуз, ки ба онҳо унс баста метавонанд, бештаранд. Ивазқунандагони модарон дар мактабҳои якшанбегӣ ва дар мактабҳои ибтидоӣ дарс медиханд, ташкилотҳои бачагона ва ҳатто гурӯҳҳои варзиширо ба ӯҳда гирифтаанд.

Ба ин ё он дараҷа аксари аҳолии Амрико бо душвории муносибатҳои бесифат бо падарон гирифтور шудаанд. Ин эпидемия ё вабост, ки бо сабабҳои гуногун пайдо шудааст ва натиҷаҳои ҷиддӣ дорад.

НАТИҶАҲО БАРОИ ЗАНҲО

Аломатҳое ки мо дар духтарон ва занҳо аз оилаҳои падарони бетаъсир мушоҳида менамоем, метавонанд хеле гуногун бошанд. Аз ҳама равшанашон душвориҳои зиёдтарро ба вучуд меоваранд. Духтарон дар марҳилаи таъсири волиди ҷинси муқобил зиёдтар ҳассос мебошанд (аз сесолагӣ то балоғати ҷинсӣ). Ҳарчанд дар синни наврасӣ натиҷаҳои муайяне зоҳир мешаванд, таъсири муносибатҳо дар давраи то ба балоғати ҷинсӣ аҳамияти бештар доранд.

Вакте ки духтарчаи хурд дар синни то мактабӣ ва дар синфҳои ибтидоӣ муносибатҳои гарму пурмехр бо падар надошта бошад, метавонад зане шавад, ки нобоварӣ ба мардонро гӯё дар майнааш насб кардаанд. Вай метавонад сабабҳои ин нобоварӣ ё ҳатто дараҷаи шиддатнокии онро дарк накунад, аммо он аз ин гум намешавад. Он дар муносибат бо падар реша медавонад, аммо ба дигар мардон дар ҳаёташ гузаронида мешавад.

Душвории дуюм, ки аксар вақт дар занҳо дида мешавад, душвории муносибати душманона бо мардон аст. Ва боз ҳам решаҳои он дар ҳамон ғазаби чуқури зидди падар, ки хоҳишу талаботҳои ӯро намефаҳмид, вақте ки вай духтарчаи хурде буд. Ин душмани метавонад беихтиёр бошад, аммо чун нобоварӣ, ба дигар мардон гузаронда мешавад.

Душвории сеюм — ин эҳтиёҷ ба лутфу диққат аз тарафи мардон, ки чун натиҷаи ҳамаи он чи дар боло зикр шуд, пайдо мешавад. Набудани муносибатҳои гарму навозишкоронаи падар дар марҳилаи ҳетеросексуалӣ метавонад боиси дар занҳо пайдо шудани майли сернашаванда ба муҳаббат аз ҷониби мардон шавад.

БА ШАВҲАР ЧУН БА ПАДАР МУНОСИБАТ КАРДАН

Боз як душвории дигар ҳаст — натиҷаи се душвории дар боло зикршуда. Чунин занҳо аксаран вақт бо мушкилиҳои зановӣ ва шахвонӣ рӯ ба рӯ мешаванд, ки худатон онҳоро намефаҳманд ё шояд идора карда наметавонанд. Мушкилие ки зиёдтар ба муносибатҳои зановӣ таъсир мерасонад, он аст, ки зан ба шавҳараш аз ҷиҳати чунон эҳсосотӣ рафтор менамояд, ки гӯё шавҳараш падараш бошад. Дар ҳар як никоҳ баъзе гузаришҳои эҳсосот вучуд доранд, ки ба волиди ҷинси муқобил ва ба рафиқи ҳаёти таъин шуданд. Мушкилиҳои махсус дар ин гуна ҳолатҳо дар никоҳҳои ҳастанд, ки зан аз оилаи падари нобарор омадааст. Ба шавҳараш вай аз ҷиҳати эҳсосотӣ чун бо падараш рафтор карда мекушад, ки дар шавҳараш қаноатмандии он талаботҳои эҳсосиашро, ки дар падараш наёфта буд, ёбад.

Гузарондани эҳсосҳо ба тарафи шахвонии никоҳ таъсири вайронкунанда расониданаш мумкин аст. Аз рӯи нақли равоншиносон, баъзе қонун тасдиқ мекунанд, ки ҳиссиётҳои онҳо қанҷи фикр оиди муносибатҳои шахвонӣ бо шавҳар ба нафрат наздиканд, қариб мисли он ки сухан дар бораи дастдарозиҳои шахвонии падар рафта истода бошад. Азбаски ин эҳтиёҷоти онҳо ба муҳаббати бешахвонӣ ва падарона қаноатманд нашуда буд, онҳо наметавонанд, ҳудашон онро

дарк накарда, ба муҳаббати шахвонии ҳамсарашон ҷавоб гардонанд, ки ба муҳаббати падарашон, ки ба бозихои шахвонӣ мубаддал гаштаанд ҷавоб мегардонанд. Ин гуна занон, одатан, нобоварӣ ва душманӣ падарро ба шавҳар мегузaronанд, ки ин муносибатҳои шахвониашонро душвор месозад.

То тӯй, мегӯянд равоншиносон, ин гуна занҳо дар кӯшишҳои қонеъ кардани эҳтиёҷ ба муҳаббат сабукфикрона рафтор мекарданд. То тӯй, вақт ки сухан дар бораи ўҳдадорихои пурра ва ҳаёти намерафтанд, майли онҳо ба муҳаббату диққат сабаби муносибати озод ба шахват буд, аммо баъди ба шавҳар баромадан он нобоварӣ ва душмание, ки ба падар равона шуда буданд, онҳоро аз озоди маҳрум месозанд.

Занҳое, ки дар алоқаҳои шахвонӣ хеле сабукфикр буданд, эътироф мекарданд, ки онҳоро на ҳуди амали ҷинсӣ, балки ташнагии қонеънашудаи улфат пеш мебурд. Аксарияташон мегуфтанд, ки тану нафсашонро танҳо барои он медоданд, ки дар ҷавоб меҳрубонӣ ва навозишero, ки саҳт меҳостанд, гиранд.

Ҳамин тариқ, эҳтиёҷе ки занҳои ҷавон дар кӯдакӣ ба улфату меҳрубонии падар доштанд, сабаби асосии он мешавад, ки имрӯз онҳо дар алоқаҳои ҷинсӣ сабукфикр мебошанд. Одатан, духтароне ки дар хона муносибаташон бо падар наздик ва хуб буд, қобилияти беҳтари худидоракунии доранд ва сабукфикриро бартараф карда метавонанд.

НАТИҶАҲО БАРОИ МАРДОН

Набудани шахсияти падари меҳрубону ғамхору дӯстдор ба ҳаёти писарон низ таъсири калон мерасонад. Ин таъсир дар марҳилаи таъсири волиди ҳамҷинси кӯдак эҳсос мешавад, ки аз балоғати ҷинсии ӯ сар мешавад, вақте ки писарҳо ба обрӯ ва намунаи мард дар сифати намунаи нақшӣ беш аз ҳама мўҳтоҷанд.

Писаре ки бо падар муносибатҳои дуруст надорад, бо дарки сусти мардонагии худ калон мешавад. Вай ба худ ҷун ба маҳлуки инсонии ҷинси мард боварии дуруст надорад. Азбаски вай бо падар муносибатҳои пурсамар надошт, фаҳмидани „ҷӣ хел мард шудан даркор аст“ барояш душвор аст.

Аксари мардҳо хеле кам, баъзан ҳеҷ гоҳ, ба қасе ки ин ҳисси номувофиқатро дар ҳаёташон пай баранд. Бисёре аз онҳо ҳис мекунанд, ки бояд ҳамеша ниқоби боварӣ ба худро пӯшида гарданд. Танҳо ҳамоно вақте ки ҳаёташон ба пора-пора шудан сар мекунанд онҳо

мачбур мешаванд, ки ба мутахассиси равоншинос мурочиат намоянд, ва ин равоншинос сирри дили онҳоро мешунавад, ки дар ҳақиқат онҳо ба чӣ мӯҳтоҷанд.

МАРДӢ ВА БОҚУВВАТИИ ХУДРО ИСБОТ КАРДАН

Дар натиҷаи эҳсосоти нопурраи мардонагӣ мардҳои ба худ нобовар пайдо мешаванд, ки қарор медиханд ба худ ва тамоми ҷаҳон исбот кунанд, ки онҳо мардҳои ҳақиқӣ ҳастанд. Бо усулу роҳҳои гуногун онҳо мекушанд худро ва дигаронро дар мардӣ ва боқуввати худ бовар кунонанд. Онҳо зери таъсири „асотир оиди марди ҳақиқӣ“ ҳастанд, ки дар ҷамъияти мо ҳукмронӣ мекунад. Мардҳои ҳақиқӣ шахсиятҳои хеле ҷиддие мебошанд, ки ба эҳсосот дода намешаванд ва ҳама вақт ба қору амал нигаронида шудаанд ва ҳамеша худро идора карда метавонанд. Писарони калон ғира намекунанд.

Барои он ки қобилияти мувофиқ будан ба ин асотирро бо боварии калон эҳсос кунанд, онҳо одатан, назар ба занон бештар ташнаи ба худ гирифтани нишони мақоми худ ҳастанд. Онҳо мекушанд, ки мардӣ ва боқуввати худро ба воситаи ғолибият ва дастовардҳои худ исбот намоянд, махсусан аз ҷиҳатҳои моддӣ. Агар ман маоши калон мегирам назар ба дигарон ва мақсадҳои бештарро амалӣ мегардонам, ман бояд назар ба Ҷои миёна „марди бехтар“ бошам. Қувваозмоиҳои як ба як низ барои исботи сифатҳои мардонагӣ хизмат мекунанд. Агар ман туро дар бозӣ бурам – муҳим нест дар шохмот ё футбол – ғолиб аниқ „марди бехтарин“ мебошад. (Барои ман мусобиқаҳои бачагона хеле муҳим буданд). Баъзе мардон мардонагии худро бо роҳи ғолибиятҳои шахвонӣ исбот менамоянд. Дар тӯли даҳсолаҳои зиёд фарҳанги мо „намуди Ҷеймс Бонд“-ро шӯҳрат меод, мардонеро, ки ба қомеъии назаррас ноил мешуданд, ҳам дар мафтун кардани занон, ҳам дар ҳилаву маккорҳои ҷиддӣ.

Аммо тайи чанд соли охир мо пайдоиши тамоюли тарғиб намудани тимсоли мардеро мебинем, ки хеле меҳрубон ва маърифатнок аст. Баъзе шавҳарон ва падарон – асосан ҷавонон, ва низ масеҳиёни зиёде қарор карданд, ки дар худ маҳз ҳамин сифатҳоро инкишоф диҳанд. Ин тағйирот, ба фикри ман, маънои онро дорад, ки микдори зиёди қудакони имрӯза метавонанд ва оянда умед дошта бошанд. Аммо барои он ки дар инкишофи ин гуна сифатҳо ба қомеъӣ ва муваффақиятҳои калонтаре ноил шудан, ин мардон бояд натиҷаҳои набудани таъсири волидиро дар гузаштаи худ дарк намоянд.

МУНОСИБАТИ ДУШМАНОНА БА ТАРС ДАР НАЗДИ ЗАНХО

Душвории дуюм, ки аксар вақт дар ҳаёти мардони аз оилаҳои бепадар баромада метавон мушоҳида кард, ин муносибати душманона нисбати занон аст. Ин дар натиҷаи он пайдо шуда метавонад, ки модар (ё ивазкунандаи вай) мекушад набудан ё бефаъолияти падарро ҷуброн кунад. Лекин вақте ки аксар бачаҳо синни 10 – 11 солагиро паси сар мекунанд, ба ғамхории модар зарурият надоранд ва тайёранд таъсири мардро қабул намоянд. Ҳар қадар, ки модар набудани диққати падарро бо исрор ва қатъият ҷуброн кардани шавад (хатто вақте ки модар фикру ниятҳои нек дорад), ҳамон қадар писар бештар қаҳру ғазабнок мешавад. Аксар вақт аз боиси он ки писар аз модараш ғаҳр карда, ўро ҳурмат мекунад, дар вай ҳиссиёти дутарафа пайдо мешавад – вай муҳолифат ва ҳашмгинии худро намехоҳад эътироф кунад. Вай ҳеҷ гоҳ ўро қаҳр кардан намехоҳад, аммо ў метавонад ба худ қасам хўрад, ки бо имконияти аввал аз лутфу меҳрубонии вай меғурезад.

Дар синни калонсолӣ қаҳри писарона (хатто ҳашму ғазаб) нисбати модар (ҳамчунин муносибати душманона ба падар дар ҳаёти духтарон) ба дигар занон гузаронида мешаванд.

Сеюм, натиҷаи муносибати душманона ба модар тарси зери ҳукмронии ҳар зани дигаре дар ҳаёти калонсолона мондан буда метавонад. Марди калонсол метавонад қасам хўрад, ки ҳеҷ гоҳ роҳ наметоҳад боз як зани дигар ҳаёти ўро идора кунад. Ин аксари вақт тарси даркношуда аст, ки дар қанораҷӯии вай аз наздикии рӯҳонӣ бо занҳо зоҳир мешавад. Барои вай наздикии шахсонӣ намуди ягонаи муносибатҳои наздиканд, ки дар онҳо вай аз тарсе ки боз ба ҳукми дигаре меафтад, озод аст. Дар ҳаёти зановуҷӣ вай метавонад ҳомӯш ва бомуросо гардад ё хунуку қавоқдор шавад. Вай метавонад ташаббускори алоқаҳои доимии ҷисмонӣ шавад, танҳо барои он ки дар муносибатҳои зановуҷӣ афзалият дошта бошад. Бо вучуди ҳамаи ин, мақсади чунин тарзи рафтор барҳам задани бандҳои идоракунии занро дорад. Ин барои никоҳ назар ба он чи бисёрии мардону занон фикр мекунанд, зарари бештар дорад. Қисми қами одамоне ки ин душвориро доранд, дараҷаи таъсири онро ба оила ва никоҳ дарк менамоянд.

Мардони зиёде ба ҳамсаронашон чунон муносибат мекунанд, ки гӯё вай модарашон аст, ў бошад писари наврасаш аст. Баъзе занон меғўянд, ки шавҳаронашон дар оила қўдак ҳастанд, ки ҷавобгарии оила ва хоҷагиро ба гардан гирифтанд намехоҳанд. Чунин шавҳар

талаб ё ёдраскунии ҳамсарашро ба модараш монанд мекунад ва инак вай ба онҳо ҳамон хел бегонавор, чуноне ки дар вақтҳои наврасиаш ҷавоб медод, муносибат мекунад.

МУШКИЛИХО ДАР ДЎСТИИ МАРДОНА

Мушкилии чорум, ки ба мардони дар оилаҳои нопурра ба воя расида вобаста аст, мӯхтоҷӣ ва дар баробари ин тарс аз барпо намудани муносибатҳои ҷиддӣ бо мардон аст. Муносибатҳои падар-писар бояд чун майдончаи машқӣ ва дар як вақт намунаи омӯзиши муносибатҳои наздики байни мардон гардад. Аммо ҳеҷ гоҳ ин гуна муносибатҳоро дар хона надошта, аксарияти мардон намедонанд, ки онро чӣ гуна созанд. Онҳо ҳамчунин метарсанд, ки муносибатҳои наздик байни мардҳо метавонанд ба ҳомосексуализм наздик бошанд. Тадқиқотҳои имрӯза нишон додаанд, ки дар ҷамъияти мо бисёр мардон дӯсти ҳақиқӣ надоранд, ки бо ӯ ҳаёти шахсиашонро муҳокима кунанд. Херб Гелбер дар китоби „Хатари мард будан“ дар бораи санъати фаромӯшшудаи рафиқӣ менависад. Баъди он, ки мардон дар бораи обу ҳаво, варзиш, биржа, нишондодҳои фоиз ва шояд дар бораи котибаи нави зебо дар идораашон гап зананд, онҳо хомӯш монда, намедонанд дигар оиди чӣ гап зананд.

Мушкилии дигаре, ки ба мушкилии зикршуда алоқаманд аст, ҳомосексуализми мардона мебошад, ки бо суръати баландтар аз лесбиянҳо меафзояд. Ба назар мерасад, ки ҳоҷат ба муносибатҳо бо ивазкунандаи падар, ҳамчунин тарс ва муносибати душманона ба занон мардҳоро ба гомосексуализм мебарад. Хоҳиши бо падар наздик шудан бо талаботҳои шахвонӣ ва эҳсосоти наздик мешавад, ки онро баъзе одамони ҷавон мекушанд баъдтар дар муносибатҳои гомосексуалӣ қаноатманд гардонанд.

Баъзе терапевтон, чун Артур Янов ақида доранд, ки мақсади гомосексуализм ҳетеросексуализм мебошад. Мард мекушад, ки эҳтиёҷоти қонеънашудаи кӯдакиашро ба падар аз тариқи муносибатҳои гомосексуалӣ қаноатманд гардонад, ҳамин тавр дар натиҷа он метавонад то муносибатҳои ҳетеросексуалистӣ рафта расад. (Ин ҳамчунин ба лесбиянҳо тааллуқ дорад, ки дар кӯдакиашон муносибатҳои наздик бо модар намерасид). Агар Янов ҳақ бошад, дар ояндаи наздик бояд камшавии калони ҷамъияти гомосексуалистон воқеъ шавад. Қисми зиёди онҳо метавонанд то охир экс-гейҳои пинҳонӣ шаванд, аз тарси он ки дӯстиеро, ки дар ҷамоати худ пайдо кардаанд, гум кунанд ва ба ҷамъияти дуруст бо сабаби гузаштаи доғдорашон қабул нагарданд.

ДОИРА ДАВР ЗАДА ИСТОДААСТ

Аксар мардон дар ҷамъияти ҳозира ба ин ё он дараҷа ба мушкилии падарони ноқобилу камҳавсала ва бефаъолият робита доранд. Ин мушкилӣ боиси пайдошавии доираи дар фарҳангамон чуқур реша давондагӣ шудааст: Занҳои фармонраво ба мардони беҳавсала издивоч мекунанд ва ин гуна никоҳҳо духтарони фармонраво ва писарони беҳавсаларо тавлид мекунанд. Баъд ҳамааш боз аз сари нав тақрор мешавад. Бо ҳар як насли нав мушкилӣ чуқуртар реша медавонад, ва натиҷаҳои тасаввуроти бад дар бораи худ харобиовар мегарданд. Имрӯз метавон дар бораи вабои ҳақиқии тасаввуроти носолим ё бад дар бораи худ – ҳам дар мардон ва ҳам дар занон – сухан гуфт, ки сарчашмаашро дар вайроншавии раванди тарбия ёфтан мумкин аст.

Арманд М. Николӣ, равоншиноси гарвардӣ, ин қоидаро чунин тасвир мекунад:

„Агар ягон омил ба инкишофи хислат ва суботи эҳсосии шахсият таъсир кунад, ин ҳамон сифати муносибатҳо бо волидайн дар кӯдакӣ аст. Ва баръакс, агар одамоне ки аз бемории равонии ғайриорганикӣ азоб мекашанд, як таҷрибаи умумӣ дошта бошанд, ин набудани яке аз волидайн бо сабаби марги онҳо, ҷудошавӣ, тамоми вақтро гирифтани кор ё дигар сабабҳо ҳастанд“.

Баҳс дар ин боб бар натиҷаҳои маҳрумӣ аз падар қарор гирифт. Набудани модар, ки бо мурури он ки модарон ба кори берун аз хона рӯзи дароз машғул мешаванд, бештар намудор мегардад, метавонад ҳамчунин вайронкунонда ва зараровар бошад. То он даме ки оилаҳо аксар вақт аз як ҷо ба ҷои дигар кӯчиданро сар карданд, чашмдошт шудан мумкин буд, ки дар равиши таълимоту тарбия бибиҳо ва бобоҳо, амакҳо ва холаҳо иштирок карда метавонистанд. Имрӯз миқдори ками кӯдакон ҳисси бехатарӣ ва дастгирӣ аз тарафи оилаи калонро доранд.

Бо мурури он ки мо ба охири асри XX равона ҳастем, мо бо миқдори бештари одамоне воমেҳӯрем, ки аз таъсири самараноки волидайн маҳруманд. Бо зиёд шудани миқдори оилаҳои нопурра ва оилаҳое, ки ҳар ду волидайн кор мекунанд, қисми зиёдтари кӯдакон бе кӯмаки кофӣ ҳар ду волидайн ба воя мерасанд. Доғи ин маҳрумиятҳо дар тасаввуроти ҳаёлии наслҳои оянда дар бораи худ чуқуртар ва чуқуртар даромада меравад.

Ба ҳар ҳол ман нишонаҳои умедро дида истодаам. Чӣ хеле ки пештар гуфта шуда буд, баъзе падарони ҷавон, ки аксарияташон масеҳӣ ҳастанд, зарурати нақши падари фаъолро эътироф кардаанд ва инро вазифаи аввалиндараҷаи худ гардондаанд. Ғайр аз ин, филмҳо, сабтҳо ва барномаҳои доктор Чеймс Добсон, равшаншиноси масеҳии бачагона ва оилавӣ, дар бораи аҳамияти тарбия – махсусан тарбияи падарона – дар доираҳои масеҳӣ ва ҳам дар доираҳои табақаҳои болоӣ хеле машҳур ва паҳн шуда, ҳатто то аъзоёни Конгресси ШМА расидаанд. Ва ман, ки падари тез-тез сафаркунандаи се фарзанд мебошам, ин маълумотро, ки дар ин боб оварда шудааст, махсусан муҳим мешуморам.

ХАНГОМИ ТАШАККУЛ ДОДАНИ ТАСАВВУРОТИ МУСБАТ ДАР БОРАИ ХУД

Юханно 10:36, 38 ва 14:7–10-ро хонед.

Ин оятҳоро бо суханони соддаи худ нависед.

.....

.....

.....

.....

.....

Падари Осмонии мо аниқ ба монан аст,
бинобар ин мо метавонем дар бораи Худо, Падари Осмонии мо, бо
донистани

Дуоеро нависед, ки дар он шумо ба Худо-Падар мегӯед, ки, ба
фикратон, Ӯ ба чӣ монанд аст. Аниқ гӯед ва дар суханҳоятон озод
бошед. Вай аллакай дили шуморо медонад, аммо вақте ки одам фикр
ва ҳиссиёташро бо сухан изҳор менамояд, ин кӯмаки калон хоҳад
кард.

.....

.....

.....

.....

.....

СИМОИ ДОХИЛӢ: ДАР КУРСИИ СЕПОЯ НИШАСТАН

Сюзан, коргари штатии масеҳӣ қарор дод, ки давом додани кор барояш ғайриимкон аст. Тарс ӯро ғалаҷ мекард, ҳар вақте ӯ мекушид дар нақши роҳбарикунанда баромад кунад, чуноне ки дар вазъияти ӯ лозим буд. Вай қатъиян боварӣ дошт, ки агар гузаштаи вай ошкор гардад, аз кор маҳрум мешавад.

Равоншинос бо Сюзан сӯҳбатҳои зиёде гузаронд, пеш аз он ки вай тавонист иқрор шавад, ки дар гузашта бо чӣ қорҳо машғул буд ва чӣ гуна нафрате ҳоло вай ба ин дорад. Охир аз қаъри дарду тарс, ташвишу нооромиҳои ӯ ҳамааш ба берун баромад: алоқаҳои беҳисоби ӯ, исқоти ҳамл, муносибатҳо бо гомосексуалистҳо.

Агарчи аз он вақте ки вай масеҳӣ гаштааст, ҳаёташ тамоман тағйир ёфтааст, Сюзан ҳоло ҳам аз симои дохилии манфиаш азоб мекашид; аз сабаби гуноҳҳои гузаштааш ва аз сабаби он ки намедонист, ки бо онҳо чӣ қор кунад. Натиҷаҳои ақидаи манфӣ дар бораи худаш маълум буданд. Мушкилиашро духтури ҷарроҳ ҳал карда наметавонист, симои дарунии беморашро чун аплендикс ё талхадон бурида партофта наметавонист.

Симои дохилии мо он қисми мо аст, ки аз узви оддӣ фарқ дорад. Агар ба шумо омӯзиши китоби тиббӣ лозим бошад, дар он диаграммаҳо, тасвиру расмҳои узвҳои даруний, ҳам солим ва ҳам узвҳои беморро меёбед. Ин гуна намунаҳои аёнӣ ба донишҷӯёни тиб имконияти бехтар фаҳмидани саҳт ва вазифаи бадани инсонро медиҳад.

Аммо симои дохилии инсонро сурат гирифта намешавад. Азбаски он шакли муайяне надорад, имконияти фаҳмидани он хеле маҳдуд аст. Мо метавонем кӯшем, ки тасвири баъзе қисмҳои таркибии онро ба шумо диҳем.

Се намуди эҳтиёҷоти асосии эҳсосӣ барои ҳамаи одамон умумианд, маҳз инҳо:

1. Эҳтиёҷи худро эътирофшуда ва дӯстдошта ҳис кардан; эҳсоси бо касе тааллуқ доштанро доштан;
2. Эҳтиёҷи худро сазовори эътироф ҳис кардан; ҳисси арзиши шахсӣ доштан;
3. Талаботи худро комилу пурра ҳис намудан; ҳисси салоҳиятнокӣ доштан.

Ин эҳтиёҷот заминаи ҳар шахсият мебошанд. Ин гуё се сутуне аст, ки дар гирдаш ҳамаи он чизе ки аз кӯдаки гирифтаем, қатор мешаванд ва инкишофи худназаркунӣ сар мешавад. Ин сутунҳо – ҳисси умумият доштан, арзишнокии шахсӣ ва салоҳиятнокӣ — тақягоҳе ҳастанд, ки симои солими шахсият бар он асос ёфтааст. Агар яке аз ин сутунҳо номукамал аст ё вайрон шудааст, тамоми тасаввуроти инсон дар бораи худ яктарафа қач ва ноустувор мешавад.

Симои даруниатонро дар намуди курсии сепоя тасаввур кунад. Нишастгоҳи ин курсиро, ки дар болои он касе нишастааст ва он тамоми вазни ӯро бардоштааст, се пояи якхела аммо байни худ новобаста дошта истодаанд. Тасаввуроти бой доштан лозим нест, то тасаввур кунед, ки бо он одаме ки мекушад курсии як пояш шикаста ё хеле кӯтохро истифода кунад, чӣ ҳодиса рӯй медиҳад.

Чӣ қадаре, ки тақягоҳи симои даруниамон боқувваттар бошад, ҳамон қадар имконияти бештар ҳаст, ки он захмҳои ҳаёти ояндамонро бардошт мекунад (ҳатто тасаввуроти солим дар бораи худ, ки одами калонсол дорад, метавонад бо як бадбахтии калон ё зарбае шикаст хӯрад ва ин ӯро маҷбур месозад, ки ба касе ё чизе тақя кунад).

ХИССИ ТААЛЛУҚ ДОШТАН (МАНСУБИЯТ)

Дар синни навзоди Линдаро ба тағи дари хонаи бегона партофтанд. Маҳрумиятҳои барвақтӣ симои дохилии ӯро хеле нозук карда буданд, ки инро ба осонӣ пай бурдан мумкин буд. Сутуни асосии тасаввуроти солим дар бораи худ ҳисси бо ягон кас тааллуқ доштан ё ҳисси он аст, ки туро дӯст медоранд. Ин эҳсоси беҳатарӣ аст, ки вақте шахсро дигарон қабул мекунанд,

*Тақягоҳи асосии симои солими дохилӣ
ҳисси ба ягон кас тааллуқ доштан ё
ҳисси он аст, ки туро дӯст медоранд.*

дар $\bar{u}$ ҳаст, ҳисси он, ки ба ҳар ҳол боз як каси дигар туро дӯст медорад. Ин дарки он аст, ки касе „дар ҳақиқат ба ман ғамхорӣ мекунад“. Мансубият он чизест, ки ман ҳис мекунам, вақте медонам ки маро *бечуну чаро* дӯст медоранд, ҳамон хеле ки ман ҳастам.

Олам аз чунин одамҳои мисли Линда пур аст, ки ҳеҷ гоҳ муҳаббати ҳақиқии бечуну чароро ва эътирофро эҳсос накардаанд. Албатта, қариб ҳамаи мо бе истисно ин ё он гуна муҳаббатро эҳсос кардаем. Аммо ягон кас аз махлуқоти инсонӣ он муҳаббату эътирофи бешартеро қабул накардааст, ки барои он заруранд, ки симои дохилиамон хеле шисатпазир набошад. Дар ин ё он дараҷа муҳаббате ки мо дидаем, нокомил буд, чунки одамоне ки моро дӯст медоштанд, нокомил буданд. Ба ҳар ҳол, мо замонаҳои муҳаббати шартӣ ва эътирофро аз одамоне қабул кардаем, ки ба мо гуфтаанд: „Ман туро дӯст медорам чунки...“. Ин гуна муҳаббат дар худ таҳдиди ногуфта ва шояд бефикрро дар худ дорад. Мо мешунавем: „Ман туро дӯст медорам, чунки ту ин гуна...“. Таҳдиде ки мо эҳсос мекунем ва шояд, онро дарк намекунем: „Чӣ мешавад, агар ман ин гуна буданро бас кунам...“.

Муҳаббати шартӣ ташнагии муҳаббатамонро наmeshиканад ва ба инкишофи эҳсоси мансубият ёрӣ намедихад. Аксарияти мо ба воя мерасанд, аммо ин таъаҷуб ё пояи курсӣ номустаҳкам мемонад. Дигарон таъаҷуби боқувваттар доранд, аммо ба ҳар ҳол он на он қадар мустаҳкам аст.

Чеймс Д.Мэллорӣ ва Стэнли Болдуин дар китоби „Кинк ва ман“ бобро дар бораи муҳаббат бо тафсири зерин мекушоянд: „Муҳаббат қувваи боқувватарини шифодиханда мебошад, ки дар ҳаёти инсон вучуд дорад“. Тадқиқотҳои равшанӣ нишон доданд, ки омилҳои ягона ва аз ҳама муҳим дар инкишофи шахсияти солим эҳсоси он аст, ки туро дӯст медоранд ва он ки ту барои дигарон бефарқ нестӣ ва аз ин ҷо, худат ҳам метавонӣ дигаронро дӯст дорӣ.

ХИССИ АРЗИШНОКИИ ШАХСӢ

Мансубият эҳсоси он аст, ки дигарон туро қабул доранд. Эҳсоси ҳударзишкунӣ низ бо он вобаста аст, яъне ҳисси он ки ту худатро қабул медорӣ. Агар ту ба дигарон мақбулӣ, аз ин бармеояд ки ба худат низ мақбул ҳастӣ. Мансубият бо ҳисси бехатарӣ вобаста аст. Арзишнокии шахсӣ он аст, ки дар рӯҳ ту пурра ҳастӣ, ин имконияти худро хуб ҳис кардан; ҳис кардани он аст, ки „ман ба худам маъқулам; ман худамро ҳурмат мекунам; ман шарм намедорам аз он, ки бо худ чӣ гуна муносибат менаоям“. Ин ҳиссиёти он ки бо ту ҳамааш

дуруст аст, ки ту тозаӣ, дурустӣ ва ҳақиқӣ ҳастӣ. Ин эҳсоси он аст, ки ту ба таври кофӣ хуб ва сазовори онӣ, ки одамон туро қабул доранд; ва ту сазовори он ҳастӣ ки туро дӯст доранд.

Аксари одамон то калонсол шудан, волидайнашонро идеалӣ мансубанд. Онҳо волидайнашонро ба тахт мебароранд ва онҳоро комилу бегуноҳ мешуморанд. Падару модар нодуруст рафтор карда наметавонанд. Барои ҳамин, вақте фарзандоне ки волидайнашонро идеалӣ меҳисобанд, он муҳаббату эътирофи бечунучароро, ки меҳоханд, намебинанд, қарор медиҳанд, ки мушкили дар ҳуди онҳо аст. Онҳо беихтиёр чунин муҳокима мекунанд: „Падару модар комил ҳастанд, яъне онҳо маро дӯст медоштанд, агар ман сазовори муҳаббати онҳо мебудам“. Дар майнаи сари онҳо нақш мебандад: „Ман он қадар хуб нестам, ки маро дӯст доранд“. Баъзе кӯдакон дар синни кӯдакӣ ин эҳсосоташонро бо сухан изҳор карда метавонанд. Аксари дигарон ҳатто дар синни калонсолӣ қобилияти изҳори ин ҳиссиётро надоранд, аммо онҳо мекушанд ки ин эҳсоси беарзиширо бо дастовардҳои калонсолони худ ҷуброн кунанд.

Ҷим, масалан, дар касби худ ба қуллай комёбӣ баромадааст. Вай китобҳои зиёде менависад, бо лексияҳои тамоми ҷаҳонро саёҳат кардааст, мошини қимати варзиширо меронад ва дар хонаи калони берун аз шаҳр зиндагӣ мекунад. Вай қафолати корнокӣ дорад ва ҳамаи ҳамсолонаш ўро хеле бобарор ва хушбахт меҳисобанд. Аммо вақте, ки шумо Ҷимро наздиктар мешиносед, метавонед тарсу нобоварии ўро ба худ ҳис намоед. Ба дӯстони наздиқаш вай беэҳтиромӣ ба худро, ки чуқур реша давондааст, ошкор мекунад. Аз ҳисси нокомилӣ азоб қашида, ў худро сазовори муҳаббат ҳис намекунад.

Олам аз одамоне пур аст, ки ба ин ё он дараҷа худро нодаркор меҳисобанд. Ташвишҳои бачагонае, ки бо муносибатҳо вобастаанд, захмҳои чуқур меғуздоранд, ва хангоми наврасӣ ва калонсолӣ аз нав кушода мешаванд ё дар зери таъсири ҳодисаҳои ки ба онҳо рӯй медиҳад, чуқуртар мешаванд. Баъзан ҳисси беарзишӣ баландтар мешавад, чунки мо бо чунин фаъолият машғулем, ки ба меъёрҳои шахсиамон мувофиқ нестанд. Аксар вақт мо аз он шарм медорем, ки чӣ тавр бо худ ё бо дигарон рафтор мекунем.

Ҳамаи ин таассуротҳо ва эҳсосот бо ҳисси арзиши шахсиамон вобаста аст. Симои солими дохилӣ талаб мекунад, ки ин таяғҳо мустаҳкам бошад. То кадом дараҷа худбаҳодиҳии мо вайрон ё нодуруст бошад, симои даруниамон ба ҳамон андоза ноустувор аст.

ХИССИ САЛОХИЯТДОРӢ

Такаягоҳи сеюм, ки симои дохилиамоноро дастгирӣ мекунад, ин ҳисси дарунии салоҳиятдорӣ мебошад: „Ман ин корро карда метавонам!“ Ин муносибати бовариноки одамонест, ки дар бораи худ тасаввуроти солим доранд, вақте ягон кори навро сар мекунанд. Ин нигоҳи некбинона ба онҳо умед ва далерӣ мебахшад. Комебиҳои онҳо дар ҳалли мушкилот дар гузашта бо он зич алоқаманд аст. Одамоне ки ҳисси солими салоҳиятноки доранд, ҳар рӯзи навро на бо тарс, балки бо хурсандӣ ва ғайрат пешвоз мегиранд ва дар бораи ҳамаи он имкониятҳои ки дар пеши онҳо кушода мешаванд, фикр мекунанд.

Аксар одамон ба бачаҳояшон ҳикояи кӯдакони классикиро хондаанд „Қаторай хурдакае, ки тавонист“. Он дар бораи қаторай хурдест, ки бори вазнинро ба кӯҳ мекашонд. Ҳамаи қатораҳои калон ба ӯ гуфтанд, ки вай ин корро карда наметавонад, аммо, дар зер вазнини устувор истода, вай ба худ дам ба дам такрор мекард: „Ба фикрам, ман метавонам. Ба фикрам, ман метавонам“. Дар натиҷа, ба нобовари қатораҳои калон нигоҳ накарда, вай то баландии кӯҳ бармада тавонист.

Ҳангоме ки кӯдакон калон мешаванд ва ба онҳо иҷозати аз падару модар ҷудо шудан дода мешавад, то ки ҷаҳонро таҳқиқ намояд, дар онҳо ҳисси солими салоҳиятноки бунёд мешавад. Бо мурури он ки онҳоро ба вазифаҳои нав ва бартарафкунии душвориҳо ҳавасманд мегардонанд, ҳисси боварӣ ба қобилияти худ низ дар онҳо меафзояд. Ва бо мурури он ки ин вазифаҳои навро бомуваффақияти бештар иҷро мекунанд ва баъди ҳар нобарорӣ рӯҳафтада нашуданро меомӯзанд, онҳо „ман ин корро қардан метавонам“ гуфтанд ёд мегиранд.

Мушоҳида кунед, ки чӣ тавр кӯдакон роҳгардиро меомӯзанд. Онҳо як қадам мемонанд, қадами дигар, баъд мегалтанд. Бо мурури вақт онҳо қадаммонии зиёдтарро ёд мегиранд. Бинед, ки чӣ хел онҳо хурсанд мешаванд, вақте ки падар ва модар муваффақиятҳои нави онҳоро таъриф мекунанд. Дартар онҳо дар ҳар ҷо қадам зада, аз паси бародар ё хоҳари калонашон медаванд. Бо мурури он ки дигар малакаҳоро ёд мегиранд, онҳо ҳисси сабзандаи салоҳиятнокиро зоҳир мекунанд.

Ба волидайн нақши асосӣ вогузошта мешавад, то ба кӯдакон ёрӣ диҳанд, ки онҳо худро салоҳиятнок ҳис қарданро ёд гиранд. Бо мурури он ки онҳо ба кӯдакон иҷозати иҷрои вазифаҳои наву душвортарро медиҳанд, онҳо ба фарзандонашон бовариҳои худро низ медиҳанд, ки кӯдак онҳоро иҷро қардан метавонад. Ҳангоме

волидайн ба кӯдакон намегузоранд, ки худро ба хатар андохта, кори навро кунанд ё соҳаҳои навро таҳқиқ намоянд, онҳо, ихтиёран ё беихтиёр, боварии нопурраи худро ба кӯдак мегузаронанд: „Ман фикр намекунам, ки ту ягон кори навро карда метавонӣ“. Дар кӯдакиа мон мо ба ҳавасмандкунии волидайн ва ёрии онҳо мӯҳтоҷем, то дар худ ҳисси салоҳиятнокиро инкишоф диҳем. Кӯдаке ки аз ҳад зиёд эҳтиёт мекунам ва намегузоранд, ки бочӯрӣ шавад, бо ҳисси нопурраи салоҳиятноки калон мешавад.

Аманда зани ҷавони зебои 20-сола аст, ки аз худбаҳодиҳии паст азоб мекашад. Душвории зиёди вай аз рақобати кӯдакиаш ба хоҳараш Мэри ибтидо мегирад. Ба назар менамуд, ки волидайн ҳама вақт аз Мэри розӣ буданд, вале Аманда ҳис мекард, ки вай онҳоро хурсанд карда наметавонист. Он гоҳ вай ба ҳулосае омад, ки ўро дӯст доштан мумкин нест. Азбаски ба ӯ волидайнашро хурсанд кардан муяссар намегашт, аммо Мэри метавонист, вай ба қароре омад, ки ҳадаш ба ҳамааш гунаҳкор аст.

Имрӯз Аманда худро айнан ҳамон тавр баҳо медиҳад. Вай то ҳол фикр мекунад, ки ўро дӯст доштан мумкин нест. Тамоми ҳаёташ ба он равона шудааст, то он чиро, ки вай дуруст ё ҳақиқат меҳисобид, рад кунад.

Барои он ки худро аз нав баҳо диҳад, Аманда ба ягон касе мӯҳтоҷ аст, ки обрӯаш ба обрӯе ки волидайнаш дар кӯдаки доштанд, баробар бошад. Ин худтасдиқкунии нави Аманда бояд бар арзиши ҳақиқии вай чун шахсият асоснок шавад. Дар дараҷаи олии ин баҳо бояд бо он мувофиқ бошад, ки Худо ўро чӣ гуна мебинад. Баъдан Аманда бояд худбаҳодиҳии худро аз назар боз як бори дигар гузаронад, бо таъя ба он ки Худо моҳияти вайро чӣ гуна баҳо медиҳад.

Ҳар як инсон, хоҳ масеҳӣ бошад ё не, ба он эҳтиёҷ дорад, ки ин таъягоҳҳо мувофиқ инкишоф ёбанд. Ҳар яки онҳо дар худбаҳодиҳии солим баробар муҳиманд. Дар ҷамъияти мо одамон аксар вақт мекушанд, ки ҳисси мансубият ё арзишнокии сустро бо ҳисси хеле пешрафтаи салоҳиятноки ҷуброн кунанд. Онҳо метавонанд ба бемории аз ҳад зиёд кор кардан дучор шаванд, бо фикри он, ки агар аз ҳад зиёд кор кунанд, шахси арзанда мешаванд ва он гоҳ одамон онҳоро дӯст медоранд. Ё монанди Аманда, онҳо метавонанд тамоми ҳаёташон гирди ақидае гарданд, ки бояд коре кунанд ва сазовори муҳаббат гарданд.

Айнан ҳамон тавре ки деҳқон дар тахтачаи сепоя барои ҷӯшидани шир нишаста, худро нороҳат ҳис мекунад, ҳамчунин ба одамон душвор аст ҷаҳони даруниро ёбанд, агар се таъягоҳи симои даруниашон

дарозии баробар надошта бошанд. Одамоне ки ҳисси нобаробари худбаҳодиҳӣ, мансубият ва салоҳиятноки доранд, ҳамеша мекӯшанд тасаввурот дар бораи худро дуруст гардонанд. Дар дараҷаи оӣ, агар ҳамаи пояҳои симои шахсиашон мустаҳкам ва баробар бошанд, одамон метавонанд ором шаванд, аз худ, аз он чи онҳо ҳастанд ва аз тамоми шодиҳое ки ҳаёт метавонад барояшон тӯҳфа созад, лаззат баранд.

ХАНГОМИ ТАШАККУЛ ДОДАНИ ТАСАВВУРОТИ МУСБАТ ДАР БОРАИ ХУДО

Оё дар ёд доред, ки хаввори Павлус дар бораи арзишнокии ботиниямон чӣ навишта буд? „То шумо бидонед, ки умеди даъвати Ё аз чӣ иборат аст, ва сарвати ҷалоли мероси Ё барои муқаддасон чӣ гуна аст“ (Эфсӯсиён 1:18). Ин оятро ба назар гирифта, санҷед, ки оё ҷавобҳои шумо ба саволҳои зерин ҳамон тавранд, ки дар ин ҷо оварда шудаанд.

Аз рӯи нома ба Эфсӯсиён 1:18, ки сарватдор гардонда шуда буд? – „Худо“

Шумо ягон касро чӣ гуна сарватманд карда метавонед? – „Шумо ба ӯ ягон чизи қиматро медиҳед“.

Чӣ чизи қимате ба Худо дода шуда буд, ки ӯро сарватманд гардонид? – „Ман“

Оё ин маънои онро дорад, ки Худо сарватманд шуд, чунки Ё шуморо дорад? – ҷавоб диҳед „Ҳа“ ё „Не“)

Оё ин маъно дорад, ки шумо барои Худо арзишнок ҳастед? (ҷавоб диҳед „Ҳа“ ё „Не“)

ТАҲКУРСИРО АЗ НАВ СОХТАН

Масеҳӣ будани шумо дар симои дохилиатон кадом фарқиятро ворид месозад. То ин лаҳза ҳамаи он чи дар бораи симои дохилӣ гуфта мешуд, ба ҳар як инсон тааллуқ дошт. Ҳар яки мо дар раванди тарбия иштирок кардаем. Ва ҳар якеамон – хоҳ масеҳӣ бошем ё набошем – бояд такагоҳи мансубият, арзишноки ва салоҳиятнокиро, ки бар онҳо тасаввурот дар бораи ҳудамон ҷо гирифтааст, дошта бошем.

Вале шахсияте ки худро бо масеҳият пайвастааст, баъзе фарқиятҳои муайяне дорад. Аламовар аст, ки баъзе масеҳиён ҳеҷ гоҳ иҷозат намедиханд, то имонашон чуқур ба шахсияташон дохил шуда, тасаввуроташонро дар бораи худ шифо диҳад ва дигаргун созад.

Ҳангоме ки ман ба Масеҳ Начотдиҳандаи ман бударо боварӣ кардам, симои дохилиам яку якбора иваз нашуд. Ман бар захмҳои чуқури гузаштаам ғолибияти фаврӣ ба даст оварда натавонистам, агарчи ба Масеҳ имон оварда, ман соҳиби як иқтидоре гаштам – Рӯҳи Муқаддас – то ки ин захмҳоям сиҳат шаванд ва симои дохилиам тағйир ёбад. (Маълумоти боз ҳам аниқтарро оиди он ки чӣ тавр ба Масеҳ имон оваред, дар қисмати „Чор қинуни руҳӣ“, ки дар охири ин китоб аст, ёфта метавонед). Ба ман лозим омад, ки аз раванди сабзиш гузарам, то дар ҷодае пешравӣ намоям, ки монанди Масеҳ фикр кунам ва ба Ӯ монанд шавам. Он тағйиротҳое ки ҳоло дар худ мебинам, дар назарам аз ҳақиқат дур метобанд, ҳангоме ба ёд меорам, ки чӣ гуна будам. Аммо баъди ин қадар сол боз ҳам на ҳамааш дар ҳаётам хуб аст. Рафти сабзиш ҳоло ҳам давом дорад ва то охири ҳаётам давом хоҳад ёфт. Бо шумо низ ана ҳамин чиз гузашта истодааст.

Ҳавворӣ Павлус ба мо мегӯяд: „Пас, касе ки дар Масеҳ аст, махлуқи навест; чизҳои қадима гузаштааст, ва инак ҳама чиз нав

шудааст“ (2Кўринтиён 5:17). Вакте ки инсон Масеҳро қабул мекунад, вай махлуқи нав мешавад ва рафти ошкоршавии ин мавҷуди нав дар ҳаёти ҳаррӯза сар мешавад.

Агар шумо ба ман монанд бошед, шояд шумо мехостед, ки ягон чиз аз гузаштаатон, ки бетағйир монда буд, дигар шавад. Ҳаёти ман, аз кӯдакиам сар карда, бо ман мондааст, ҳамчунин волидайнам, бародарам ва ҳамаи он чизҳои аз сар гузаронидаам.

Он омилҳои бетағйир мондаанд, ки ба ташаккули симои дохилиамон таъсир кардаанд, барои ҳамин, аҷоиб нест, ки тасаввурот дар бораи худам фавран дигар нашуд. Баъди имон оварданам ҳама чиз мисли пештара монда буд. Он „чизҳои нава“ ки ҳавворӣ Павлус зикр кардааст, тағйиротҳои рӯхонӣ, дохилие буданд. Онҳо ба ман он вакте таъсирашонро сар карданд, ки сабабиҳои рӯхониам ибтидо гирифт, дар он ҳафтаю моҳҳои ки баъди имон оварданам фаро расиданд. Дар ин роҳ эҳсосоти бисёр одамони „аз нав зодашуда“ хеле монанданд. Танҳо баъзеҳо он тағйирёбии фавриро, ки мо дар бораашон тез-тез мешунавем, аз сар мегузаронанд.

ЛИБОСҲОИ КӢХНАРО КАШИДА ПАРТОФТА

Исо гуфт: „Лаъзор, баро!“ ва бо сухани Ӯ бадан зинда шуд. Лаъзор муддати чор рӯз мурда буд ва бо матои сафеди дафнӣ (кафан) печонида шуда буд ва бо равшанҳои доруҳое молида шуда буд, то ки баданашро нигоҳ доранд. Ба ҳамаи ин нигоҳ накарда, ҳаёти нав аз ин либосҳо гузашта, ба бадани ӯ ворид шуд.

Чӣ хеле ки дар як мавъизаи худ дар Даллас Морис Вагнер гуфта буд, ба Лаъзор он либосҳои дафнӣ дигар лозим набуданд. Вай кӯшиш кард аз қабр барояд, вале ин душвор буд. Ханӯз ҳам ин либосҳо ӯро печонида буданд. Аммо Лаъзори зиндашуда тавонист то дар ҳазида равад. Он гоҳ Исо ба одамоне, ки ба мотами ӯ омада буданд, гуфт: „Ӯро кушоед, бигзор биёяд“. Бо ёрии дӯстонаш Лаъзор озод шуд, то ки ҳаёти навро сар кунад.

Хангоме ки Лаъзор ҳаёти навро гирифт, бандҳои либосҳои дафниаш фавран кушода нашуданд. Ин тадричан ба амал омад. Он бандҳоро бояд бо кӯмаки дигар одамон канед ва дур партоед.

Мисли масеҳиёни аз нав зодашуда, мо ҳам ҳаёти нав дорем. Аммо бандҳои вазнини тасаввуроти нодуруст дар бораи худ, ки аз ҳолати пештараамон боқӣ мондаанд, аксар вақт қобилияти озодона дар ҳаёти нав амал намуданамро суст мекунанд. Таҷрибаи мо дар Масеҳ раванDEST, ки дар вақти он мо матои номувофиқи тасаввурот дар

бораи худро бо ёрии дигарон канда мепартотам, то ки озодиро соҳиб шавем ва бо иқтидори ҳаёти нав дар Масеҳ амал намоем.

РАВАНДИ БА БАЛОҒАТ РАСИДАН

Оё боре дар шумо хоҳише пайдо шудааст, ки Худо дар як лаҳза шуморо ба масеҳии болиғ табдил диҳад? Баъзан ин балоғати ғаврӣ ба мо хуштар меояд, назар ба он дарду азобҳои, ки бо сабзиши шахсиамон ҳамсафар мешаванд. Ба ҳар ҳол Худо моро аз санҷишҳои меғузаронад, ки барои раванди балоғат даркоранд. Мо аксар вақт фаромӯш мекунем, ки ҳаввори Павлус, ки аллакай то рӯҷӯ намуданаш роҳбари динӣ буд, 14 сол раванди сабзишро гузашта, баъд ба сафарҳои миссионерӣ ва номанависӣ шуруъ кард. Чунки бе ин раванд балоғат имконнопазир аст. Мо ҳамаагон ба ин раванди сабзиш, ки тасаввурот дар бораи ҳудамонро низ фаро мегирад, ҷалб шудаем. Ба воситаи муносибатҳои мо Худо мо тадриҷан, ки Ӯ моро ҷӣ хел мебинад. Дарки ин ҳақиқат таҳкурсии мустаҳкам мегардад, ки дар он тасаввуротамон дар бораи худ барпо мегардад ва инкишоф меёбад. Ин таҳкурсии нав дар навбати худ ба мо эҳсосоти пурқиматӣ, бехатарӣ ва умедро медиҳад, ки мо бо дигар роҳҳои гирифта наметавонем. Ҳар як тақияҳои тасаввуроти умумӣ дар бораи худ дар заминаи нави таҷрибаи масеҳии мо боқувваттар мегардад, дигаргун мешавад ва мустаҳкам мегардад.

Ин тағйирот маъноӣ мустаҳкамшавии тақияҳои кӯҳнаи тасаввурот дар бораи худро надорад, балки бозсозии он аст. Ин раванд назар ба сохтани тақияҳои кӯҳна дар ҷои нав хеле бештар аст. Қисман он фаҳмиши навро металабад – аз нуқтаи назари таҷрибаи навагон – ки дар вақти сабзиши масеҳӣ соҳиб шудаем, то ки он ақидаҳои худро, ки дар мо аз ҳаёти гузаштаагон мондаанд, дигаргун намоем. Ин нигоҳҳои нав на танҳо метавонанд баъдтар шифо диҳанд, балки ҳар як тақияҳои тасаввурот дар бораи ҳудамонро азнавсозӣ кунанд.

ХИШТҲОИ КӯҳНАРО РӯҒАРДОН КАРДАН

Ҳамин тавр, дигаргуншавии масеҳӣ на фақат мустаҳкамкунии тақияҳои кӯҳна, балки *азнавсозии* онҳост.

Ин ба он монанд аст, ки ҷӣ хел аз тақияҳои пештар сохташуда хиштҳои бароварда мегиранд, рӯғардон мекунанд, ва аз нав дида, аввалин бор ба қароре меоянд, ки ба кучо онҳо мувофиқтаранд. Баъд

мо метавонем онҳоро ба ҷои дурусташон монем – ба он ҷое ки онҳо таъин шудаанд – бо дарки он, ки ҳар як хишт дар сохтани такягоҳ ҷои худро дорад. Ба ҷои он ки ҳар як хишти таҷриба аз такягоҳ зери кунҷи аҷиб намудор шавад, ки он воқеан бемақсад гузошта шуда, кам ба мустаҳкамии он мусоидат мекард, обтарозуи сохтмончӣ – сухани Худо – барои он истифода мешавад, то ҳар як хишти таҷриба ба ҷое гузошта шавад, ки он дар ҷояш беҳтар хиштҳои дигарро дошта истад. Он гоҳ Рӯҳи Муқаддас сементи нағе мешавад, ки хиштро дар ҷои гузоштааш устувор ва боварибахш мечаспонад.

БА ВОКЕИЯТ АЗ МАВКЕИ ДУРУСТ НАЗАР КАРДА

Нома ба Румиёро омӯхта, мо ба хулосае омадем, ки аз ҳама ҳақиқаттар он чизест, ки Китоби Муқаддас дар бораи мо мегӯяд. Агар мо ошкор кунем, ки ақидаи мо дар бораи худ бо он мувофиқ нест, пас мо дар олами ҳаёлот зиндагӣ мекунем. Панҷ эҳсоси мо моро метавонанд фиреб диҳанд.

*Аз ҳама ҳақиқаттар он чизест, ки
Китоби Муқаддас дар бораи мо мегӯяд.*

Ин монанди парвоз шамоли бӯрон аст, вақте ки шумо хати уфуро намебинед. Шояд шумо сарнагун парвоз доред, аммо эҳсосҳои мегӯянд, ки шумо дар ҳолати дуруст парвоз карда истодаед. Пилотҳо ин эҳсосро „вертиго“ меноманд – сарчархзанӣ. Ҳамаи он чи онҳо мешунаванд, ҳис мекунанд, даст мерасонанд ва мечашанд, метавонанд дар бораи он гӯянд, ки онҳо дар ҳолати дурустанд, аммо агар асбобҳои онҳо гӯянд, ки онҳо сарнагун парвоз мекунанд, онҳо мефаҳманд, ки маҳз асбобҳо дар бораи ҳолаташон ҳақиқатро мегӯянд. Пилотҳо бояд на ба эҳсосоташон, балки ба асбобҳо боварӣ қарданро омӯзанд.

Аксар вақт мо он чиро ҳис мекунем, ки метавон „сарчархзанин ақлӣ“ номид. Бо суханҳои дигар, тамоми эҳсоси таасуротҳои мо чиз мегӯянд, аммо Каломи Худо мегӯянд, ки ҳақиқат дигар аст.

Асбоби мо Каломи Худо аст, аммо баъзан мо онро истифода намебарем. Баъзан мо ҳис мекунем, ки Худо моро набахшидааст, ки мо маҳкумшудаем ё мо дар ин ҷо, Худо бошад дар ким қучои дур дар Муғулистони Берунӣ аст. Аммо ҳар вақт дар натиҷаи он чи Библия дар бораи мо мегӯяд, мо ба ҳар ҳол дар хотир дорем, ки мо фарзандони Худо ҳастем. Мо доништа мегирем, ки вақте ба он

чизе бовар мекунем, ки асбобамон, Каломи Худо мегӯяд, ҳаётҳои мо устувор мегарданд ва мо боз ба пеш ҳаракат мекунем. Симои солими дарунӣ маъноӣ онро дорад, ки инсон ба ҳаққонияти он баҳодихӣ, ки Худо ба мо медиҳад, бовар мекунад.

*Симои дохилии солим маъноӣ онро
дорад, ки инсон ба ҳаққонияти
он баҳодихӣ, ки Худо ба мо медиҳад,
бовар дорад.*

Вале шумо бояд тасаввуроти библиявӣ дошта бошед, ки дар Масех кӣ ва чӣ ҳастед, пеш аз он ки ба ҷаҳони гӯё бесару калоба дуруст аксуламал карданро сар мекунад. Ин гуна ҳолат монанди он аст, ки касе барои рӯзи таваллуди дӯсташ, ки муаммохоро дӯст медорад, тӯҳфае меҳарад. Вай ду муаммои расмдор харида, шӯхиомезона сарпӯшҳои қуттихоро иваз мекунад. Каси тӯҳфагиранда хеле мут-аассир мешавад, вақте мекушад, муаммоеро ҳал намояд, ки ба фикри вай, бояд бо расми сарпӯши қуттӣ мувофиқат намояд.

Мо бояд истифода бурдани танҳо ҳиссиётамонро чун „расмҳои сарпӯшҳои қуттӣ“, ки кӣ будани моро тасвир мекунад, хотима диҳем. Каломи Худо — ана он расми ҳақиқӣ, ки мо бояд аз он дастур гирем. Мебояд ба он як бор бодикқаттар назар кард, ва шумо ҳамаи қисмчаҳои хурдакаи ҳаётатонро якҷоя гузошта, тасвири дурустero мегиред, ки шумо кӣ ҳастед, чунки нақшаи ин дар Каломи Худост.

Аксар вақт зоҳиршавии муносибати инсон ва қабули қарорҳо дар асоси заминаҳои бардурӯғ ё маълумотҳои нодуруст сурат мегиранд. Мо муносибатамонро бар он чи, ба фикрамон, Худо дар бораи мо ақида дорад, асоснок мекунем, лекин на ба он чи Ӯ дар ҳақиқат дар бораи мо фикр мекунад ва дар Каломаш ба мо ошкор кардааст. Ҳақиқати Навиштаҷот дар бораи ман ва шумо марҳилаи аввал барои баровардани тасаввуроти мусбати солим дар бораи худ аст.

ХИСЛАТИ ХУДО ВА ШУМО

Омили асосӣ дар фаҳмидани он ки ҳақиқат дар бобати мо чун шахсият дар Масех кадом аст, аввало фаҳмидани он аст, ки Худо кист. Ин аз рӯйхати зерини хислатҳои хоси Худо ва аҳамияте ки онҳо барои мо доранд, аён аст.

Аксари онҳоро мо аз китоби Линда Рэни Райт „Staying on Top When Things Go Wrong“ гирифтаем.

Худо Подшоҳ аст (Забур 23:8; 1 Вақоеънома 29:11, 12; 2 Вақоеънома 20:6). Ин маънои онро дорад, ки дар охир тамоми шарту шароитҳо дар ихтиёри Ӯст. Ӯ ҳаёти маро идора мекунад.

Худо росткор аст (Забур 118:137). Ӯ наметавонад нисбати ман гуноҳ кунад.

Худо ҳаққонист (Такрори Шариат 32:4). Ӯ ҳамеша бо ман боадлу инсоф хоҳад буд.

Худо муҳаббат аст (1 Юҳанно 4:8). Ӯ меҳроҳад ба ман кӯмак кунад, то дар ҳаёт ҳар чӣ зиёдтар комёбихоро ноил шавам.

Худо ҷовид аст (Такрори Шариат 33:27). Нақшае ки Ӯ барои ман кашидааст – ҷовидон аст.

Худо ҳамадон аст. (Вақоеънома 16:9, Забур 138:1–6). Вай дар бораи ман ва ҳолати ман ҳама чиро медонад ва медонад ки чӣ хел ҳамаашро ба неки истифода барад.

Худо тавоност. (Айюб 42:2). Ягон чизе нест, ки Ӯ бароям карда натавонад.

Худо қалъа аст (Забур 30:5). Вай ба ман дурӯғ гуфта наметавонад.

Худо тағйирнаёбанда аст (Малоки 3:6). Ман ба Ӯ боварӣ карда метавонам.

Худо бораҳму меҳрубон аст (Румиён 15:5, Хуруҷ 34:6). Ман метавонам боварӣ кунам, ки Ӯ ҳама ваъдаҳояшро ба ҷо меорад.

Худо муқаддас аст (Ваҳи 15:4). Ӯ дар ҳамаи корҳояш муқаддас хоҳад монд.

ХУДРО ОН ТАВРЕ, КИ ХУДО ШУМОРО МЕБИНАД, ДИДАН

Ҳамаи гуфтаҳои болоро ба назар гирифта, биёед акнун мебинем, ки шумо чун имондор кӣ ҳастед, ва аз он лаҳзае сар мекунем, ки Масеҳро дар ҳаётатон қабул кардед. Хангоме, ки худро ба Масеҳ чун бо Начотдиханда ва Худованд месупоред, Рӯҳи Муқаддас шуморо бо Масеҳ таъмид медиҳад (ё пурра монанд мегардонад). „Зеро ҳамаи мо – хоҳ яҳудиён, хоҳ юнониён, хоҳ ғуломон, хоҳ озодон – бар тибқи як Рӯҳ дар як бадан таъмид ёфтаем, ва ҳама аз як Рӯҳ нӯшонида шудаем“ (1 Қуринтиён 12:13). Ин бо шумо ва бо тамоми масеҳиён дар лаҳзаи начот, вақте ки ба мо шахсияти нав дода мешавад, ба вуқӯъ мепайвандад.

Намунаи классикии онро, ки ҳақиқат дар бораи шумо чист, чунки шумо „махлуки нав дар Масеҳ“ ҳастед, метавон дар нома ба

Эфсӯсиён (бобҳои 1 ва 2) ёфт. Ин порчаҳо ҳолати мавқеи шуморо дар Масеҳ нишон медиҳад. Истилоҳи илоҳиётшиносона барои ин мафҳум – „*ҳақиқати мавқеӣ*“ мебошад.

Барои он ки худро он тавре бинем, ки моро Худо мебинад – он тавре ки мо дар ҳақиқат ҳастем – мо бояд мавқи худро дар Масеҳ фаҳмем. Биниши дурусти мавқеамон дар Масеҳ барои ҳосил намудани симои дохилии солим муҳим аст.

Ҳақиқатҳо дар бораи худамон, ки дар нома ба Эфсӯсиён ҳастанд, инҳоянд: (боби 1)

„Моро ба ҳар баракати рӯҳоние ки дар афлок аст, дар Масеҳ баракат додааст“ (оятӣ 3).

„Ӯ моро баргузидааст, то ки ба ҳузури Ӯ дар муҳаббат муқаддас ва беайб бошем“ (оятӣ 4).

„Ӯ моро бар тибки салоҳиди иродаи Худ, ба фарзандӣ қабул кард“ (оятӣ 5).

„Дар Ӯ мо бо Хуни Ӯ фидияе ва омузиши гуноҳхоро бар ҳасби сарвати ғайзӣ Ӯ пайдо кардаем“ (оятӣ 7).

„Дар Ӯ ... бо Рӯҳулқудси мавҷуд мӯҳр зада шудаем (оятӣ 13).

Ба воситаи мавқеамон дар Масеҳ, чизҳои бузург дар бораи мо ҳақиқат аст, ҳақиқате ки ба ақдаи ҳавворӣ Павлус, мо бояд донем. Вай дуо мекунад, ки Худо „чашмони дили шуморо равшан созад, то шумо бидонед, ки умеди даъвати ӯ аз чӣ иборат аст ва сарвати ҷамоли мероси Ӯ барои муқаддасон чӣ гуна аст“ (оятҳои 18, 19). Худо хоҳишманди он аст, ки мо худро он тавр бинем, ки Ӯ мебинад.

Сипас Павлус эҳёи Исо ва ба ямини Худо нишастани Ӯро тасвир менамояд (оятҳои 20–23) ва мегӯяд, ки мо ҳам эҳё мешавем ва ба ямини Худо менишинем (Эфсӯсиёнс 2:6)

Ба ҳақиқати мавқеии боби якуми нома ба Эфсӯсиён мо метавонем тасвири минбаъдаи имондоронро баъди ба Масеҳ боварӣ карданишон, илова намоем (Эфсӯсиён 2.4–10)

Дар бораи масеҳиён гуфта мешавад, ки онҳо:

- дар Масеҳ зинда карда шудаанд;
- бо Масеҳ эҳё шудаанд;
- дар афлок шинонда шудаанд;
- дар Исои Масеҳ;
- бо баракат начот ёфтаанд;
- махлуқоти ӯ ҳастанд;

Барои боз беҳтар баҳо додан ба он, ки дар Масеҳ будан чӣ маъно дорад, гуфтаҳои болоро бо тасвири одамон то ба Масеҳ бовар карданашон, муқоиса намоед. (Эфсӯсиён 2:1–3) Онҳо:

- ба сабаби гуноҳу ҷинойтҳои мурда буданд;
- мувофиқи расму одати ин ҷаҳон зиндагӣ мекарданд;
- мувофиқи иродаи мире ки дар ҳаво ҳукмрон аст, зиндагӣ мекарданд;
- мувофиқи рӯҳе, ки ҳоло дар писарони исён амал мекунанд, зиндагӣ мекарданд;
- аз рӯи хоҳишҳои ҷисму бадан зиндагӣ мекарданд;
- табиатан писарони ғазаб буданд;

Аммо агар шумо шахси имондоред, метавонед дар бораи худ ин тавр гӯед:

- Ман бо Худо сулҳ дорам (Румиён 5:1)
- Ман аз ҷониби Худо баргузида шудаам (Эфсӯсиён 1)
- Ман фарзанди Худоам (Юҳанно 1:12)
- Дар ман Рӯҳи Худо зиндагӣ мекунад (1Кўринтиён 3:16)
- Ҳикмати Худо барои ман дастрас аст (Яқуб 1:5)
- Худо ба ман ёрӣ медиҳад (Ибриён 4:16)
- Ман ба Худо итоат мекунам (Румиён 5:11)
- Ман маҳкумшуда нестам (Румиён 8:1)
- Ман сафед карда шудаам (Румиён 5:1)
- Ман ба воситаи итоати Ӯ одил (росткор) гаштаам (Румиён 5:19, 2Кўринтиён 5:21)
- Ман фиристодаи Ӯ ҳастам (2Кўринтиён 5:20)
- Ман пурра бахшида шудаам (Адаҳо 1:14)
- Худо ҳамаи ҳоҷатҳои мо мебарорад (Филиппиён 4:19)
- Маро дӯст медоранд (Иср 31:3)
- Ман ҳушбӯии Масеҳ барои Худоам (2Кўринтиён 2:15)
- Ман ибодатгоҳи Худоам (1 Кўринтиён 3:16)
- Ман беайбу нуқсон ҳастам (Қўлассиён 1:22)

Оё шумо ҳамаи инро хонда фаҳмидед, ки хавворӣ Павлус чиро дар назар дошт, вақте ки мегуфт: „Пас, касе ки дар Масеҳ аст, маҳлуқи навест; ҷизҳои қадима гузаштааст, ва инак ҳама ҷиз нав шудааст (2 Кўринтиён 5:17).

Яке аз калидҳои ба балоғат расидан дарки он аст, ки дар лаҳзае ки ба Масеҳ боварӣ намудед, шумо „одами навро дар бар кардаед, ки вай дар дониш ба шабоҳати Офаринандаи худ нав мешавад“ (Қулассиён 3:10). Метавонед гӯед, ки дар натиҷаи дар Масеҳ будан мо „аз нав офарида шудаем“.

Дар бобҳои оянда он чизҳоеро меёбед, ки ҳақиқати рӯҳонӣ дар бораи шумост ва низ мефаҳмед, ки чӣ тавр онҳоро дар ҳаёти ҳаррӯза ва муносибатҳо бо одамон истифода баред.

ҲАНГОМИ ТАШАККУЛ ДОДАНИ ТАСАВВУРОТИ МУСБАТ ДАР БОРАИ ХУД

Ҳангоме ки шумо бо ҷароҳатҳо ва ташвишҳои ҳаёти рӯ ба рӯ мешавед дар хотир гирифтани муҳим аст, ки Худо кист ва шумо дар чашмони Ӯ кӣ ҳастед. Рӯйхати хислатҳои Худо ва аз онҳо шумо, ки дар ин боб дода шудааст, ёри медиҳад, ки дар лаҳзаҳои душвор аз ҳолати „сарчархзании рӯҳонӣ“ бароед.

Аз байни хислатҳои ки дар ин боб нисбати шумо ва Худо дода шудаанд, баъзеашонро, ки дар ёд нигоҳ доштан меҷӯед, интихоб кунед. Дар коғазҳои 7.5x10.5 см онҳоро навишта, бо худ гардонед, ҳангоме, ки меҷӯед шуури ақлатонро ба ёрии ин ҳақиқатҳои бузург аз нав барномарезӣ кунед.

ЭҲСОСИ НАВИ МАНСУБИЯТ

Таҷрибаи шахсиатон дар Масеҳ бояд барои ҳар яке аз се такаюғи симои дохилиатон заминаи мустаҳкам гардад. Эҳсоси мансубиятатон дар Худо Падар, эҳсоси арзишнокиатон – дар Худо Писар, ва эҳсоси салоҳиятнокиатон – дар Худо Рӯҳ қарор дорад. Вақте ки фаҳмидани маънои инро сар мекунад, ва дар воқеият ҳис мекунад, ҳар яки ин такаюғҳо аз нав сохта мешавад, то он такаюғе гардад, ки симои дохили дар он метавонад мустаҳкам така кунад.

Эҳтиёҷоти асоситаринатон эҳтиёҷи дӯстдошта будан ва ҳис кардани он аст, ки шумо „худӣ“ ҳастед. Бо шууратон метавонед дарк намоед, ки дӯстатон медоранд, аммо оё боре ҳам инро ҳис кардаед? Метавонед худро номаҳбуб ҳис намоед. Аксар одамон меғӯянд, ки эҳсосан худро ҳолӣ ва нодаркор ҳис мекунанд. Ин рӯирост бо он алоқаманд аст, ки дар кӯдакӣ онҳоро дӯст надоштаанд. Онҳо ҳатто ин „дарди фурубарандаро“, ки дар қаъри қалбашон ҷо гирифтааст ва зич бо ҳисси номувофиқи мансубияташон аст, тасвир карда метавонанд.

МУҲАББАТИ БЕШАРТ

Омили асоситарини фикру эҳсоси Худо дар бораи шумо ин муҳаббату эътирофи бешарти Ў мебошад. „Муҳаббат дар ин аст, ки на мо Худоро дӯст доштаем, балки Ў моро дӯст дошт ва Писари Худро барои кафорати гуноҳҳои мо фиристод“ (1 Юханно 4:10).

Ягон чиз дар шумо Худоро маҷбур насохтааст, ки шуморо дӯст дорад; Ў ҳамин тавр ҳудаш дӯст дошт!

Аксар вақт одамон ин ҳақиқати асосиро фаромӯш мекунанд, Худо онҳоро дӯст медорад. Ҳанӯз пеш аз он ки одам назди Масеҳ

ояд, Ӯ аллакай одамонро дӯст дошт. Он вақт дӯст дошта буд ва ҳозир ҳам дӯст медорад (Румиён 5:8, 8:38, 39) Исо нишон дод, ки чӣ қадар ин муҳаббат чуқур аст, вақте гуфт: „Чунон ки Падар Маро дӯст доштааст, Ман низ шуморо дӯст доштаам; дар муҳаббати Ман бимонед“ (Юҳанно 15:9).

Кас хеле ҳайрон мешавад, вақте фикр мекунад, ки Масеҳ моро мисли Худо Падар Ӯро дӯст медорад. Дар ин ҷаҳоне ки мо умр ба сар бурда истодаем, бо ақли худ фаҳмидан инро душвор аст, дар бораи эҳсос қардан бошад ҳоҷати гап ҳам нест.

Ҳангоме Исо ба қабули марг дар салиб тайёр мешуд, Ӯ барои пайравонаш дуо мекард — онҳое ки он вақт зиндагӣ мекарданд ва барои мо, пайравони имрӯза — ва аз Падари Худ илтимос мекард, ки моро эҳтиёт намояд.

„Ман барои онҳо илтимос мекунам:... зеро ки онҳо аз онӣ Ту мебошанд; Ва он чи аз онӣ Ман аст, аз онӣ Туст, ва он чи аз онӣ Туст, аз онӣ Ман аст; ва Ман дар онҳо ҷалол ёфтаам. Ман дигар дар ҷаҳон нестам, лекин онҳо дар ҷаҳон ҳастанд... ва Ман ҷалолеро, ки Ту ба Ман додаӣ, ба онҳо додаам: то ки як бошанд, чунон ки Мо як ҳастем. Ман дар онҳо ҳастам, ва Ту дар Ман; то ки онҳо дар ягонагӣ комил бошанд, ва ҷаҳон бидонад, ки Ту Маро фиристодӣ ва онҳоро дӯст доштӣ, чунон ки Маро дӯст доштӣ“ (Юҳанно 17: 9–11, 22, 23).

Дар ин ҷо Исо махсусан онро таъкид мекунад, ки Падар шуморо дӯст медорад, шуморо ки ба Ӯ бовар кардаед, он қадар саҳт, чӣ хеле ки Писарашро дӯст медорад.

Билл ва Глория Гайзер кӯшиданд дар сурудашон „Маро дӯст медорӣ“ қазри тамоми муҳаббати Худоро изҳор намоянд. Дар банди яқум гуфта мешавад: „Ман гуфтам, ки агар Ту медонистӣ, маро намехостӣ, пойҳои захм дар зери ниқобе ки ман мепӯшам пинҳонанд; Вай гуфт, фарзандам, пойҳои захми ман чуқуртар аз туанд, муҳаббат ба ту онҳоро дар ин ҷо гузоштааст“.

Гурӯҳи сарояндагон ҷавоби имондорро чун дарки пуррагии муҳаббати Ӯро медиҳад: „Ту маро дӯст медорӣ. Ман метавонам кӯшам, ки Туро дӯстдорам, чунки он Кас ки маро беҳтар аз ҳама медонад, маро аз ҳама зиёдтар дӯст медорад. Ту маро дӯст медорӣ, пас биёед дастҳоямонро мегирем. Мо дар дӯстдории якдигар озод ҳастем, моро дӯст медоранд“.

Худо; касе аст, ки шуморо беҳтар аз ҳама медонад (Забури 138:1–6) шуморо аз ҳама саҳттар дӯст медорад!

*Касе ки шуморо беҳтар аз ҳама
медонад, сахттар аз ҳама дӯстатон
медорад!*

Фаҳмиши ин метавонад мушкилии дугонаи Ҷуди Фостерро, ки худбаҳодиҳӣ ва симои дохилаш хеле паст буд, ҳал кунад. Вай фикр мекард, ки агар Худо ҳақиқатан ўро медонад ва ба ҳар ҳол ўро дӯст медорад, Ў „аблаҳ“ аст. Кошки ў фаҳмида метавонист, ки Худо ўро ҳатто беҳтар аз худаш медонад, ва бо вучуди ин ўро то дараҷае дӯст медорад, ки Писарашро фиристод, то барои вай ҷон диҳад.

Барои қисми зиёди одамон имрӯз муҳаббати бешарту боидрокро фаҳмидан хеле мушкил аст. Ин муҳаббатест, ки мо сазовори он нестем. Худо онро зоҳир карда, Писарашро фиристод, то ки барои мо ҷон диҳад. „Зеро Худо ҷаҳонро ҷунон дӯст дошт, ки Писари ягонаи Худро дод, то ҳар кӣ ба Ў имон оварад, талаф нашавад, балки ҳаёти ҷовидонӣ ёбад“ (Юҳанно 3:16)

Худо шуморо дӯст медорад ва барои ҳамин ба назари Ў шумо ба муҳаббат сазовор ҳастед. „Лекин Худо муҳаббати Худро нисбат ба мо бо ҳамин исбот мекунад, ки ҳангоме ки ҳанӯз гуноҳкор будем, Масеҳ барои мо мурд“ (Румиён 5:8).

Ягон кас метавонад эътироз кунад: „Хуб, аммо ин муҳаббат дар гузашта аст. Аммо ҳозир чӣ шуда истодааст?“ Исо инро дар замони ҳозира низ гуфтааст: „Зеро ки Худи Падар шуморо дӯст медорад“ (Юҳанно 16:27).

Дар оянда чӣ? Оё муҳаббати Ў ҳамин қадар калон аст, ки тавонад байни мушкилиҳо, ғамгиниҳо ва ҳашму ғазаб, ки албатта пайдо мешаванд, гузарад? Ба ин савол ҳам дар Китоби Муқаддас ҷавоб ҳаст: „Зеро ман мӯътақидам, ки на мамот, на ҳаёт, на фариштагон, на мабдаъҳо, на қувваҳо, на ҳозира, на оянда, на баландӣ, на умқ, на ҳар гуна махлуқи дигар моро аз муҳаббати Худо, ки дар Худованди мо Исои Масеҳ аст, ҷудо карда наметавонад“ (Румиён 8:38, 39).

Барои баъзеҳо на танҳо ба муҳаббати бешарт ҷавоб додан, балки дигаронро ҳам дӯст доштан душвор аст. Масалан, ҳодисаи бо Рик рӯй додари мегирем. Вай дар хонаи дӯсташ меҳмон буд, вақте ки дӯсташ хоҳиши калоне пайдо кард, ки ба вай наздик шуда гӯяд: „Медонӣ, Рик, ман кайҳо боз нагуфтаам, тӯро дӯст медорам“. Рик зуд ба тарафи ў тоб хӯрда гуфт: „Ту чӣ меҳохӣ?“ Дӯсташ ҳайрон шуда, ҷавоб дод: „Ҳеҷ чиз. Ту дар бораи чӣ гуфта истодаӣ?“ Рик ҷавоб наод. Баъд Рик ба хонаи дӯсташ баргашта, аз ў баҳиш пурсид, ки

ӯ барои муҳаббати зоҳиркардаи дӯсташ ин тавр ҷавоб дод. „Ман одат накардаам, ки касе маро дӯст медорад ва аз ман чизе наметоҳад“, – фаҳмонд вай.

Бисёр вақт, ҳангоме ба Падари осмониамон ҷавоб додан метоҳем, он чи дар муносибатҳои заминӣ бо одамон аз сар гузаронидаем, деворе мегардад; айнан ҳамин ҳел барои Рик, ки ҳозиракак дар борааш гап задем, ҳеле душвор буд ба дӯсташ ҷавоб гӯяд. Худо ба ин мушкилоти мо ишора карда гуфтааст: „... гумон кардӣ, ки Ман мисли ту ҳастам...“ (Забур 49:21).

КАБУЛИ БЕШАРТ

Одамоне ҳастанд, ки метоҳанд ба Худо ин тавр гӯянд: „Аммо аввал ман бояд ба дигарон ёри кунам“ ё „Аввал ман бояд ҳаётамро дуруст кунам, пеш аз он ки Ту маро қабул намоӣ, ва пеш аз он ки ман худамро қабул намоям“.

Худо ҷавоб медиҳад: „Ман туро аллакай қабул кардам. Азбаски Писари Ман барои гуноҳҳои ту ҷон дод, Ман метавонам туро қабул кунам“. Худо на танҳо моро дӯст дошта, ягон шарт намегузорад. Вай ҳамчунин моро чӣ ҳеле ки ҳастем, қабул мекунад. Дар Навиштаҷот ишорае ба он коре нест, ки мо бояд иҷро намоем, то ба Худо мақбул гардем. „Зеро ки шумо бо ғайз ба воситаи имон начот ёфтаед, ва ин на аз шумост, балки атои Худост, ва аз аъмол нест, то ки ҳеҷ кас фаҳр накунад“ (Эфсӯсийн 2:8, 9).

Моро эътироф намудани Худо дар амалҳои хубу нек ва муносибатҳои хубамон ё он амале ки мо барои Ӯ иҷро кардаем, асос наёфтааст: Ин атои Ӯст. Эътирофи мо дар Кӣ будани Ӯ ва ҷӣ кор кардани Ӯ асос ёфтааст. Ҳангоме ки мо ба Масеҳ боварӣ карда, Ӯро чун Начотдиҳанда ва Худованд қабул мекунем, ин бароямон шахси мегардад. Ба мо гуфта шудааст: „Лекин ба онҳое ки Ӯро қабул карданд ва ба исми Ӯ имон оварданд, қудрат дод, ки фарзандони Худо гарданд“ (Юҳанно 1:12).

Худо ҳама вақт аз мо кори беҳтаринро интизор аст; интизор аст, ки мо муваффақ мешавем. Аммо ба ҳар ҳол, вақте ки мо ноком мегардем, ҳамеша бо Ӯ боз як имконияти дигар дорем. Вай ба мо насиҳату панд намехонад. Дар лутфи Худ Ӯ ҳеҷ гоҳ намегӯяд: „Ман туро огоҳ карда будам!“ Вай иҷозат медиҳад, ки натиҷаҳои гуноҳҳои мо ба мо дарс шаванд, дар ҳоле ки Ӯ аз боиси муҳаббаташ моро ҷазо медиҳад ва интизомнок мекунад. Вай қобилияту маҳорати моро қабул медорад ва дар мо ва бо мо кор мекунад. Дар Навиштаҷот Ӯ ба мо намунаи

олиеро барои ҳаётамон медихад; аммо ӯ медонад, ки мо боз ва боз ӯро дар интизориҳояш фиреб хоҳем дод.

Порчаи машхур аз ҳикояи бозии Кубоки Роза барои тасвири он хизмат мекунад, ки ин чӣ маъно дорад, вақте касе ҳаст, ки ба шумо бовар дорад ва шуморо бечуну чаро қабул дорад.

Дар соли 1929 ба таърихи Кубоки Роза футболбоз Рой Ригелс даромад, ки барои гурӯҳи донишгоҳи Калифорния бозӣ карда буд. Дар марҳилаи дуҷуми бозӣ вай тӯbero, ки гурӯҳи „Чорция Тек“ сар дода буд, дошта, ба ҷои тӯбзани давид, аммо на ба тарафи лозимӣ. Дигар бозингарон ҳайрон шуданд. Сипас Бенни Лом, рафиқи Рой, аз қафоӣ ӯ давид. Давиши аҷоибӣ 65-ярдари иҷро намуда, Ригелси гумрохшуда аз ҷониби рафиқаш ғалтонда шуд, вақте мехост ҳисобро ба ғойдаи рақибаш зиёд кунад.

Гурӯҳи Ригелс мебоист ба хати тӯбзаниашон бармегаштанд „Чорция Тек“ тӯбро ихота карданд, аз минтақаи муҳофизат сар карданд ва ду ҳол гирифтанд (афзалияте ки дар охир ба онҳо ғалабаро меод). Баъди тамои шудани ними бозӣ, бозингарони норозӣ ба ҳуҷраи либоскашӣ рафтанд. Тамошобинон ва ҳам бозингарон ба худ савол меоданд – тренери гурӯҳи Калифорния Прайс тақдирӣ Ригелсро чӣ тавр ҳал мекунад. Дар ҳуҷраи либоскашӣ Ригелс худро ба болои ҳарак дар кунҷ партофта, рӯйшро бо дастонаш пӯшонда, гирия кард. Тренер Прайс ҳомӯш буд, ягон дастури одатӣ набуд. ӯ чӣ гуфта метавонист? Ҳангоме ки бозингарон барои баромадан ба қисми дуҷуми бозӣ тайёр мешуданд, вай танҳо як ибораро гуфт: „Бачаҳо, қисми дуҷумро дар ҳамон ҳайате сар мекунем, ки дар қисми аввал бозӣ карданд“.

Бозингарон ҳама сӯи дар қатор шуданд, ғайр аз Ригелс. Тренер Прайс назди Ригелси дар кунҷ нишаста омада, оромона гуфт: „Рой, ту маро нашонидӣ? Ман гуфтам, ки шумо дар ҳайати аввала сар мекунед“. Рой ҷавоб дод: „Тренер, наметавонам. Ман шуморо, Донишгоҳи Калифорнияро ва худамро набуд кардам. Ҳатто барои наҷоти ҳаёти худ ба рӯи одамон дар майдон нигоҳ карда наметавонам“. Тренер Прайс дасташро ба китфи бозингари худ монда гуфт: „Рой, аз ҷоят ҳез ва ба майдон рав; ҳоло танҳо ними бозӣ гузаштааст“. Ҳамин тавр Рой Ригелс боз ба бозӣ баргашт – ва аз рӯи изҳороти гурӯҳи „Чорция Тек“ – назар ба дигар бозингароне, ки онҳо пештар ягон бор дида буданд, бехтар бозӣ кард.

Вақте ки доктор Ҷ. Ҳеддон Робинсон ин ҳикояро дар маҷаллаи „Кампус Лайф“ нақл кард, вай инро ин тавр тамои кард: „Ҳангоме, ки ман дар бораи ин ҳодиса фикр мекунам, ман тақрор мекунам: „Чӣ хел тренер!“

„Баъд ман дар бораи ҳамаи он хатоҳои бузурге ки дар ҳаётам содир кардам, фикр мекунам, ва оиди он ки чӣ тавр Худо бо майл маро мебахшад ва мегузорад, ки ман боз як бори дигар кӯшиш наоям. Ман тӯбро гирифта ба самти нодуруст медавам. Ман пешпо хӯрда, меғалтам, ва хеле аз худ шарм мекунам, ба чашми дигарон намудан намеҳоҳам. Аммо Худо наздам омада, дар симои Писари худ Исои Масеҳ ҳам шуда, мегӯяд: „Хез, ва баргард; бозӣ ҳоло тамои нашудааст“.

„Ин Инчили кӯшиши дуюм аст. Ё кӯшиши сеюм, кӯшиши садум“.

Ва лаҳзае, ки дар ин бора фикр мекунам, меҳоҳам гӯям: „Чи хел Худо!“

ХУДРО КАБУЛ НАМУДА

Агар шумо аллакай масеҳиед, дақиқае фикр кунед, ки бо шумо чӣ рӯй дод, вақте ба Масеҳ чун Начотдиханда бовар кардед ва аз тарафи Худо чун фарзандаш қабул шудед. Шумо аз нав таваллуд шудед (Юҳанно 3:3–5; 1 Петрус 1:23), чун фарзанди Худо (Юҳанно 1:12, 13). Шумо вориси Худо гаштед (Эфсӯсиён 1:13, 14; Румиён 8:17) ва ба оилаи Худо дохил шудед (Эфсӯсиён 1:5). Худо-Падар дӯстатон дошт (Румиён 5:8, 1 Юҳанно 4:9, 10), ки ӯ муҳаббаташро ба дили шумо гузошт (Румиён 5:5). Ҳамин тавр бо Масеҳ ягона гаштед, ки ҳеҷ гоҳ шуморо аз Ӯ чудо намекунад (Юҳанно 17:23; Ғалотиён 2:20; Ибриён 13:5) ҳеҷ чиз ҳеҷ гоҳ муҳаббати Худоро аз шумо намегирад (Румиён 8:38, 39). Шумо абадиятро бо касе ки дӯстатон медорад, дар хонаи Ӯ мегузаронед (Юҳанно 14:1–4). Шумо ба оилаи наво ки ҳоло ба он тааллуқ доред, дохил шудед (1Қўринтиён 12:13, 27).

Вақте мо мефаҳмем, ки Худо моро қабул мекунад, он гоҳ ба худамон назар мекунем ва мепурсем: „Яъне, ман худамро қабул карда метавонам?“

Он далеле ки Худо моро қабул дорад, бояд ба он оварда расонад, ки худро қабул созем. Агар худамонро он тавре ки ҳастем, қабул накунем — бо камбудӣ ва арзишхоямон, бо тарафҳои сусту боқувватамон, нуқсонӣ қобилиятхоямон — он гоҳ мо бовар карда наметавонем, ки каси дигар моро он тавре ки ҳастем, қабул карда метавонад. Мо ҳамеша паси намои бино пинҳон шуда, дар гирдамон панҷараҳо месозем ва ҳеҷ гоҳ ба дигарон роҳ намедихем, намегузорем, то фаҳманд, ки мо дар пинҳонгоҳи рӯхамон кӣ ҳастем.

Вақте мебинед ки Худо шуморо қабул медорад, бароятон осонтар мешавад, ки худро бе ягон шубҳа қабул кунед. Сипас метавонед

осонтар бо дигарон боварӣ кунед ва дигаронро бе шарт, чӣ хеле, ки ҳастанд, қабул доред.

Калисои ҳозира аз ҳама зиёдтар мӯхтоҷи он аст, то масеҳиён он чизро эҳсос кунанд, ки Навиштаҷот мегӯяд: „Пас, якдигарро қабул кунед, чунон ки Масеҳ низ шуморо барои ҷалоли Худо қабул кардааст“ (Румиён 15:7).

МАНСУБИЯТ БА ОИЛА

Ман худӣ ҳастам! Ман фарзанди Худо ҳастам ва ман ба оилаи Ӯ тааллуқ дорам. Хавворӣ Юҳанно мушоҳидаи аниқе кардааст, вақте бо роҳнамоии Рӯҳулқудс навишта буд: „Бубинед, ки Падар ба мо чӣ гуна муҳаббате ато намудааст, то ки мо фарзандони Худо номида шавем, ва чунин ҳастем... Мо акнун фарзандони Худо ҳастем“. Ӯ моро „фарзандони Худо“ гуфта, бояд зуд меистод ва дарк менамуд, ки Худо ба ӯ маҳз чиро нишон додааст, чунки ба ин ҳақиқати муҳим ӯ бо хурсандӣ илова мекунад: „Эй маҳбубон! Мо акнун фарзандони Худо ҳастем“ (1Юҳанно 3:1, 2).

Дар ҳаёти ҳар яки мо вақте мерасад, ки мо бояд таваққуф намоем ва гӯем: „Анна он чизе, ки ман ҳастам – фарзанди Худо“ – ва фаҳмем ки ин чӣ маъно дорад.

Мо кӯдакони Худоем, ки ба оилааш қабул шудаем. Аммо баъзеҳо метавонанд фикр кунанд, ки фарзандхондҳо назар ба кӯдакони худӣ дар оила ҷои бадтаринро ишғол мекунанд. Ба ман он чиз таассуроти амиқ гузошт, ки Дик Дей, декани маркази тайёрии босуръати семоҳа, ин гумроҳиро аз байн баровард, Вай аллакай панҷ фарзанди худро дошт, вақте бо ҳамсараш Шарлотта ба Корея рафта, писараки яtimi 5-сола Чиммиро писархонд кард. „Ин кӯдак Чимми, – мегӯяд имрӯз Дик, – писарам аст. Вай ҳамон ҳуқуқи имтиёзхоеро, ки дигар панҷ фарзандонам доранд, соҳиб аст, ҳамон ҳуқуқҳо ба мероси мо, вақти мо ва муҳаббати моро дорад“.

Арзи Дик сатҳи фаҳмиши маро бардошт, ки мо дар оилаи Худо чун фарзандхондҳо ва ворисони Масеҳ, ки Писари ягонаи Худо аст, кадом ҷойро ишғол менамоем.

ШУМО ДИГАР ҶАЗИРА НЕСТЕД

Исо гуфт: „Ба Ман имон оваред, ки Ман дар Падар ҳастам, ва Падар дар Ман“ (Юҳанно 14:11). Ду шахсият ин иттиҳодно ташкил менамоянд – Худо-Падар ва Худо-Писар. Оятҳои дигари зерин мегӯянд, ки Худо

ба мо шахсияти сеюмро фиристодааст – Рӯҳулқудсро. Он гоҳ Масеҳ гуфт: „Дар он рӯз шумо хоҳед донист, ки Ман дар Падар ҳастам, ва шумо дар Ман, ва Ман дар шумо“ (Юҳанно 14:20).

Оё мефаҳмед, ки ин порча чӣ маъно дорад: „Ман дар Падар ҳастам, ва шумо дар Ман, ва Ман дар шумо?“

Вай мегӯяд, ки Масеҳро чун Наҷотдиҳанда ва Худо эътироф намуда, шумо дар Падар ҳастед ва Падар дар Шумо. Ва боз – шумо дар Масеҳ ва Масеҳ дар шумост.

Акнун бо диққат нигоҳ кунед. Ман дар Падар ҳастам. Падар дар мост. Дар ин ҳол шумо дар ман ҳастед ва ман дар шумо ҳастам. Чун масеҳӣ ман қазира нестам, ман- нимқазира. Ман қисми бадани Масеҳ ҳастам; ман ба бадани Масеҳ мансуб ҳастам.

Ман яке аз он узвҳои зинда ва лозимиам, ки дар номаи 1 ба Қўринтиён гуфта шудааст: „Зеро ки ҳамаи мо... бар тибқи як Рӯҳ дар як бадан таъмид ёфтаем, ва ҳама аз як Рӯҳ нӯшонида шудаем... Лекин Худо баданро тавре ба соз овардааст, ки дар бораи узви номукамалтар ғамхории бештаре талқин намудааст, то ки дар бадан носозӣ пайдо нашавад, балки узвҳо ба якдигар як хел ғамхорӣ кунанд. Ва агар як узв дард кунад, бо он ҳамаи узвҳо дард мекунанд; ва агар як узв сазовори таҳсин гардад, бо он ҳамаи узвҳо хурсанд мешаванд. Шумо бадани Масеҳ ҳастед, вале чудо-чудо узвҳои Ӯ мебошед“ (1Қўринтиён 12:13, 24–27).

Дарки он ки мо ба Падар-Худо ва оилаи Ӯтааллуқ дорем, бечуну чаро қабул ҳастем ва моро дӯст медоранд, калиди бозсозии ҳисси мансубиятамон мегардад.

ХАНГОМИ ТАШАККУЛ ДОДАНИ ТАСАВВУРОТИ МУСБАТ ДАР БОРАИ ХУД

10 10

Панҷ одамеро номбар кунед, ки ба акидаатон, шуморо дӯст медоранд: барои ҳар якеашон мисол биёред, ки чи тавр онҳо ба шумо муҳаббаташонро изҳор кардаанд.

.....

.....

.....

.....

.....

Худо бояд чӣ кор кунад, то исбот намояд, ки шуморо дӯст медорад?

.....

.....

(Румиён 5:8; 1Юҳанно 4:9, 10-ро нигоҳ кунед).

Чи изҳори калонтарини муҳаббате шуда метавонад, ки инсон ба он кодир аст? (Юҳанно 15:13-ро хонед).....

Оё касеро ҳамин тавр саҳт дӯст медоред?

Ки шуморо ин тавр саҳт дӯст медорад?

Худо шуморо ҳамин тавр саҳт дӯст медорад.

Бо суҳанҳои худатон нақл кунед, ки Худо чӣ амалҳои иҷро кардааст, то ки муҳаббати бузургашро ба шумо нишон диҳад

.....

ЭҲСОСИ НАВИ АРЗИШНОКӢ

Агарчи мо медонем, ки Масеҳ барои гуноҳхоямон ҷон дод ва моро сазовор гардонид, баъзан осонтар аст тасаввур кунем, ки Ӯ шахсан барои мо ҷон надодааст. Ӯ барои тамоми олам ҷон додааст ё барои дигарон, ва мо метавонистем ба он чи ба онҳо муайян шудааст, шарик шавем.

Аммо агар шумо инсонии ягонаи зинда мебудед, Масеҳ ба ҳар ҳол барои шумо ҷон медод. Шумо шояд дар бораи ин пештар шунида будед, аммо бовариатон наомад? Нағзакак фикр кунед. Агар инсонии ягонаи зинда мебудед, он гоҳ ба ҷои Одам мебудед. Ва монанди Одам шумо низ гуноҳ содир мекардед. Ва ҳамон тавре ки Ӯ барои Одам кард, Худо қурбониеро медод, ин дафъа маҳз барои шумо (Ҳастӣ 3:15).

САЗОВОРИ БАҲШИШ

Оё акнун метавонед бовар кунед, ки Худо бахшидани шуморо давом дода истодааст — ҳар рӯз — барои гуноҳхое ки содир кардаед?

Ҳаёти масеҳиёна ба сар бурда, мо ҳар рӯз пешпо меҳурем. Аммо ҳар рӯз Худо моро мебахшад. Ба мо гуфта шудааст: „Агар мо гуноҳҳои худро эътироф кунем, Ӯ амин ва одил аст, ки гуноҳҳои моро бомурзад ва моро аз ҳар ноинсофӣ пок намояд“ (1Юҳанно 1:9).

Дар нома ба Ибриён 10:12 мо меҳонем: „Аммо Ӯ (Исо) як қурбониро ба сурати абадӣ барои гуноҳҳо тақдим намуда“. Дар бораи натиҷаи ин як қурбонӣ дар нома ба Қўлласиён гуфта шудааст: „Ҳамаи гуноҳхотонро омурзид ва дастнависро, ки бо фароизаш моро маҳкум менамуд ва бар зидди мо буд, Ӯ хат зад“ (Қўллассиён 2:13, 14).

Барои Худо ин бахшиши қиматбахое буд. „Чун медонед, ки шумо на бо фидияи нуқра ё тилло харида шудаед аз ҳаёти ботиле ки аз падарони худ мерос гирифтаед, балки бо Хуни гаронбаҳои Масеҳ“ (1Петрус 1:18, 19).

Ба шох Довуд гӯш диҳед, ки ба Худо гуноҳхояшро эътироф мекард: „Хатоямро ба Ту маълум кардаам, ва гуноҳамро пинҳон надоштаам; гуфтам: «Ба ҷиноятҳоям пеши Худованд иқрор мешавам», ва Ту айби хатоямро афв кардай“ (Забур 31:5).

Чӣ озодиест, дарки он, ки Худо моро бахшидааст. „Пас, ҳеҷ маҳкумияте нест барои онҳое ки дар Исои Масеҳ ҳастанд“ (Румиён 8:1).

Аз тарафи дигар, баъзе одамон бовар доранд, ки Худо ҳеҷ гоҳ наметавонад онҳоро бахшад, зеро онҳо хеле зиёд гуноҳ кардаанд, хеле дер ва ё хеле саҳт. Донишҷӯи 17-сола ба ман навишта буд:

„Ман инро барои он менависам, ки танҳо ва раҳгумзада ҳастам. Ман бо маҳбуи худ ишқбозӣ мекардам, фикр мекардам, ки бояд инро барояш бикунам. Тақрибан чор моҳ пеш фаҳмидам, ки ҳомиладор шудаам... Ман исқоти ҳамл кардам... Ўфе маро партофт ва волидаинам то ҳол ҷизеро наметавонад. Як моҳ пеш ман масеҳӣ гаштам... Худро хеле гунаҳкор ҳис мекардам. Чӣ тавр Худо маро баъди ин амалҳоям дӯст дошта метавонад? Ман эҳсос намекардам, ки бояд зиндагиро давом диҳам. Ҳар бегоҳ бо ҷашмони ашқолуд ҳоб мерафтам. Баъзан меҳостам мурам. Бо волидаинам муносибатҳои ҳуб надоштам. Онҳо тамоми ҳаёт масеҳӣ буда, намефаҳмида, наметавонистанд, ки ҷиро аз сар гузаронидаам... Ман дасту по хӯрдаам. Оё метавонад Худо маро дар ҳақиқат бахшида, дӯст дорад? Илтимос, ба ман ҷавоб диҳед“.

Ин зани ҷавон маънои марғи Масеҳро дар салиб дарк намекунад ва наметавонад, ки он марғ ба ӯ чӣ муносибат дорад. Агар ӯ метавонист хушхабарро дар бораи бахшиш фаҳмад. Хушхабар, Инҷил ин аст, ки мо гуноҳхоямонро эътироф мекунем — он гуноҳхоеро, ки медонем — он гоҳ Худо озодона „ҳамаи гуноҳхоямонро“ мебахшад. Тасвири ҳуби мафҳуми ҳамаи гуноҳҳо ҳаёти шох Менашше аст, ки яке аз шохҳои бераҳмтарини яҳудиён буд. Вай аз Худо рӯй гардонда, ба бутҳо сачда мекард ва халқашро ба бутпарастӣ роҳбарӣ мекард (2 Вақоенома 33:1–9). Агар муаллифи ҷавони дар боло зикршуда бовар кунад, ки Худо ӯро намебахшад, он гоҳ фикр накарда, вай бояд гӯяд, ки Худо шохӣ Менашшero низ набахшид.

Аммо таърих мегӯяд, ки ашшуриҳо Менашшери ба асирий гирифтанд ва дар асирий Ў ба Худо тавба кард. Ба гузаштаи гунаҳкоронаи Менашше нигоҳ накарда, Худо бо муҳаббату меҳрубонӣ ўро бахшид. Агар инсон метавонист фаҳмад, ки Худо то чӣ қадар пурра ва бисёр мебахшад, он гоҳ дар олам хурсандиҳо зиёдтар мешуданд.

„Ба мо мувофиқи хатоҳоямон амал накардааст, ва моро мувофиқи гуноҳҳоямон сазо надодааст. Зеро ба андозае ки осмон аз замин баланд аст, эҳсони Ў бар тарсгоронаш ба ҳамон андоза бузург аст. Ба андозае ки шарқ аз ғарб дур аст, чиноятҳои моро ба ҳамон андоза аз мо дур кардааст. Чунон ки падар ба фарзандон марҳамат мекунад, ончунон Худованд ба тарсгорони Худ марҳамат менамояд“ (Забур 102:10–13).

ХУДРО БАХШИДАН

Боз як ҷанбаи олидарачаи хурӯши бахшиши Худо аз он иборат аст, ки агар Ў моро бахшад, мо худро бахшида метавонем. Масеҳиён хеле зиёд ба он ҷое меоянд, ки бахшиши Худоро қабул карда метавонанд, аммо худашонро ба ҳар ҳол бахшида наметавонанд. Оё дуруст нест, аҷоиб, мо ба худ назар ба Худо саҳтгиронатар муносибат мекунем? Мо аз худ назар ба Падари осмониамон хеле зиёд металабем ва шартҳои зиёдтар мегузorem, ки барои бахшиш заруранд.

Агар Масеҳ барои гуноҳҳоямон ҷон дод ва Худо моро бахшид, он гоҳ ҷаро мо худро бахшида наметавонем? Барои он ки симои ботинии солим дошта бошем, мо хеле мӯҳтоҷи он ҳастем, то худро он тавре бинем, ки Худо моро мебинад — бахшидашуда.

Чанд вақт пеш дар тарабхона ман як чизеро гуфтам, ки бояд ҳеҷ гоҳ намегуфтам. Ин яке аз бародарони масеҳиро хеле ранҷонд. Дар роҳ ба хона ман таъсири сарзаниши худро дарк намудам. Ман ба тарабхона баргашта, кӯшидам, ки он каси ранҷондаамро ёбам.

БАХШИШИ КӢ?

Ман ба ин бародар иқрор шудам, ки гуноҳ кардам, ва аз ӯ бахшиш пурсидам. Вай рост ба ҷашмонам нигоҳ карда, гуфт: „Ман намебахшам. Шахси дар мавқеи шумо буда ҳеҷ гоҳ набояд ин гапро мегуфт“. Ман надонистам, ки акнун чӣ кор кунам, ва гуфтам: „Ман медонам, ки бояд ҳеҷ гоҳ ин хел нагӯям, ана барои ҳамин аз шумо бахшиш

мепурсам“. Ман ҳамаи корро кардам, то ки вазъиятро ислоҳ кунам, аммо ин одам дар қарори набахшидани ман қатъӣ буд“.

Ба хона ғамгин ва гаранг баргаштам. Ман дар бораи ин ҳолат аз ҷиҳати рӯҳонӣ ва эҳсосӣ кор карданро сар кардам. Худро хеле гунаҳкор шуморида, худро баланд-баланд сарзаниш кардам. „Чи тавр тавонистӣ ин хел гӯӣ?“ – худро айбдор кардам. „Чи тавр дар байни масеҳиён кор карда, бародаратро ин тавр ранҷондӣ? Чи тавр Худо туро метавонад истифода барад, вақте ту ин тавр рафтор мекуни?“

Худгунаҳкоркунии беисти ман, аз афташ, чун як намуди нави гимни „Ох, мани бадбахт!“ садо меод – дар бораи раҳм ба худ ва бадбахтии гуноҳи шахсӣ. Сипас Худо-Рӯҳулқудс дар андешаҳои ман кори ҳудашро сар кард. Ман ором шудам ва аз нав ин ҳодисаро фикр карда баромадам, бо зимни ақсуламали ман дар партави Навиштаҷот ва муносибатҳоям бо Масеҳ. Ба худ гуфтам: „Як дақиқа Қош, ту чизеро нодуруст карда истодаӣ. Ту метавонӣ 2 роҳи ақсуламал ба ин воқеаро интихоб намоӣ. Яқум, метавонӣ худсарзанишқуниро давом дода, ба эҳсоси гуноҳҳо ғӯта занӣ, ба қобилияти ин вазъиятро ислоҳ карда тавонистани Худоро шубҳа кунӣ ва ба гуноҳқории маънавии худ назар намоӣ. Дуюм, метавонӣ дарк намоӣ, ки Масеҳ барои ин вазъият ҷон додааст ва ҳамаи корро кунӣ, то муносибататро бо ин бародар ислоҳ намоӣ, инро ба Худо супорӣ, бахшиши Ӯро қабул намоӣ ва эътироф кунӣ ки Вай қобилияти ислоҳ кардани ин вазъиятро дорад. Сипас адолати Ӯро эътироф намуда, худро бахш, саратро бардор, китфонатро рост кун, чашмонатро ба сӯи Масеҳ нигарон кун ва ба пеш рав, бо имон!“

Чанд дақиқа байни ин ду қарори имконпазир дасту по хӯрда, ман қарор додам, ки бахшиши Худоро қабул намоям, Худро бахшида, роҳамро, ки имон маро бо он мебурд, давом диҳам ва ҳамаи корро, ки кунам – ҳуди ҳозир, то ки муносибатҳоро бо бародари ранҷида ва нобахшанда барқарор намоям.

Маҳз дар ин лаҳза дарки он ба сарам омад, ки қабули бахшиши Худо ва инчунин худро бахшидан, ба он вобаста нест, ки маро дигар одам бахшад, ҳатто агар ки Худо аз ман интизори он аст, ки вазъиятро ислоҳ гардонам. „Пас, хангоме ки қурбонии худро назди қурбонгоҳ меоварӣ, ва дар он ҷо ба хотират ояд, ки бародарат аз ту норозист, қурбонии худро дар он ҷо назди қурбонгоҳ бимон, ва рафта, аввал бо бародари худ муросо кун, ва баъд омада, қурбонии худро тақдим кун“ (Матто 5:23, 24).

Баъди як сол ин ҳодисаро ба ёд оварда, ман ба ҳамсарам гуфтам: „Азизам, ба фикрам муносибатҳоямон хуб шудаанд. Хафагӣ, аз рӯи

дидам, гузаштааст, вай маро бахшид. Росташро гӯям, ба фикрам, муносибатҳоямон назар ба пештара ҳатто беҳтар шудаанд“.

Ҳангоме мо дарк мекунем, ки Худо моро мебахшад, барои чӣ худро бахшидан намехоҳем? Дар асл, мо ҳуқуқ надорем, ки Худро набароҳем. Танҳо Ў ҳуқуқ дорад гӯяд, ки шумо бахшида шудаед ва арзанда ҳастед – ин ба шумо ва эҳсосоти шумо вобаста нест.

Худо на танҳо моро мебахшад. Вай мегӯяд: „Ва гуноҳҳо ва шароратҳои онҳоро ба ёд нахоҳам овард“ (Ибриён 10:17). Агар мо „фикри Масех“-ро (1Қўринтиён 2:16) дошта бошем, бояд бахшем, худро маҳкум накунем ва ҳатто гуноҳҳои дирузаро бахшида тавонем.

БАХШИШРО ТЎХФА НАМУДАН

Вақте ки симои дохилии солим ташақкул меёбад он чиз ҷолиб аст, ки на танҳо метавонед худро бахшед, балки канал ё асбоби бахшиши дигарон мегардед. „Балки ба якдигар меҳрубон ва дилсӯз бошед ва якдигарро афв намоед, чунон ки Худо низ моро дар Масех афв намудааст“ (Эфсусиён 4:32).

Бахшидан яке аз эҳтиёҷоти калонтарини ҷаҳони ҳозира аст. Раиси як беморхонаи касалиҳои рӯҳӣ дар семинари донишгоҳ гуфт, ки нисфи беморони ӯ ба хона рафта метавонистанд, агар медонистанд, ки бахшида шудаанд.

*Бахшидан яке аз эҳтиёҷоти
калонтарини ҷаҳони ҳозира аст.*

Худо метавонад бахшишашро ба воситаи фарзандонаш ато кунад. Банди дигари суруди Гейзер „Маро дӯст медоранд“ хеле фаҳмо дар бораи ин мегӯяд: „Бахшида шудаам, тақрор мекунам, ки бахшида шудаам ва дар пеши Худо озод, тоза истодаам. Бахшида шудаам, ҷуръат дорам ва бародарамро бахшида метавонам, бахшида шудаам, метавонам ба ту даст дароз кунам“.

Кӯшиши мо – кӯшиши гуноҳкорони афтода барои – ноил шудан ба муносибати росткорона бо Худо арзише надорад (Ишаъё 64:6), аммо чун объекти офариниши Ў мо беарзиш нестем. Ў моро офарид ва муҳаббаташ ба мо, ки дар кори Ў дар мо зоҳир мешавад, ба мо аҳамиятнокии баланд медиҳад. Аммо дар ёд гиред, ки ин аз рӯи амалҳои мо нест, ин аз рӯи он аст, ки Ў кист ва чӣ қор кардааст.

АРЗАНДА, АММО БА ГУНОҲ АФТОДА

Агар мо худшиносии солимро, чун қобилияти „худро он тавре дидан, ки Худо моро мебинад – на кам ва на зиёд“ муайян созем, он гоҳ мо бояд на танҳо арзандагии инсониятро дар чашмони Худо, балки гуноҳкорӣ, исёни вай ва дуршавии аз Худоро низ бинем“.

Китоби Муқаддас хеле фаҳмо дар бораи афтода ва гуноҳолуд будани инсоният гап мезанад. Худи Худо гуфтааст: „Дил аз ҳама чиз маккортар аст, ва он шифонопазир аст; кист, ки онро тавонад дарк кунад?“ (Ирмӣ 17:9).

Касе ки меҳодад тасвири мавзунӣ табиати инсонро дошта бошад, бояд дурнамои Худоро ба инобат гирад, чуноне ки он дар Забур омадааст: „Худо аз осмон ба бани-одам назар андохт, то бубинад, ки оё касе соҳибфаҳм ва толиби Худо ҳаст? Ҳама ақиб гаштаанд, бо ҳамдигар фосиқ шудаанд; неқӯкоре нест, як нафар ҳам нест“ (Забур 52:3, 4).

Гуноҳолуди одамизод универсалӣ аст: „Чунки ҳама гуноҳ карда, аз ҷалоли Худо маҳрум шудаанд“ (Румӣ 3:23). Баъзе аз мо намехоҳанд ин ҳақиқатро дарк намоянд, махсусан дар он ҷое ки шахсан ба онҳо тааллуқ дорад. Вале „агар гӯем, ки мо гуноҳе надорем, – худамонро фиреб медиҳем, ва дар мо ростӣ нест“ (1 Юҳанно 1:8).

Аз Аҳди Қадим мо медонем, ки ҷанговарони яҳудӣ чун ярок ғалахмонро истифода мебарданд. Баъзе аз ин ҷанговарон ба нишон хеле аниқ мерасонанд. „Ҳамаи инҳо ба мӯе санг меандоختанд, ва хато намекарданд“ (Доварон 20:16). Калимае ки „хато“ тарҷума шудааст, дар забони ибрӣ „ҷатаҳ“, маънои асосиаш „ба мақсад нарасидан“ аст. Дар дигар ҷойҳои Аҳди Қадим калимаи „ҷатаҳ“ „гуноҳ қардан“ тарҷума шудааст.

Дар Аҳди Ҷадид мо ҳамин гуна мафҳуми гуноҳро меёбем. Ҳавворӣ Павлус барои ифодаи мафҳуми ҳаммонанди „гуноҳ қардан“ калимаи „ҳамартано“-ро истифода бурдааст. Гуноҳ қардан, яъне ба мақсад нарасидан, ба мақсади ҳаётмон, ки Худо моро офарида, онро нақша кашидааст. Ин калима дар Румӣ 3:23 истифода шуда, маъноаш „аз моҳияти муқаддас, боадолат ва росткоронаи Худо маҳрум шудан“ аст.

СИМОИ ДОХИЛИИ ИНСОН ВА СИМОИ ХУДО

Агарчи мо дар гуноҳҳо ғӯтидаем, ин ақибравӣ ё нарасидан, ба мақсаде ки Худо ба нақша гирифта буд, маъно надорад, ки монандии Ӯ бо мо тамоман нест шудааст. Аз боиси гуноҳ одамизод аз будаи кам

шуда наметавонад. Байни одамизод ва дигар махлуқҳо фарқи калоне ҳаст. Дар амали офариданаш Худо чунин амалро ба анҷом расонд, ки он асоси доимии кадрӯ қимати инсоният шуд. Худо моро махлуқи махсус сохт, вақте гуфт: „Одамо ба сурати Мо, ба шабоҳати Мо биофарем“ (Ҳастӣ 1:26).

Ин „симои Худо“ аз он сабаб вайрон шуда буд, ки инсоният ғарқи гуноҳ шуд, валекин то ба охир маҳв нашуд. Ҳавворӣ Петрус ҳатто кӯринтиёни дар гуноҳ мезистаро одамоне меҳисобид, ки ханӯз „сурат ва ҷалоли Худо“ мебошанд (1Кӯринтиён 11:7).

Агар шумо он фактро нодида гиред, ки шумо симои Худоро доред, он гоҳ дар бораи худ фикр мекунад, ки аз дарахт бехтар нестед. Албатта, ҳар дуи шумо махлуқи Худо ҳастед, аммо дар байни шумо фарқи ҳалқунанда аст. Ба сурати Худо офарида шудани шумо бароятон қобилияти ақлӣ, эҳсосот ва малақаҳо медиҳад, то ҳал карда тавонед, ки чӣ рост асту чӣ дурӯғ. Моҳияти аниқи он ки „симои Худо“-ро дар инсон чӣ ташаккул медиҳад, пурра муайян нагардидааст. Мо фақат онро медонем, ки ин моҳият дар одамон мавҷуд аст, ҳатто баъди ба гуноҳ афтидан ҳам. Ин асоси муқаддасӣ ва арзишнокии ҳаёти инсонӣ мебошад (Ҳастӣ 9:6).

Френсис Шеффер менависад: „Муҳим он аст, то қайд кунем, ки ҳатто дар одамони гуноҳкор симои Худо боқӣ мондааст. Афтиш ба гуноҳ одамо аз Худо ҷудо мекунад, вале фарқи ӯро аз дигар махлуқот нобуд намесозад. Одами ғавтида ҳам ба ҳар ҳол одам мебошад“.

Барои таъкиди арзиши индивидуалии мо, ки ҳатто баъди афтиш ба гуноҳ боқӣ мондааст, Исо арзиши одамизод ва арзиши ҳамаи паррандаҳоро, ки Худо барои онҳо ғамхорӣ мекард, чунин қиёс мекард: „Ба мургони ҳаво нигоҳ кунед, ки на меқоранд ва на медараванд ва на дар анборҳо захира меқунанд; ва Падари шумо, ки дар осмон аст, ба онҳо рӯзӣ мерасонад. Оё шумо аз онҳо хеле бехтар нестед?“ „Пас, натарсед: шумо аз бисёр гунчишкон бартарӣ доред“ (Матто 6:26; 10:31).

Исо инчунин нишон дод, ки одамизод аз дигар ҳайвонҳо кадрӯ қимати зиёдтар дорад, хангоме дар ҷавоби душманони худ ки дар рӯзи шанбе табобат кардани ӯро нодуруст меҳисобиданд, гуфт: «Кист аз шумо, ки як гӯсфанд дошта бошад, ва он дар рӯзи шанбе ба мағоке афтаду онро гирифта набарорад? Пас чӣ қадар аз гӯсфанд одам азизтар аст! Бинобар ин дар рӯзҳои шанбе некӣ кардан ҷоиз аст» (Матто 12:11, 12).

Бисёр нависандагон Мартин Лютерро иқтибос мекарданд: „Худо моро ба барои он дӯст медорад, ки мо арзиш дорем; мо арзиш дорем,

аз барои он ки Худо моро дӯст медорад“. Ин тасдиқ ҳақиқат аст, аммо шояд он дур намеравад. Биёед, ба калимаҳои „мо аз барои он арзиш дорем, ки Худо моро дӯст медорад“ илова мекунем: Ў муҳаббати худро нисбати мо бо он изҳор кард, ки моро ба симои худ офарид ва баъд моро дар Масеҳ офарид.

АРЗИШИ БУЗУРГ

Офариниши мо дар Масеҳ ба мо чизеро медиҳад, ки ба андозаи симои вайроншудаи ибтидоии Худо арзиш дорад: „Зеро Ўро, ки аз гуноҳ беҳабар буд, барои мо қурбони гуноҳ сохт, то ки мо дар Ў адолати Худо шавем“ (2Қуринтиён 5:21).

Агар шумо фаҳмед, ки некиву ҳақиқати Худо то чӣ дараҷа хуб аст, шумо бадахшат меафтед, ки ин нехҳои ба шумо низ тааллуқ дорад. На фақат аз барои он ки шумо арзиш доред, зеро чунин офарида шудаед, балки арзишатон бо салиби Масеҳ ва муҳаббаташ ба шумо афзун шудааст.

Якчанд аср пеш олими барҷаста Морена дар бадарға зиндагӣ мекард, зеро ки Ў протестант буд. Вай дар Ломбардия, Итолиё, бемор шуда, ба яке аз беморхонаҳои камбағалон афтид. Духтурон боварии комил доштанд, ки ӯ забони латиниро намедонад ва ба забони латинӣ байни худ мегуфтанд, ки ин бемор мемурад. Онҳо гуфтанд: „Биёед ин бемори бефоидаву нодаркорро барои таҷрибаву мушоҳидаҳои истифода мебарем“. Дар ин асно олим Морена суҳанҳои духтуронро шунида, аз ҷояш бархест ва ба онҳо нигоҳ карда, гуфт: „Шумо чӣ хел он офаридаеро бефоида мешуморед, ки аз барояш он Исои Масеҳ ҷон дода буд“. Бо фаҳмидани он, ки Исо баҳри шумо чӣ кард, шумо метавонед такягоҳи арзиши худро, ҳисси арзишнокии худро дигаргун созед ва ба симои дохилии худ тақвияти иловагӣ бубахшед“.

ҲАНГОМИ ТАШАККУЛ ДОДАНИ ТАСАВВУРОТИ МУСБАТ ДАР БОРАИ ХУДО

Дар 1Юҳанно 1:9 гуфта шудааст: „Агар мо гуноҳҳои худро эътироф кунем, Ӯ амин ва одил аст, ки гуноҳҳои моро биомурзад ва моро аз ҳар ноинсофи пок намояд“.

Калимаи шаҳодат додан маънои онро дорад, ки бо Худо нисбати гуноҳхоятон розӣ шавед. Ин чунин маъно дорад, ки эътироф мекунад, ки гуноҳкор будед ва Исо барои ин гуноҳҳои содиркардаи шумо низ ҷон додааст.

Шумо оиди кадом гуноҳ ё гуноҳҳои содиркардаатон дарҳол ба Худо иқрор мешавед?

.....

.....

.....

Аз рӯи 1Юҳанно 1:9, Худо бо гуноҳхоятон чӣ мекунад? Аз кадом микдори дурӯғҳо Худо шуморо пок месозад?

.....

.....

Худо чӣ мегӯяд дар бораи он ки агар шумо гуноҳхоятонро эътироф намоед, чӣ кор мекунад? (Ибриён 9:22-ро хонед).....

.....

Гуноҳхоятон аз шумо то чӣ андоза дур карда мешаванд? (Забур 102:12).....

.....

Худо шуморо то чӣ андоза пок ва озод месозад? (Хуруҷ 1:18)

.....

Гуноҳҳои шуморо кӣ ба гардан гирифт? (2Қӯринтиён 5:21-ро хонед)

.....

Росткориҳои киро шумо гирифтед?.....

12 13

ХИССИ НАВИ САЛОҲИЯТНОКӢ

Акнун биёед ба такягоҳи сеюмамон муроҷиат мекунем –салоҳиятнокӣ, ки бисёрии мо онро дар санчишҳои ҷиддии ҳаёти суст кардаем. Барои шумо ин метавонист аз вобастагӣ волидайн сар шавад, ки оиди ҳама чизе ки бароятон лозим буд, ғамхорӣ мекарданд ва ин нагузошт, ки бовариатонро ба худ инкишоф диҳед. Ё шояд сол то сол шуморо нобарориҳо дунболагир буданд. Ё як зарбаи вайронкунанда, ҷудошавӣ, ё набудани қор ҳисси салоҳиятнокии шуморо торумор карда, зарари қалон расондаанд.

Аммо сабаб ҳар гуна бошад ҳам, мо ҳисси салоҳиятнокиро гум карда, умед ва ҷуръатамонро низ аз даст медиҳем ва ба ҳаёт манфӣ назар мекунем. Ҳар яки мо ба ҳисси ботинии салоҳиятнокӣ мӯхтоҷ аст, ки мегӯяд: „Ман метавонам инро кунам!“

САЛОҲИЯТНОКӢ БА ВОСИТАИ РӢҲ

Муҳим нест, бо сабаби чӣ такягоҳи салоҳиятнокиятон суст ё тамоман нест шудааст; он аз нав сохтан ё дигаргун кардан мумкин аст. Бо мурури он ки муносибатҳоятонро бо Худо-Рӯҳ мефаҳмед, бовариатонро аз нав барқарор кардан мумкин аст.

Китоби Муқаддас дар бораи муносибататон бо Рӯҳулқудс чӣ гуфтанро медонад, алаҳқусус, он чизҳоеро, ки масеҳиёни зиёд пай намебаранд. Мо аз Рӯҳ таваллуд шудаем (Юҳанно 3:3–5). Рӯҳ дар мо аст (Юҳанно 14:17) ва абадан бо мо аст (Юҳанно 14:16). Рӯҳ ба мо он чизе ки бояд донем, меомӯзад (Юҳанно 14:26) ва шаҳодат медиҳад, ки мо фарзандони Худо ҳастем (Румиён 8:16). Ў моро роҳнамоӣ мекунад ва ба мо он маҳорату қобилият ва атоҳои рӯҳониро, ки ба

онҳо эҳтиёҷ дорем, медиҳад, то ҳаёти бошууроно ба сар барем ва дар хизмати Худо бошем (1Қўринтиён 12:4, 11). Рӯҳ дар сустиҳоямон ёрӣ намуда, бароямон шафоат мекунад (Румиён 8:26, 27). Ў он аст, ки дар мо самари росткориҳои Худоро инкишоф медиҳад: муҳаббат, шодӣ, сулҳ, сабр, раҳм, имон, хоксорӣ ва парҳезгорӣ (Ғалотиён 5:22, 23).

Роҳи самарибахштарини фаҳмидани салоҳиятнокии имконпазир, ки ба воситаи Рӯҳулқудс мегиред, фаҳмидани сарчашмаи он аст, ки ба ҳар як масеҳӣ дар натиҷаи ҳузури ноаёни Рӯҳ дастрас аст.

Бо шогирдони Худо дар рӯзи Панतिकост як мӯъҷизае рӯй дод. Онҳо бо Рӯҳ пур буда, бо қуввати Ў пеш рафтанд, то ки равиши таъихро дигаргун кунанд. Худи ҳамон Рӯҳ, ки шогирдонро ваколатдор намуд ҳаёти муқаддас ба сар баранд ва шохидони самарабахш бошанд, меҳодад имрӯз бо мо кор кунад. Он далели аҷоиб, ки Исои Масеҳ дар мо зиндагӣ карда, муҳаббаташро ба воситаи мо зоҳир месозад, яке аз ҳақиқатҳои муҳими Каломи Худо аст.

ҲАЁТИ НОМУМКИН

Кӯшишҳои то ҳадди имкон мувоффиқи меъёрҳои номумкини ҳаёти масеҳиёна зиндагӣ қардан ва нобарор шудан бояд ҳисси салоҳиятнокии моро суст гардонад. Дар асл, масеҳие ки мекӯшад ба Масеҳ монанд бошад, метавонад салоҳиятнокии пасттар дошта бошад, назар ба ғайримасеҳие ки қарор додааст, аз рӯи намунаи одамии зиндагӣ кунад. Меъёрҳои ҳаёти масеҳӣ хеле баланданд ва мо наметавонем бо қувваи худ ба он бирасем. Аз рӯи Каломи Худо танҳо як шахсият тавонист ин меъёрҳоро пурра риоя наояд – Исои Масеҳ. Ҳаёти масеҳиёнаро танҳо бо ҳукми Рӯҳулқудси Ў метавон пеш бурд.

Рӯҳулқудс на танҳо имкон медиҳад, ки масеҳӣ дар оилаи Худо таваллуд шавад, балки дар сабзиши рӯҳонӣ, атои меваи Рӯҳ ёри медиҳад.

Маҳз Рӯҳулқудс моро ваколатдор мекунад, ки шохидони самарабахш бошем. Вақте Исо гуфт, ки мо бояд „дар Ерусалим ва дар тамоми Яҳудо ва Сомария ва ҳатто то ақсои дунё шохидон“ шавем, Ў пеш аз ин гуфт, ки „вақте ки Рӯҳулқудс бар шумо нозил шавад, қувват хоҳед ёфт“ (Аъмол 1:8). На танҳо бе Рӯҳулқудс масеҳӣ шудан номумкин аст, балки меваи Рӯҳро дар ҳаёти мо овардан ва дигаронро бе Ў ба назди Исо овардан ғайриимкон аст.

Аз лаҳзае ки мо Масеҳро қабул мекунем ва Рӯҳулқудс ба мо дохил мешавад, ҳамаи он чӣ ба мо лозим аст, то занони мардони Худо ва барои Масеҳ самаранок шавем, ба мо дастрас аст. Калид дар

он аст, ки ки ба Рӯҳулқудс иҷозат диҳем, ки ҳаётамонро пур кунад ва онро ба Ё супорем, то ҳар он чиро, ки дастрасамон аст, аз саргузаронда тавонем. Дарк кардан муҳим аст, „*пур кардан*“ маънои онро надорад, ки чизе аз берун нозил мешавад, балки як чизи дохилӣ ба қор медарояд. Бинобар ин, ман истифодаи калимаҳои „*қувват додан*“ ё „*фарогирифт*“ -ро беҳтар меҳисобам.

Мо бо имон, имон ба Худои тавоно, ки моро дӯст медорад, аз Рӯҳ пур мешавем. Вақте ки бонк чек мебаред, медонед, ки дар он ҷо пул доред, шубҳае надоред, ки пулҳоятонро нақд медиҳанд. Медонед, ки ҳазинадорро барои додани пулатон зорию тавалло намекунад. Ба ҷои ин „*бо имон*“ чекро дода, интизори пулҳоятон мешавед. Вақте ки Худо илтимос мекунем, то моро пурра бо Рӯҳулқудс, ки аллакай дар зиндагии мо ҳаст, пур кунад, мо танҳо он чиро хоҳиш мекунем, ки аз он мост, чунки мо фарзандони Худо ҳастем.

Гарчанде медонед, ки пулҳоятонро аз бонк мегиред ва танҳо бо имон бо Рӯҳулқудсе ки аз Худост, пур мешавед, шумо бояд донед, ки барои гирифтани ин ҳар ду баъзе шартҳо мавҷуданд. Аз бонк танҳо дар ҳолати дуруст пур намудани ҳуччат пулҳоро гирифта метавонед. Агар дағалона ба он ҷо омада ҳуччатҳоро пур накунад, ба шумо пул намедиҳанд. Агар ҳамту дар пеши бинои бонк истода дод занед, ки „Пулҳоямро диҳед!“, пас натиҷаи хуб ба даст намебиёред.

Айнан ҳамин тавр бисёр чизҳо шуморо ба он тайёр мекунанд, ки аз Рӯҳулқудс пур шавед. Аввалан, шумо бояд ташнаи Худо буда, аз самими қалб хоҳиши бо Рӯҳулқудс пур шуданро дошта бошед. Исо ваъда додааст: „Хушо гуруснагон ва ташнагони адолат, зеро ки онҳо сер хоханд шуд“ (Матто 5:6).

Дуюм, шумо бояд тайёр бошед, ки идорақунӣ ва назорати зиндагии худро ба Исо боварӣ кунед. Чӣ хеле ки ҳавворӣ Павлус гуфтааст: „Пас, шуморо, эй бародарон, ба марҳамати Худо даъват менамоям, ки ҷисмҳои худро ҳамчун қурбонии зинда, муқаддас ва писандидаи Худо тақдим кунед: ибодати оқилонаи шумо ҳамин хоҳад буд“ (Румиён 12:1).

Сеюм, ҳар гуноҳи содиркардаатонро, ки бо таъсири Рӯҳулқудс ба ёдатон меояд, эътироф кунед ва покшавӣ ва бахшишero, ки Худо ваъда мекунад, қабул кунед. „Агар мо гуноҳҳои худро эътироф кунем, Ё амин ва одил аст, ки гуноҳҳои моро биомурзад ва моро аз ҳар ноинсофӣ пок намояд... мо ба ҳузури Падар Шафоатгаре дорем... Исои Масеҳ... Ва Ё кафорат аст барои гуноҳҳо мо“ (1Юҳанно 1.9; 2:1, 2).

БО РӢХ ПУР ШУДАН

Бо Рӯх пур будан – ин интиҳоби тарзи зиндагии масеҳӣ нест. Худо фармон медиҳад, ки бо Рӯҳулқудс пур шавем. „Ва масти шароб нашавед, ки аз он фиску фучур ба амал меояд; балки аз Рӯх пур шавед“ (Эфсӯсиён 5:18). Вале Худо бе он ки чӣ гуна ба фармонҳояш итоат карданро нишон диҳад, фармон намениҳад. Ў ба мо ваъда медиҳад: „Ки агар мо мувофиқи иродаи Ў чизеро талаб кунем, Ў моро мешунавад; Ва агар донем, ки Ў моро дар ҳар чӣ талаб кунем, мешунавад, онро низ медонем, ки он чи аз Ў талаб кардаем, меёбем“ (1Юханно 5:14, 15).

Масеҳиён дар худ Рӯҳулқудсро доранд ва аз ин хотир зарурате надоранд, ки Рӯхро ба ҳаёташон даъват намоянд. Онҳо фақат метавонанд аз Рӯҳулқудс хоҳиш кунанд, ки ҳар як қисму кунҷи ҳаёти ниҳониашонро пур кунад ва зери назорат гирад.

Масеҳиён Рӯхро фақат як бор дар ҳаёташон *қабул мекунад* (вакте ки Масеҳ ба ҳаётамон ба воситаи Рӯҳулқудс медарояд), вале бо Рӯҳулқудс доимо пур мешавем. Дар забони юнонӣ ин мафҳум бо Рӯҳулқудс пурра ва доимо пур шуданро ифода мекунад, то ки ин Рӯх ҳаёти одамро идора кунад.

Варшикасти кӯшишҳои шахсии мо аз эҳтимол дур аст, вакте ки мо тахти роҳбарии Рӯҳулқудс зиндагӣ мекунем. Танҳо ӯ ба мо қобилият медиҳад, ки он ҳаёти пурмаъно ва муқаддасро пеш барем, ки ба он кӯшиш мекунем. Агар донед, ки меҳоҳед зиндагинатон бо Рӯҳулқудс пур бошад, роҳи осонаш ҳамин аст, ки аз Падари Осмонӣ хоҳиш кунед. Иқрор шавед, ки ҳаётро худатон идора мекардед ва ин ба зидди Худо, ки ҳаётатонро идора мекунад, гуноҳи бузург аст. Ба Ў шукр бигӯед, ки Ў ба воситаи марги Масеҳ дар салиб гуноҳхоятонро бахшид. Аз Масеҳ хоҳиш кунед, ки ҳаётатонро зери назорат гирад, ва аз Рӯҳулқудс хоҳиш кунед, ки ҳаётатонро бо қувваи Худо пурра кунад, то дар ҳар коре ки иҷро мекунад, тавонед Масеҳро ҷалол диҳед. Ва чун амали имон шукр гӯед, ки он чи аз Ў пурсидед, иҷро кард. Ўро шукр гуфтани шумо худбоярӣ нест, балки зоҳир кардани имон дар он аст, ки Ў ваъдаи худро иҷро мекунад, вакте ки мо аз Ў дар худуди иродааш чизеро мепурсем. Ва азбаски Ў ба мо амр мекунад, ки бо Рӯҳулқудс пур шавем, ин иродаи Ў буд, ки ҳамаи масеҳиён чунин ҳаёти ғайриоддӣ ба сар баранд.

Дар асоси таҷрибае ки ҳавворӣ Павлус аз мушоракаат бо Рӯҳулқудс дошт, Ў метавонист гӯяд: „Ҳамааш аз дастам меояд, бо мадади Масеҳ, ки маро қувват мебахшад“ (Филиппиён 4:13). Павлус дид,

ки салоҳиятнокиаш аз ӯ нест, балки аз Худо аст, ки Павлус ӯро ҳамчун қисми чудонашавандаи ҳаёти худ шинохт. „На ба он сабаб, ки мо лаёқат дорем чизеро аз худ фикр кунем, ки он гӯё аз мо бошад, балки лаёқати мо аз Худост“ (2Қўринтиён 3:5).

ЗАИФӢ БО ҚУВВАТ

Одамонеро, ки Худо истифода мебурд, омӯхта, шумо аксар вақт дармеёбед, ки вақте онҳо худро ба Худо оварданд, Ӯ норасоии онҳоро гирифта, ба қувват табдил дод.

Бисёр вақт одамон мегӯяд: „Чон ё Мэри бояд бо корҳои махсуси масеҳӣ машғул шаванд. Чон ё Мэри маҳз дар ҳамин соҳа чунон боистеъдод, боварибахш ва болаёқат аст“. Лекин баъзан қувва метавонад ба заифӣ мубаддал гардад. Қуввае ки мо ба он тақия кардем, пеш аз он ки идораи зиндагии мо пурра ба дасти Худо гузарад, метавонад баъзан ба камбудии калон табдил ёбад. Мо мекушем ба он тарафҳои шахсияти худ тақия кунем, ки дар мо то ҳамон вақт аён буданд, ки мо Рӯҳулқудсро хоҳиш кардем, то дар ҳаётамон қувваи навро ҷорӣ кунад. Ҳамон тарафҳои боқуввате ки мо то замони идоракунии ҳаёти моро ба зимма гирифтани Рӯҳулқудс доштем, баъзан моро ба худбаварӣ, худписандӣ ва такаббур водор мекунам.

Аз дигар тараф он заифхое ки мо дарк мекардем ва барои дур кардани онҳо бояд ба Худо тақия мекардем, метавонанд моро дар вобастагӣ ба Рӯҳулқудс нигоҳдоранд, ки бояд онҳоро дигаргун кунад.

БОҚУВВАТ ВА ЗАИФ

Нисбати худ назари дуруст доштан ин онро ифода мекунад, ки шумо кӣ буданатонро мефаҳмед — бо ҳама тарафҳои боқувват ва нағзатон, камбудихову иштибоҳатон — ва дар ёд доред, ки ин тарафҳои боқуввати сатҳӣ шуморо ба такаббуру гурур водор месозанд. Оиди худ тасаввуротиҳои солим доштани шумо маънои онро надорад, ки шумо камбудӣ надоред. Агар донед, ки дар Масеҳ кӣ ҳастед, озодед, ки заифӣ, гумроҳӣ ва хатогиатонро қабул кунед — ва дар онҳо ягон таҳдидро набинед. Пурсаброна ва бо умед шумо метавонед оиди ин масъалаҳоро кор кунед ва аз боиси мувофиқ набудан ба кадом як меёри ҳаёлии камолот фишоре ба худ наоваред.

Одаме ки тақияҳои салоҳияташ мустаҳкам аст, метавонад он аксиомаеро, ки мо дар боло дар борааш гап задем, тасдиқ кунад:

„Ман на он ҳастам, ки бояд бошам, аммо ҳамчунин ман на он ҳастам, ки будам, ва бо марҳамати Худованд на он ҳастам, ки хоҳам буд“. Мо „яқин дорем, ки $\bar{U}$ ки дар шумо ба кори хайр шурӯъ намудааст, онро то рӯзи Исои Масеҳ ба анҷом хоҳад расонд“ (Филиппиён 1:6).

ХАНГОМИ ТАШАККУЛ ДОДАНИ ТАСАВВУРОТИ МУСБАТ ДАР БОРАИ ХУД

12 13

Рӯхулқудс ба мо салоҳиятноки медуҳад. „Зеро ки Худо ба мо на рӯхи тарсу ҳаросро, балки рӯхи қувват ва муҳаббат ва парҳезгори додааст“ (2Тимотиус 1:7). Дар тарҷумай NIV ин калимаҳо чунин садо медуҳанд: „Зеро ки Худо ба мо на рӯхи бечуръати, балки рӯхи қувват, муҳаббат ва интизомнокиро додааст“.

Кадам Рӯх, ки дар боло оиди он гуфта шудааст, аз Худо нест?

.....

Кадам Рӯх аз Худост?

.....

Дар Филиппиён 4:13 меҳонем: „Ҳамааш аз дастам меояд, бо мадади Масеҳ“. Оё ин маънои онро дорад, ки мо салоҳият дорем он чиро, ки Худо меҳаҳад, то кунем, иҷро намоем?

.....

.....

13 13

РАФТИ

АЗНАВТАРБИЯКУНӢ

Бисёр масеҳиён ба қадри имкон ба пуррагии Худо расиданд, аммо бо мурури солҳо аз тасаввурот дар бораи худ ва пешравӣ дар ҳаёти масеҳӣ қонеъ набуданд. Шояд шумо аз чунин масеҳиён мебошед. Ҳатто шояд Худованд шуморо бо роҳҳои гуногун истифода бурдааст. Шояд, шуморо таҷассуми эътиқод ва камолот мешуморанд, аммо шумо то ҳол худро махлуқи ночизи Худованд мепиндоред. Шумо, эҳтимол, асло нафаҳмидед, ки сабзиши масеҳиёнаи шумо бояд ташаккул додани тасаввуроти беҳтарро оиди худ дар бар гирад, ё чаро шумо оиди худ чӣ гуна гумони бад доред.

Нақшаи Худованд, ки шифои симоҳо ва шахсиятҳои ботинии беморро дар бар мегирад, бо раванди ибтидоии тарбия мувофиқат мекунад. Ин чараён инчунин барои он кор карда шуда буд, ки шахсияти солим ташаккул ёбад, лекин вақте ки гуноҳ ба ҷаҳон ворид шуд, нусхаи асл ба таҳрифи саҳт дучор шуд.

Пештар мо се унсури муҳимтарини тарбияро муайян кардем. Якуми онҳо – *моделсозӣ* мебошад. Волидон бояд ба фарзандони худ намуна бошанд. Дуюм унсур – *таълим* аст. Волидон бояд ба фарзандони худ тамоми малакаҳои, ки барои пеш бурдани ҳаёт дар ин ҷаҳон заруранд, омӯзонанд. Барои волидайнӣ масеҳӣ ин онро низ дар бар мегирад, ки ба кӯдаконашон Каломи Худо омӯзонанд. Унсури сеюм – *омӯзондани муносибатҳо* аст. Муносибатҳои кӯдак бо волидайнаш он заминаро фароҳам меоранд, ки дар он ду унсури аввал пуртаъсиртар мешаванд. Бе муносибатҳои сифатноки муҳаббат, якдигарфаҳмӣ ва эътироф моделсозӣ ва таълим таъсирбахш намешавад.

АЗ ТАРБИЯ БА АЗНАВТАРБИЯКУНӢ ГУЗАШТАН

Ҳаёти рӯхонии одамӣ низ аз таваллуд ва инкишоф дар ҷараёни тарбия сар мешавад. Марҳалаи аввалин имон овардан мебошад. Вақте Масеҳро қабул мекунед, раванди гуноҳро, ки аз насл ба насл мегузашт, бартараф мекунед ва самти ҳаёти худро ба шифоёбии рӯхонӣ ва эҳсосоти мегардонед. Ҷараёни азнавтарбиякунӣ шурӯъ шуд. Инкишофи шахсияте ҳам сар мешавад, ки ба Масеҳ монанд шудан мехоҳад. Ин ҷараёни инкишоф азнавтарбиякунӣ мебошад, чунки талаботи рӯхонӣ ва эҳсосоти, ки дар муносибат бо волидайнӣ одамиатон қонеъ нашудаанд, акнун тавассути аъзоёни бадани Масеҳ аз тарафи Худо қонеъ гардонда шуданд.

Аксари одамони муосир дар оилаҳои дағал ва номукамал таваллуд шудаанд. Онҳо дар муҳите ба воя расидаанд, ки базӯр ба дастгирӣ қомеъ мешуданд, то ки ҳаёти ҷисмонии худро пеш баранд. Вақте онҳо масеҳӣ шуданд, ба онҳо лозим омад, ки роҳи дуру дарозтарро тай кунанд, то ба Масеҳ монанд шаванд, нисбат ба касе ки дар оила ба воя расидааст, ки ба ӯ як таҳкурсии мувофиқ барои саломатии эҳсосӣ додааст. Одатан раванди ибтидоии тарбия ҳар қадар мувофиқ бошад, азнавтарбиякунӣ ҳамон қадар камтар зарур мешавад.

Табиист, ки аз бисёр ҷиҳат ин раванд ба хоҳиши ҳуди одам ва омодагии ӯ ба пурра будан вобастагӣ дорад. Лекин ба одамоне ки тарбияи номувофиқ доранд, лозим мешавад, ки монеаҳои бештареро бартараф созанд, то боварӣ ба Падари Осмонӣ пайдо кунанд. Донишмандон он ки онҳо бояд ба Худо боварӣ кунанд ва хоҳиши он ки Ӯ онҳоро ба симои Худ ташаккул диҳад, онҳоро хеле дур мебарад ва аксаран онҳо наметавонанд, ки барои ҷӣ.

Инкишофи рӯхонӣ бештар аз ҳама дар муҳити дастгирии эҳсосоти ва муҳаббат, ки бояд одамро дар ҳонаи айёми кӯдакиаш ихота кунад, рӯй медиҳад. Бадани Масеҳ — калисо ё гурӯҳи хурди рафиқони масеҳӣ, ё қори масеҳӣ, ё ҳолати зиндагӣ бояд чунин муҳитро барпо кунанд ва омилҳои заруриро барои афзоиш фароҳам созанд.

ИНКИШОФИ РӮХОНӢ ДАР КАЛИСОИ ИБТИДОӢ

Барномаи Худо, ки барои ёрӣ ба дигаргуншавии шахсияти одамӣ таъсир ёфта буд, дар калисои ибтидоӣ низ амал мекард. Дар китоби Аъмоли ҳаввориён роҷеъ ба ин гуфта шудааст:

„Ва онҳо бо шунидани таълими ҳаввориён, бо мушоракати онҳо, бо шикастани нон ва бо дуо гуфтан машғул буданд. Ҳама саросар ба ҳарос афтода буданд, ва бисёр мӯъҷизот ва аломот аз дасти ҳаввориён дар Ерусалим ба амал омад. Ҳамаи имондорон бо ҳам муттаҳид ва дар ҳама чиз шарик буданд: молу мулки худро мефурухтанд ва ба ҳама мувофиқи эҳтиёҷоти ҳар кас, тақсим мекарданд“ (Аъмол 2:42–45).

Дар Аҳди Ҷадид ба се намуди таҷриба, ки барои ҳар як имондор зарур аст, аҳамияти махсус дода мешавад. Аввалини онҳо таҷрибаи ҳаётии таълим мебошад: „ва онҳо бо шунидани таълими ҳаввориён машғул буданд“. Дуюмаш таҷрибаи ҳаётии муносибатҳо мебошад. „бо мушоракати онҳо, бо шикастани нон ва бо дуо гуфтан... ҳамаи имондорон бо ҳам муттаҳид ва дар ҳама чиз шарик буданд“. Сеюмаш таҷрибаи ҳаётии шоҳодат додан аст. Шоҳодат додан дар Аҳди Ҷадид аз он иборат буд, ки масеҳиёна зиндагӣ кунем ва баъд дар бораи он суҳан ронем. Ин хизмати шоҳидӣ ба якдигар ва ба ҷаҳони ғайримасеҳии атрофи онҳо буд.

„Ҳар рӯз якдилона дар маъбад ҷамъ мешуданд ва дар хонаҳои худ нон шикаста, бо дилхушӣ ва самимият бо ҳам хӯрок мехӯрданд, Худоро ҳамду сано мехонданд ва дар миёни тамоми мардум меҳро муҳаббат пайдо мекарданд, ва Худованд ҳар рӯз касонеро, ки наҷот меёфтанд, ба аҳли калисо меафзуд“. (Аъмол 2:46–47)

АЗНАВТАРБИЯКУНӢ ВА ШОГИРДӢ

Бадани Масеҳ бояд дар ҳамаи ин се қисми таркибии раванди азнавтарбиякунӣ ҷалб карда шавад ҳам ба ҳайси кӯдак ва ҳам на ҳайси волид — на танҳо рӯякӣ, балки дар воқеияти ҳаррӯза низ гирифта ва дода. Тавассути ин се намуди таҷриба ҳар як масеҳӣ бояд ба сӯи балоғати рӯҳонӣ қадам занад. Ин ҳамон чизест, ки онро бисёр вақт шогирдӣ меномем ва инро чараёни азнавтарбиякунӣ ҳам номидан мумкин аст.

Тасодуфӣ нест, ки байни чараёни тарбия ва чараёни азнавтарбиякунӣ ё шогирдӣ монандӣ мавҷуд аст. Дар чараёни тарбия волидайнӣ қисмонӣ омили инкишоф мебошанд. Дар чараёни азнавтарбиякунӣ, бадани Масеҳ, ки ҳар як аъзои он дар як вақт ҳам кӯдак ва ҳам волидайн аст, бояд омили инкишоф бошанд.

КАЛОМИ ХУДО ДАР АЗНАВТАРБИЯКУНӢ

Барои зиндагии моро ба ҳаёти масеҳиён табдил додан Худо омили дигарро низ истифода мебарад: Каломи Худо Рӯҳулқудс ба воситаи калисо ва Каломи Ӯ ба мо мусоидат мекунад, ки мо ба Исо монанд шавем. Ҳавворӣ Петрус ба мо менависад: „Чун кӯдакони навзод муштоқи шири поки калом бошед, то ки аз он барои наҷот нашъунамо ёбед, агар ҳақиқатан чашидаед, ки Худованд некӯст“ (1Петрус 2:2, 3). Ақли моро аз нав карда, Рӯҳулқудс барои азнавсозии тафаккури мо Каломи Худоро истифода мебарад (Румиён 12:2). Ҳавворӣ Павлус навиштааст: „Ӯ баъзеро ҳавворӣ, баъзеро анбиё, баъзеро башоратдиҳанда, баъзеро шубон ва муаллим таъин намуд, барои тақмили муқаддасон ба кори ибодат, ба бинои Бадани Масеҳ, то даме ки ҳамаамон ба ягонагии имон ва шиносоии Писари Худо, ба дараҷаи шахси комил, ба андозаи бузургии пурраи Масеҳ бирасем; то ки мо дигар кӯдаконе набошем, ки бо боди ҳар таълим калавонида ва ронда мешаванд, аз найрангбозии одамон, ки бо талбис дар иштибоҳ андохта, гумроҳ мекунад, балки дар муҳаббат ростиро баён намуда, мо дар ҳар чиз ба Он ки Сар аст, яъне ба Масеҳ нумӯ ёбем“ (Эфсӯсиён 4:11–15).

КОНСЕПСИЯИ „ЯКЕ БА ДИГАРЕ“

Ба воситаи Каломи Худ Худо сифат, хислат ва шахсияти Худро мекушояд. Ба воситаи бадани Масеҳ Ӯ онҳоро ба ҳақиқат мубаддал месозад. Мафҳуми „яке ба дигаре“ тақрибан 60 маротиба дар Аҳди Ҷадид зоҳир мешавад. Инҳо принципҳои ҳастанд, ки ҷи гуна Худо ба аъзоёни бадани Масеҳ ба воситаи кӯмакҳои якдигарии онҳо ёрӣ мекунад.

Мувофиқи ин концепсия одамон бояд ба якдигар вафодор бошанд (Румиён 12:10), якдигарро ҳурмат кунанд (Румиён 12:10), байни худ якфикр бошанд (Румиён 15:5), якдигарро қабул кунанд (15:7), якдигарро насиҳат кунанд (Румиён 15:14), ба якдигар салом гуянд (Румиён 16:3–6; 16), ба якдигар хизмат кунанд (Ғалотиён 5:13), бори душворҳои якдигарро бардоранд (Ғалотиён 6:2), бо муҳаббат ба якдигар муносибат кунанд (Эфсӯсиён 4:2), ба якдигар итоат кунанд (Эфсӯсиён 5:21) ва яке дигарро боло бардоранд (1Таслӯникиён 5:11).

ХУДОРО БА ВОСИТАӢ БАДАНИ МАСЕҲ НИШОН ДОДАН

Вақте ки Исо дар замин буд, ба шогирдонаш мегуфт, ки барои ба онҳо нишон додани Падар омадааст: „.... ҳар кӣ Маро бинад, Падарро дидааст... оё бовар намекунӣ, ки Ман дар Падар ҳастам, ва Падар дар Ман? Суханоне ки Ман ба шумо мегӯям, аз Худ намегӯям; Падаре ки дар Ман сокин аст, Ӯ ин аъмолро мекунад“ (Юҳанно 14:9–10).

Исо дар бадани ҷисмониаш ба ҷаҳон Худоро нишон дод. Вай ҳислат ва сифатҳои Худоро воқеӣ гардонид. Ӯ шахсияти Худоро дар ҷисм ва хунаш нишон дод. Мо медонем, ки Худо кӣ аст, чунки Исо мусоидат кард, то мо Ӯро шиносем. Оё калисо низ бояд Худоро ҷунон нишон диҳад, ки инро Исо карда буд? Ҷавоби ин савол „оре“ аст. Калисо бадани Масеҳ номида шудааст, ва яке аз мақсадҳои он ҳислату сифати Худо-Падарро ба одамони муосир нишон додан аст.

Яке аз занони ҷавонро пурсиданд, ки чӣ хел Худо муҳаббаташро нисбати ӯ воқеӣ карда метавонад. Ӯ каме фикр карда, гуфт: „Вай онро ба ман нишон дода метавонад!“ Оё бадани Масеҳ набояд ҳамин корро накунад, то ки муҳаббати Худоро дар амал татбиқ кунад? Оиди муҳаббати Худо дар Каломи Ӯ хондан ва ё нисбати муҳаббати Ӯ дар мавъиза шунидан кофӣ нест. Ин муҳаббат барои одам ҳамон вақт амалӣ мегардад, ки ӯ муҳаббати Худоро ба воситаи аъзоҳои бадани Масеҳ ҳис мекунад.

Шумо шояд дар ёд доред, ки дар ҳаётатон чизе ба ин монанд рӯй дода буд, ва ё шояд бахшиши Худо бароятон он вақт воқеӣ шуда бошад, ки рафиқатон гуфта бошад, ки Ӯ шуморо мебахшад.

Раванди азнавтарбиякунӣ мувофиқи нақшаи Худо ба воситаи бадани Масеҳ ба ҷараёни тарбия баробар меравад. Ҷадвали зерин ёрӣ медиҳад, ки ин баробарӣ аён гардад:

	Тарбия	Азнавтарбиякунӣ
Миёнаравҳои Худо	Волидайн	Бадани Масеҳ
Намунаҳои рафтор	Моделсозӣ	Шаҳодатдиҳӣ
Таҷрибаи ҳаётии таълим	Таълим	Омузиш
Таҷрибаи ҳаётии муносибатҳо	Муносибатҳо	Бародарӣ

ЧАРАЁНИ АЗНАВТАРБИЯКУНИРО БА ВУЧУД ОВАРДАН

Вақте ки мо худро ба раванди тарбияи илоҳӣ месупорем, симои дохилиамон иваз мешавад. Ў чунин воситаҳоеро додааст, ки шумо ба ёрии онҳо симои ботинии худро аз нав ташаккул медиҳед ва тағйир медиҳед, лекин шумо бояд ба ин чараён таъсирпазир бошед.

Аниқ муайян намудани мӯҳтоҷии шумо. Якум қадаматон бояд дарки он бошад, кадом тарафҳои ҳаётатон ба азнавсозӣ эҳтиҷманд аст. Чӣ ба инкишофи шахсии шумо монеа мешавад? Кадом таъғироҳи симоатон заифтарин мебошад? Шояд ин ҳамон таъғироҳест, ки ба он аҳамияти кам додаед ва онро нисбати дигар таъғироҳ муҳим нашуморидаед. Ва ё ин метавонад ҳамон таъғироҳе бошад, ки шумо онро мустақкам шуморидаед ва ин метавонад ҳамон таъғироҳе бошад, ки он, чуноне ки ҳоло мебинед, қуввае мебошад, ки дар заминаи бардурӯғ таъсис ёфтааст.

Яке аз бехтарин усулҳо, ки худро чӣ тавр бояд донист, он аст, ки дуо гӯем ва Худоро хоҳиш кунем, то бо Каломи Худо ба мо нишон диҳад, ки чиро Ў тағйир додан меҷӯяд. Кӯшиш кунед, то муайян кунед, ки Худо чиро аз ҳама муҳим мешуморад. Бо дуои муаллифи Забур шурӯъ кунед: „Маро, эй Худо, тафтиш намо ва диламро бишнос; маро бисанҷ ва андешаоямро бидон, ва бубин, ки оё роҳам қач аст? Ва маро ба роҳи неқӯ андоз“ (Забур 138:23, 24).

Гоҳо вақт шумо метавонед дар роҳи интиҳобкардаатон ба ёрӣ мӯҳтоҷ шавед. Он вақт ба яке аз рафиқони таҷрибаноки масеҳиятон, ё ба шубонатон, ё ба устоди масеҳиятон муроҷиат кунед.

Ёфтани ёрӣ дар Каломи Худо. Ҳамин ки шумо фаҳмидед, ки дар кадом марҳилаи бунёди таъғироҳатон қарор дошта, барои кор ба чӣ эҳтиҷ доред, ба омӯхтани Каломи Худо шурӯъ кунед ва дар назар дошта бошед, ки чӣ бароятон зарур аст. Шумо мебинед, ки „чӣ махсус бароятон“ пешбинӣ шудааст, ва чиро пештар надидаед. Омӯзиши махсуси Китоби Муқаддас бо мақсади муайян шуморо бо бисёр чизҳо таъмин мекунад, то дигаргуншавии худро шурӯъ намоед.

Дар Каломи Худо қуввае аст, ки ҳаётро дигаргун месозад. Вақте одам он қисмати Қаломро меомӯзад ва муоина мекунад, ки нисбати масъалаҳои Ў қобили истифода аст, натиҷаҳои назаррас пайдо мешаванд.

Комёб шудан ба ёрӣ ба воситаи бадани Масеҳ. Охирин қадам дар ин раванд он аст, ки ба аъзоёни бадани Масеҳро имкон диҳед, то асбоби Рӯҳулқудс гарданд, то ки ба азнавсозӣ сар кунед. Аҷоиб аст, ки дар ҳамаи ин порчаҳои „яке ба дигаре“ дар Аҳди Қадим

сухан дар бораи ҷавобгарии дутарафа меравад. Роҷеъ ба ин, Нома ба Ғалотиён 6:2-ро мисол меоварем: „Борҳои якдигарро бардоред, ва ба ҳамин тариқ шариати Масеҳро иҷро хоҳед кард“. Ҷавобгарии мо аён аст: масеҳиён бояд дар душвориҳои якдигар кӯмак кунанд. Лекин ин боз маънои онро дорад, ки одамон бояд хоҳанд, ки касе ин бори гаронро ҳамроҳи онҳо бардорад. Мо ҳамчунин ба дигарон бояд роҳ диҳем, ки барои ҳалли душвориҳои мо ёрӣ диҳанд. Муносибатҳои мо бо дигарон омиле мешаванд, ки дар ҳаётамон шифоёбиро амалӣ мегардонанд.

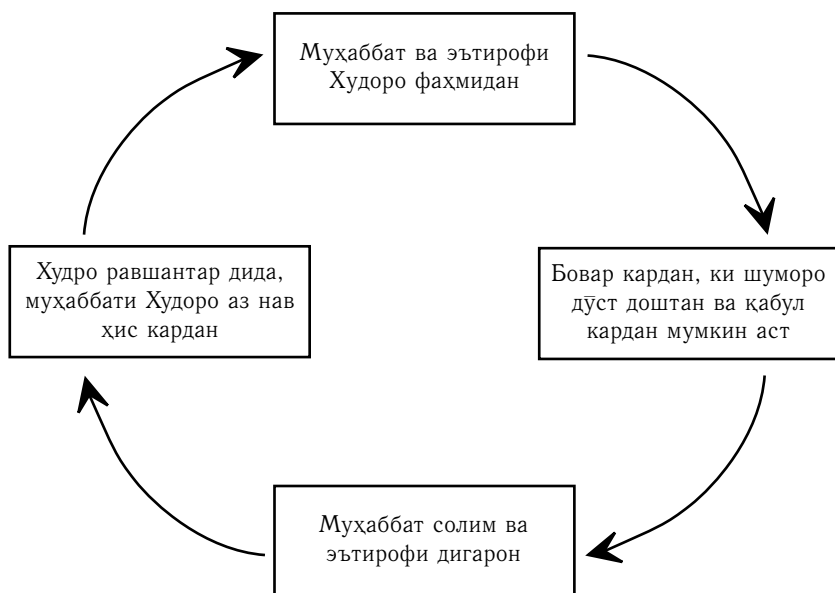
Вақте ки ман ба воситаи шумо муҳаббати Худо, тасалло додани Худо, меҳрубон ва ҳақ будани Худоро ҳис мекунам, симои ботиниам ба дигаргун шудан шурӯъ мекунад. Вақте ки шумо маро бахшида, ба ман чунон ҷавоб медиҳед, ки ман ҳақиқатан боарзиш бошам, оҳист-оҳиста ман ба худ бовар мекунам. Вақте ба ман бовар доред, ба ман эътимод дошта, маро рӯҳбаланд мекунед, ба худам боварӣ ҳосил намуда, ба худам бовар карданро шурӯъ мекунам. Дар ман ҳисси нави салоҳиятнокӣ пайдо мешавад. Шахсияти ман ба воситаи муносибатҳои мо шумо дигаргун мешавад дар ҳоле ки Рӯҳулқудс дар ман кор мекунад. Бадани Масеҳ ҳақиқатҳоеро, ки аз Каломи Худо доништа будам, устувор мегардонад.

*Қадами Масеҳ ҳақиқатҳоеро,
ки ман аз Каломи Худо доништам,
устувор мегардонад.*

ДОИРАИ ЭЪТИРОФ

Инкишоф дар худэътирофкунӣ ва рушди тасаввуроти солим дар бораи худ раванди даврӣ мебошад. Ин аз он сар мешавад, ки шумо муҳаббат ва эътирофи Худоро мефаҳмед. Боз ҳам фаҳмидан муҳим аст, ки асоси эътирофи аслий дар Худо аст, на дар дигарон. Бо мурури он ки дар эътимод инкишоф меёбед, ба он боварие меоед, ки шуморо дӯст дошта, эътироф мекунанд. Дар ин марҳила метавонед худэътирофкунии солимро ташаккул диҳед.

Вақте боварио, ки натиҷаи ҳолати наватон мебошад, пайдо мекунед, метавонед кушоду равшан бо дигарон муносибат кунед. Шумо муҳаббати худ ва эътирофи дигаронро озодтар ифода мекунед. Бо мурури он муносибатҳоятон беҳтар шаванд, ба якдигар наздик шуда, оиди худ тасаввуроти возеҳу равшантар мегиред ва муҳаббат ва эътирофи Худоро бештар ҳис мекунед.

НАМУНАИ ҲАВВОРИ ПАВЛУС

Дар 1Таслӯникиён 2:1–12 Павлус намунаи раванди азнавтарбиякуниро додааст, ки онро дар хизмати худ истифода бурдааст. Ӯ оиди он менависад, ки ба масеҳиёни Таслӯникӣ чӣ гуна меҳрубона муносибат мекард „монанди доя“. Ӯ тасвир мекунад, ки онҳоро насихат медод, дилдорӣ мекард ва вазифадор менамуд, мисли падар фарзандони худро (оятҳои 11–12). Ӯ муносибатҳои худро ба онҳо махсусан таъкид мекунад: „Мо чунон ба шумо дил бастаем, ки хостем ба шумо на танҳо башорати Худоро бидихем, балки ҷонҳои худро низ дар роҳи шумо фидо созем, азбаски шумо ба мо азиз будед“ (о.8).

Аз ин ҷо мебинем, ки ҳавворӣ Павлус маҳз оиди он мегӯяд, ки ӯ ба раванди азнавтарбиякунӣ рӯ оварда буд. Ӯ навимонони худро таълим медод. Вай ба онҳо бо муҳаббат ва якдигарфаҳмӣ муносибат мекард. Ӯ ба онҳо шояд медод, ки одами тақводор будан чӣ маъно дорад.

Қайд кунед, ки ҳавворӣ Павлус ду маротиба онҳоро бародарони худ меномад, агарчи ӯ чун ҳавворӣ метавонист монанди шахси фармонраво сухан ронад. Ва ин фарқияти хеле муҳимро мо инро бояд ҳамеша

дар муносибатҳоямон дар бадани Масеҳ дар назар дошта бошем. Дар раванди ибтидоии тарбия ҳам чузъи фармонравой ва ҳам чузъи муносибат гузошта шудааст. Вақте ки мо кӯдак будем, волидайнамон ин ду нақшро иҷро мекарданд. Ҳоло ки мо имон овардаем, Худо фармонравоиро амалӣ мегардонад, бародарон ва хоҳарон дар Масеҳ он чиро амалӣ мегардонанд, ки ба муносибатҳо дахл доранд. Шояд Исо ҳаминро дар назар дошт, вақте мегуфт: „Ва ҳеҷ касро бар замин падари худ нахонед, зеро ки Падари шумо якест, ки дар осмон аст“ (Матто 23:9).

Дар бадани Масеҳ ҳар якеамон шогирд ва муаллим мебошем. Мо метавонем фикр кунем, ки фақат мегирем ва чизеро намедихем (ё баръакс). Лекин муносибатҳо бо бародарон ва хоҳарон дар ду самт ривоч меёбанд.

Дар солҳои охир бисёр калисоҳо заруратеро мебинанд, ки масеҳиён худро чун бадани Масеҳ эҳсос кунанд, ки дар замин амал мекунад. Бо мурури он ки масеҳиён бештар ба якдигар мувофиқи нақшаи Худо муносибат карданро шурӯъ кунанд, мо ҳамон қадар бештар шохиди он шуда метавонем, ки азнавтарбиякунӣ тасаввуротҳоямонро нисбати худ шифо дода метавонад.

**ҲАНГОМИ ТАШАККУЛ
ДОДАНИ ТАСАВВУРОТИ
МУСБАТ ДАР БОРАИ ХУД**

13
13

Эфсӯсиён 4:11–16-ро хонед.

Оё ошкор кардед, ки кадом нақш ё нақшхоро дар бадани Масех мебозед?

Ба ақидаатон, шумо дар он кӣ ҳастед?
.....

Оё ба таври кофӣ ба кори калисои масеҳӣ ҷалб шудаед, то ки ба фаҳмидан сар кунед, то чӣ андоза ки ба он мувофиқед?
.....

Аз Худо хоҳиш намоед, ки ҷоятонро дар калисо нишон диҳад. Боварӣ ҳосил намоед, ки ҳамроҳи дигар масеҳиён дуо ва кор мекунед.

БА СӢИ СИМОИ Ӣ ХАРАКАТ КАРДАН

Вақте ки шумо кори навро бо Худо сар мекунед, то ки симои ботинии худро бехтар намоед ва дар роҳи ба Масеҳ монанд шудан пеш равед, як чизро дар ёд гиред, ки симои шумо ба худхурматкунӣ зич алоқаманд мебошад. Рафтор ва муносибатҳои шумо дар бозсозӣ ва ҳифз намудани симои ботиниатон аҳамияти калоне пайдо мекунанд.

Интиҳоби шумо ва натиҷаҳои интиҳоби шумо ба тасаввуротатон оиди худ таъсири бузурге мерасонад. Агар шумо қарор диҳед, ки меъёрҳои шахсӣ ва масеҳиро вайрон кунед, шумо худ муҳаббат ва ҳурматро нисбати худ аз даст медиҳед. Бо гум кардани худхурматкунӣ аксар вақт гум кардани бовариноқӣ ба қобилияти иҷро намудани он чи дуруст меҳисобед, алоқаманд мебошад. Симои ботинии шумо ҳар маротиба хиратар мешавад, вақте шумо интиҳобе мекунед, ки бар ҳилофи ақидаҳо мебошад.

Масеҳиёни ҳозира худро маҷбур ҳис намеkunанд, ки дар доираи танге ки ҳанӯз якчанд даҳсолаҳо масеҳиён зиндагӣ мекарданд, умр ба сар баранд. Аммо ин дар муайян намудани ҳамаи марзҳое ки мо онҳоро бояд эътироф намоем, мушкилиҳоро фароҳам месозанд. Вақте ки ҷамъияти дунявӣ нормаҳои ахлоқӣ ва этикии масеҳиро инкор кард, вай принципи ягонро боқӣ гузошт: „Агар ин хуб ҳисобида шавад, ин корро кун“. Одамони боандешатар бошанд фаҳмиданд, ки ҷомеа фақат бо ин принцип рӯз бурда наметавонад, аз ин рӯ ба он маҳдудият илова гардид: „Агар ин ба касе осебе нарасонад, хуб аст“. Масеҳиёни ҳозиразамон ба Худо писанд намеоянд, агар танҳо ин ду принциби этикиро, ки ҳамчун идоракунандаи маданияти ҳозира хизмат мекунанд, тарафдорӣ намоянд.

Бо вучуди ин, бисёр одамон кӯшиш мекунанд интиҳоби худро дар ин асоси ноустувор созанд, вале баъд мефаҳманд, ки заминаҳои бардурӯғро ба асос гирифтаанд. Онҳо дар бораи он ки дил аз ҳама чиз маккортар аст, фаромӯш кардаанд (Ирмӣ 17:9).

Системаи этикие ки дар эҳсосоти шахсӣ ва қобилиятҳои ратсионалӣ асос меёбанд, фақат ҳамон вақт пурсамар аст, ки табиати асосии он аз муҳаббат ва ҳақиқат пур бошад. Агар ин чунин бошад, он гоҳ мо метавонем ба ҳиссиёт ва интиҳоби ин одам боварӣ кунем. Лекин ҷамъият худ аз худ далели он мебошад, ки ба табиати одамони бовар кардан мумкин нест.

Ҷамъияти муосир ин далелро иқрор карда наметавонад, ки ҳангоме фақат ҳиссиёти субъективии шахсият интиҳоби ӯро муайян мекунад — вале меъёрҳои объективӣ ва ё берунӣ нестанд — ҷоиз нест, ки оиди этика сухан ронем. Он гоҳ ҳар як одам метавонад барои худ қонун бошад; ва усуле нест, ки дуруст будани интиҳобро баҳо диҳад. Аз нигоҳи дигарон дуруст ё хато будани ин интиҳоб ҳатто ба назар гирифта намешавад.

Аммо масеҳиён медонанд, ки мақсад, асоси мутлақи меъёрҳои ахлоқӣ ва этикӣ ба ҳар ҳол вучуд дорад — Каломи Худо. Вақте ки интиҳоби шахс бо ин асос мувофиқат намекунад, дар оқибати қор ин ба душвории ҷиддӣ оварда мерасонад. Вақте ки ба мо, масеҳиён, лозим меояд, ки ягон қароре қабул кунем, омили мутлақе мавҷуд аст, ки моро ба қароре бурда мерасонад, ки барои ҳама бехтарин аст.

Вале на ҳама вақт ба мо муяссар мешавад дар ҳол муайян кунем, ки кадом интиҳоб дуруст аст. Масеҳиён шояд меҳоханд, ки ҳар як қарор дар Китои Муқаддас чун дуруст ё нодуруст ифода шуда бошад. Лекин соҳаи бисёр қарорҳои ки онҳоро бояд қабул кунед, тираву тор боқӣ мемонад. Мо бисёр қарорҳои, ки ба тимсоли ботинии мо таъсирашро мегузорад, маҳз ҳамин тавр қабул мекунем. Дар ҳамаи мавридҳои ки мо чунон амал мекунем, ки дертар худро ҳурмат карда наметавонем, худҳурматкунӣ, қадру қимат боварӣ ба худ суст мешавад.

МАҚСАДИ ҲАӢТИ МАСЕХӢ

Принсипи асосии ҳамаи ахлоқи масеҳиёнаи моро ҳавворӣ Павлус дар номаи худ ба Қўлассисён чунин ифода кардааст: „Ва ҳар он ки бо сухан ё амал мекунед, ҳамаашро ба исми Исои Масеҳи Худованд ба ҷо оварда, ба василаи Ӯ Худои Падарро шукр гӯед“ (Қўлассиён 3:17).

Аз афташ бисёр масеҳиён ин оятро чунон тағйир додаанд, ки акнун он чунин хонда мешавад: „Бисёр корро ба номи Худованд Исои Масеҳ иҷро кунед“. Ба қадри ҳол, онҳо маҳз ҳамин тавр ба сар мебаранд. Аммо чун масеҳиён мо бояд мақсади муайян дошта бошем, то бо ҳаётамон, дар ҳар коре ки мекунем, ба ҷалоли Худованд муваффақ гардем. Ҳамаи рафтори мо бояд ба он сафарбар карда шавад, ки росткориҳои Худоро, ки Ӯ дар мо гузоштааст, аён намоем.

Барои он ки амалро иҷро кунем, бояд донем, ки Худо чиро дуруст ба чиро нодуруст мешуморад. Агар мо панду насиҳатҳои Инҷилро дар ҳолатҳои ҳаёти истифода бурдан хоҳем, ба мо „ақли Масеҳ“ лозим аст. Мо ба он ки аз ҷомеаи дунявии ҳозира арзишҳои диниро қабул намоем, тақия карда наметавонем — дар ин маврид ҳатто ба падару модар тақия карда наметавонем, магар ин ки онҳо Каломро хеле хуб донанд. Худ аз худ мо ба ҳамон „овози то ҳол паст“-и Рӯҳулқудс тақия карда наметавонем, чунки баъзан мо кӯшиш мекунем дар зерӣ таъсири хоҳишҳои худ ё „фикри солим“ аз он рӯ гардонем. Албатта, таҷрибаи ҳаррӯзаи пуршавӣ бо Рӯҳулқудс хоҳиш ва назари моро нисбати зиндагӣ ё „фикри солим“ бо нуқтаи назари Худовандамон баробар месозад. Лекин ягона воситаи боварӣ ҳосил кардан ба он, ки ин ҳамин тавр рӯй медиҳад, он чиро, ки гуё Рӯҳулқудс меғӯяд, бо Каломи Худо ва бо ҳолатҳои ба миён омада муқоиса намудан аст.

МУНОСИБАТҲО ВА РАФТОРҲОИ БАҒАЛАТ

Дар бисёр порчаҳои Китоби Муқаддас тасвияи гуноҳ саҳеҳу равшан дода шудааст. Рафтор ва муносибатҳои муайян ҳамчун махсусан барғалат тасвия карда мешаванд. Биёед порчаи шоиронаи зеринро аз Аҳди Қадим муоина мекунем.

Инак шаш чиз, ки Худованд аз онҳо нафрат дорад,
ва чизи ҳафтум, ки асли моҳияти он назди Ӯ зишт аст:
ҷашмони ҳавобаландона,
забони дурӯғгӯй
ва дастҳое ки хуни бегуноҳро мерезад,
диле ки қасдҳои бадро мепарварад,
пойҳое ки сӯи бадӣ мешитобад,
шоҳиди козибе ки суҳанони дурӯғ мебофад
ва шахсе ки дар миёни бародарон ситезаҳо меангезад.
(Масалҳо 6:16–19)

Дигар порчаеро аз Аҳди Ҷадид муайян мекунем:

„Вақте ки Масех, ки ҳаёти шумост, зоҳир шавад, шумо низ бо Ё дар ҷалол зоҳир хоҳед шуд.

Пас, андоми заминии худро: зино, нопокӣ, ҳирс, ҳаваси бад ва тамаъкорино, ки он бутпарастист, бикушед, ки барои онҳо ғазоби Худо бар писарони исён меояд, ки шумо низ як вақте дар онҳо рафтор мекардед, хангоме ки дар миёни онҳо мезистед. Аммо акнун шумо ҳамаи инҳоро: хашм, ғазаб, кина, бадгӯӣ ва алфози кабеҳи забонатонро тарк намоед; ба якдигар дуруғ нагӯед, дар ҳолате ки одами кӯҳнаро бо аъмоли вай аз худ дур кардаед ва одами навро дар бар кардаед, ки вай дар дониш ба шабохати Офаринандаи худ нав мешавад“ (Қўласиён 3:4–10).

Боз порчаеро аз номаи ҳавворӣ Павлус муоина мекунем:

„Қорҳои ҷисм маълум аст, ки инҳост: фиск, зино, нопокӣ, фучур, бутпарастӣ, ҷодугарӣ, адоват, хархаша, ҳасад, хашм, ҷидол, ихтилофот, бидъатҳо, нафрат, қатлҳо, бадмастӣ, бетартибӣ, ва монанди ин; шуморо пешакӣ огоҳ менамоем, чунон ки пештар ҳам огоҳ намудаам, ки кунандагони чунин қорҳо Малакути Худоро мерос нахоҳанд гирифт“ (Ғалотиён 5:19–21).

Ҳамчунин дар дигар порчаҳо намудҳои махсуси рафтор ва муносибат ба категорияи барғалат мансубанд. Дар бораи онҳо дар 1Қўринтиён 9:9, 10 ва албатта, дар Даҳ Аҳком, ки дар боби 20-уми Хуруҷ аст, гуфта мешавад.

1. Туро худоёни дигар, ҷуз Ман, набояд бошад.
2. Санаме ва ҳар сурате аз он чи дар осмон аз болост, ва аз он чи дар замин аз поён аст, ва аз он чи дар об дар зери замин аст, барои худ насоз. Ба онҳо сачда набар ва онҳоро ибодат нақун; зеро ки Ман Худованд Худои ту ҳастам, Худои ғайре ҳастам, ки барои гуноҳи падарон ва писарон, то насли сеюм ва чорум, аз онҳое ки аз Ман нафрат дошта бошанд, интиқом мегирам; ва то ҳазорон насл, ба онҳое ки Маро дӯст медоранд ва аҳкоми Маро ба ҷо меоваранд, марҳамат мекунам.
3. Исми Худованд Худои худро беҳуда ба забон нагир, зеро ки Худованд касеро, ки исми Ёро беҳуда ба забон мегирад, бечазо нахоҳад гузошт.

4. Рӯзи шанберо дар хотир нигоҳ дор, то ки онро тақдис намоӣ.
5. Падари худ ва модари худро иззат намо, то ки умри ту бар замине ки Худованд Худои ту ба ту медиҳад, дароз шавад.
6. Қатл нақун.
7. Зино нақун.
8. Дуздӣ нақун.
9. Дар ҳаққи ёри худ шаҳодати дурӯғ надох.
10. Хонаи ёри худро тамаъ нақун; зани ёрат... ва ҳар чизеро, ки аз онӣ ёрат бошад, тамаъ нақун (Хуруҷ 20:3–17).

МУНОСИБАТ ВА РАФТОРИ ДУРУСТ

Дигар намудҳои рафтор ва муносибатҳо возеҳу равшан чун дуруст ва хуб муайян карда шудаанд.

1. Мо бояд имони худро ба дигарон расонем (Матто 28:19–20)
2. Мо бояд ба якдигар меҳрубон ва дилсӯз бошем, якдигарро афв намоем (Эфсӯсиён 4:32)
3. Мо бояд барои ҳама чиз шукр гӯем (1Таслӯникиён 5:18)
4. Мо бояд дар бораи ҳар он чӣ рост ва ҳалол аст, фикр кунем (Филиппиён 4:8)
5. Мо бояд самараи Рӯҳро – муҳаббат, шодмонӣ, ороиштагӣ, пурсабри, меҳрубонӣ, марҳамат, имон, фурутанӣ ва парҳезгориро зоҳир намоем (Ғалотиён 5:22, 23)

ШОЯД ИН ТАВР АСТ, ШОЯД НЕ

Байни намудҳои рафтори хубу бад бисёр намудҳои рафтор ҳастанд, ки зоҳиран мамнӯъ ва сазовори ҷазо нестанд. Гоҳе онҳо ба маврид ҳастанд ва гоҳе не. Ин на он соҳаи рафтори на он қадар гуноҳолуд аст, аз ҳам ки алалхусус фарқияти каме доранд. Дар асл, агар мо принципҳои умумиро истифода барем, ки аз Калом гирифта шудаанд ва барои истифода дар роҳи ҳаётамон муқаррар шудаанд, ҳатто муносибат, ақсуламал, рафторҳои бахшнок ва бетарафнаро вобаста ба вазъият метавон дуруст ё нодуруст ҳисобид.

Вақте ки мо 1Қўринтиён 8–10 ва Румиён 12–15-ро меҳонем ва меомўзем, чор принцип чун раҳнамо ба мо хизмат мекунам, ки чӣ ҳел дар соҳаи бахшнок ва бетараф интихобе кунем, агар хоҳем, ки Худоро ҷалол дод, ҳурмати худро дар ҳамаи он амалҳо, ки иҷро мекунем, мустаҳкам созем. Номҳои ин чор принцип аз

китоби Брюс Наррамор ва Билл Каунтс „Гуноҳ ва озодӣ“ гирифта шудаанд.

ПРИНСИПҲОИ ОЗОДӢ

Якум принципи умумӣ принципи озодӣ мебошад. Ду ояти ҳавворӣ Павлус инро возеҳу равшан тасдиқ мекунад: „Ҳар он чи дар бозор фурухта мешавад, бехӯред ва ба хотири вичдон ҳеҷ тафтиш накунад (дар он ҷо он вақт гӯштеро, ки барои бутҳо ба қурбонӣ меоварданд, мефурухтанд); зеро ки замин ва ҳар он чи дар он аст, аз онӣ Худованд аст“ (1Қӯринтиён 10:25, 26) ва „Ман медонам ва дар Исои Худованд яқин дорам, ки ҳеҷ як чиз ба худии худ наҷис нест; фақат барои касе ки чизеро наҷис мешуморад, он наҷис аст“ (Румиён 14:14).

Дар ин порчаҳо диққати асосӣ ба озодӣ дода мешавад, аммо ин озодии интиҳоб мебошад: „Ҳама чиз барои ман ҷоиз аст, лекин набояд ки чизе маро бандаи худ гардонад“ (1Қӯринтиён 6:12). Инро ба ёд оварда, суоле медиҳем: „Наход ки ман ғуломи чунин муносибат ва рафтор шавам?“ Баъзе рафторҳо метавонанд боиси вобастагии ҷисмонӣ нашаванд, лекин метавонанд вобастагии эҳсосиро ба вучуд оваранд. Баъзеҳо метавонанд ғуломи шавқ ё машғулияти дӯстдошташон шаванд, ки имконият намедиханд дар ҳаёт бо дигар воситаҳо ба воя расем. Баъзеи мо ғулом ва шефтаи орзу ва тасаввуротҳоямон мегардем.

ПРИНСИПИ БА МАҚСАД МУВОФИҚ ВА ҲОИДАНОК БУДАН

Принсипи дуюм дар он оят асос ёфтааст, ки мо ҳозиракак зикр карда будем. „Ҳама чиз барои ман ҷоиз аст, лекин на ҳар чиз ҳоиданок аст“ (1Қӯринтиён 6:12). Гарчанде ба мо мумкин аст, ки бо бисёр намудҳои фаъолият машғул шавем, лекин вақте зоҳир мекунем, ки онҳо ба мо ҳоидае намеоранд, бояд аз онҳо даст кашем. Ба мо лозим меояд аз худ суол кунем, ки чунин рафтор барои ҳоиданок аст ё не? Оё ин рафтор маро пеш мебарад, то ки ба мақсад ноил гардам — ба Масеҳ монанд шавам? Оё ин маро одами беҳтар мегардонад?

Албатта ин маънои онро надорад, ки мо роҳат ё хурсандӣ карда наметавонем. Ба ғайр аз омӯзиши Каломи Худо, дуо, инчилшиносон ва ҷамъомадҳои масеҳӣ. Бисёр намудҳои муфиди фаъолият ҳастанд. Бисёрии масеҳиён худро гуноҳкор мешуморанд, агар доимо бо кори

„рӯхонӣ“ машғул нашаванд. Онҳо ба он одамоне ки дигар нуқтаи назар доранд, мутақаббиро на менигаранд.

Яке аз бартариҳои симои ботинии солим қобилияти роҳат кардан ва шодӣ кардан мебошад, лекин бояд мувозинатро дар ҳаёт нигоҳ дошт. Худо зидди он нест, ки мо вақтро хуш гузаронем. Дар асл ин саломатии ҷисмонӣ, эҳсосӣ ва рӯҳонии моро пурра мегардонад.

ПРИНЦИПИ МУҲАББАТ ВА АҲАМИЯТ ДОДАН

Дар бораи принципи сеюм ҳавворӣ Павлус мегӯяд:

„Лекин агар касе ба шумо гӯяд, ки „ин қурбонии бут аст“, – ба хоҳири касе ки хабар дод, ва ба хоҳири вичдон нахӯред; зеро ки замин ва ҳар чӣ дар он аст, аз он Худованд аст. Аммо на вичдони худро, балки вичдони он каси дигарро дар назар дорам; зеро чаро вичдони каси дигар бар озодии ман доварӣ кунад? Агар ман бо шукргузори мекӯрда бошам, чаро маро барои он чизе ки ман барояш шукргузори мекунам, мазаммат намоям? Хуллас, хоҳ мекӯред, хоҳ менӯшед, ё кори дигаре мекунед, ҳамаашро барои ҷалоли Худо ба ҷо оваред. На яҳудиёро ба васваса андозед, на юниёро, на калисои Худоро, чунки ман низ дар ҳар бобат дили ҳамаро меёбам, ва толиби нафъи худ не, балки нафъи касони бисёр ҳастам, то ки онҳо наҷот ёбанд. Ба ман тақлид кунед, чунон ки ман ба Масеҳ тақлид мекунам“ (1Кўринтиёи 10:28–11:1).

Ин принципи муҳаббат ва аҳамият додан ба дигарон ба он таъсире муносибат дорад, ки рафтори мо ба дигар одам мерасонад. Ҳавворӣ Павлус роҷеъ ба ин принцип андаке пештар гуфтааст: „ҳама чиз барои ман ҷоиз аст, лекин на ҳар чиз обод мекунад“ (1Кўринтиёи 10:23).

Инак, мо савол медиҳем – оё чунин рафтор барои дигарон ободкунанда ва намунаи ибрат шуда метавонад? Оё ин фаъолият ба дигарон дар ҳаёти масеҳиёна ва ба ғайримасеҳиён барои қабули Масеҳ наздик шудан кӯмак мекунад ё монеа мешавад? Ва аз нав қайд кардан муҳим аст, ки ҳавворӣ Павлус дар бораи он сухан намеронад, ки мо бояд фақат бо он коре машғул шавем, ки хизмати рӯхонӣ ва шубонӣ мебошад. Мо бо мурури омӯзиши Қалом мебинем, ки мувозинат калиди симои ботинии солим мебошад. Одам ҳатто метавонад дар самти дуруст низ чунон дуру

дароз ҳаракат кунад, ки мувозинатро дар ҳаёти масеҳиёнаи худ гум мекунад.

Ин принцип ва оятҳои зикршударо истифода бурда, мо масеҳиён аксар вақт ба ду дом меафтем. Доми якум – вақте ки мо хеле зиёд ба он ҷӣ одамон гумон карда метавонанд, диққат медиҳем. Павлус меғӯяд, ки мо бояд фарқ гузорем: „Толиби он нестем, ки ба одамон писанд оем, балки ба Худое ки дилҳои моро имтиҳон мекунад“ (1Таслӯникиён 2:4). Ба Худо мақбул будан маънои онро надорад, ки ба ҳамаи одамони дигар мақбул шавем.

Доми дуюм проблемаи қабули қоида дар он мавриде ки Китоби Муқаддас оиди он ҳеҷ чиз нагуфтааст. Чунин менамояд, ки басо осонтар аст, то қоидаҳои саҳт дошта бошем, ки ҳамаи ҳолатҳои имконпазирро дар ким-қадом соҳаи васеи қорҳои гуногун фаро мегирад, нисбат ба он ки вақтро ҳар маротиба барои интиҳоб қардан гузаронед, вақте ки дар ин соҳа ягон масъалае ба миён меояд.

Ғалат будани чунин афкор он вақт аён мешавад, ки мо онро дар амалҳои ҳаррӯзаамон истифода мебарем, ба монанди либоспӯши, хӯрокхӯри ва нӯшидан. Бо назардошти он ки ҳамаи он чи мепошем, меҳурем ва менӯшем, метавонад дар ягон ҷой ягон одамро озурда созад, чунин гуфтан нодонӣ аст: „Танҳо барои он ки дар беҳабарӣ бошам, ман дигар асло либос намепошам, хӯрок намехӯрам ва наменӯшам“. Чунин қоидаҳо қабул қардан, ҳатто дар он мавридҳое ки фарқ қардан душвор аст, маънои онро дорад, ки легализмро сар кунем (ин маънои онро дорад, ки эътирофи худро аз қониби одамон ё Худо дар он бунёд мекунем, ки мо қореро ҷӣ хел иҷро мекунем. Маслиҳати ҳавворӣ Павлус дар 1Қӯринтиён 10:28–33 чунин маъно дорад: агар шумо донед, ки ин қоратон одамонро, ки дар назди шумо истодаанд, меранҷонад, ин қорро нақунед, агар не, пас ҳамааш.

Баъзе одамони нопухта исрор мекунанд, ки озодии худро истифода баранд ва ба он одамоне ки дар наздашон истодаанд, аҳамият надиханд. Ҳангоме ки шахс чунин рафтор мекунад, ин на озодӣ дар Масех, балки худпарастӣ мебошад, яъне вайрон қардани принципҳои муҳаббат ва аҳамият додан. Боз чунин масеҳиёне ҳастанд, ки қӯшиш мекунанд қонунҳои масеҳии умумӣ барпо кунанд, он қоидахое ки на дар Навиштаҷот, балки дар тахминҳо оиди Навиштаҷот ва инчунин одатҳои маданияи ҳоси худ асос ёфтаанд.

Чунин ҳолат солҳои 60-ум рух дода буд, вақте ки одамони қавон мӯйҳои дароз ва ришҳои дароз мемонданд. Агар он вақтҳо ба қадри қофӣ ба воя расида мебудед, ба ёд меовардед, ки ҷӣ хел бисёр ташкилотҳои волидӣ ва библиявӣ инро ҳамчун амали ғалат ва

гайрибиблиявӣ маҳкум мекарданд. Аммо дар айни замон расми Исо бо мӯй ва риши дароз дар деворҳои хонаҳояшон ва калисоҳо овезон буд.

Ин мисоли одате буд, ки осеб намеовард ва гайрибиблиявӣ набуд. Зеро барои аксар ҷавонон мӯй ва риши дароз рамзи исён ва рад кардани ҳокимияти маҳаллӣ ва инчунин рад кардани тамоми ҷаҳон буд. Чунин одамони ҷавон ба кӯмак эҳтиёҷ доштанд, ки на аз буридани мӯйҳояшон, балки аз он иборат буд, ки ақидаҳояшонро оиди худ ва оиди ҷаҳон ба тартиб оваранд. Дигар одамони ҷавон барои он мӯи дароз мемонданд, ки ин дар байни ҳамсолонашон мӯди нав буд.

Калонсолони нуктасанҷ сайъ карданд, ки ба фарқиятҳои ду сабаби асосии пайдоиши ин одат сарфаҳм раванд ва баъд хиссиёт ва нуктаи назарҳо мухталиф оиди он ки чӣ маъно дошт, муқоиса кунанд. Дар ҳолати додашуда принципҳои озодӣ, мақсадноқӣ ва ё ғойданокӣ ва ғулом кардан бояд барои ҳар як ин ҳолат алоҳида муҳокима карда мешуданд.

Барпо намудани қоидаи мутлақи рафтор, ки дар Навиштаҷот мутлақ нест, вайрон кардани принципҳои Китоби Муқаддас мебошад. Мо бояд бодикқат бошем, то ки маданиятамон ва ваҳйи Китоби Муқаддасро фарқ кунем.

ПРИНЦИПИ ИМОН

Чорум принсипе ки бояд онро ҳангоми интиҳоб ба инобат гиред, принсипи имон мебошад. „Аммо он ки шубҳа дорад, агар бихӯрад, маҳкум мегардад, чунки ин корро аз рӯи имон накард; ва ҳар коре ки мувофиқи имон нест, гуноҳ аст“ (Румиён 14:23).

Мо бояд дар дили худ, дар назди Худо, ба дуруст будани он чи мекунем, боварӣ дошта бошем. Баъзеҳоро омӯзондаанд, ки чизҳои муайян бад мебошанд. Дар натиҷа, вақте ки мо дар чунин корҳо иштирок мекунем, худро гуноҳкор шуморида, сарзаниш мекунем. Хавворӣ Павлус мегӯяд, ки чунин амалҳо барои мо гуноҳ мебошанд, гарчанде махсусан дар Навиштаҷот ҳамчун гуноҳ муайян нагардидаанд. Мо дар роҳ ба сӯи Худо монеа месозем, вақте ба чунин ғайриқонунӣҳо ҷалб карда мешавем, ки моро маҷбур месозанд худамонро маҳкум кунем.

Масъалае ки мо ин ҷо муҳокима мекунем, баҳоҷат ва фаҳмиши библиявӣ мебошад. Ин мағзи раванди тарбия ва азнавтәрбиякунӣ мебошад. Бо мурури он ки мо калон мешавем ва аз тахти дил меёриҳои ҳаққонии Худоро қабул менамоем — ба ҷои он меёриҳои ки дар

кӯдакиамон буданд ва мо метавонистем гумон кунем, ё ба мо гуфтанд, ки онҳо аз Худо ҳастанд – мо метавонем гуноҳ содир накарда, дар чунин ғаъолият иштирок намоем. Дар чунин ҳолатҳо, албатта, мо метавонем ҳамеша дигар принципҳоро, ки мо аллакай дар борашон гуфтем, дар ёд нигоҳ дорем. Аз тарафи дигар, ҳар қадар калонсолтар шавем, ҳамон қадар зиёдтар мефаҳмем, ки он машулиятҳое ки пештар содда ва бегуноҳ мешуморедем, он қадар хайрхоҳона ва пандомез нестанд, чун он чизҳое ки дар ҳаётамон доштан меҳостем.

Рӯйхати имкониятҳои интиҳоб

Истифодаи ин принципҳоро ин тавр хулоса кардан мумкин аст:

1. Пурра боварӣ дошта бошед, ки машғулияти шумо бароятон хуб аст ва бо имон бо он машғул шуда метавонед.
2. Одамонро, ки бо шумо ҳастанд, шинохта гиред ва аз он амалҳое ки барои онҳо мушкилие ба вучуд оварда метавонанд, рӯ гардонед. Мувофиқи хости худ амал намуда, фикри атрофиёро сарфи назар кардан дуруст нест.
3. Бо он коре ки Китоби Муқаддас манъ кардааст, машғул нашавед. Агар баноҳост он кореро, ки Худо манъ кардааст, кардед, дар ёд дошта бошед, ки Ў пурсаброна ба ин нуқсонҳоятон рафтор мекунад. Ҳавворӣ Юҳанно гуфтааст: „ва агар касе гуноҳ кунад, мо ба ҳузури Падар Шафоатгаре дорем, ки Исои Масеҳи Одил аст“ (1Юҳанно 2:1). Бо Худо розӣ бошед, ки ин кор нодуруст буд ва бахшиш ва покшавиро, ки Ў доимо ба шумо ҳадя мекунад, қабул кунед. Дар ин бобат Юҳанно чунин гуфтааст: „Агар мо гуноҳҳои худро эътироф кунем, Ў амин ва одил аст, ки гуноҳҳои моро биомурзад ва моро аз ҳар ноинсофӣ пок намояд“ (1Юҳанно 1:9).
4. Он кореро, ки шумо медонед, ки бароятон ягон фоида намеорад, идома надихед ва он корҳоро, ки ба инкишофатон дар Масеҳ мусоидат намекунад, давом надихед. Дар ҳеҷ коре ки шуморо гирифтори одати бад мекунад, иштирок накунад.

Одамоне ки симои ботиниашон солим аст, оиди рафтори худ ташвише надоранд. Онҳо ҳудуди шахсии худро медонанд ва барои ҳамин аз интиҳобе ки ҳар рӯз дар наздашон меистад, тарсе надоранд.

Дар ёд дошта бошед, ки озодона метавонед он нусхаи илоҳӣ бошед, ки Худо шуморо офаридааст. Аз озодиатон шодӣ кунед ва ва онро чун

имконияти инкишоф истифода баред, то ки ба Масеҳ монанд шуда, ҳарчи бештар симои Худоро ифода намоед.

*Дар ёд дошта бошед, ки озодона
метавонед он нусхаи илоҳӣ бошед, ки
Худо шуморо офаридааст.*

ХАНГОМИ ТАШАККУЛ ДОДАНИ ТАСАВВУРОТИ МУСБАТ ДАР БОРАИ ХУД

14

Шумо ба шабоҳати Худо офарида шудаед. Ҳастӣ 1:26, 27 мегӯяд: „Одамро ба сурати Мо, ба шабоҳати Мо биофарем... Ва Худо одамро ба сурати Худ офарид, ўро ба сурати Худо офарид; онҳоро марду зан офарид“.

Мувофиқи ин оятҳо, шумо ба
ва Худо офарида шудаед.

Панҷ аломатро номбар кунед, ки дар онҳо симои Худовандро дар худ ва дар дигар одамон мебинед.

.....
.....
.....
.....
.....

Мувофиқи Ҳастӣ 1:31, „ва Худо ҳар он чиро, ки ба амал овард, дид, ва инак, хеле хуб аст“. Азбаски Ў шуморо офаридааст, оё ин маънои онро дорад, шумо хуб ҳастед?

Ба сурати Худо офарида шудан маънои онро дорад, ки шумо акс ё пайи Худо ҳастед. Монанди он ки пай дар роҳи лой изи пойафзоли инсон аст, ҳамчунин шумо пайи Худо ҳастед. Шумо ба сурати Худо чунон офарида шудаед, ки Ў дар шумо сокин шуда тавонад ва аниқ ба шумо мувофиқ бошад. Шумо маъбад ва ҷои сокиншавии Худо ҳастед (1Кўринтиён 6:19, 20) ва Ў бароҳат дар шумо сокин аст, дар офаридааш, ки ба сурат ва шабоҳати Ў офарида шудааст.

Оё шумо медонед, ки шумо барои ин ҷаҳон тӯҳфае ҳастед? Агар чунин намебуд, Худо ягон асосе наmedioшт, ки шуморо ба бихишт гирифта барад, то ки дар бихишт бо ӯ бошед – баъд аз он ки ба Масеҳ бовар мекунад ва ӯро чун Худованд ва Начотдиҳандаи худ эътироф мекунад. Ҳар яки мо – тӯҳфае ба инсоният мебошад ва ин тӯҳфаро бояд истифода бурд. Азбаски ин тӯҳфаи Худои, ӯ меҳода шуморо баҳри он истифода барад, ки ҷаҳони Худо назди Масеҳ барад.

Ин чунин маъно дорад, ки ба шумо дар зиндагӣ мақсаде дода шудааст, ки он ҳақиқатан кӯмак мекунад, то симои ботинии солимро ташаккул диҳед. Мақсади шумо аз чӣ иборат аст? Ман тахмин мекунам, ки мақсад пурра муайян аст.

Яке аз мутахассисон, ки ба ҷамъ кардани кормандони хуб машғул буда, мутахассисони маъмуриро барои дигар ширкатҳо киро мекард, рӯзе ба ман гуфт: „Вақте ман бо он роҳбаре вомехӯрам, ки ӯро барои ягон кас киро карданӣ ҳастам, дар мадди аввал ӯро беяроқ мегардонам. Ман ба ӯ тақлиф мекунам, ки бо ман шароб нӯшад, баъд палто ва костюамро мекашам, сонӣ галстукамро мекушоям ва баъд сари миз ништа, пойҳои худро болои миз гузошта, бо ӯ дар бораи намудҳои варзиш: бейсбол, футбол ва дар бораи оила ва дигар мавзӯҳо сӯҳбат мекунам, то даме ки он мутахассис худро озод кунад. Баъд, агар бинам, ки он мутахассис назорати худро гум кард, ман ҳам шуда, рост ба ҷашмонаш нигариста, мегӯям: «Шумо дар ҳаётатон чӣ гуна мақсадҳо доред?» Аҷиб аст, ки шахсони боломартаба ҳангоми шунидани ин саволҳо худро гум мекунанд.

Ҳамин тариқ, ман борҳо сӯҳбатҳои ба ин монандро гузарондам. Ман ҳамсӯҳбатамро тамоман беяроқ гардондам – пойҳоро болои

миз гузоштам ва ба ӯ дар бораи футбол сӯҳбат кардам. Баъд ҳам шудаму ба ӯ гуфтам: «Чаноби Боб, дар ҳаётатон чӣ мақсад доред?» Ӯ бошад дарҳол чунин ҷавоб дод: «Меҳоҳам, бо худ ҳарчи бештар одамонро ба бихишт барам». Дар ҳаётам чӣ гуфтанамро надониста мондам.

ДИГАРОН ЧИРО ДОНИСТА МЕТАВОНАНД

Натиҷаҳое ки мо аз инкишофи симои ботинии солими масеҳӣ мунтазир ҳастем, пайдо шудани хоҳише як қисми нақшаи Худо будан аст. Вақте шумо инсониятро чунон мебинед, ки Худо мебинад ва дарк мекунад, ки Худо ҳар як шахсро ба сурати Худ офаридааст, ва Исо барои ҳар як шахс мурдааст, дар шумо хоҳиши сахте пайдо мешавад, ки муҳаббати Худоро ба онҳое ки Масеҳ барояшон мурдааст, расонед (Румиён 14:15).

Шумо аллакай метавонед фикр накунад, ки бисёр одамон ва ё якчанд одамон бевосита аз боиси он назди Масеҳ омадаанд, ки шумо дар бораи Масеҳ ба онҳо нақл кардаед. Аммо миқдори боз ҳам бештари одамон назди Масеҳ омада метавонанд, агар аз ҳаёти шумо илҳом гиранд.

Тарзи зиндагии шумо бояд он чизро нишон диҳад, ки аз зиндагии одатӣ фарқ дорад. Агар шумо мисли масеҳиён ба худатон бовар кунед, ин чунин мешавад, сарфи назар аз он ки инро дарк мекунад ё не. Аммо чӣ хеле ки гуфтем, чунин шаҳодати зиндари бо шаҳодати сухан мустаҳкам кардан лозим аст. Вақте ки ин ё он шаҳодат дар ҳаётатон бартарӣ надошта бошад, он гоҳ симои ботинии фароҳам овардаи шумо аз симои пештараатон саҳт фарқ мекард.

ШАҲОДАТ ВА ХУДҲУРМАТКУНИ

Ҳатто агар симои ботинии солимамонро ба инобат нагирем ҳам, тайёрии масеҳиамон моро маҷбур месозад, ки Масеҳро ба дигарон расонем. Одамоне ки чунин симои ботинӣ надоранд, ҳисси гуноҳро дарк мекунанд, яъне солҳо мегузаранд ва онҳо ягон касро намебинанд, ки тавассути онҳо назди Масеҳ ояд. Ҳақиқати ҳолро гӯем, чунин ҳолат таассуроти бади онҳоро онди худ бадтар мекунад.

Бисёр одамон бовар мекунанд, ки ҳаёти онҳо на он қадар хуб мебошад, то ки онҳо дар бораи Масеҳ шаҳодат диҳанд. Баъзе имондорон метарсанд, ки ба дигарон дар бораи Масеҳ шаҳодат диҳанд. Дигарон фикр мекунанд, ки шояд маънои Инчилро дуруст расонда

наметавонанд ва шунавандагонро ба гумроҳӣ мебаранд. Баъзеи дигар аз ҳамаи инҳо метарсанд.

Биёед ин тарсхоро аз наздик муоина кунем – шояд, онҳо бо се такягоҳи тимсоли ботинӣ, ки дар бораашон гуфта гузаштем, мувофиқат мекунанд. Эътирофи он ки албатта моро дӯст медоранд, ва шумо кадр доред ва ба воситаи Рухулқудс салоҳиятнок ҳастед, ба зудӣ чунин мекунад, ки ин ҳамаи гуфтаҳо на он қадар даҳшатнок менамоянд.

*Чӣ қадаре ки мо худро чуноне ки Худо
моро дидан мехоҳад, бинем,
ҳамон қадар чуқуртар мефаҳмем,
ки ҳамаи одамон бояд донанд,
ки Худо онҳоро дӯст медорад.*

Ҳар қадар бештар мо худро чуноне ки Худо моро дидан мехоҳад, бинем, яъне аз тарафи Худо қабулшуда, бахшидашуда, дӯстдоранда ва ба симои Ё монанд, ҳамон қадар чуқуртар мефаҳмем, ки одамон бояд донанд, ки Худо онҳоро дӯст медорад. Онҳо бояд донанд, ки „Ёро ки аз гуноҳ беҳабар буд, барои мо қурбони гуноҳ сохт, то ки мо дар Ё адолати Худо шавем“ (2Қўринтиён 5:21).

Вакте ки шумо имонатонро ба дигар кас мерасонед ва ба Худо имкон медиҳед, ки оиди натиҷаи хуб ғамхорӣ кунад, симои шумо беҳтар мешавад.

Яке аз рафиқони масеҳиям ба ман дар бораи ҳодисаи бо ӯ рӯйдода нақл кард. Баъд аз он ки Коннор, духтури чавони дандон утоқи кории ёро тарк кард, рафиқам чунин хурсандиеро ҳис кард, ки меҳост хурсандиашро ба касе расонад. Ё ба боло хез зада баромаду ба кормандон гуфт, ки Коннор ҳозир ҳамроҳи ӯ дуо гуфт, то ки Масеҳро қабул намояд. Ба воситаи шаҳодат додани рафиқам ин духтури дандони чавон, ки парешонҳол буд, марги Исоро дар салиб чун кафорати гуноҳҳои худ қабул кард. Дар натиҷа ҳисси арзишнокии рафиқам бори дигар тасдиқ шуд, зеро вай бо Худо дар хизмати Ё иштирок карда буд: „пайдо кунад ва наҷот диҳад“ (Луқа 19:10).

Ба дигарон расонидани имон қисми таркибии беҳтаршавии симои ботиниатон мебошад ва ҳуди ин беҳтаршавӣ ба сӯи он мебарад, ки шумо хоҳиш, водоркунӣ ва салоҳиятнокӣ ҳис мекунад, то ки имонатонро ба дигарон расонед.

Ҳамчунин бифаҳмед, ки иштироки шумо аз он иборат мебошад, ки одамони Инчилро бо ҳам мебинанд, ва ин яке аз сабабҳои он аст, ки шумо дар замин зиндагӣ мекунад.

Қисми фаъоли бадани Масеҳ буда, бояд бо таъсири худ, истеъдод ва даромади худ мусоидат намоед, то бадани Масеҳ, чун як чизи том шохидони зиёд дошта бошад.

Вақте ки рафиқам тозон бо зинапоя боло баромад, гуфт, ки Коннор Масеҳро қабул кард, онҳо ҳам мисли ӯ шодӣ карданд. Онҳо дарк карданд, ки дар Масеҳро қабул кардани Коннор ҳисса гузоштанд.

Шахсияте ки ба идеал дода шудааст, қувваи муҳиме дар ҷомеа мебошад. Чунин ўҳдадорӣ бояд ба чунин одам ҳисси қадру қимати шахсиро диҳад, яъне ҳисси он ки ҳаёти ӯ сари худро дар абадият мемонад. Хурсандии башоратдиҳӣ позаҳрест аз ҳисси беқадрию камарзишӣ. Одамоне ки имони худро ба дигарон мерасонанд, барои худ аҳамияти муҳими ҳаёти пайдо мекунанд, ки ҳаёти онҳо дар кори пурахамият ва олиҳиматонаи инсоният иштирок мекунад.

АЛБЕРТИ ФАРБЕХ

Ҳикояи Дуг Винсон „Алберти фарбех“ низ ҳаминро таъкид менамояд:

„Бингаред ба Алберти фарбех, одами аз ҳама фарбех дар ҷаҳон, — чунин сабт гашта буд дар лентаҳои овозсабткунӣ. — Вай ҳақиқист, вай зинда аст ва вазнаш 870 фунт мебошад“.

Ман ба платформа баромада, каме боварӣ доштам, ки „Алберти фарбех“ мисли ҳӯсаи бузургҷуссае ва ё ким-кадом иштибохе мебошад. Ман дар ҳақиқат дар тааҷҷуб будам, вақте ки ба паси дари сетабақа нигоҳ карда, одами азимҷуссаеро дидам, ки дар курсии хурде менишаст.

Алберти фарбех нақл мекард, ки ӯ дар яке аз шаҳрҳои хурд, шаҳраки Миссисипи таваллуд шудааст. Дар натиҷаи нуқсонҳои генетикӣ ӯ вазни ғайриоддӣ гирифта буд — ва шубҳае набуд, ки вазни ӯ 870 фунтро дар бар мегирифт.

Ман ба қафо қадам ниҳодам, то ки одамони дигарро роҳ диҳам.

Акнун ӯ ба ҳамаи саволҳо ҷавоб мегуфт ва ба таҳқирҳои зиёраткунандагон бо шӯҳихони нешдор ҷавоб меод.

Ман тасмим гирифтам, ки баргардам, вақте яке аз ҷавонон пурсид, ки ҳисси он ки ӯ дар олам яке аз одамони фарбехтарин ба шумор меравад, чӣ таъсире ба ӯ мерасонад.

„Мо бо сурати Худо офарида шудаем, ҳамин тавр не? — мегуфт Алберт, — ва ҳамаи мо ба ҳар гуна сурат: яке фарбеху

дигаре хароб халқ шудаем. Худо маро чуноне офаридааст, ки ҳозир ҳастам ва ӯ низ шуморо бо ҳамин офаридааст, ки шумо ҳозир менамояд. Китоби Муқаддас мегӯяд, ки ҷисм мемурад, вале ҷон абадӣ боқӣ мемонад, аз ин рӯ муҳим он аст, ки ҷӣ хел мо зиндагӣ мекунем, на он ки ҷӣ хел менамоям“.

Одамон ба аёдати ӯ медаромаданд. ӯ бошад дар бораи ҷӣ хел дар синни 16-солагӣ Масеҳро қабул карданиш нақл мекард. Бо овози оромӣ форамаш дар бораи нақшаи илоҳии наҷот нақл мекард. Баъзеҳо рост истода, нисбати суҳанони ӯ бепарво буданд, боқимондаи одамон ба суҳанони ӯ эҳтиромона гӯш мекарданд.

Наздиктар омада, дар девори хонааш аз пушташ чунин навиштаҷотро дидам: „Ҳаёт ҳаёи Худованд аст, бо исқоти ҳамл мубориза баред“.

ЯККАВУ ЯГОНА БУДАН

Дар ҷаҳон касе ба шумо монанд нест. Шумо, албатта, фикр мекунад, ки касе чунин мегӯяд: „Худоро шукр барои ин!“ Ин дуруст аст — зеро шумо ҳам чунин гуфта метавонед. Шумо метавонед ба Худо шукр гӯед, ки дар байни 4, 5 миллиард аҳолии олам ягон одами ба шумо монанд вуҷуд надорад: „Худоё, ҳар қадар нотакрор бошам ҳам, меҳоям ба ҳамон сурате бошам, ки Ту маро офаридӣ. Ман ба дигар кас монанд будан намеҳоям. Ман меҳоям, ки монанди худ бошам, дар ҳамаи он ҷӣ Ту маро барои он офаридӣ, то ки Туро ҷалол диҳам, на худамро“.

Донишҷӯи коллеҷи Байрон Мичоу баъд аз баромадаи дар бораи бахшиш ва зич алоқаманд будани он бо симони ботинии солим, чунин суруде бо номи „Ман“ навиштааст. ӯ дар суруди худ ҳамон муборизаи ҳаётиро тасвир кардааст, ки мо баҳри он мебарем, ки мисли ҳама бошем.

„Тамоми умри худ кӯшиш кардам,
ки ба дигарон монанд шавам.
Тамоми ҳаёти худро барои он сарф кардам,
ки ҳамаи корро мисли дигарон иҷро намоям.
Ман ин корро дигар намекунам,
Зеро агар тамоми вақтамро барои он сарф кунам,
ки дигар одам бошам, ки вақти худро
сарф мекунад, то ба ман монанд бошад?“

Агар дар дунё ба шумо касе монанд набошад, пас чаро кӯшиш мекунед, ки ба касе монанд бошед? Дуои ман барои шумо баҳри он аст, ки шумо хоҳиши ба каси дигар монанд шуданро надошта бошед ва танҳо ба худатон монанд бошед, чӣ хеле ки Худо шуморо офаридааст.

Шумо аз ҳамаи вариантҳои имконпазир имкониятҳо бехтарин мебошед. Аз вақти офариниш то охири замонҳо касе ба дунё намеояд, ки чун шумо бошад. Ин чунин маъно дорад, ки дар симои худатон қарор гиред ва бо дигарон мусобиқа накунад.

Асли будани шумо на барои такаббур, балки барои шукр ба Худованд асос мебошад. „Туро ҳамд хоҳам гуфт барои он ки ба таври хеле аҷоиб офарида шудаам. Аъмоли Ту аҷоиб аст...“ (Забури 138:14)

Равоншиноси масеҳӣ Брюс Наррамор дар бораи масъалаи худхурматкунӣ сухан ронда, иқрор мешавад, ки байни ягонагии мо ва худхурматкунӣ дар алоқа бо хизматгузори вобастагӣ вучуд дорад.

„Айнан ҳамон тавре ки Худо дар замонҳои қадим одамони гуногуни дорои бахшоишҳои гуногунро истифода мебард, имрӯз ҳам Ӯ ҳар кадоми моро ба таври махсус истифода мебарад. Мо ҳама бо шахсиятҳо ва истеъдодҳои нотакрор офарида шудаем ва мо бояд эътироф кунем, ки ин нотакрорӣ барои Худо сарчашмаи худхурматкунӣ мебошад. Ҳар яки мо барои он интихоб гардидаем, ки яке аз соҳаҳои хизмати Ӯро иҷро кунем ва аз ин хотир мо эҳтиёҷ надорем, ки бо дигарон барои исбот қардани қадру қиматамон мусобиқа кунем“.

АЪМОЛИ НЕК ҚАРДАН

Мақсади мо дар ин ҷаҳон аз он иборат аст, ки ба дигарон қори нек кунем. Дар Навиштаҷот дар ҳама ҷо моро водор месозанд, ки ба дигарон хизмат кунем, „барои тақвият“ (Румиён 15:2), „ба ҳама некӣ кунем, алалхусус ба аҳли имони худ“ (Ғалотиён 6:10), „аз некӯкорӣ монда нашавед“ (2Таслӯникиён 3:13), „ва мо некӣ қарда, ноумед нашавем“ (Ғалотиён 6:9).

Вақте ки рафтори мо ба одамон некӣ меоранд ва ин бо ин ки „мо дар Масеҳ“ кистем, мувофиқат мекунад, ин ҳиссиёти мусбати моро нисбати худ мустаҳкам мекунад.

Аз худатон пурсед: „Ман охирин бор кай аз худам махсусан розӣ будам?“ Оё на ҳамон вақте ки барои дигаре кори хайр кардед? Агар ҳамин хел бошад, ин бо хости Худо ба вуқӯъ омадааст. Шумо ҳақиқати принципи Китоби Муқаддасро санҷидаед: Мо барои он офарида шудаем, ки ба якдигар кори хайр кунем. Ва фақат гунаҳкориин инсоният ин монеа мешавад.

ҲАМА КОРИ АЗ ДАСТАМОН МЕОМАДАРО КАРДАН

Дигар омиле ки ба симои ботинии мо таъсири худро мерасонад, ин аст – оё мо ҳамаи он кореро, ки ба мо вобаста аст, дар ҳолатҳое ки барои Худо, одамони дигар ва худӣ мо муҳим аст, мекунем. Ҳавворӣ Павлус ғалотиёнро огоҳ мекунад: „Бигзор ҳар кас амали худро имтиҳон намояд, ва он гоҳ фақат дар худ фахр хоҳад дошт, на дар дигаре“ (Ғалотиён 6:4).

Агар мо кореро ба таври беҳтарин иҷро кардан хоҷем, ин маънои онро надорад, ки аз ягон ҷиҳат беҳтарин будан мехоҷем. Сабаби хоҳиши беҳтарин будан хоҳиши аз тарафи дигар одамон мақбул шудан (ё ҳатто хоҳиши худро қабул кардан) буда метавонад. Хоҳиши беҳтар будан ин ба он овард мерасонад, ки шумо бо дигарон мусобиқа мекунед. Дар ин ҳолат қадру қимати шумо ё он шахсе ки аз шумо беҳтар нест, пасттар мешавад, то аҳамиятнокии шахсе муқаррар шавад, ки дар ягон санҷиш беҳтарин буд.

Вақте шумо беҳтарин кореро, ки ба он қодир ҳастед, иҷро мекунед, ба худатон писанд меоед. Ман онро дар назар надорам, ки шумо бояд чунин рафтор кунед, то ба дигарон маъқул шавед, балки беҳтарин кори аз дастатон меомадаро кунед, то ҳамаи он чи бошед, ки Худо шуморо барои он офаридааст. Вақте ки шумо кори беҳтаринро бо он бахшиишҳое ки Худо ба шумо додааст, яъне малака, истеъдод, қобилият, дар иттиҳоди Рӯҳулқудс иҷро мекунед, он гоҳ зарур нест аз он ташвиш кашед, ки дар ҷаҳон садҳо касони аз шумо беҳтар ҳастанд. Шумо метавонед ба оина нигареду гӯед: „Ту ба ман маъқул ҳастӣ, ба Худо ҳам“.

ШҶҶР БА ТҶҶ ХҶДОВАНД, БАРҶИ МАН

Довуд, муаллифи Забур, симои ботинии солим дошт. Дар поён яке аз таронаҳои ӯ оварда шудааст, ки дар он онди ҳузури беохир, дониши беандоза ва нуфузи олии Худованд дар ҳамаи ҷабҳаҳои зиндагӣ навиштааст.

Худовандо! Маро тафтиш намудаӣ, ва мешиносӣ.
 Ту шинухези маро медонӣ;
 андешаҳои маро аз дур мефаҳмӣ.
 Атвор ва кирдори маро санчидаӣ,
 ва ҳамаи роҳҳоям ба Ту маълум аст.
 Калимае ҳанӯз бар забонам нест,
 ки Ту, эй Худованд, онро ба кулли медонӣ.
 Аз қафо ва аз пеш маро фаро гирифтаӣ,
 ва кафи Худро бар ман гузоштаӣ.
 Ин аҷаб муаммост, ки аз донистанаиш очизам:
 чунон баланд аст, ки онро фаҳмида наметавонам.

Аз Рӯҳи Ту кучо равам? Ва аз хузури Ту кучо гурезам?
 Агар ба осмон бароям, он ҷо Ту ҳастӣ,
 ва агар дар гӯр бистар андозам, он ҷо низ Ту ҳастӣ.
 Агар болҳои шафақи субҳро гирифта,
 дар аксои баҳр сокин шавам,
 дар он ҷо низ дасти Ту маро ҳидоят хоҳад намуд,
 ва ямини Ту маро дастгирӣ хоҳад кард.

Зеро ки Ту ботинамро ба вучуд овардаӣ,
 маро дар батни модарам тарҳ афкандаӣ.
 Ту ро ҳамд хоҳам гуфт барои он ки
 ба таври хеле аҷоиб офарида шудаам:
 аъмоли Ту аҷоиб аст, ва ҷонам инро нағз медонад.
 Устухонҳоям аз Ту пӯшида набуд,
 вақте ки дар ниҳон сохта мешудам,
 дар тахтуссаро ба вучуд меомадам.
 Ҷанинамро чашмони Ту дидааст,
 ва дар дафтари Ту ҳамаи узвҳоям навишта шудааст,
 ва рӯзҳои пайдо шудани онҳо,
 дар сурате ки ҳеҷ яке аз онҳо ҳанӯз вучуд надошт.
 Ҷӣ гуна гаронбаҳост барои ман
 андешаҳои Ту, эй Худо,
 ҷӣ гуна бузург аст миқдори онҳо!
 (Забур 138:1–10, 13–17)

Аксар вақт шумо аз худ ё аз каси дигар ба ҷои ҳамду сано шикоят мешунавед: „Оҳ, модар-табиат чизеро вайрон кардааст, вақте ки ба офаридани бинии ман шурӯъ кард (ё мӯй, ё бадан, ё майнаи сар)“.

Диққат диҳед, ки Довуд Худоро барои он ки ўро чӣ гуна офарида буд, шукр мегуфт: „Туро ҳамд хоҳам гуфт барои он ки ба таври хеле аҷоиб офарида шудаам“. Мо масеҳиён бояд дар ҳаёти ҳаррӯза чунин муносибатро зоҳир кунем.

ЧӢ? ГҮЛИ САДБАРГ БАРОИ МАН

Симои ботинии солим метавонад бо дигар воситаҳо низ пайдо шавад. Рузе ман дар ҳавопаймо дар Атланта чизи аҷоибро дидам, ки пеш ба ин монанд чизе надида будам. Барои ба ҳучраи дигари ҳавопаймо гузаштан ба ман лозим шуд, ки аз толори дараҷаи якум гузашта равам. Дар он ҷо стюардесса истода буд ва ба мусофирон чунин мегуфт: „Хуш омадед ва ташаккур, ки бо мо парвоз мекунед“. Он стюардесса дар даст як даста гули садбарг дошт. Ман қариб 5000 маротиба дар ҳавопаймо парвоз кардам (ҳар як парвозамро дар ёд дорам), лекин ҳеҷ гоҳ стюардессаҳои бо дастаи гул дар умрам надида будам.

Ман ба вай гуфтам: „Оё, дӯстатон ба шумо гул тақдим кард?“

„Не“, – ҷавоб вай.

Он гоҳ ман пурсидам: „Шояд шавҳаратон гул ҳадя кард?“

„Не“.

„Набошад, кӣ ба шумо гул тӯхфа кард?“ – пурсидам бори дигар.

„Ман худам“, – гуфт ӯ. Ин бисёр аҷоиб буд.

Ман ба толори худам гузашта рафтам ва анҷомҳоямро ба болои курсӣ гузошта, дарҳол ба назди он зан баргаштаму худро муариффӣ кардам, маълум кардам, ки масеҳӣ мебошад ва гуфтам: „Оё мумкин аст ба шумо як саволи шахсӣ диҳам?“

„Албатта“, – ҷавоб дод ӯ.

„Шумо барои чӣ як даста гули садбарг бароятон харидед?“

Он зан ҷавоб дод: „Зеро ки ман ба худам маъқул ҳастам“.

Дар бораи ин фикр кунед. Азбаски он зан ба ҳудаш маъқул буд, барои худ як даста гули садбарг харид.

ХОНАИ ПҮР АЗ ГҮЛ

Шабнишинии аз ҳама ғамангезе ки ман дур аз оила ва хонаи худ гузаронидаам – арафаи ҷашни Соли Нав буд. Дар муддати 13-сол ман ин шабнишиниро дур аз Дотти ва фарзандон дар яке аз ҳучраҳои мотел дар Лагуна Бич, штати Калифорния мегузаронидам.

Ҳар сол пас аз ҷашни Мавлуд дар муддати 6 рӯз ман дар шаш ва ҳафт конфронси донишҷӯён маърӯза мекардам. Ман аз соҳили Шарқӣ

сар мекардам, ки он ҷо Мавлудро бо аҳли оилаи Доттӣ мегузaronдам. Баъдан тамоми ҳафтaro дар сафархо гузаронда, дар арафаи Соли Нав ба меҳмонхонаи Лагуна Бич мерафтам. Оилаи ман ҳанӯз дар Англияи нав буд, ман рӯҳан, ҷисман ва аз ҷиҳати эҳсосот бисёр монда шуда будам.

Соли гузашта ман ба майдони ҳавоии Оранж Каунти омадам ва дар он ҷо маро дӯстам вохӯрд, ки бо ӯ дар навиштани якчанд китоб ҳамкорӣ карда будем. Вақте ки мо аз Лагуна Канион мегузаштем, ҷуфтеро вохӯрдём, ки дар мошини боркаш гул мефурухтанд.

„Исто!“ – гуфтам ман ба Дон. Ман аз мошин фурумада, якчанд даста гул харидам. Тасаввур кунед, ки бо чунин гулҳои бисёр дари мошини „Хонда“-ро кушодан ва савор шудан осон набуд.

Дон оиди он ки мошинаш пур аз гул буд, ҳеҷ чиз нагуфт, лекин дар тааҷҷуб буд. Ман медонистам, ки ӯ кӯшиш мекард, сабаби инро фаҳмад. Дӯсти наздики ӯ якчанд даста гул хариду ба сӯи меҳмонхонаи Лагуна Бич раҳсипор шуд. „Чӣ рух дод? – ба фикрам, ӯ чунин фикр кард. – Ҷош Макдауэлл, башоратдиҳандаи масеҳӣ ва нависанда, корманди Кэмпус Крусейд фор Крайст, ки зан ва фарзандонаш дар Бостон монданд, дар арафаи Соли Нав сӯи меҳмонхона раҳсипор шуд ва дар даст панҷ дастаи гул дошт. Оё ӯ ҳамон одаме мебошад, ки ман ўро тасаввур карда будам?“

Мо роҳи тӯлониро хомӯшона тай кардем ва дар охир Дон гуфт: „Барои чӣ ин қадар бисёр гул харидӣ?“ Бо як ҳисси дилгармӣ ман қиссаи стюардесса ва гулҳои харидаи ӯ нақл кардам ва илова бар ин дар бораи баъзе чизҳое ки дар ин китоб дарҷ шудаанд, нақл намудам.

Баъд ман чунин хулоса баровардам: „Ин гулҳо ба ман ёдрас мекунанд, ки Худо кист ва Исо барои ман чӣ корро кард ва ман бо марҳамати Худованд кӣ мебошам. Бегоҳӣ ман ин гулҳоро ба тамоми кунҷи хона мегузорам, ин чун ёдрасие мебошад, ки Худо маро дӯст медорад, барои ман ғамхорӣ мекунад ва маро мебахшад, ва ман худро қабул ва дӯст дошта метавонам ва аз ин рӯ, миннатдор ҳастам, ки Ӯ маро истифода мебарад, то муҳаббати Ӯро ба ҷаҳон расонам, ҳатто агар ҷашни Соли Навро дар яке аз меҳмонхонаҳо танҳо гузарондам“.

Шояд барои шумо низ чунин вақте фаро расидааст, ки ба кӯча баромада, барои худ як даста гулро харед.

Ва ё шумо бояд фақат ҳаминро гӯед, ки: „Шукр ба Ту Худо, ки ман вучуд дорам. Шукр барои тарафҳои қавию заифам. Ман ба ту нуқсонҳоямро овардан меҷоҳам, то Ту аз ман олате соӣ, ки

муҳаббати Туро ба ҷаҳон иброз намоям. Худованд, ман ҷаҳонро дӯст доштан меҳоҳам ва бояд аз он сар кунам, ки худро дӯст дорам ва қабул кунам“.

ҲАНГОМИ ТАШАККУЛ ДОДАНИ ТАСАВВУРОТИ МУСБАТ ДАР БОРАИ ХУДО

15

Шумо махсус ҳастед, чунки аз тарафи Худо барои мақсади махсус офарида шудаед.

Ҳастӣ 1:27, 28: „...онҳоро марду зан офарид. Ва Худо онҳоро баракат дод, ва Худо ба онҳо гуфт: „Борвар ва афзун шавед, ва заминро пур кунед, ва онро тасарруф намоед, ва бар моҳиёни баҳр ва бар паррандагони осмон ва бар ҳар ҳайвоне ки бар замин меҳазад, ҳукмрон бошед“. Худо инро ба кӣ фармудааст?

.....

1Таслӯникиён 5:20: „Балки, чӣ тавре ки Худо моро лоиқ донист, ки башорат ба мо супурда шавад, ҳамон тавр мо сухан меронем“. Ӯ шуморо бо кадом мақсад лоиқ донист?

.....

2Қўринтиён 5:20: „Пас, мо элчиёни Масеҳ ҳастем, гӯё ки Худо ба воситаи мо хоҳишманд аст“. Шумо фиристодагони кӣ ҳастед?

.....

Фиристодагони Масеҳ будан маънои онро дорад, ки одамонро даъват кунем, то Масеҳро ҳамчун Начотдиҳанда қабул кунанд: ин ҳар як рафтори моро дар бар мегирад. Дар Эфсўсиён 2:10 оварда шудааст: „Зеро ки мо офаридаи Ӯ ҳастем ва дар Исои Масеҳ барои аъмоли нек, ки иҷрои онҳоро Худо пешакӣ барои мо таъин намудааст, ба вучуд оварда шудаем“. Худо мо масеҳиёро барои чӣ муқаррар кардааст?

.....

.....

.....

ОХИРСУХАН

КАДОМ ОДАТХОРО БОЯД КОР КАРДА БАРОЕМ, ТО КИ ТАСАВВУРОТХОИ ХУДРО НИСБАТИ ХУД БЕХТАР КҮНЕМ

1. Ба худ сифатҳои манфиро мансуб надонед („Ман зирак нестам“ ва ғ.). Шумо ба он майл доред, сифатеро, ки ба худ мансуб медонед, доро шавед.
2. Худро собитқадам (аммо таҳдидкунанда) бигиред, ҳатто дар ҳолатҳои таҳдидӣ, махсусан ҳамон вақте ки шумо ин корро кардан намехоҳед.
3. Ҳангоме ки ба мағлубият дучор мешавед, ба Худо иқрор шавед ва аз Ё кӯмак ҷӯед, ва баъд худро маҳкум нақунед. „Пас, ҳеч маҳкумияте нест барои онҳое ки дар Исои Масеҳ ҳастанд“ (Румиён 8:1). Дар ёд дошта бошед, ки шумо ба он самт ҳаракат карда истодаед, ки ба Масеҳ монанд шавед. Барои ба балогати рӯҳонӣ вақт лозим аст. Нисбати худ меҳрубон бошед, ҷӣ хеле ки нисбати дигар одамон меҳрубон ҳастед.
4. Худро бо дигарон муқоиса нақунед. Шумо шахсияти нотақрор ҳастед. Худо аз нотақрор будани шумо ҳаловат мебарад; шумо низ ба худ чунин рафтор кунед.
5. Дар бораи меҳрубонии Худо, муҳаббат ва эътирофи Ё фикр кунед, на оиди суҳанҳои танқидии дигарон.
6. Бо он касоне ки равшанфикру некбин ҳастанд, дӯстӣ кунед, бо касоне ки ба онҳо маъқул ҳастед ва касоне ки аз ҳаёт ҳаловат мебаранд.

7. Ба дигарон кӯмак кунед, то худро ҳамон гуна бинанд, ки онҳоро Худо дидан меҳаҳад.
8. Ханда карданро омӯзед: дар ҳаёт тарафҳои хурсандиоварро ҷӯед ва аз онҳо шодӣ кунед.
9. Дар муносибат ба он чи аз дигарон интизор ҳастед, воқеъбин бошед ва истеъдодҳои махсус, малака, қобилият ва иқтидори ҳар як одамо ба инобат гиред.
10. Фориг бошед ва ҳама чизро оромона ба эътибор гиред. Агар Исои бегуноҳ 30 сол барои хизмати 3-сола тайёри дида бошад, он гоҳ Худо низ нисбати шумо наmeshитобад.
11. Он корро, ки одилона ва барои Худо писандида аст, иҷро намоед. Вақте ки ҳаёти мо ҳислати Худоро инъикос мекунад, мо бағоят хушбахттар ҳастем ва ин ба муносибати мо ба худамон таъсир мерасонад.
12. Хайрхоҳ бошед (Филиппиён 4:8). Бинед, ки то чӣ вақт шумо нисбати касе суҳанҳои ношоям намегуед.
13. Дигаронро аз рӯи нуфуз ва хирадмандона роҳнамоӣ кунед, на фармонравоёна.
14. Мувофиқи модели илоҳии муҳаббат „агапе“ дӯст доред ва муҳаббатро бо маҳдудиятҳои муайян ба мувозинат оваред.

Агар шумо дар амал истифода бурдани он принципҳои, ки дар ин китоб дарҷ шудаанд, ёд гиред, хусусан он принципҳои, ки дар охирсухан омадаанд, он гоҳ метавонед номае нависед, мисли он номае ки ман аз Мэрилин гирифтаам:

„Ҷоши азиз,

Ман пур аз ҳашму ғазаб будам, зеро Худо ва волидонамро барои он чи ҳастам, бахшида наметавонистам. Хулосаи гап, ман ба худам маъқул набудам ва ба ман душвор буд, то бо кӣ буданам розӣ бошам. Худо гувоҳ аст ман ба он ниёзманд будам, ки суҳанҳои шуморо оиди симои ботинӣ гӯш кунам.

Ташаккур. Ман худро ҳамон гуна диданро сар кардам, ки Худо маро мебинад. Ин саршавии шифоест, ки ман солҳои тӯлонӣ мунтазираш будам.

Мэрилин“.

Дар Филиппиён 3:13, 14 хаввори Павлус ба Мэрилин ва шумо меғӯяд: „Эй бародарон, гумон намекунам, ки ман аллакай расида бошам, балки он чиро, ки дар қафост, аз хотир бароварда ва ба пеш

ҳаракат карда, ман сӯи мақсаде шитоб менамоям, ки фарҷоми
ғолибонаи даъвати Худост аз арши аъло дар Исои Масеҳ“.

МҶУМЛАҶА

Хонандаи азиз!	3
Ин китоб метавонад ҳаёти шуморо дигаргун созад!	4
Арзи сипоз	6
Муқаддима	7
Сарсухан	10
1 Симои дохилӣ: ин чист?	12
2 Номи нав барои концепсияи библиявӣ	22
3 Оқибати тасаввуроти фикрии бад дар бораи худ	38
4 Чӣ тавр шумо дарк кардед, ки кӣ ҳастед?	45
5 Ҳамроҳи падар ва модар ба воя расидан	53
6 Ҳикояҳои кӯдакӣ	66
7 Ҳодисаи падари гӯшудаистода	75
8 Симои дохилӣ: дар курсии сепоя ништастан	87
9 Таҳкурсино аз нав сохтан	95
10 Эҳсоси нави мансубият	105
11 Эҳсоси нави арзишноки	114
12 Ҳисси нави салоҳиятноки	124
13 Рафти азнавтарибиякунӣ	131
14 Ба сӯи симои Ў ҳаракат кардан	141
15 Симои дохилии мақсаднок	153
Охирсухан	165

Симои ботинии солим маънои онро дорад, ки „худро он гуна дидан лозим аст, ки Худо шуморо он тавр мебинад – на кам, на зиёд“.

Ман махз, ана хамин тасвияро дар назар доштам, вақте ки ба ин китоб „Симои Ё... симои ман“ ном гузоштам. Бо суханони дигар гӯем, симои ботинии солим маънои онро дорад, ки мо бояд худро воқеъбинона баҳо диҳем, он тавре ки дар Каломи Худо моро тасвир кардаанд. Ман суханҳои „на кам, на зиёд“-ро илова мекунам, чунки баъзеҳо ақида дар бораи худро каме болотар мебардоранд, ё муҳобот мекунад, дигарон бошанд, баръакс ба худ баҳои мувофиқ намедиҳанд (фурӯтани бардурӯғ). Баъзан ин натиҷаи ғурур аст, дар ҳолатҳои дигар аз норасоӣ ва камбудани дониш рӯй медиҳад. Мо ба нуқтаи назари воқеъбинона ва библиявӣ мӯҳтоҷем.

Фарҳанги ҳозира дар ҳама ҷо аз мо амали ғайрибиблиявиро талаб мекунад. Аксар вақт изҳоротҳо дар бораи инсондӯстӣ карда мешаванд, ки метавонанд чун библиявӣ садо диҳанд, аммо дар асл аз заминаву асоси Китоби Муқаддас ҳалӣ ҳастанд. Баъзе аз чунин тасдиқотҳо бениҳоят бузург мебошанд. Аз ин лаҳза сар карда, мо тавсияи зикршударо қабул менамоем: „худро он гуна дидан лозим аст, ки Худо шуморо мебинад – на кам, на зиёд“. Хамин тавр, дар мо тасаввуроти дурусти библиявии эҳсосотӣ ва ақлӣ дар бораи худ ҳоҳанд буд.

Ҷош Макдауэлл – башоратдиҳандаи машҳур дар тамоми ҷаҳон ва намоёнҳои ташкилоти „Кэмпус Крусейд фор Крайст“ мебошад. Ё семинарияти теологии Талботро хатм кардааст ва узви ду ҷамъияти бошараф аст. Ба забони русӣ ду китоби вай „Шаҳодатҳои бахснопазир“, „Исо“, „Фиребгарон“ ва баъзе дигарон ҷоп шудаанд.